

**MARAŞ
MEŞHURLARI**

Kahramanmaraş İl Kùltür ve Turizm Mùdùrlùğü

**MARAŞ
MEŞHURLARI**

Hazırlayanlar

**Yaşar ALPARSLAN
Serdar YAKAR**

**KAHRAMANMARAŞ
2009**

MARAŞ MEŞHURLARI

Bu eser Kahramanmaraş Valiliğinin bir kültür hizmeti olup
Kahramanmaraş İl Özel İdaresi tarafından finanse edilmiştir.

İLETİŞİM

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı

Sabancı Kültür Merkezi – Atatürk Parkı

Tel: 0 344 235 15 02 – 03

Fax: 0 344 235 25 01

BASKI

Öncü Basımevi Ltd. Şti.

Kazım Karabekir Caddesi Ali Kabakçı İş Hanı

No: 85/2 İskitler/Ankara

Tel: (0312) 384 31 20

Belgegeçer: (0312) 384 31 19

BASKI TARİHİ:

TEMMUZ - 2009

*Bu çalışmamızı;
memleket kültürüne alaka ve katkılarından mütevellit
Mubterem Vâlimiz M. Niyazi TANILIR Beyefendiye
ithaf ediyoruz.*

Yaşar ALPARSLAN • Serdar YAKAR

Yaşar ALPARSLAN

1947'de Maraş'da doğdu. İlk olarak Bahçeci Hoca'da okudu. Çocuk yaşta Hafız oldu. Dışardan imtihanlarına girip ilkokulu iki yılda okudu. Maraş İmam Hatibi bitirdi. Dışardan lise imtihanlarına girdi diplomasını aldı. İstanbul Yüksek İslam Enstitüsünü bitirdi. Kazandığı halde hastalığı sebebiyle İstanbul Üniversitesinin Tarih bölümünü okuyamadı. Afşin Lisesi'nde öğretmenlik mesleğine başladı. Maraş İmam-Hatip Lisesi ve Endüstri Meslek Liselerinde Din Kültürü öğretmeni yaptı. 1997'de emekli oldu.

Yazı ve şiir çalışmaları Hareket, Altınoluk, Tohum, İslam Medeniyeti, Kurtuluş, Uzunoluk, Alkış gibi dergilerde ve Zaman, Madalyalı Şehir, Bugün gibi gazetelerde neşredildi. Yazılarında kendi isminin yanı sıra Veziroğlu, Ceridoğlu gibi mahlaslar ve müstear isimler de kullandı.

Eserleri; *Kıssa-ı Eşhab-ı Kebîr* (1999), *Münâcaât ve Na'ıtlar* (2006), *İstiklâl Savaşında Maraş* (Müşterek, 2008), *Aşık Durdu Mehmet Yoksul (Aşık Mahfuzî) Hayatı ve Şiirleri* (Müşterek, 2008), *Aşık Mustafa Zulkadrioğlu Hayatı ve Şiirleri* (Müşterek, 2008), *Mubammed Kâmil Ağdaş (Bahçeci Hoca) Hayatı ve Şiirleri* (Müşterek, 2009), *Maraş'ta Divanından Parça Kalmış Halk Şairleri* (Müşterek, 2009), *Türk Edebiyatında Maraşlılar* (Müşterek, 2009)'dır.

Serdar YAKAR

Maraş'da 1965'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümünü bitirdi. Belediyecilik üzerine yüksek lisans yaptı.

İlk yazı çalışmaları Erciyes dergisinde yayımlandı. "Kadın ve Aile" ve "Gül Çocuk" dergilerinde Yazı İşleri Müdürü, Timaş Yayınları'nda Editör olarak çalıştı.

Yazı çalışmaları; İlim ve Sanat, Altınoluk, Kadın ve Aile, Gül Çocuk, Sur, Mavera, Uzunoluk, Kurtuluş, Dört Mevsim Maraş, Alkış, Milli Gazete, Yorum, Bugün, Manşet, Cesur Haber, Ukde Haber gibi dergi ve gazetelerde yayımlandı.

1992 yılında Kahramanmaraş Belediyesine girdi. Özel Kalem Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Terminal Müdürlüğü ve Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü görevlerinde bulundu. Belediyecilikle ilgili adli davalarda Bilirkişilik yaptı.

Eserleri; *Necip Fazıl ve Mücadelesi* (1995), *Gönül Dostu Mehmed Zabid Kotku ve Bağlanma* (1995), *Kurtuluş Dair Üç Eser* (Derleme, 1996), *Memleketime Dair Tarihi, Ekonomisi, Sosyal Yapısı ile Kahramanmaraş* (1997), *Hayatı ve Mücadelesi İle Hafız Ali Efendi* (Müşterek, 1998), *Yerel Yönetimlerde Alternatif Hizmet Sunma Yöntemleri* (2003), *Kahramanmaraş'ta Ceridoğulları* (Müşterek, 2003), *İstiklâl Savaşında Maraş* (Müşterek, 2008), *Memleketime ve Şabsıma Dair Bir Hukuk Mücadelesi* (2008), *Aşık Durdu Mehmet Yoksul (Aşık Mahfuzî) Hayatı ve Şiirleri* (Müşterek, 2008), *Aşık Mustafa Zulkadrioğlu Hayatı ve Şiirleri* (Müşterek, 2008), *Mubammed Kâmil Ağdaş (Bahçeci Hoca) Hayatı ve Şiirleri* (Müşterek, 2009), *Maraş'ta Divanından Parça Kalmış Halk Şairleri* (Müşterek, 2009), *Türk Edebiyatında Maraşlılar* (Müşterek, 2009)'dır.

İÇİNDEKİLER

Takdim / 15

Önsöz / 17

A

Abacıoğlu, Mustafa Kamil / 19

Abdal Halil Ağa / 19

Abdik, Ahmet / 20

Abdul Gaffar Baba / 20

Abdülbâkî Efendi / 20

Abdullah Efendi (Korkmazlı) / 20

Abdulhalim Efendi / 21

Abdullah Pürsafâ Efendi / 21

Abdulmuttalib Efendi / 22

Abdurrahman Efendi / 22

Abdurrahman Nafiz Efendi / 22

Abid Efendi / 23

Ağdaş, Muhammed

Kâmil (Bahçeci Hoca) / 23

Ağdeniz, Özkan / 23

Ahdî-i Mar'âşî / 24

Ahmet Efendi (Karcizâde) / 24

Ahmet Hamdi Efendi / 24

Ahmet Hilmi Efendi / 24

Ahmet Hilmi Efendi / 25

Ahmed Vehbi Darendevid / 25

Ahmet Tahir Memiş Efendi / 26

Ak, Ahmet / 26

Akbaş, Ali / 27

Aksay, Mustafa / 27

Aksu, Mehmet / 27

Alaüddeve Bey / 28

Alcıoğlu, Mehmet Adil / 295

Alıcı, Gülcan (Tanıdır) / 30

Alıcı, Lütfi / 30

Ali Bey / 31

Ali Efendi / 31

Ali Efendi / 31

Ali İlmî Efendi / 32

Alime Hatun / 32

Ali Rıza Efendi / 32

Ali Seyfeddin Efendi / 32

Aliyyübnü Fazlullah / 32

Alkış, Yıldırım / 32

Alparslan, Yaşar / 33

Alperen, Cevdet / 34

Alperen, Mehmet / 34

Alperen, Nusret / 34

Altınöz, İsmail / 34

Ârif / 35

Arslan, Ömer / 35

Aslan, Bahtiyar / 35

Aslan Bey (Toğözata) / 36

Aslantürk, Ahmet İhsan / 36

Aslantürk, Fazlı / 36

Âşık Devaî / 37

Âşık Hüdâî / 37
Âşık Mahrumî / 37
Âşık Mahzûnî / 37
Âşık Meçhûlî / 38
Âşık Melûlî / 38
Âşık Mücrimî / 38
Âşık Soner / 39
Âşık Vicdânî / 39
Âşık Yener / 39
Aşıkloğlu Hüseyin / 40
Atalay, Necmeddin / 40
Atasoy, Gülay / 40
Ataş, Âşık Ali / 40
Atmaca, Tayyip / 40
Avcı, Ramazan / 41
Avsar, Fikri / 41
Ay, Hacı / 41
Ayar, Mehmet / 41
Aydoğan, Feramuz / 42
Aydoğan, Kâmil / 42
Aydoğan, Mustafa / 42
Ayhan, Mehmet Reşit / 42
Ayşe Hatun / 43
Aytaç, Kemal / 43
Aytemiz, Ömer Faruk / 43

B

Bağdatlılar, İbrahim Adil / 45
Bağrıaçık, Rıdvan / 45
Bahtiyâr Efendi / 46
Balcı, Mansur / 46
Baltutan, Mehmet Akif / 46
Başdoğan, Ferhat / 46
Bayazıt, Adil Erdem / 47
Bayazıt, Bekir Sami / 47
Bayazıt, Haydar / 48
Bayazıt, Kemali / 48
Bayazıt, Mehmetcik / 48
Bayazıt, Muharrem / 49
Bayazıt, Rifat / 49
Bayazıt, Mehmet Zafer / 49

Bayazıt, Turan / 50
Bayazıdı Ailesi ve İskender Bey / 50
Bayazıtoğlu Abdulkadir Paşa / 51
Bayazıtoğlu Hacı Abdullah Bey / 51
Bayazıtoğlu Kalender Paşa / 51
Bayazıtoğlu Mahmut Arif Paşa / 52
Bayazıtoğlu Müşir Süleyman Paşa / 52
Bayazıtoğlu Osman Paşa / 53
Bayazıtoğlu Şükrü Bey / 53
Bayazıtoğlu Yarbay
Abdulkerim Bey / 53
Bedir, Atıf / 54
Behlül Ali / 54
Bekâr, İsmet / 54
Berberzade Ömer Özcan Efendi / 54
Bertizlioğlu, Ahmet / 55
Bilal, Mehmet / 55
Bilgin, Arif / 55
Boz, Duran / 56
Bozbeyli, Ferruh / 56
Bozkurt, Kâmil / 56
Budak, Mehmet / 57
Bulut, Ahmet / 57
Bulut, Süleyman / 57
Bulut, Şevket / 57
Büyük Şevket Efendi / 58
Büyükçapar, Ali / 58

C

Canpolat, Salman / 59
Cansız / 59
Ceritlî zâde Hasan Efendi / 59
Ceritli Kara Fatma Hatun / 60
Cırtlı, H. Hüsnü / 60

Ç

Çabuk, Mustafa / 61
Çayır, Remzi / 61

Çelebi, Muharrem / 62
Çeleğen, Nuriye / 62
Çelik, Ahmet / 62
Çetinay, Nuh Ömer / 62
Çıtak, Ahmet / 63
Çiçekli, Ali / 63
Çiftçi, Cemil / 63
Çoğalan, M. Celalettin / 64
Çokyiğit, Coşkun / 64
Çomaklı Baba / 64
Çuhadar Ali / 65

D

Dal, Ali / 67
Debbağ Zade Müfti Ahmed Efendi / 67
Debbağzade Müfti Mehmet Efendi / 67
Dedeoğlu, Mesut / 67
Deligönül, Mehmet / 68
Demir, Haki / 68
Demir, Sıddık / 68
Derdiçok / 69
Derdiment Dede / 69
Dere, Abdulmuttalip / 71
Dertli, Yahya / 71
Devâî / 71
Dikeçligil, Hüsnü / 71
Dilipak, Abdurrahman / 71
Dinçaslan, A. Latif / 72
Doboğlu, Mehmet / 72
Doğan, Ali / 73
Doğan, Avni / 73
Doğan, Harun / 73
Doğan, Mehmet / 73
Doğan, Orhan / 74
Doğanay, Abidin / 74
Doğanay, Musa / 75
Doğuç, Hacı Özer / 75
Doktor Mustafa / 75
Duruş Efendi (Muhammed Ali
Mer'aşi) / 75
Dümrül, Ahmet / 76

E

Ebu Cafer El-Mehdi / 77
Ebu'l-Fazl Ahmed Efendi / 77
Ejderha, Hasan / 77
Eker, Durmuş Ali / 78
Ekici, Ahmet / 78
Ekici, Necdet / 78
Elbistanlı, Sıddık / 78
Elgin, Ziya / 79
Emine Hatun / 79
Emirmahmutoğlu, Ali Saim / 79
Eray, Rahmi / 79
Erbil, Hamdullah / 79
Eren, Arif / 80
Eren, Fikret / 80
Eren, Kalender / 81
Eren, Ulvi / 81
Erginöz, Hilmi / 81
Erginöz, Murat Aykaç / 81
Erginöz, Osman Necati / 82
Eroğlu, Şeref / 82
Ertekin, Nurettin / 82
Erzençin, Faruk / 82
Eşbah, Osman / 83
Evlice, Necip / 83
Eyicil, Ahmet / 83
Evliya Efendi / 84

F

Fatişoğlu, Mehmet / 85
Fatmalıoğlu Derviş / 85
Ferahî / 85
Fevzî / 86

G

Gaffar Baba / 87
Gemci, Mehmet / 87

Göçer, Ahmet / 87
Göçer, Ali / 88
Göçer, Hanifi / 88
Göçer, Mehmet / 88
Gökhan, İlyas / 88
Gönen, Cengiz / 89
Gören, Mehmet / 89
Gözükara, Ali / 89
Gözükara, Ali Kemal / 90
Gözükara, Mehmet / 90
Gül, Mehmet Ali / 90
Gülebenzer, Mehmet / 90
Güllü, Ahmet Cansız / 90
Güllü Hoca / 91
Günal, Bünyamin / 91
Günay, Nejla / 91
Gündeşlioğlu / 92
Güneri, M. Akif / 92
Güneş, Mehmet / 92
Güngör, Recep Şükrü / 92
Gürbüz, Mehmet / 93
Güvenen, Abdullah Edip / 93
Güvenen, Zekeriya / 93

H

Hacı Ahmet Hilmi Efendi / 95
Hacı Mesut Efendi / 95
Hacı Mustafa Efendi
(Cüceğaçoğlu) / 96
Hafız Abdi Lâmi Efendi / 96
Hafız Ali Efendi (Görgel) / 97
Hafız Halîl Kâmil Efendi / 97
Hafız Veliddin Efendi
(Elbistanlı zâde) / 98
Halil Bey / 98
Halil Es'at Efendi / 98
Halil Şeref Efendi / 99
Hamamcîzâde Hâfız-ı Mar'aşî / 99
Hartlap, Mustafa / 99

Hasan Efendi (Börkü Delik) / 99
Hasan Efendi / 100
Hasan Refet Efendi / 100
Hasip Bey (Aksöyek) / 101
Hayati Ahmed Efendi / 101
Hayber, Abdülkadir / 101
Hayrî / 102
Hayrullah Hayri Efendi / 102
Hayati Zade Halil Şeref Efendi / 102
Hayreddin El-Maraşî
(Hattat-ı Meşhur) / 102
Hezârî / 103
Horasan, H. Yüksel / 103
Huzeyfetül Meraşî / 104
Hüdâî / 104
Hüseyin Sami Efendi / 105

İ

İbrahim Evliya Efendi / 107
İbrahim Hakkı Efendi / 108
İlbey, Ahmet Doğan / 108
İnanç, Reşit Halil / 108
İpek, İsmail / 109
İsmetî Tabîî Hasan Efendi / 109

K

Kalalı Osman Efendi / 111
Kalkandelen, Hayrettin / 111
Kâmil Efendi / 111
Kâmil Efendi (Yemli hazâde) / 112
Kanadıkırık Ali Efendi / 112
Kanadıkırık Mehmet Tevfik Efendi / 112
Kanadıkırık Mustafa Efendi / 113
Kanar, Yüksel / 113
Kanat, Kazım / 113
Kandeğer, Âdile Necla / 114

Kanlıdere, Ahmet / 114
Kaplan, Metin / 114
Kaptan, Yusuf / 114
Kar, Meliha / 115
Kara, Hanifi / 115
Karabekiroğlu, Şevki / 115
Karacaoğlan / 116
Karaçalı, Ali / 117
Karademir, Eshabil / 117
Karakız, Muhittin / 118
Karakız, Zeki / 118
Karakoç, Abdurrahim / 118
Karakoç, Bahattin / 119
Karakoç, Ertuğrul / 119
Karakoç, M. Nafiz / 120
Karaküçük, Adnan / 120
Karaküçük, M. Nuri / 120
Karaoğlan, Hamza / 120
Karaokur, İsmet / 121
Karaosmanođlu, Ali / 121
Karavul, Nedim / 121
Karpuzoğlu Hacı Ahmet Efendi / 121
Kaya, Mehmet / 122
Kaya, Ömer / 122
Kayadibi, Fahri / 122
Kenân Bey / 123
Kıllıoğlu, İsmail / 123
Kılıç, İmran / 123
Kılıç, Mehmet / 124
Kılıç, Mine / 124
Kınalı Ebubekir Efendi / 124
Kıraç, Ali Tufan / 124
Kırmacı, Mehmet Said / 125
Kısakürek, Abidin Mümtaz / 125
Kısakürek, Hakkı / 125
Kısakürek, Mehmet / 125
Kısakürek, Necip Fazıl / 126
Kısakürek, Veysi / 5
Kiper, Âşık Mehmet / 128
Koç, Kandemir / 128
Konan, Adem / 129
Korlaelçi, Murtaza / 129
Kozan, Hacı Abdullah / 129

Kök, Mustafa / 129
Kuddusi / 130
Kul Ahmet / 130
Kul Hamit / 131
Kul Hasan / 131
Kurnaz, Ahmet / 131
Kurt, Celâlettin / 131
Kurtaran, Halit / 132
Kurtcephe, İsrail / 132
Kuşçu, Mustafa / 132
Kutlu, Şemsettin / 133
Kutuzman, Seyit Ahmet / 133
Kuyumcu, Ali İhsan / 133
Küçükdağlı, Seydi / 134
Küçükkürtül, Alâaddin / 135
Küçükkürtül, Bünyamin / 135
Küpeli, Sadettin / 135

L

Lâmîf / 137

M

Mahmud Hamdi Bin Davud
(EddımıŐki) / 139
Mahsûse Hanım / 139
Malik Bin Ejder (EŞter) / 140
Maraşlı, Ahmet / 140
Maraşlı, Sema / 140
Matur, Bejan / 141
Mehmet Fevzî Efendi / 141
Mehmet Hulûsî Efendi / 141
Mehmet Mazhar Efendi / 142
Mehmet Sâdık Efendi / 142
Mehmet Saît Efendi / 142
Mehmet Saît Efendi / 143
Mehmet Tevfik Efendi / 143
Mekkeli Efendi / 143
Melik Aslan Bey / 144

Memiş-i Tahir Efendi / 144
Mengillioğlu, Selami / 145
Meraşı Muhammed Efendi / 145
Mercimek, Yaşar / 146
Mes'ûd / 146
Mihçı, Ali İhsan / 146
Milluş Nuri / 146
Mortaş, Yasin / 147
Muallim Hayrullah / 147
Muhammed Hilmi Darendevi / 147
Muîdzâde / 148
Muîdzâde Abdülaziz Efendi / 149
Muîdzâde Mehmet Efendi / 149
Mustafa Feyzî Efendi / 149

N

Nacaroğlu, Ali Kemal / 151
Nadir Baba / 151
Nar, Cemal / 152
Narlı, Mehmet / 152
Nasıruddin Muhammed Bey / 153
Nesturine (Nastur) / 153
Nuri Bey / 154
Nurullah Bin Şerif / 155

O

Okumuş, Ejder / 157
Okumuş, Fatih / 157
Okumuş, İnci / 158
Okumuş, Mustafa / 158
Okumuş, Ramazan / 158
Ođun, A. Necip / 159
Orçan, Mustafa / 159
Osman Baba / 159
Osman Efendi / 160
Ozan, Mevlüt / 160

Ö

Ömer Efendi / 161
Ömer Hulusi Efendi / 161
Ömer Remzi Efendi / 162
Önyurt, Mustafa / 162
Özalp, Kemalettin / 162
Özalp, Abdulvahap / 162
Özalp, N. Ahmet / 163
Özalp, Ömer Hakan / 163
Özalp, Yalçın / 163
Özbaş, Mehmet Yusuf / 164
Özbek, Hüseyin / 164
Özdemir, Abdullah / 164
Özdemir, Hikmet / 165
Özdemir, Ulaş / 165
Özdenören, Alaeddin / 166
Özdenören, Rasim / 166
Özdoğan, M. Akif / 167
Özer, Ahmet / 168
Özer, Sıddık / 168
Özkarcı, Mehmet / 169
Özturan, Hacı Ali / 169
Öztürk, Hüseyin / 170
Öztürk Nazif / 170
Öztürk, Sait / 170

P

Pak, Ramazan / 173
Pak, Zekeriya / 173
Pakdil, Nuri / 174
Paköz, Oğuz / 174
Paksu, Ahmet Tevfik / 175
Paksu, Ahmet Tevfik / 175
Pazarlı, Osman / 175
Pehlül Ali / 176
Pınarbaşı, Mustafa / 176

R

Rahmi / 177
Râif Baba / 177
Ramazanoğlu, Mustafa / 177

S

Saçaklı Zade Muhammed Bin
Ebibekir / 179
Saçaklı Zâde Osman Efendi / 181
Sağlam, Mehmet / 182
Saltoğlu, Ahmet İskender / 182
Saltoğlu, Rıfat / 182
Sarı, İbrahim / 182
Sarı, Osman / 183
Sarıyıldız, M.Hanifi / 183
Sarıyıldız, Mürvet / 183
Saygaz, Mehmet / 184
Seçkin, Bülend / 184
Selvi Bey (Süli Bey) / 184
Senem Ayşe / 185
Sertpolat, Mehmet / 185
Sevinçgül, Ömer / 185
Seyithanoğlu, Kenan / 185
Sezer, Esra Nuray / 186
Sinanoğlu, Uğur / 186
Sincer, Aziz / 186
Sitti Mükrimine Hatun / 186
Solak, İbrahim / 187
Soydan, Adil / 187
Soydan, Doğan / 187
Soydan, Mevlüt / 187
Sönmez, Hüseyin / 187
Söylemezoğlu, Ülkü / 188
Söylemezoğlu, Ünsal / 188
Sultan Hatun / 188
Süleyman Bey / 188
Sütçü İmam / 188
Sünbülzâde Vehbi / 189

Ş

Şah Budak Bey / 193
Şahballı, Hilmi / 194
Şâkir Efendi / 194
Şan, Nusret / 194
Şanlıdağ, Abdullah / 195
Şardağ, Rüştü / 195
Şazî / 196
Şehsüvar Bey / 196
Şemî / 197
Şendiller, Ökkeş / 198
Şeref / 198
Şevket / 199
Şeyh Adil Devletlû / 199
Şeyh Ali Sezai Efendi / 200
Şeyh Hüseyin Efendi / 200
Şirazî / 201
Şirikçi, Metin / 201

T

Tahiroğlu, Cuma / 203
Tanır, Kadir / 203
Tankut, Hasan Reşit / 204
Tanrıkulu, İbrahim Hakkı / 204
Taş, Mehmet / 205
Taşgetiren, Ahmet / 205
Taşkın, Ayşegül / 205
Taşyürek, Hayati Vasfi / 205
Tat, Hasan / 206
Tekinşen, O. Cenap / 206
Tekşen, Adnan / 206
Telci, Yusuf / 207
Turhan, Şeref / 207
Türk, Mustafa / 207

U

Uğur, Hacı Hasan / 209
Uğur, Halit / 209

Uğur, Mustafa / 209
Uğurlu, M. Fatih / 209
Us, Hüseyin Burak / 210
Uslu, Mustafa Sıddık / 210
Ustaoglu, İsmail / 210
Uylukçu, Osman Âdil / 210

Ü

Üsküdârî Ahmet Ramazan Efendi / 211
Üstündağ, Hülya Yakut / 211

V

Vakkasoğlu, Vehbi / 213
Vezir Fakı (Mehmet Alparslan) / 214
Vîrânî / 214

Y

Yahya Fehmî Efendi / 215
Yakar, Serdar / 215
Yaman, Mükremî / 216
Yaycıoğlu, Ahmet / 217
Yemli hazade Mustafa

Kamil Efendi / 217
Yıldız, Tolga / 217
Yiğitalp, Abdullah / 217
Yinanç, Ali / 218
Yinanç, Mükrimin Halil / 218
Yinanç, Refet / 219
Yoksul, Durdu Mehmet / 220
Yorulmaz, Erol / 220
Yorulmaz, Hüseyin / 220
Yurtgezen, Ali / 221
Yücel, Arif / 221
Yücel, Nihat / 221
Yücel, Şevket / 222
Yücel, Tahsin / 222

Z

Zarifoglu, Cahit / 225
Zarifoglu, İbrahim / 226
Zengin, H. Salih / 226
Zengin, Mevlana İdris / 226
Zengin, Nedim Ali / 226
Zeyneddin Karaca Bey / 227
Zeytûnîzâde Ali Efendi / 227
Ziyaîzâde Hacı Mehmet Efendi / 228
Zülkadiroğlu, Hacı / 228
Zülkadiroğlu, Mustafa / 228
Zülkadiroğlu, Süleyman / 228

TAKDİM

Hititlerden günümüze uzanan tarih yolculuğu içinde Maraş; tarihi önemine, bilgi ve kültür birikimine yaraşır biçimde, yaşadıkları çağın koşulları içinde toplumlarına önemli katkılar sağlayan, faydalı işler yapan ve isimleri Maraş'ın, sınırlarını aşmış mümtaz şahsiyetler yetiştirmiştir.

Bunların tamamını bir kitabın boyutları içine sığdırmak mümkün değildir.

Bu çalışma ile, hem hemşehrilerimizin Maraş'ın yetiştirdiği ünlüleri, gençlerimizin örnek alabilecekleri seçkin kişilikleri tanımaları, hem de Maraş'ın ülkemize kazandırdığı değerlerin ülke çapında duyurulması hedeflenmiştir.

Kültürün yaşatılmasının ve aktarılmasının en önemli aracının kitap olduğu gerçeğinden hareketle, kültür yayıncılığına önem veren Valiliğimiz, bu kitabı yayınlamaya karar vermiştir,

Maraş tarihi ve kültürü konusunda çok sayıda yayını kültür hayatımıza kazandıran ve benim de ayaklı üniversite lakabını taktığım velut yazar Sayın Yaşar ALPASLAN ve arkadaşı Serdar YAKAR'ı bu çalışmadan dolayı kutlarım.

Mehmet Niyazi TANILIR
Kahramanmaraş Valisi

ÖN SÖZ

Yıllar içinde en büyük arzûmuz her Maraşlı meşhûrun içinde bulunduğu ve her Maraşlının kullanabileceği rahat anlaşılabilir bir kitabın ortaya çıkmasıydı. Gerçi bu ihtiyaca kısmen vilâyetin 1967 ve 1973’de çıkardığı yıllık cevap veriyordu. Ancak bu yıllıklar ortalıktan çekilmişti. Kütüphânelerde olanlar bile eskimiş bitmişti.

Bir ara il Milli Eğitim Müdürlüğü bu çalışmayı yenilemek istedi. Güncelleştirdi. Hatta beni başkan - danışman yaptı. Yılıktaki isimlerin yeniden kaynaklara bağlanma işini bana verdi. O zaman süratle yazdım. Kaynaklara bağladım. Fakat Milli Eğitim Müdürlüğü bu çalışmayı basmayı başaramadı.

Bu ara İstanbul’da ikâmet eden Cemil Çiftçi Bey Maraşlı şair, yazar ve alimlerle alâkalı bir çalışma ortaya çıkardı. Bastırır diye kurumları dolaştırdı. Dediğine göre alâkalanın olmadı. O da çalışmayı küçülttü. İstanbul’da bir kitabevine bastırdı.

Yokluktan bu hâliyle basılan kitap bir ihtiyacı karşılamıştı, bir boşluğu doldurmuştu. Ama eksikti. Bu da yazarının suçu değildi. Yersizlikten, yolsuzluktan olmuştu. Diyâr-ı gurbette buna da şükürdü.

Bu defa Serdar Yakar Bey’le beraber başlattığımız Maraş kültürü projesinin temelini atınca bu işe de el attık. Zira en önem verdiğimiz şey bu proje içinde eskilerin ta’biriyle esâmî – isimler konusu idi bir. Bir de dil. Dilin her açıdan çalışılması. Tesbiti.

Başladık Serdar Yakar Bey'le bu çalışmayı yapmaya. Bu boşluğu doldurmayla. Önce ortaya yıllık için hazırladığımız çalışmayı koyduk. Sonra Serdar Yakar Bey'in Alkış dergisi için hazırladığı biyografî yazılarını. Bir yıl boyunca Maraş'la alâkalı ne kadar çalışma var, tek tek elden geçirdik. Farklı ne bulduysak kaydettik. Şehrîn her türlü meşhûru için ihtiyaca cevap verir hâle getirdik.

Yani kitabı evvelkilerden farklı hâle getirdik. Bu farklılıkları sayalım:

- 1-Tektük de olsa Türklerin fethinden önce çıkmış olan Maraş'lı meşhurları,
 - 2-Toplumun hissiyatına öncülük etmiş, değer yargılarının kahramanlığını yapmış insanları,
 - 3-Eski ta'birle halk tarzı tarih uslûbuyla Dulkadir Beylerini,
 - 4-Millî mücadele kahramanlarını,
 - 5-Eser te'lif etmiş şair ve yazarları,
 - 6-Son zaman siyâsette meşhur olanları,
 - 7-Modern zaman spor, müzik gibi sanatlarda meşhur olanları,
- koyduk.

Biz bu projenin en başında Serdar Yakar Bey'le çıkardığımız ilk kitabı Valî Bey'e takdim edilmek üzere kartımızla berâber valiliğe bırakmıştık. O bu kitabı alır almaz bizi aradı. Teşekkür etti. Görüşme talebinde bulundu. Şerefle kabûl ettik. Projeyi arz ettik. Tebriklerini sundu. Üzerine düşeni fazlasıyla yapacağını ifade etti. Destek va'd etti. Biz de o zaman bu çalışmayı kendine tahsîsi teklif ettik. Kabûl buyurdu.

Daha sonra projenin ilerleme safhalarında teşvîkini esirgemedi. Ne ricâ ettiyse yerine getirdi. Gerçekte bizi teâmül dışı davranışlarıyla şaşırttı. Engin kişiliği ile bizi mahcup etti. Kendine bağladı. Bizde proje dahilinde çıkardığımız her kitabı kendine ulaştırdık. Takdim ettik. Sürekli olarak proje ile alakalı kendisine bilgi verdik.

Serdar Yakar Bey'le beraber hazırladığımız bu kitabı basarak çok büyük bir boşluğu doldurmaya vesile olan muhterem Valimiz M. Niyazi TANILIR Bey'e memleketim nâmına teşekkürü borç biliyorum. Allah'tan kendine muvaffakiyetler diliyorum. Daha nice zamanlar berâber çalışmayı arzu ediyorum. İnşallah arkası da böyle gelir diyorum.

Yaşar ALPARSLAN

A

ABACIOĞLU, MUSTAFA KAMİL

Araştırmacı. Maraş'ta 1925'de doğdu. İlk ve orta tahsilini Maraş'ta tamamladı. Maraş Devlet Hastanesinde şoför, Devlet Demir Yollarında hareket memuru ve Maraş Müftülüğünde şef olarak görev yaptı. 1976'da emekli oldu.

Yazı hayatına yerel gazetelerde başladı. 1947'den bu yana çeşitli konularda araştırmalarda bulundu. Yayınlanmayı bekleyen çok sayıda eseri bulunmakta.

Eseri; Peygamber Efendimiz ve Kahramanmaraş Camilerindeki Sakalı Şerifler (2008)'dir.

ABDAL HALİL AĞA

Milli Mücadele Kahramanı. Maraş'ta 1872'de doğdu. Oğuz Türküdür. Maraş'ta yaşayan abdalların ağası ve Maraş milli mücadelesinin sembol ismidir.

Fransız işgal güçlerini davul zurna ile karşılamak isteyen Ermeni ileri

vgeleni (milletvekili) Hırlakyan'a; "Değil bir kese, davulumun kasnağını altınla doldursanız din gardaşımın bağrına çomağımı vurmam" diyerek bayraklaşmış, destansı Maraş milli mücadelesinin

öncü isimlerinden olmuştur.

Okuma yazması yoktur. Geçimini davul çalarak sağlamış ve kendisi gibi davul çalan abdalların ağası ve Abdallar mahallesinin muhtarı olmuştur. Soyisim kanunu ile “Davulcubaşı” soyadını almış, 1946’da vefat etmiştir.

Hayatı ve mücadelesi ile ilgili Dr. Gökhan Gökşen tarafından bir kitap hazırlanmış ve 2008’de “Beyaz Sessizlik” adıyla yayınlanmıştır.

ABDİK, AHMET

Akademisyen. Elbistan’da 1934’de doğdu. Ortaokul ve liseyi İstanbul’da okudu. Paris Sorbon Üniversitesi Matematik bölümünü bitirdi. Aynı bölümde yüksek lisans ve doktorasını tamamladı ve hocalık yaptı. 1966’da yurda döndü. 1970’de doçent, 1977’de profesör oldu. 1979’da Hacettepe Üniversitesi Matematik bölümü başkanı oldu.

Eserleri; Topoloji, Reel Analiz’dir.

ABDUL GAFFAR BABA

Mutasavvıf. Babaları, Abdülgafur Efendi 18. yüzyılda Maraş’a gelip yerleşmiş. Alim, zahid, şair bir zat-ı muhterem. Aynı zamanda mevlevi tarikati bağlılarından. Oğlu Gaffar babayı da aynı meşreb üzerine yetiştirmiş. Bıraktığı eserlerden anladığımız kadarıyla, Arabça ve Farsçayı hakkıyla bilip medrese ilimleri dışında, Hey’et, Hendese, Astronomi ve İlm-i Nücum (Astroloji) ilimle-

rine vakıf aynı zamanda muvakkıt (Namaz vakitlerini, Maraş’ta ilk defa saate bağlı hesaplayan) bir zat-ı muhteremmiş. Bu bağlamda yaptığı takvimle, 15-20 sene Maraş’a göre namaz saatlerini tesbit etmiş.

Maraşta kuyumcular çarşısında bulunan Alaiddevle vakfiyesindeki, Mevlevi tekkesine, babası Abdulfur Efendi zamanında mesnevihanlığa getirilmiş, ölümüne kadar bu görevde kalmıştır.

Vefat tarihi 1891 olup mezarı halen tekke içindedir. Ve ziyaret mahalidir.

ABDULBÂKÎ EFENDİ

Şair. Sünbülzâde Vehbi’nin kardeşinin oğludur. İstanbul’da Torunzâde Emin Efendinin kethüdalığını yapmış, daha sonra da kadılık ve hâcegânlık rütbelerine kadar yükselmiştir. Şiirlerinde Bâkî mahlâsını kullanan şairin fazla şiirinin olmadığı kaynaklarda belirtilmektedir.

ABDULLAH EFENDİ (KORKMAZLI)

Mutasavvıf. 1865 veya 66 da, Göksun’a bağlı Korkmaz köyünde doğdu. Aslen Çerkez’dir. Ataları Kafkasya’dan gelip Göksun Korkmaz’a yerleşmişlerdir. İlk dini bilgileri Korkmaz köyü alimlerinden aldı. 13 yaşındayken, büyükleri, yakındaki Kamışcık köyüne gelen, Nakşibendi Seyyid Abdullah hazretlerini ziyarete giderlerken,

kendisi de onlara katıldı. Adaşı Seyyid Abdullah bunu görür görmez yanına çağırdı. Ona zıkr telkin etti, unutmazın diye de ayrıca yazdırdı. Artık o küçücük çocuk yanına yazdığı zikri hergün hiç aksatmadan yapmaya başladı. Kısa bir süre sonra içine düşen ilim aşkını tatmin için Halep'e gitti. Medrese tahsilinin yanı sıra, Halep Rüştüyesini de bitirdi. Sonra ailesinin ısrarına dayanamayıp, Korkmaz'a döndü. Babalarından kalan arazi, küçükbaş ve büyükbaş hayvan varlığı dolayısıyla geçimini varyetinden karşıladı. İlmi dolayısıyla köyün imamlığını da yapıyordu. Bu arada yirmili yaşlara da gelmiş olduğundan, evlendi. Bu evliliğinden bir oğlan, beş kız çocuğu dünyaya geldi.

O sıralarda yörede bir kıtlık oldu. Köy, zahire getirmek için kendisinden rica etti, o da yanına 3-5 at alıp Halep'e gitti. Orada, deve pazarına gidip hayvanları zahire yüklemişti ki atları da zahireyi de kaybetti. O sırada mürşidi Seyyid Abdullah, atları ve zahireyi kendisine teslim edip, Maraş yolunu da gösterdi.

Daha sonraları, Şah-ı Nakşibent ve Abdulkadir Geylani hazretlerinin ruhaniyetlerinden istifade etti.

Müridlerinden biri; "Rüyada Resulullahı görmek için ne yapayım?" diye sorunca cevaben;

"Adet ve ibadette Resulullahın ne yaptığını öğren, onları nefsine tatbik et istediğin zaman onu görürsün!" buyurdu.

Altmış yaşında geçirdiği rahatsızlıktan sonra gözleri görmez oldu. Gönül gözü sayesinde kimseye muhtaç olmadan 30-35 sene daha yaşadı.

Soyadı kanunu çıktığı zaman Korkmazlı Abdullah Efendi, "Yazıcı" soyadını almıştır.

1957'de vefat eden Abdullah Efendi çevreden gelen kalabalık bir cemaatle Korkmaz köyü mezarlığına defnedildi.

ABDULHALİM EFENDİ

Devlet Adamı. Maraş'ta doğdu. Ataullah Efendi'ye mülâzim oldu. Beşiktaş'taki Sinan Paşa Medresesi müderrisliği görevinde bulundu. Sahn müderrisliğinden sonra adliye teşkilatına geçerek kadılık yaptı. Kudüs ve Medine Kadıliklarında bulundu. Medine'de 1600'de vefat etti.

İlim, irfan sahibi, faziletli, yumuşak huylu, kerim ve Salih bir zat idi.

ABDULLAH PÜRSAFÂ EFENDİ

Devlet Adamı. Osman Şakir Efendi'nin oğlu olup 1862'de Elbistan'da doğdu. İbtidaî ve Rüştî Mektepleri ile Cami-i Atîk Medresesi'nde tahsil-i ulûm ederek Malatyalı Hamit Zeki Efendi'den icâzet almıştır. Mekteb-i Kuzât'a dahil olarak beşinci sınıf ehliyetnâmesi almıştır.

Sırasıyla Andırın, Zeytin, Nazimiye ve Çarşancak kadılıklarında bulunmuştur.

1908 yılından 1916 yılına kadar kadılık yaptığı bilinmekte olup bu tarihten sonra nerede bulunduğu ve vefat tarihi bilinmemektedir.

ABDULMUTTALİB EFENDİ

Şair. Doğumu hakkında bir bilgi bulunmamakta. Şiirlerini Vecdî mahlasıyla yazdı. Şiirlerinden medrese eğitimi aldığı anlaşılmaktadır. Divan tarzının yanı sıra hece vezniyle de şiirler yazdı. Şiirlerinde Yunus ve Emrah'ı örnek aldı. Perişan ve sade bir hayat yaşayıp 1901'de vefat etti.

ABDURRAHMAN EFENDİ

Devlet Adamı. Medine kadısı iken vefat eden Abdulhalim Efendi'nin oğludur. Doğum yeri ve tarihi tam olarak bilinmemektedir. Belirli bir müddet öğrenim gördükten sonra medreselerde görev alır. 1608'de Canbaziye Medresesi müderrisliğine atanır. Sırasıyla Osman Paşa Medresesi, Hayreddin Paşa Medresesi, Edirne Kazancılar Medresesi ve Üçşerefeli Medresesi müderrisliklerinde bulunur.

Adliye teşkilatına geçerek Trablusşam kadılığına getirilir. Bağdat, Bosna, Sakız, Şam kadılıklarına atanır. 1630'da bir İstanbul yolculuğu esnasında Konya Karaman'da vefat eder.

ABDURRAHMAN NAFİZ EFENDİ

Devlet Adamı. Elbistan'da 1855'de doğar. Ömer Efendi'nin oğludur. Elbistan Medresesi'nde ulûm-i mukaddematı tederrüs edip, İstanbul'a gitmiş ve Fatih Camii dersiamlarından Urfalı Mehmet Efendi'den icâzet almıştır. Tahsil sırasında Mekteb-i Nüvvab'a dahil olmuş ve beşinci sınıf şehâdetnamesi almıştır.

İmtihanla tarîk-i kazâya (kadılık görevine) dahil olarak Kınık kazasında 12 ay, Edirne Pat kazasında 18 ay, Kızılhisar kazasında 18 ay, Gerede kazasında 12 ay kadılık yapar.

1893 yılında tayin olduğu Karaman kazası niyâbetinde iken Hacı Osman Ağa adında birine hakaret etmesinden dolayı vâki şikâyetle buradan ayrılmıştır.

Sırasıyla Kandıra, Göynük, Nallıhan, Mudurnu, Lapseki kadılıklarına tayin edilir.

Karaman nâibliğinde iken muhâcirler için yapılan evlerin inşasında meşhur olan hizmetlerinden dolayı dördüncü rütbeden Osmanlı Nişanı ile taltîf olunmuştur.

Üç yıl kadar mazuliyet maaşı aldıktan sonra Akşehir kazası niyâbetine tayin edilmiştir. Bir çok defalar hakkında şikâyetler vâki olmuşsa da neticede suçsuz görülmüştür.

1914'de vefat etmiştir.

ABİD EFENDİ

Mutasavvıf. 1860'da, Maraş'ın Yürükselim (Çavuşlu) mahallesinde doğdu. Şakir Efendi'nin yiğenidir. Evliyaoglu denilen sülaledendir. Torunu Mehmed Evli'de, Osmanlıdan kalma seyidlere mahsus secerename var. Yani hem Abid Efendi, hem amcası Şakir Efendi Seyyit'tir. Amcasından hem zahir hem batın icazeti aldı, böylece Rıfai ve Kadiri şeyhi oldu. Daha sonra amcasının işaretleriyle Muhammed Hilmi Daredevî hazretlerine intisab etti. Kısa zamanda şeyhinin dikkatini çekti. Bir gün tekke arkadaşları ve mürşidi ile ilk bahar gezmesine giderler. İkindiden sonra, eve dönerken yağmur tutmuş, bir yere sığınmışlar çok yağmur yağmış, sel gitmiş, dönüş yollarında bulunan bir su argının (küçük dere) üzerindeki köprüyü de sel götürmüş. Hocaları Muhammed Hilmi Efendi; "Eyvah köprüyü de sel götürmüş!" buyurunca, Abid Efendi Besmele çekip kendisini sel götüren köprü'nün yerine bırakmış. El ve ayağı ile köprü kazığına tutunarak; "Efendim buyurun buradan geçin!.." demiş.

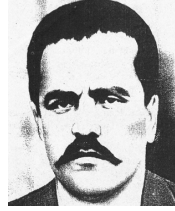
Bu duruma çok duygulanan Muhammed Hilmi Efendi kısa bir süre sonra, Abid Efendiyi, Duraklı camisinde erbaine almış. Erbain sonunda, sözlü ruhsat ve icazetle şereflendirmişlerdir.

Abid Efendi, soyadı kanunu çıkınca "Evliyaoglu" soyadını almak ister ve böyle de yazar. Ancak Nüfus

idaresi, Evliya soyadını alan başka bir aile bulunduğundan ve yeni kanunda "zade" ve "oğlu" gibi ifadeler yasak olduğundan soy isim kısalıp "Evli"ye dönüştürülür.

AĞDAŞ, MUHAMMED KÂMİL (BAHÇECİ HOCA)

Şair. Maraş'ta 1909'da doğdu. Aslen Elbistan'lıdır. Babası bahçecilikle uğraştığı için Bahçeci Hoca diye tanındı.

Hocalık mesleğine sonradan girdi. Tek parti döneminde çok sıkıntılar yaşamış, kendine has bir tarzda

talebe yetiştirmiştir. Yetiştirdiği çok sayıda hafız vardır.

Şiirleri dînî muhtevalıdır. Hasseten peygamber aşkını öne çıkartan şiirler yazmıştır.

Ömrünün çoğunu evinde geçirmiştir. Sanat sahibidir. Azmi ve celâletle meşhurdur.

Rasim Özdenören "Gül Yetiştiren Adam" romanında onun gibi yaşayanların hayatından parçalar aktarmıştır. Şiirleri Ömer Kaya (1999) ve Yaşar Alparlan, Serdar Yakar (2009) tarafından derlenerek yayınlanmıştır.

AĞDENİZ, ÖZKAN

Şair. Göksun'da 1977'de doğdu. Küçük yaşta şiir yazmaya başladı.

Eseri; Senin Şairin (2005)'dir.

AHDÎ-İ MAR'AŞÎ

Şair. Maraş'ta doğan şairin hayatı hakkında pek fazla bilgi yoktur. Şairden bahseden tek kaynak Güftî'nin Teşrifâtü'ş-Şu'arâ adlı manzum tezkiresidir. Buradan hareketle şairin XVII. asır şairi olduğunu söylemek mümkündür. Söz konusu eserde Mollâ-yı Mar'aş sanıyla anılan Ahdî, ilim ve irfan sahibi, nüktedan bir şair olarak methedilmektedir.

Şairin ne zaman vefat ettiği de kesin olarak bilinmemektedir. 1660 sonrası vefat ettiği tahmin edilmektedir.

Eseri; Maktel-i Hüseyin'dir.

AHMET EFENDİ (KARCİZÂDE)

Devlet Adamı. Müftü Hibetullah Efendi'nin oğlu olup 1875'de Elbistan'da doğmuştur. Sıbyan ve Rüştüeyi Elbistan'da okumuş ve alîyyü'l-a'lâ derecede şehadetname almıştır. Dersaadet'e gidip Eğinli merhum Rahmi Efendi'den ulûm-i âliye ve âliyeyi tederrüs ve ikmal-i nuseh ederek icazetname aldığı gibi imtihanla kabul olduğu Mekteb-i Nüvvâb'tan da 4. sınıf şehadetnamesi almıştır.

23 Temmuz 1909'da Tikveş kazası kadılığına atanmış bilahare Akçadağ kazası kadılığına tayin edilmiştir.

Daha sonraki görev yerleri ve vefat tarihi bilinmemektedir.

AHMET HAMDİ EFENDİ

Devlet Adamı. Bekir Ağa'nın oğlu olup Elbistan'da 1885'de doğmuştur. Elbistan'da ibtidaî ve rüştüeyi ikmâl ile alîyyü'l-a'lâ derecesinde rüştüeyden şehâdetname almıştır. Daha sonra İstanbul'a giderek Fatih dersiamlarından Rizeli Muharrem Lütfi Efendi'den ulûm-i âliye ve âliyeyi bi'l-itmam icâzetname almıştır. Müdavim bulunduğu Mekteb-i Kuzât'tan da alîyyü'l-a'lâ derecesinde şehâdetname almıştır.

Mekteb-i mezkûrdan neş'et ettikten sonra 1 Eylül 1913 tarihinde Keban kazası kadılığına tayini hususunda irade-i pâdişahî şeref-südûr buyurulmuştur.

Mümâileyh'in umûr-i şer'iyye'deki iktidar ve istikametine, seferberlikden (sefer-i birlik) beri meşhud olan hidemât-ı vatanîyesine mebni terfî'i ve birinci sınıf kaza maaşı ile taltifi hakkında mahallî kaymakamlığın işareti vechile Ma'muretü'l-Azîz'den vârid olan tahrirat üzerine zamm-ı maaş için bütçede karşılık olmadığından ibtidaî Dahil derecesinde Bursa Ruûs-i Hümayûnu ile taltifi vâki' olmuştur.

AHMET HİLMİ EFENDİ

Devlet Adamı. Hancızâde Mustafa Rahmi Efendi'nin oğlu olup 1881'de Elbistan kazasında doğdu.

Kasaba-i mezkûrede mekteb-i ibtidaîye ve rüştüeyde meşrud olan

fünûnu tahsilden sonra tarihinde aliyyü'l-a'lâ derecesinde şehâdetname aldığı gibi medresesinde sarf, nahiv ve meani fenlerini ta'lim ettikten sonra Dersaadet'e gelerek Fatih dersiamlarından Alasonyalı Hacı Ali Efendi'nin halka-i tedrisinde ikmâl-i nuseh ile icâzetname ahz etmiş ve bi'l-imtihan dahil olduğu Mekteb-i Nüvvab'tan 1907'de sınıf-ı rabi'den şehâdetnameye nail olarak neş'et etmiştir. Türkçe tekellüm ve Türkçe-Arapça kitâbet eylediği terceme-i hâl varakasında muharrerdir.

14 Mart 1908 tarihinde Haymana kazası niyâbetinde bulunarak hitam-ı müddetine mebni infisal etmiş, ardından Siroz sancağının Nevrokop kazası niyâbetine tayin ile hâl-i harb dolayısıyla Dersaadet'e avdet etmiş ve maaşını açıktan tam olarak almıştır. 26 Mart 1911 tarihine kadar maaşını alan mümaileyh bu tarihten sonra Halep sancağına bağlı Babü'l-Cubul kazası niyâbetine tayinden sonra kat'edilmiştir.

30 Nisan 1913 tarihinde tifo'dan vefat ettiği mahallinden mürsel tahrirattan anlaşılmıştır.

AHMET HİLMİ EFENDİ

Devlet Adamı. Hafız Mustafa Efendi'nin oğlu olup 1853'de Elbistan'da doğdu. Kasaba-i mezkûre Sıbyan mektebinde ulûm-i ibtidâîyeyi okuduktan sonra Karçizâde Medresesi'nde ulûm-i âlîye ve âliye-

yi kısmen tahsil ile Farsça ve hat ta'lim etmiştir. Sonra Dersaadet'e gelip Fatih Camii dersiamlarından Urfalı Mehmet Efendi'nin rahle-i tedrisinde nuseh-i mütebakiyeyi ikmâl ile icâzet almıştır. Mekteb-i Nüvvab'a devam ederek 1888'de üçüncü sınıf şehâdetnamesine nail olarak neş'et etmiştir. Türkçe ve Arapça okur yazar, Farsçaya âşina idi.

6 Haziran 1889 tarihinde Mardin sancağı niyâbet-i şer'iyyesine tayin olunup 1890 tarihinde infisal etmiştir. Humus, Anteb, Zor ve Kütahya niyâbetinde bulunmuştur.

Şubat 1895'de imtihanla tarîk-i Kuzât'a dahil olmuş, âhiren uhdesine Musıla-i Sahn, Musıla-i Süleymaniye Raddelerinde Edirne Müderrisliği tevcih ve İzmir Pâyeye-i Mücerredi ile taltif buyurulmuştur. Nikel Hicaz Demiryolu Madalyasını hâiz idi.

AHMED VEHBİ DARENDEVİ

Mutasavvıf. Miladi 1849 yılında Darende'nin, Yenice köyünde doğdu. Küçük yaşta, anne ve babası peş peşe vefat etti. Amcası, Muhammed

Hilmi Efendi'nin himayesine girdi. Onunla beraber Mer'aş'a geldi. Zahir ve batın bütün ilimleri amcasında tamamlayarak hilafetle şereflendi. Amcasının, dokuz sene süren, Ayıntap misafirliğinde, hoca efendinin

kerimleri Hatice hanımla evlendi. Bu evlilikten; Bir erkek, üç kız çocuğu dünyaya geldi. Muhammed Hilmi Efendi'nin tekrar Mer'aş'a dönmesiyle kendileri de halife olarak Adana'ya görevlendirildiyse de 1922 yılında, Nakşi, Mahmud Sami Ramazanoğlu'nun Adana'ya gelmesi üzerine, müridlerini ona teslim ederek, yeni görev yeri, Ayıntab'a geçti. Çevrede bulunan müridlerinin ısrarlı davetleri sebebiyle; Nizip, Kilis, Yavuzeli, Araban, Pazarlık ve Gölbaşı'na bir çok sohbet ziyaretleri yaptı. Bu gezilerden birinde, Yavuzeli-Araban arasında susuz bir köy halkının talebi üzerine, çatal ağaçla su buldu, oraya kuyu vurdurdu, halen bu kuyuya; Vehbi Efendi kuyusu denir. 1936 yılında vefat eden Ahmed Vehbi Efendi, Şeyh Adil mezarlığında amcası, Muhammed Hilmi Efendi'nin yanındaki ebedi istirahatgahında yatmaktadır.

AHMET TAHİR MEMİŞ EFENDİ

Mutasavvıf. Kesin olmamakla birlikte 1886'da doğmuştur. Maraş Vilayet başkatibi Ahmet Efendi'nin torunu, Berberzâde Mehmet Nefî Efendinin oğludur. Annesi Hızanoğullarından Esmâ hanımdır. İlköğrenime Maraş'ta başlar. Kayseri'ye giderek Medrese-i Ulâ'ya devam eder. İstanbula giderek Darülfünûn-i Sultanî'ye kaydolar. Hukuk, riyaziye ve tabiiye okur ve

diploma alır. Halvetiye Tarikatının Şabaniye kolundan Fatih Türbedarı Ahmet Amiş Efendiye bağlanır. Medresetü'l-Kudat'ı bitirerek Kafkas cephesine askerlik görevi için gider. III. Ordu Komutanı Vehip Paşa'nın hukuk müşavirliğini yapar. Kadılık ve kaymakam vekilliği yapar. Ayasofya Camiine vaiz olarak atanır ve 1934'de buranın müze haline getirildiği tarihe kadar bu görevde bulunur.

Beyazıt Kütüphanesinin tasnif komisyonunda görev alır. 1954'de düşerek uyluk kemiğini kırar, mide kanaması geçirir ve 10 Temmuz 1954'de vefat eder. Mezarı Fatih Türbedarı Ahmet Amiş Efendinin yanındadır.

AK, AHMET

Güreşçi. Maraş'ta 1966'da doğdu. İlk ve orta öğreniminin ardından Çukurova Üniversitesi Beden

Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu'nu bitirdi. Afşin T.E.K. Spor Kulübü'nde güreşe başladı. Kendine has uyguladığı güreş teknikleri; tek dalma, koltuk altı geçme, dana bağı, kilit, künde, ve çırpma'dır. Avni Tarhan'ın antrenörlüğünde 55 ve 57 kg'da güreşti. 1981'de Balkan 2., 1982'de Balkan 1. ve Avrupa 1., 1983 ve 1984'de Balkan 2., 1984'de Avrupa 3., 1985'de Balkan 1., 1985'de Dünya 2., 1987'de Dünya

3., 1988'de Avrupa 2., 1988'de Dünya 5., 1989'da Avrupa 1., 1990'da Avrupa 5. ve Dünya 4., 1991'de Akdeniz Oyunları 1. oldu. 1992'de güreşi bıraktı.

Beden eğitimi öğretmenliği ve milli takım antrenörlüğü yaptı. Bir süre Kahramanmaraş Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü görevinde de bulundu.

AKBAŞ, ALİ

Şair. Elbistan'ın Maraba (Çatova) köyünde 1942'de doğdu. İlkokulu Elbistan'da, liseyi

Maraş'ta okudu. İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. Öğretmen ve yönetici olarak görev yaptı. Film Radyo ve Televizyonla Eğitim Merkezi'nde program yazarlığı yaptı.

İlk şiirleri mahalli gazetelerde yayınlandı. Daha sonraları Divan, Öncüler, Doğuş, Kanat Edebiyat, Kardeş Edebiyatlar, Töre, Erguvan, Türk Edebiyatı, Dolunay gibi dergilerde yayınlandı. Çocuk Edebiyatı üzerine çalıştı.

Doğuş Edebiyat ve kanat edebiyat dergilerinin genel yayın yönetmenliğini yaptı. TV ve radyo programları yaptı. Çeşitli ödüller aldı.

Eserleri; Masal Çağı (1983), Kuş Sofrası (1991), Gökte Ay Portakaldır (1992)'dir.

AKSAY, MUSTAFA

Araştırmacı. Andırın'da 1955'de doğdu. Sosyoloji ve Mimarlık eğitimlerini yarım bırakarak İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisini bitirdi.

Karikatür ve yazıları Yeni Devir gazetesinde yayınlandı. Karikatürlerinde Bilal, yazılarında ise Bilal Erdem ismini kullandı. 1980'de İngiltere'ye gitti. Arabia, The Islamic World Review dergisinin sanat yönetmenliğini, South ve Ahlan Wasahlan dergilerinin art direktörlüğünü yaptı. 1992'de ülkesine dönerek Atlas TV şirketinin yönetimini üstlendi. Hicaz Demiryolu: İstanbul'dan Medine'ye Bir Kültür ve Medeniyet Yolculuğu adlı belgesel filmini çekti.

Türkiye Yazarlar Birliği'nin En İyi Belgesel Film ödülünü aldı.

Eseri; Hicaz Demiryolu (1999)'dur.

AKSU, MEHMET

Şair. Maraş'ın Dere-li köyünde 1962'de doğdu. Öğretim görevlisi olarak görev aldı.

Yazı ve şiirleri çeşitli gazete ve dergilerde yayınlandı.

Eserleri; Sevdamin Yurdu, Başka Dağlar Var ve Gönüllerin Budak Gülleri'dir.

ALAÜDDEVLE BEY

Devlet Adamı. Osmanlı hükümdarı Fatih Sultan Mehmed Han'ın yardımcıyla Dulkadirli Beyliğinin başına geçti, iktidar oldu. Mısır'a inkıyad etti. Osmanlı'ya Cem Sultan hadisesinde yardımcı oldu. Bir vergi işinde Osmanlı ile arası bozulur gibi oldu. Çabucak düzeldi. Malatya'yı almaya kalkıştı. Memluklu'yu kızdırdı. Memluklu da 1484 itibariyle iki kerre üstüne geldi. Birinde kendi yendi, birinde Osmanlının yardımcıyla yendi. Elbistan ovasında yenilen düşman tam bir hezimet yaşadı. Kendine yardıma gelen Osmanlı paşası Yakup Bey'le Malatya'yı almak istedi. Önden giden Yakup Paşa hezimete uğradı. Bu da Osmanlı – Memluklu mücadelesini başlattı. Osmanlı Çukurovaya girdi. Memluklu onu çıkardı. Bu mücadele al ver şeklinde bir miktar devam etti. 1488 itibariyle Çukurova iki kerre Osmanlı – Memluklu arasında el değiştirdi. Bu arada Alaüddevele riske girmek istemedi. Son galip Memluklu olduğundan, Memluklu ordu komutanının oğluna kız verdi. Osmanlı Dulkadirli'nin itaatsizliğini anladı. Memluklu da Şah Budak'ı kuvvetler tahsis ederek Dulkadirli yurduna girdirdi. Alaüddevele daha erken hareketle Şah Budak'ı yendi. Devre dışı bıraktı. Şah Budak Mısır'a kaçtı (Kasım 1489).

Alaüddevele 1490 itibariyle Osmanlı Memluklu arasını bozdu. Mem-

luklulara Osmanlının Çukurovaya taarruzu haberini uçurdu. Memluklu Çukurovaya girdi. Alaüddevele onları sonra Kayseri üzerine sevketti. Osmanlının hareketini haber alınca da yalnız bıraktı. Fakat Tunus elçisi araya girip Memluklu ile Osmanlı'yı barıştırdı. Alaüddevele de II. Bayazıd'dan özür diledi. Ortalık düzeldi.

1498'de Memluklu da iktidar değişikliği oldu. Bu karışıklıkta bazı unsurlar Dulkadir ülkesine sığındı. Bu da Memluklu ile Dulkadirinin arasını açtı. Arada vuruşmalar oldu. Alaüddevele bu savaşlarda iki oğlunu kaybetti. 1499 Mayısı itibariyle ise yeniden sulh tesis edildi.

Alaüddevele zamanında gelişen bir olay da Safevi devletinin doğuşu oldu. Şah İsmail'in dedesi Şeyh Cüneyd Anadolu da taraftar bulmuştu. Çoğalan taraftarlar çağrıldıkça İran'a gitti. Gün geldi, Şah İsmail bunları toplayıp devlet kurdu. Akkoyunlu'yu yendi. Önce Akkoyunlu aleyhine büyüdü. Bu arada Maraş'tan da çok sayıda Türkmen İran'a gitti. Alaüddevele bu gidişe ses çıkarmadı. Fakat sonunda Şah İsmail'le arası açıldı. Türkmenleri İran'a göndermez oldu. Şah İsmail'in muhaliflerine yardım etti. Şah İsmail kızını istedi. Vermedi. Akkoyunlu'nun başına kendi taraftarı Elvendi'yi geçirebilmek için ordusunu Diyarbekir'e kadar gönderdi. Fethetti. Onu tahta geçirdi. Dönüşte Dulkadir ordusu Di-

yarbekir Antep arasını da fethetti. Dulkadirli'nin buralara uzanışı bu defa da yeni kurulan Safevi idaresini ürküttü. Şah İsmail önce sınır mücaviri Kürtleri ezdi. Arkasından Alaüddeve üstüne sefer hazırlığına başladı. Ve sefere çıktı. Öncü kuvveti yenildi. Fakat kendi ordusu güçlüydü. Alaüddeve bunu haber aldı ve ordusunu alıp Turna Dağı'na çıktı. İnmedi. Bu defa Şah İsmail çekildi. Ancak Elbistan, Maraş ve civarında taş üstünde taş bırakmadı. Çekildikten sonra da Dulkadirli'nin güney doğudaki macerası devam etti. Bu memleketler üzerine yeni seferler yaptı. Fakat netice alamadı. Yenildi. Çocuklarını kaybetti. Sonunda Safevilere yaklaştı. Anlaşıp gibi oldu. Hatta bu uğurda Osmanlı'dan uzaklaştı. Yavuz tahta çıktı, tebrik etmedi. Yavuz Çaldıran'a giderken Dulkadirli'den yardım istedi. Yardım edilmedi. Hatta ve hatta erzak yolları kesildi. Osmanlı da Dulkadirli ihanetine uğramamak için Kayseri – Sivas arasına kırk bin asker yerleştirdi. Kuvvetini dağıttı.

Sefer bitti. Yavuz kendi yanındaki Dulkadir Ali Beyi Kayseri Beyliğine tayin etti. O ordan Bozok'a girdi. Memluklu Osmanlı'nın Ali Beyi çekmesini istedi. Osmanlı da çekmedi. Elçiler gitti geldi. Ara iyice açıldı. Bu ara Alaüddeve Osmanlı iaaşe kollarını vurdu. Sayısız hayvan telefine yol açtı. Bu da Osmanlı'nın Dulkadirli üstüne yürümesi için

yetti. Sinan Paşa'nın komutası altında ve Ali bey'in önderliğindeki otuz bin kişilik Osmanlı ordusu Elbistan'a girdi. Alaüddeve aile ve maiyyetini Turna Dağı'na çekti. Otuz bin kişilik ordusunu Osmanlı ordusunu karşılamak için Andırın-Göksun arası Ördekli'ye çekti. Savaş öncesi Türkmenlerin bir kısmı Ali Bey'in çağrısı üzerine Osmanlı'nın tarafına geçti, Alaüddeve'yi terketti. Savaş başladı ve daha savaşın başında Alaüddeve öldürüldü. Bu da ordusunun süratle dağılmasına yol açtı. Böylece Dulkadirli ülkesi Osmanlı'ya geçti. Beylik Ali Beye bırakıldı. Fakat Yavuz adına hutbe okundu.

Alaüddeve ne ülkesinde ne ülkesi dışında müsbet bir intiba bırakmadı. Başından beri Osmanlı'ya uzak durdu. Bu da onun ve devletinin sonunu getirdi. Ancak yine de Dulkadirli arasında en fazla eser bırakanı o oldu.

ALCIOĞLU, MEHMET ADİL

Araştırmacı. Göksun'un Değirmendere kasabasında 1933'de doğdu. İlkokuldan sonra öğrenimine devam edemedi. 17 yaşında gurbete çıkarak çalışmaya başladı. 1964'de işçi olarak yurtdışına gitti. 1985'de emekliye ayrıldı.

Şiir ve yazıları çeşitli gazetelerde yayınlandı.

Eserleri; Tarihte Alcı-Tecirli Beğdili – İlbeyli - Elbeyli Türkmenleri

Soykimlikleri (2006), Değirmendere Kasabası Tarihi (2009), Nazımlı Nasihat (2009)'dir.

ALICI, GÜLCAN (TANIDIR)

Araştırmacı, 1975'de Kahramanmaraşta doğdu. İlk ve orta öğrenimini burada tamamladıktan

sonra K.S.Ü. Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliği yaptı. K.S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı'nda Dîvân-ı Vuslatî adlı teziyle yüksek lisans yaptı ve aynı enstitüde araştırma görevlisi olarak çalışmaya başladı. 2002 yılında Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalı'na araştırma görevlisi olarak atandı.

Eseri; Mevlid, Mar'aşî Kurâ-Zâde Nâdirî Hayatı, Edebî Şahsiyeti ve Eserleri (2009)'dir.

ALICI, LÜTFİ

Göksun'un Değirmendere Kasabası'nda 1963'de doğdu. İlk öğrenimini adı geçen kasaba ve ilçede, orta

öğrenimini ise Maraş'ta tamamladı.

Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Aynı yıl yapılan öğretmenlik imtihanı sonucu Kayseri Fen Lisesi'ne Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak atandı.

1990 yılında Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde başladığı yüksek lisans öğrenimini 1992 yılında tamamlayarak 1994'te K.S.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Eski Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalı'na araştırma görevlisi olarak atandı. Aynı yıl İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde başladığı doktora öğrenimini 1998'de tamamladı. 1999-2003 yılları arasında K.S.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi'nde Dekan Yardımcısı olarak görev yaptı. Sempozyum ve panellere katıldı.

Makaleleri, İlmî Araştırmalar, Akademik Araştırmalar, K.S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi, K.S.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, gibi ulusal hakemli dergilerde ve Akademik Çerçeve, Akademik Bakış, Somuncu Baba, Dergah gibi dergilerde yayınlandı.

K.S.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak görev yaptı.

Eserleri; Hâleti Dîvânı, İnceleme-Kasâid (1992), Dîvân-ı Nâşid, İnceleme-Tenkitli Metin (1998), Dîvân-ı Hulûsî-i Dârendevî (müşterek, 1997), İsmail Hakkı Toprak Efendi Hayatı,

Şahsiyeti ve Eserleri (2001), Eski Türk Edebiyatına Giriş (müşterek, 2006), Türk Edebiyatında Maraşlılar (müşterek, 2009)'dır.

ALİ BEY

Devlet Adamı. Dulkadir beylelerinden Şehsüvar Bey'in oğludur. Babasının Mısır da Memlûklular tarafından katlinden sonra Osmanlı sultanı II. Bayazıd'a sığındı. Osmanlı'ya onun ve Yavuz'un zamanında hizmet etti. İran seferinde yararlılık gösterdi. Ödüllendirildi. Ülkesinin Osmanlı'ya intikalinden sonra, Osmanlı ordusuna öncülük edip onu Mısır'a götürdü. Dönüşte ülkesini düzene soktu. Dirlik sağladı. Osmanlı'nın Diyarbekir ve diğer Güneydoğu Anadolu şehirlerinin fethine iki bin kişi göndererek yardımcı oldu. Fethin sonu alındı. Hasseten sanki Osmanlı'nın Suriye ve Mısır fethine o âmil oldu. Mercidabık'ta bilfiil çarpıştı. Sekiz bin kişilik öncü kuvvetiyle Osmanlı'yı Mısır'a soktu. Ridâniye savaşının kazanılmasına en fazla emeği geçen o oldu. Kahire'ye ilk o girdi. Sokak savaşlarına bilfiil katıldı. Tomanbay yakalandığında ona teslim edildi. O da onu babasını astığı yerde astı.

Ali Bey Celâli isyanlarının bastırılmasında da büyük rol oynadı. Ve sanki neticeyi yalnız başına kendi aldı. Asinin başını kesti. Padişaha gönderdi. Bu da Ferhat Paşa'nın onu kıskanmasına yol açtı.

Şam valisi Canberdi isyanının bastırılmasında da baş rolü o oynadı. Canberdi'yi Halep önünde yendi. Canberdi Şam'a çekildi. Sonra Ferhat Paşa'yla müşterek hareket ederek Canberdi'nin işini bitirdi. Bu ikinci muvaffakiyeti Ferhat Paşa'yı iyice çileden çıkardı. Ferhat Paşa Ali Beyi Kanuni'yi kesti, gammazladı. Katline izin kopardı. Sonra onu bir doğu seferi hilesi ile Tokat – Artova'ya çağırdı. Verdiği ziyafette Ali Beyi, maiyyetini, oğullarını ansızın bir baskınla öldürdü. Kellesini de Kanuni'ye gönderdi.

Ali Bey'in öldürülmesi bütün Anadolu'yu yasa boğdu. Osmanlı Anadolu da ilk kötü puanını bu olayda aldı. Bu devlet iflah olmaz denildi (Temmuz 1522). Ali Bey'den sonra Dulkadirli ülkesi Osmanlı'nın bir eyaleti oldu.

ALİ EFENDİ

İlim Adamı. Fazlullah Efendi'nin oğludur. Maraşın yetiştirdiği bilginlerden olup "Mevâhibü'l-Azîz fî Şerhi'l Veciz" adlı eserini Sultan Ahmed bin Mehmed Hana takdim etmiştir. Kendi eliyle yazdığı bu nüsha Ayasofya Kütüphanesinde kayıtlıdır. Hayatı hakkında fazla bir bilgi bulunmamakta olup 1722 yılından sonra vefat ettiği sanılmaktadır.

ALİ EFENDİ

Devlet Adamı. Fateşoğlu Ali Ağa'nın oğlu olup 1879'da Maraş'ta

doğdu. Maraş merkezinde ilm-i hal ve feraiz-i lâzimeyi gayr-i resmî olarak tahsil etti. 1902’de Maraş Mahkeme-i Şer’iyyesi Muhzırlığına tayin edilmiş ve Maraş kadılığının 2 Mart 1915 tarihli tahriratı ile bu tarihe kadar muhzırlıkta bulunduğu anlaşılmaktadır.

ALİ İLMÎ EFENDİ

İlim Adamı. Maraş’ta 1879’da doğdu. Babası Müderris İsmail Efendi’dir. Yedi yaşında Kur’an-ı Kerimi hıfz ederek hafız oldu. Kayseri, Konya ve İstanbul medreselerinde okudu. Kayseri Medresesi müderrislerinden Yalvaçlı Ömer Efendi ve Hamurculu Osman Efendi’den icazet aldı. 1915’de Maraş’ın Çavuşlu Medresesine müderris olarak atandı. Sarf, nahiv, mantık ve feraiz okuttu. Ulu Camide vaizlik yaptı. Soyadı kanunu ile “Bilgili” soyadını aldı. Medrese ve zaviyelerin kapatılması ile Hacı Veli Efendi camiinde imamlık ve ticaretle meşgul oldu. İmam-Hatip Lisesinde meslek derslerine girdi. 1973’de vefat etti.

ALİME HATUN

Dulkadirli’den Osmanlı sarayına gelin gitmiştir. Sultan II. Murad’ın eşidir.

ALİ RIZA EFENDİ

İlim Adamı. Elbistan’da 1873’de doğdu. Elbistan alimlerinden Ali Efendi’nin oğludur. İlkokul ve Rüştiyeyi bitirdi. Elbistan Müftüsü

Emin Efendi’den icazetnâme aldı. Tahrir-i Nüfus âzâlığı ve Elbistan Bidayet Mahkemesi âzâlıklarında bulundu. Medreset’ül-Kudat’ın beşinci sınıfından diploma alarak çeşitli yerlerde kadılık yaptı. Vefat tarihi kesin olarak bilinmemekte olup 1914 sonrası olarak tahmin edilmektedir.

ALİ SEYFEDDİN EFENDİ

İlim Adamı. Maraş’ta 1876’da doğdu. Karaküçükzâde Mahmut Efendi’nin oğlu olup İbdidaî tahsilinden sonra hususî muallimden Arapça ve Farsça tahsil etmiştir.

1913-14 yılları arası Pazarcık kazası Mahkeme-i Şer’iyyesi başkâtib vekaletinde bulunmuştur. Hayatı hakkında başka bir bilgiye ulaşılamamıştır.

ALİYYÜBNÜ FAZLULLAH

İlim Adamı. Hayatıyla alakalı bir bilgi yoktur. Maraş’ta yetişmiştir.

Mevâhibül Aziz fî Şerhil veciz adlı bir eseri vardır. Eserini Sultan Ahmet Han’a takdim etmiştir. Bir nüshası Ayasofya Kütüphanesi’nde mevcuttur.

ALKIŞ, YILDIRIM

Yazar. Göksun’un Çağlayan köyünde 1962’de doğdu. İlkokulu köyünde, ortaokulu Göksun’da İmam Hatip Lisesini Maraş’ta okudu. Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bi

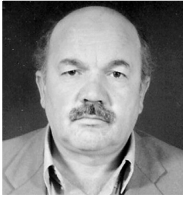

tirdi. Öğretmen ve yönetici olarak görev aldı. Görev yaptığı okullarda okul dergileri çıkartarak öğrencileri okumaya ve yazmaya yönlendirdi.

Eseri; Hayatı ve Mücadelesi İle Hafız Ali Efendi (müşterek, 1998)'dir.

ALPARSLAN, YAŞAR

Şair-Araştırmacı. 1947'de Maraş'da doğdu. İlk olarak Bahçeci Hoca'da okudu. Çocuk yaşta Hafız oldu. Maraş'ta Arapça okutabilecek herkesten okutabildikleri kadar Arapça

okudu. Dışardan imtihanlarına girip ilkokulu iki yılda okudu. Maraş İmam Hatibi bitirdi. Dışardan lise imtihanlarına girdi diplomasını aldı. İstanbul Yüksek İslam Enstitüsünü bitirdi. Kazandığı halde hastalığı sebebiyle İstanbul Üniversitesinin Tarih bölümünü okuyamadı. Afşin Lisesi'nde öğretmenlik mesleğine başladı. Maraş İmam-Hatip Lisesi ve Endüstri Meslek Liselerinde Din Kültürü öğretmenliği yaptı. 1997'de emekli oldu.

Yazmaya erken başladı. Genç yaşta eserler kaleme aldı. Fakat imkansızlık nedeniyle bunları yayınlamadı. Okumayı ve kitap arşivlemeyi kendine iş edindi.

Yazı ve şiir çalışmaları Hareket, Altınoluk, Tohum, İslam Medeniyeti, Kurtuluş, Uzunoluk, Alkış gibi dergilerde ve Zaman, Madalyalı Şehir, Bugün gibi gazetelerde neşredildi. Yazılarında kendi isminin yanı sıra Veziroğlu, Ceridoğlu gibi mahlaslar ve müstear isimler de kullandı.

Bir proje içerisinde 2008 yılı başında Maraş tarihi ile ilgili kitaplar neşretmeye başladı.

Ukde Kitaplığı içerisinde neşredilen "Dulkadir Beyliği Araştırmaları I" ve "Dulkadir Beyliği Araştırmaları II"nin editörlüğünü Mehmet Karataş ve Serdar Yakar ile birlikte üstlendi.

Hasan Reşit Tankut'un "Maraş Yollarında", Besim Atalay'ın "Maraş Tarihi ve Coğrafyası", Bekir Sami Bayazıt'ın "Aşiretlerin İskanları", Mehmed Şemî'nin "Esmâü't-Tevarih"i Nadir Baba'nın "Mevlid"i gibi bir çok eserin yayınlanmasını ve okura ulaştırılmasını sağladı.

Eserleri; Kıssa-ı Eshab-ı Kehf (1999), Münâcaât ve Na'tlar (2006), İstiklâl Savaşında Maraş (müşterek, 2008), Âşık Durdu Mehmet Yoksul (Âşık Mahfuzî) Hayatı ve Şiirleri (müşterek, 2008), Âşık Mustafa Zulkadiroğlu Hayatı ve Şiirleri (müşterek, 2008), Muhammed Kâmil Ağdaş (Bahçeci Hoca) Hayatı ve Şiirleri (müşterek, 2009), Maraş'ta Divanından Parça Kalmış Halk Şairleri (müşterek, 2009), Türk Edebiyatında Maraşlılar müşterek, 2009,

Seyâhatnâme, Şehir Târîhi ve Coğrafya Kitaplarına Göre Maraş (müşterek, 2009)'dır.

ALPEREN, CEVDET

Araştırmacı. Maraş'ta 1954'te doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladıktan sonra Isparta Eğitim Enstitüsünün Matematik Bölümünde yüksek tahsilini tamamladı.

Çeşitli okullarda öğretmenlik ve yöneticilik yaptı. Tebessüm Eğitim, Kültür ve Çevre Derneği Genel

Başkanı ve Tebessüm Dergisinin sahipliği görevlerini üstlendi.

Şiir ve makaleleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayınlandı.

Eserleri; İlimiz Kahramanmaraş (1986), Baharın Koynunda Zindan (1989), Meslek Matematiği (1991), Kahramanlık Şiirleri (1995), Şiirlerle Öğretmen (1997), Hoca Ahmet Yesevi (1999)'dir.

ALPEREN, MEHMET

Yazar. Maraş'ta 1956'da doğdu. Ortaokul öğrencisi iken yarıda bıraktığı öğrenimini daha sonra dışarıdan tamamladı.

Deneme türü yazıları yerel gazetelerde yayınlandı. TV yöneticiliği yaptı, gazete ve dergi çıkarttı.

Eserleri; Kurtuluş Destanının Manevi Mimarları (1992) Ruhların Parmakları (1996), Varolmak Kav-

gası (1999), Hatice (2005), Sütçü İmam (2006), Çöl Arslanı (2006), Sıla (2006), Mahşerin Atlısı (2008),

Son Cihangir Enver Paşa (2009), Kurtlar Arenasında Yalnız Bir Adam Abdulhamit Han (2009)'dır.

ALPEREN, NUSRET

Yazar. Maraş'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Gaziantep İlköğretmen okulunu bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı. Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümünü bitirdi. Müfettiş olarak çalıştı. Yüksek lisans ve doktora yaptı. Abant İzzet Baysal Üniversitesinden emekli oldu.

Mesleki konularda ve ilköğretim için ders kitapları hazırladı.

Eserleri; Türkçe Bilmeyenlere Türkçe Eğitimi, Teftiş Rehberi, Hayat Bilgisi 1,2,3, İstiklal Marşı ve Mehmet Akif Ersoy, Öğretim Metotları ve Uygulama, Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı, Güzel Konuşma ve Yazma, Öğretmen Kılavuzu, Bindik Bir Alâmete, İndik Bir Alâmete (2006)'dir.

ALTINÖZ, İSMAİL

Akademisyen. Maraş'ta 1967'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Yüksek öğrenimine H.Ü. Zonguldak Mühendislik Fakültesi Maden Mühen-

disliği bölümünde başladı. Bir yıl burada eğitim gördükten sonra, 1988 yılında girdiği İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünden 1992 yılında mezun oldu. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yeniçağ Ana Bilim Dalında başladığı yüksek lisans çalışmasını, “Dulkadır Beylerbeyiliğinin Teşekkülü ve Gelişmesi” adlı teziyle 1995’te bitirdi. Boğaziçi Üniversitesi’nde başladığı doktora eğitimini “Osmanlı Toplumunda Çingeneler” teziyle İstanbul Üniversitesi’nde tamamlayarak Dr. ünvanını aldı. Osmanlı Toplumsal Tarihi konusunda yurtiçi ve yurtdışında makaleleri yayınlandı. Kalite konusunda da çeşitli dergilerde yayımlanmış bilimsel makaleleri bulunmakta. Özellikle Osmanlı’da Kalite konusu üzerinde araştırmaları mevcut. Gaziantep Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü’nde Öğretim Üyesi olarak çalışmaktadır.

Eseri; Dulkadır Eyaletinin Kuruluşu ve Gelişmesi (2009)’dir.

ÂRİF

Şair. Hakkında yeterli bilgi bulunmayan şairin Maraşlı Zülkadiroğulları ailesinden olduğu bilinmekte-

dir. Andırınlı Hacı Zülkadiroğlu, Ârif’in, dedesinin kardeşi olduğunu söyler. Bir gazelini Hâfız-ı Mar’âşî tahmîs etmiş.

Süleyman Zülkadiroğlu’na göre de Ârif 1788’de vefat etmiş. Torunları halen Kozludere köyüne bağlı Alicikli obasında oturmakta olup Yusufbeyli adıyla anılan Kekeç Arif beye onun adı verilmiş.

Şiirleri Saim Emirmahmutoğlu tarafından derlenerek Demokrasiye Hizmet gazetesinde yayınlandı.

ARSLAN, ÖMER

Şair. Afşin’de 1970’de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Afşin’de tamamladı. 1993’de memur olarak göreve başladı.

Şiir yazmaya küçük yaşta başladı. Şiirleri çeşitli gazete ve dergilerde yayınlandı.

Eserleri; Tılsımlı Gözler (1990), Şerare ve Şule (2005)’dir.

ASLAN, BAHTİYAR

Şair. Elbistan ilçesinde 1971’de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş’ta, yüksek öğrenimini Fırat

Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde yaptı. Yüksek lisans tezi Sezai Karakoç’un Şiirlerinde Kadın ve

Aşk Olgusu üzerine oldu. Üniversitede okurken bir grup arkadaşıyla Nilüfer isminde bir dergi çıkarttı. Muğla Üniversitesinde araştırma görevlisi olarak görev yaptı.

Şiir ve yazıları; Kanat, Türk Edebiyatı, Dergah, Türk Yurdu, Külliye, Sedir gibi sanat edebiyat dergilerinde yayımlandı.

Eseri; Su'dur.

ASLAN BEY (TOGÖZATA)

Milli Mücadele Kahramanı. Maraş harbinin simge ismidir. Kafkas göçmenidir. Baba adı Hasanbeyzâde Abdullah, anne adı Nezire'dir. 1886'da Göksun'un Fındık köyünde dünyaya gelmiştir. İlk ve orta öğrenimini Elbistan İptidai Mektebi Rüştüyesinde tamamlar. Medrese eğitimi alarak Arapça öğrenir. 1908'de Halep'e giderek polislik mesleğine girer. Mesleğinde yükselir. Halep, Beyrut ve Trablusgarp'ta görev yapar. Ser Komserliğe kadar yükselir. Mondros Mütarekesinden sonra Maraş'a döner. Müdafaayı Hukuk Teşkilatını kurarak başkanlığına seçilir. Maraş'ın düşman işgalinden kurtarılışında oldukça büyük katkıları olur. Antep savunmasında da önemli rol üstlenir. TBMM'nin Birinci döneminde milletvekili seçilir. Meclise girer. Mecliste iken Adana cephesine de katılmıştır. İstiklal Madalyası sahibidir.

Mebusluk görevi bittikten sonra Adana'da ticaretle uğraşmış, Göksun'un Meryemçil Yaylasında

ve Pazarcık'ta çiftçilik yapmıştır. 7 Haziran 1963'de vefat etmiştir.

ASLANTÜRK, AHMET İHSAN

Ressam. Maraş'ta 1952'de doğdu. İlk ve orta öğrenimi Maraş'ta tamamladı. İstanbul Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu'nu bitirdi.

Dekoratör Ressamlık dalında kariyer yaptı. Grafik çalışmaları ile öne çıktı. Kitap kapakları, hikâye resimleri, afişler yaptı.

Karma ve kişisel resim sergileri açtı. 100 metre-karelik dev panosu ile 1979'da DYO Duvar Resmî Yarışmasında birincilik kazandı. Resim yarışmalarında seçici kurul üyeliklerinde bulundu. Resim öğretmeni olarak görev yaptığı okullarda yetenekli gençlere destek oldu. Birçok ressam yetiştirdi.

Şiire de emek verdi. Şiirleri, resim ve desen çalışmaları çeşitli dergilerde yayımlandı.

ASLANTÜRK, FAZLI

İlim Adamı. Maraş'ta 1901'de doğdu. Babası Darendeli Vehbi Efendi'dir. İlk tahsilini babasının gözetiminde yaptı. Maraş medreselerinde okuyarak icâzet aldı. Askerlik dönüşü Antep Araban'ın Aşağı Mülk köyünde imamlığa başladı. Daha sonra Maraş'ın Duraklı Camiine atandı. Vaizlik ve müftü vekil-

liği yaptı. Öğrenci okuttu. 1965’de Erzincan Müftülüğüne atandı ise de Maraş’ta imam olarak kalmayı tercih etti. Mahallesinin fakirleri ile ilgilenerek gönüllerde yer etti. Yüzlerce talebe yetiştirerek 1974’de vefat etti.

ÂŞIK DEVAÎ

Ozan. Asıl adı Mustafa Çıplan’dır. Elbistan’ın Sarıçiçek köyünde 1957 de doğdu. Fakir bir ailenin çocuğu idi. İlk okulu bitirdikten sonra işçilik yaparak geçimini sürdürdü. Çocukluktan beri âşıkları dinleye dinleye, saz çalmaya, şiir söylemeye başladı.

Askerlikten sonra çalışmak üzere Libya’ya gitti. Sazıyla sözüyle tanındı ve Libya televizyonunda program yaptı. Türkiye’ye döndükten sonra Âşıklar Bayramı’na katılarak çeşitli ödüller aldı. Zaman zaman yurt dışına da giderek konserler verdi.

ÂŞIK HÜDÂÎ

Ozan. Asıl adı Sabri Orak’tır. Gök-sun ilçesinin Yoğunluk köyünde 1940’da doğdu.

Başta çobanlık olmak üzere birçok işte çalıştı. Ozan meclislerine katıldı. Fakirlik nedeniyle belli bir okul

eğitimi alamadı.

Askerlikten sonra İstanbul’a yerleşti ve katıldığı yarışmalarda çeşitli ödüller kazandı. 2002’de vefat etti.

Eserleri; Gönül Diyarından Değişler, Bütün Evren Semah Döner ve Yaralar Beni’dir.

ÂŞIK MAHRUMÎ

Ozan. Asıl adı Rahmi Kaya’dır. Afşin ilçesinin Berçenek köyünde 1932’de doğdu. Âşık Mahzunî

Şerif’in saz ve yorum ustasıdır. Fakirlik sebebiyle ilkokuldan sonra öğrenimini devam ettirememiş, 12

yaşında sığır çobanlığı yapmıştır. Vefat tarihi 2006’dır.

Şiirleri, Arif Bilgin tarafından “Ne Ararsan Kendinde Ara Âşık Mahrumî” (2000) adlı kitapta toplanmıştır.

ÂŞIK MAHZÛNÎ

Ozan. Afşin ilçesinin Berçenek (şimdiki adı Tarlacık) köyünde 1938’de doğdu.

Asıl adı Mehmet

Şerif Cırık’tır. Âşıklık geleneğine küçük yaşlarda girdi. İlk derslerini amcası Âşık Fezalî’den aldı. Medrese eğitimi aldı. Mersin ve Ankara’da askeri okullarda okudu ve orduda görev yaptı.

Özellikle politik taşlamalarda bir ekol oluşturan Mahzûnî söylediği türkülerden dolayı her dönemde soruşturmaya uğradı.

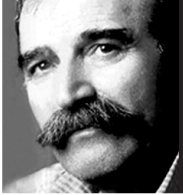
1961 yılında ordudaki görevinden ayrıldı. Türkiye'nin hemen her yerinde ve Türkiye dışında bir çok ülkede konserler verdi. 2002'de vefat etti.

Yaklaşık 3000 civarında şiiri, 400'ün üzerinde 45'lik plak ve 50'den fazla kaseti vardır.

Şiirlerinin bir bölümünü "Dolunaya Tül Düştü" adlı kitapta toplamıştır. Hakkında Ali İhsan Aktaş ve Süleyman Zaman tarafından çalışma yapılmıştır.

Eserleri; Dom Dom Kurşunu, Gümüş Yelek, Seçme Şiirler, Berçenekli Mahzuni, Dolunaya Tül Düştü ve Mahzuni'dir.

ÂŞIK MEÇHÛLÎ

Ozan. Afşin ilçesinin Kaşanlı köyünde 1946'da doğdu. Asıl adı Hasan Öztürk'tür.

Küçük yaşta âşıklık geleneğine girmiştir. Babasını küçük yaşta veremden kaybeder. Hayatı yoksulluk içerisinde geçer. Bir süre memurluk ve işçilik yapmışsa da geçimini sazı ve sözü ile sağlamaya çalışmıştır.

"Meçhûlî Sazıyla Yarine Der ki" adlı şiiri 1968'de plak yapılır.

İlk önceleri ustası Kul Hasan'ın verdiği Sarı Abdal mahlasını kullanmıştır. Üç kaseti vardır.

Yayınlanmış eseri; Diri Gezen Ölü'dür.

ÂŞIK MELÛLÎ

Ozan. Afşin ilçesinin Kötüre köyünde 1892'de doğdu. Asıl adı Karaca Erbil'dir. Varlıklı bir ailenin çocuğudur. 7-8 yaşlarında okuma

yazma öğrendi. 10 yaşında Afşin'de aile dostu olan bir Ermeni'nin yanına gönderildi. Ermeni okulunda okudu. Arapça, Erme-

nice, matematik ve edebiyat dersleri aldı.

Halk edebiyatına ilgi duydu. Yöresindeki birçok âşığın yanı sıra kaynaklara geçmiş âşıkların da şiirlerini okuyarak kendini geliştirdi. Babası ile anlaşmazlığa düşünce eşi ile birlikte gurbete çıktı. Çeşitli yerleri dolaşıp değişik insanlarla tanıştı.

Şiirlerinde insan sevgisinin yanı sıra politik taşlamalardan tasavvufa dek bir çok konuyu ele aldı.

Melûli mahlasının yanı sıra Latife mahlasını da kullandı. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayınlandı, birçok sanatçı tarafından bestelendi. 14 Kasım 1989'da vefat etti.

Hayatı ve şiirleri torunu olan Latife Özpolat ve Hamdullah Erbil tarafından derlenerek "Melûli Divanı ve Aleviliğin, Tasavvufun, Bektaşiliğin Tarihçesi" adıyla 1992'de yayınlandı.

ÂŞIK MÜCRİMÎ

Ozan. Bugün Malatya Doğanşehir'e bağlı Karaterzi köyünde 1882'de

doğdu. Asıl adı Mehmet Özbozok'tur. Çocuk yaşlarda eli yandığı için "çolak" diye tanınmış, bu yüzden kendisine "Mücrimî" lakabı verilmiştir.

Çocukluk ve gençlik yıllarında deli dolu bir kişiliğe sahiptir. Köyünde çobanlık yapar. Çolak eliyle saz çalıp deyişler söyler. Ömrü boyunca sakalina bıçak vurmaz. Güzel okunan bir ezan sesinden etkilenip Kuran'a ilgi duyar ve Kuran okumayı öğrenir. Bir süre hocalık da yapar. Deli doluluğu giderek olgunlaşır. Kitaplara ve okumaya yönelir.

Köyünde âşık olduğu kızı alamayınca köyü terk eder. Keferdiz'e yerleşerek Türkmen Ağası Hurşit Ağa'ya sığınır. Onun yardımcısı olur. 1970'de Keferdiz'de vefat eder.

Şiirleri Ulaş Özdemir tarafından derlenerek "Âşık Mücrimî'nin Yaşamı ve Şiirleri" (2007) adıyla yayınlanmıştır.

ÂŞIK SONER

Ozan. Elbistan'ın Sevdilli köyünde 1947'de doğdu. Dokuz yaşında saz çalmaya başladı. Onsekiz yaşında âşık olur ve sevdiği kıza kavuşamayınca gurbete düşer. O günden sonra çalıp söyler.

ÂŞIK VICDÂNÎ

Ozan. Afşin'in Haticepınar köyünde 1941'de doğdu. Küçük yaşta halk tarzı şiirler söyledi. Kaşan'da ikamek ettiği için Kaşanlı Âşık Vicdânî adıyla bilindi.

ÂŞIK YENER

Ozan. ilçesinin Tanır köyünde 1928'de doğdu. Asıl adı Hacı'dır. İlkokulu kendi köyünde okudu.

Seyhan Düziçi Köy Enstitüsü öğretmenlik dalını ve Hasanoğlan Köy Enstitüsü Sağlık dalını bitirdi. Yurdun çeşitli yerlerinde sağlık memuru ve idareci olarak çalıştı.

Şiirlerinde toplumsal çözülmeyi, sömürüyü, bozuk düzeni, insan sevgi ve eşitliğini ve aşkı işledi. Sosyal adalet ilkelerine bağlılığı, toplumda gördüğü çeşitli olaylar karşısındaki tutumu ve davranışları onu müşkül durumlara düşürdü.

Halk ozanları ile ilgili programlar yaptı. 3500'den fazla şiir kaleme aldı. 200'den fazla eseri çeşitli sanatçılar tarafından bestelenip okundu.

Şiirlerini; Deyişler Demeti (1982), Şiirler Demeti (1992) Yol Ver Dağlar Yol Ver Bana (1998), Binboğadan Marmaraya (2002) adlı eserlerde toplamıştır.

AŞIKLIOĞLU HÜSEYİN

Milli Mücadele Kahramanı. Maraş harbinin sembol isimlerinden. 1888’de Maraş’ta doğmuş. Baba adı Mustafa, anne adı Ümmügülsüm’dür. Teyzesinin kızı Güllkız’la evlenir. 5 kız bir oğlu olur. Önünden geçen düşman komutanına necis gözüyle bakıp ayağa kalkmamış. Cesaret göstermiş. Konuşulacak her şeyi konuşmuş. Konuşmasını “Maraş bize mezar olmadan düşmana gülzar olamaz” cümlesiyle tamamlamış. Maraş harbinin yanı sıra Antep harbi gibi civar harplerde de çalışmış.

Harbin ertesi gün doğan kızının adı Fethiye’dir. Bir askere gider 12 yıl sonra döner. Çanakkale gazisidir. Maraş harbinde mahallesinde çarpıştır. Mesleği saraçlıktır. Güzel konuşur. Terbiye insanıdır.

11 Nisan 1941’de vefat eder. Şeyhadil’de medfundur.

ATALAY, NECMEDDİN

Yazar. Maraş’ta 1915’de doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsünü bitirdi. Öğretmenlik ve idarecilik yaptı. Eserleri gazetelerde tefrika edildi.

Eseri; Yavuz Sultan Selim’dir.

ATASOY, GÜLAY

Yazar. Ekinözü’nde 1956’da doğdu. Gaziantep Kız Meslek Lisesini bitirdi. Yazıları Yeni Asya gazetesinin yanı sıra çeşitli dergilerde yayınlandı.

Eserleri; Aile Huzuru (1988), Biz Kadınlar (1993), Bir Sağanak Hayat (1993), Gerçeği Arayan Genç Kız (1994), Nasıl Örtündüler (1995), Ölümü Yaşarken, Risale-i Nur Nedir? Ve İdeal Bir Eş misiniz’dir.

ATAŞ, ÂŞIK ALİ

Ozan. Çağlayancerit’te 1948’de doğdu. İlkokul öğreniminden sonra imkansızlık yüzünden öğrenimine devam edemedi.

Şiir yazmaya öğrencilik yıllarında başladı. Hamallık, işçilik, ayakkabı boyacılığı, seyyar satıcılık, fotoğrafçılık yaptı.

Şiirlerinde köyünü ve köylünün yasantsısını anlattı. Bir çok ili dolaştı, birçok âşıkla karşılaşmış atışmalar yaptı. Askerlikten sonra tekrar köyüne döndü ve radyo ve televizyon tamirciliği yaparak geçimini sağladı. Şiirlerini kendi adına hazırlanan internet sitesinde yayımlamaktadır.

ATMACA, TAYYİP

Şair. Afşin ilçesinin Topaktaş köyünde 1962’de doğdu. Osmaniye Ticaret Meslek Lisesini bitirdi. Şiir, deneme ve hikaye yazdı. Çalışmaları Güneysu, Dolunay, Mina, Tepe Edebiyat, Karçiçeği, Âvâz, Çınar, Erciyes, Millî

Eğitim gibi sanat edebiyat dergilerinde yayınlandı.

Güneysu dergisinin yayın yönetmenliğini yaptı.

Eserleri; Hüzünlerin Düğünü (1980), Külüngün Taşlara Çizdiği Nakış (1993), Sarı Kitap (1997), Med Cezir Vakitleri, Susarak Konuşsan Gözüm Dinlese, Bende Yanan Türkü Sende Sönüyor, Gece Vardiyası ve Düş Defteri'dir.

AVCI, RAMAZAN

Araştırmacı. Maraş'da 1962'de doğdu. İlköğrenimini İskenderun, ortaöğrenimini Maraş'ta tamamladı.

A.Ü. Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Edebiyat öğretmeni olarak görev aldı. İdarecilik yaptı. Çeşitli programlarda sunuculuk yaptı. Seminerler verdi. Yeni Ufuk dergisinin Genel Yayın Yönetmenliği ve Yazı İşleri Müdürlüğü görevlerini üstlendi.

Dil ve edebiyat alanındaki inceleme, araştırma, makale ve denemeleri; Türk Dili, Dolunay, Alkış, Yeni Ufuk, Öğretmen gibi dergilerde yayınlandı.

Eserleri; Sevda Şiirleri Antolojisi (müşterek 1997), Kahramanmaraşlı Halk Şairleri (1996), Türk Edebiyatı (2007), Dil ve Anlatım (2007), Şiirlerle Kahramanmaraş (2008),

Kahramanmaraşlı Şairler Antolojisi (2008)'dir.

AVŞAR, FIKRİ

Şair. Göksun Kanlıkavak köyünde 1959'da doğdu. Yüksek öğrenimini Kayseri Eğitim Enstitüsünde tamamladı. Sınıf öğretmeni olarak görev yaptı.

Eseri; Yaşama Dair'dir.

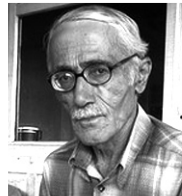
AY, HACI

Şair. Ekinözü'nün Yaylakürtül köyünde 1913'de doğdu. Gözünden rahatsız olduğu için eğitim almamış ve askere gitmemiştir. Halk şairidir. Gençlik çağında evlenmiş ise de bu evlilik uzun sürmemiş ve eşinden ayrılmıştır.

Çok muttaktır ve saz çalmayı hoş görmez. Başkalarının yanında şiir söylemeye utanır. Elbistanlı Nakşi Şeyhi Hacı Mustafa Efendi'ye bağlıdır.

Şairin Türkmenler köyünde vefat ettiği, vefat tarihinin bilinmediği belirtilmektedir.

AYAR, MEHMET

Şair. Göksun'un Kanlıkavak köyünde 1942'de doğdu. İlkokulu köyünde okudu. Ondört yaşında

ilk evliliğini yaptı. Halk şairidir. Dört evlilik yapan şair marangozluk yaparak geçimini sağlamaktadır.

AYDOĞAN, FERAMUZ

Şair. Maraş'ta 1961'de doğdu. İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı.

İlk yazıları yerel Kahraman Kent, Işık ve Kelam'da yayımlandı. Sonraki ürünleri Esra Yazıları, İslâm, İlim ve Sanat, İkinci Yazıları, Aile ve Toplum dergilerinde yayımlandı.

Cumhuriyet Üniversitesinde doçent olarak görev yapmakta iken 26 Aralık 2000 de vefat etti.

AYDOĞAN, KÂMİL

Yazar. Maraş'ın Kertmen köyünde 1956'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Gazi

Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. Edebiyat öğretmeni olarak göreve başladı. Okul müdürlüğü, Eğitimciler Birliği Sendikası genel başkan yardımcılığı ve milli eğitim müdürlüğü görevlerinde bulundu.

Yazmaya lise yıllarında başladı. Şeref Turhan'ın Işık gazetesinde sanat edebiyat sayfası düzenledi.

Şiir ve denemeleri; Edebiyat, Mavera, Kayıtlar, İlim ve Sanat, Yedi İklim, Hece gibi sanat ve edebiyat dergilerinde yayımlandı. İkinci Yazıları'nı yönetti.

Eserleri; Köy Yazıları (1982), Yük (1996), Hayat Kaç Köşeli (1999), Hayatın Şiire Sığmayan Yüzü (2004), Memur Sendikacılığında Yeni Yaklaşımlar'dır.

AYDOĞAN, MUSTAFA

Şair. Maraş'ta 1964'te doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. G.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme bölümünü bitirdi. Maliye Bakanlığı bünyesinde görev aldı.

İlk şiirleri Maraş'ta Işık gazetesinde yayımlandı. Esra Yazıları'nı çıkartan grubun içinde oldu.

Şiirleri Yedi İklim, Kayıtlar, Derghah, Edebiyat Ortamı, Hece gibi sanat edebiyat dergilerinde yayımlandı.

Eserleri; Kendini Aynalarda Çoğaltan Şehir (1997), Bir Dolu Bakır Yaz (1999), Bahar Köpüğü'dür.

AYHAN, MEHMET REŞİT

Yazar. Elbistan'da 1942'de doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra Teknik Okul Elektrik ve Mimarlık bölümünü bitirdi. YSE müdürlüğü ve Daire Başkan yardımcılığı görevlerinde bulundu.

Eserleri; Beddua (1985), Günah (1985), Memleketim (1985), Gurbet (1985), Atalarım (1985), Yorgunum (1986), Hayat Acıları, Gözlerin, Kahır, Kırık Dökük, Ören (Virane) Gönüller, Yıkıl Dünya Yıkıl, Dost, Yalan Yaşam'dır.

AYŞE HATUN

Dulkadiroğlu Aaaüddeve Bozkurt Bey'in kızıdır. Maraş'tan Osmanlı sarayına Sultan II. Bayazıt'ın eşi olmak üzere gelin gitmiştir. Bir rivayete göre Yavuz Sultan Selim'in de annesidir.

AYTAÇ, KEMAL

Akademisyen. Elbistan'da 1931'de doğdu. İlk ve orta okulu Elbistan'da, liseyi Maraş'ta okudu.

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü'nü bitirdi. Pedagoji alanında yüksek lisans yaptı. Mezun olduğu bölümde 1959'da Asistan oldu. Paris Sorbonne Üniversitesinde araş-

tırmalarda bulundu. 1969'da doçent, 1975'de profesör oldu. Kürsü başkanlığı, kurucu dekanlık ve YÖK Denetleme Kurulu üyesi olarak görev yaptı.

Araştırmalarının yanısıra derleme ve çok sayıda çevirileri bulunmaktadır.

Telif eserleri; Politeknik Eğitim Reformları, Avrupa Okul Avrupa Eğitim Tarihi, Çağdaş Eğitim Akımları, Sistemlerimizin Demokratlaştırılması, Federal Almanya Cumhuriyeti'nde Okul Sistemi'dir

AYTEMİZ, ÖMER FARUK

Şair. Maraş'ta 1919'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Ankara'da Aytemiz Radyo laboratuvarını kurdu. 5 ciltlik radyo ve elektrikle ilgili teknik bir kitap yazdı.

Şiirleri çeşitli dergilerde yayınlandı.

Eserleri; Otuzbeş Damla (1955), Dal (1956), Hangi Rüzgar, Dönüşü Yok Bu Yolun, Sulusepkin ve Topçu Çıkmazı'dır.

B

BAĞDATLILAR, İBRAHİM ADİL

Yazar. 1883'de Maraş'ta doğdu. Babası Bağdâdi zade Hasan Efendi, annesi Kalenderoğullarından Ümmühânî Hatundur. İptidâî (ilk), Rüşdî (orta) ve İ'dâdî (lise) tahsilini Maraş'ta tamamladı. İstanbul Darülfünûn (üniversite) Edebiyat Fakültesini bitirerek Maraş İ'dâdîsine tarih coğrafya muallimi (öğretmeni) oldu. 1911 senesinde Kazancı zade Sadi Efendinin kızı Fatma hanımla evlendi. 1920 senesinde Kayseri Lisesi Edebiyat, 1923 senesinde Adana Kız Muallim (öğretmen) mektebi tarih, 1926 yılında Bitlis, 1929 senesinde Niğde'nin Aksaray ilçesi ortaokul tarih öğretmenliğine tayin edildi. 1932 yılında emekli olarak Maraş'a döndü.

Adil Bağdatlılar 19 Aralık 1957 tarihinde İstanbul'da vefat etti. Karacaahmed mezarlığına gömüldü.

Eseri; Uzunoluk İstiklal Harbinde Kahraman Maraş (1974)'dir.

BAĞRIAÇIK, RIDVAN

Şair. Maraş'ta 1930'da doğdu. İlköğrenimini Maraş'ta, orta öğrenimini Malatya'da tamamladı. Gazi Eğitim

Enstitüsünü bitirerek öğretmen olarak görev yaptı. 1979'da emekli oldu.

Şiirleri çeşitli dergilerde yayınlandı.

Eserleri; Modern Koşmalar ve Çocuk Şiirleri, Hac Yolunda Gör-

düklerimiz (2000), Kabe Yolunda (2001)'dir.

BAHTİYÂR EFENDİ

İlim Adamı. Maraş'ta 1837'de doğdu. Ulema sınıfındandır. Mebâdi-i ulûmu Maraş'ta Osman Efendi'den okumuş ve icazet almıştır. Bundan sonra Kayseri'ye gitmiş orada da Hacı Dursun Efendiden okumuş ve icazet almıştır. Memleketine dönüp Nuh Câmî ve Taş Medrese de dersler vermiştir.

Kelam ve Mantık ilminde fevkalade büyük bir alimdir. Mûsa Kelim-i Pehlivânî'nin Kiyâsiyye Risâlesi üzerine İzâhü's-Sebil adıyla pek güzel bir şerh atmıştır. Eserini V. Murad'a ithaf etmiş ve fakat bastıramamıştır. Ancak kendisine mükâfat olarak Edirne Ruûsü verilmiştir.

Zamanının en muktedir alimlerinden kabul edilmiştir. 1890'da vefat etmiştir.

BALCI, MANSUR

Yazar. Göksun'da 1957'de doğdu. Gazi Üniversitesi Eğitim Enstitüsünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı.

Yazı ve şiirleri Ayrım, Berfin Bahar, Edebiyat, Eleştiri gibi kültür sanat dergilerinde yayınlandı.

Eserleri; Kumdan Kule, Zor Zaman ve Tiner'dir.

BALTUTAN, MEHMET AKİF

Şair. Maraş'ta 1966'da doğdu. İlk ve ortaokul tahsilinin ardından ticarete girdi. Amatör gazeteciliğin yanı sıra Yeni Şafak, Hergün ve Gündüz gazetelerinin temsilciliklerini üstlendi.

Şiirleri; Yeni Hasat, Dava, Kurtuluş, Uzunoluk, Güneysu, Yalnız Ardıç, Altın Külâh gibi kültür sanat ve edebiyat dergilerinde yayınlandı.

Yayınlanan eseri; Kan Kırmızı Geceler (2000)'dir.

Yayınlanan eseri; Kan Kırmızı Geceler (2000)'dir.

BAŞDOĞAN, FERHAT

Asker. Araştırmacı. Andırın'ın Alanlı köyünde 1919'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. 1937'de Maltepe Askeri Lisesini, 1939'da Kara Harp Okulunu bitirdi. Topçu Asteğmeni olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev aldı. 1954'de Kara Harp Akademisini bitirerek kurmay subay oldu. 1970'de emekliye ayrıldı.

Türk Silahlı Kuvvetlerine ait çeşitli dergilerde makaleleri yayınlandı. Ankara'daki Kahramanmaraşlılar Eğitim Vakfı'nın mütevelli heyetinde görev aldı.

Eserleri; Propaganda, Tenekeli Köyden Sanayi Merkezine Kahramanmaraş (2001)'dir.

BAYAZIT, ADİL ERDEM

Şair. Maraş'ta 1939'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Bir süre İstanbul Hukuk Fakültesine devam etti. İstanbul'da bulunan Maraş Okutma ve Yardım Derneği'nin genel sekreterliğini

yaptı. Derneğin yayın organı Edik dergisinin yayımına katkıda bulundu. Maddi imkansızlıklar nedeniyle

bir süre sonra kaydını Ankara Hukuk Fakültesine aldırdı. Askerlik dönüşü hukuk tahsilini bırakıp Ankara Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümüne kaydını yaptırdı. Buradan mezun oldu. Edebiyat öğretmenliği ve kütüphane müdürlüğü yaptı.

İlk şiiri Maraş'ta Demokrasiye Hizmet gazetesinde yayınlandı. Aynı gazetede şiirlerinin yanı sıra siyah-beyaz desen çalışmaları da yer aldı. Arkadaş gurubu ile birlikte Hamle dergisine katkıda bulundu. 1959'da Gençlik gazetesinin sekreterliğini yaparken 1960'da Cahit Zarifoğlu ile birlikte İnkılâp gazetesini neşretmeye başladı.

Büyük Doğu ve Diriliş ekolünün öncü isimlerindedir. Nuri Pakdil'in Edebiyat dergisine katkıda bulundu. 1976'da bir gurup arkadaşıyla birlikte Maveria dergisini çıkarttı.

İstanbul Türk Musikisi Devlet Konservatuarının kuruluşu sırasında genel sekreter olarak çalıştı. Daha sonra Sanayi Bakanlığı İnsangücü Eğitim Dairesi başkan yardımcılığı görevini yürüttü. 1981 Temmuzunda Ajans 1400 adına Rusya'ya karşı bağımsızlık savaşı vermekte olan Afganistan'a gitti ve gezi notlarını kitaplaştırdı. Bu eser 1983'de Türkiye Yazarlar Birliği'nin Gazetecilik Ödülü'nü aldı.

İkinci şiir kitabı "Risaleler" de 1988'de yine Türkiye Yazarlar Birliği'nin Şiir Ödülü'nü aldı.

1987 Milletvekili seçimlerinde 18. dönem Kahramanmaraş milletvekili oldu.

5 Temmuz 2008'de vefat etti.

Eserleri; Sebeb Ey (1972), İpek Yolundan Afganistan'a (1985), Risaleler (1987), Şiirler (1993), Gelecek Zaman Risalesi (1999)'dir.

BAYAZIT, BEKİR SAMİ

Araştırmacı. Pazarcık'ta 1921'de doğdu. Baba tarafından Bayazitoğlu Kerim Beye, Anne tarafından Kallender Paşa koluna mensuptur. İlk ve orta okulu Maraş'ta tamamladı. Adana Muallim Mektebini bitirdi. Öğretmen olarak görev yaptı. İskenderun Öğretmenler Derneği Başkanlığı ve İlkokul Öğretmenleri Sendikası Başkanlığı görevlerinde bulundu. 1972'de emekli oldu.

C.G.P. Hatay listesinden 1973’de milletvekili adayı oldu. Kazanamadı. İskenderun’a yerleşerek bir şirketin temsilciliğini üstlendi. Aile soy kütüğü ve aşiretler üzerine araştırmalar yaptı. Araştırma yazıları çeşitli gazete ve dergilerde yayımlandı.

Eserleri; Kahramanmaraş’ta Bayazıtogulları Tarih ve Albümü, (1974), Aşiretlerin İskanları (1989), Kahramanmaraş’ta Bayazıtogulları (1998), Kara Fatma Hatun (2006)’dır.

BAYAZIT, HAYDAR

Güreşçi. Göksun’da 1894’de doğdu. Babası Fevzi Beydir. Rüştüye mezunudur. Babasının vefatından sonra Göksun’luların bütün dert ve istekleriyle yakinen ilgilendi. Göksun meclisi umumi azalığı görevini üstlendi. Ömür boyu Göksuna hizmet etti. Maraş-Göksun yolunun 1937-1939’da hizmete açılmasına öncülük etti.

Maraş’ta yetişmiş güreşçilerin en başında o gelmektedir. Boy ve ağırlığı ile azametli bir vücuda sahiptir. Onunla güreşmek için Avrupa ülkelerinden birçok güreşçi Maraş’a gelmiştir. Olağanüstü bir güce sahiptir. Bir kuzuyu, bir sini baklavayı tek başına yer. 1939’da siroz hastalığından vefat eder.

BAYAZIT, KEMALİ

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı. İstanbul’da 1903’de doğdu. Babası

Bayazıtzâde Mahmut Arif Paşa, annesi Nazire hanımdır. İlk ve

orta tahsilini Maraş’ta lise tahsilini İstanbul’da tamamladı. İstanbul Tıp Fakültesini 1925’de bitirdi.

Doktor olarak görev yaptı. Antalya Halkevi Başkanlığı yaptı. 1939-1950 arasında aralıksız olarak Maraş milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev yaptı. Mecliste Sağlık Komisyonu Başkanı seçildi. 10.06.1948-22.05.1950 arasında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı yaptı. 1951’de CHP parti yönetim kuruluna seçildi. 1957’de yeniden milletvekili oldu. 1961 ve 1965 seçimlerinde de yine Maraş milletvekili olarak seçilip meclise girdi.

Mecliste görev yaptığı süre içerisinde Maraş’a büyük hizmetleri oldu. Köprüağzı-Maraş demir yolunun 1946’da hizmete açılması, 1948’de Maraş lisesinin açılması, Maraş ve Elbistan devlet hastanelerinin yapımı, Gavurgölü bataklığının kurutulması, Kartalkaya barajının yapımı bunlardan birkaçıdır. 1969 seçimlerinden sonra siyasetten uzaklaştı. 1971’de rahatsızlanarak 19 Mart 1972’de Ankara’da vefat etti.

BAYAZIT, MEHMETCİK

Akademisyen. Osmaniye’de 1937’de doğdu. Babası Dr. Eşbah Beydir.

Liseyi Adana'da okudu. İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesini bitirdi. Aynı fakültenin Hidrolik ve Su Kuvvetleri Kürsüsü'nde asistan olarak çalışmaya başladı. California Üniversitesi'nde hidrolik mühendisliği dalında yüksek lisans yaptı. 1965'de doktorasını tamamladı. 1966-1967 arası İngiltere'de araştırma görevlisi olarak çalıştı. 1969'da doçent, 1975'de profesörlüğe yükseldi. Boğaziçi Üniversitesi ve TÜBİTAK'da görev aldı.

Yerli ve yabancı dilde yayınlanan birçok çalışması vardır.

Eserleri; Izgaraların Yakınlarında Akım ve Katı Madde Hareketi Mühendislik Hidroliği (1970), Hareketli Tabanlı Akımların Hidroliği (1971), Hidroloji (1974), Hidrolojide İstatistik Yöntemler (1981)'dir.

BAYAZIT, MUHARREM

Milli Mücadele Kahramanı. Maraş'ta 1898'de doğdu. Babası Hakkı Bey, annesi Hacer hatundur. İlk tahsilini Maraş'ta, sultani tahsilini İstanbul'da yaptı. Bursa Ziraat mektebinde okurken Çanakkale savaşı başladı. Mülazim-evvel (asteğmen) olarak cepheye gitti. Helles ve Suvla cephesindeki yararlıkları dolayısıyla teğmen rütbesiyle bölük kumandanlığına yükseldi.

Savaş sonrası İstanbul'da Halide Nusret Zorlutuna ile nişan yaptı ise de memleketinin işgali ile Maraş'a

döndüğünden nişan bozuldu. Bertiz çetelerinden oluşan 400 kişilik bir gönüllü ordu oluşturdu. Fransız birliklerini Bababurun'da karşılayarak onları bozguna uğrattı.

Maraş milli mücadelesinin her safhasında görev aldı. Maraş'ın kuruluşundan sonra çeteleriyle birlikte Antep savunmasına katıldı. Antep'den sonra Sakarya meydan savaşına katıldı. Ağır bir şekilde yaralanarak hastaneye kaldırıldı. İstiklal Madalyası ile taltif edilerek kendisine maaş bağlandı. Vefat tarihi 1939'dur.

BAYAZIT, RİFAT

Adalet Bakanı. Maraş'ta 1912'de doğdu. İlk ve orta tahsilini Maraş'ta, lise tahsilini Ankara'da tamamladı.

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi. Hakim olarak görev aldı. Yargıtay birinci daire başkanı ve Yargıtay

as başkanı oldu. 1980 ihtilali sonrasında Danışma meclisi üyesi olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev aldı. Bülent Ulusu kabinesinde Adalet Bakanlığına getirildi. 1983 seçimlerinde Maraş milletvekili olarak seçildi. 1986'da vefat etti.

BAYAZIT, MEHMET ZAFER

Milli Mücadele Kahramanı. Maraş'ta 1890'da doğdu. Babası

Mahmut Arifi Paşa, annesi Habibe hanımdır. İlk tahsilini Maraş'ta tamamlayıp İstanbul Galatasaray lisesinde okurken İstanbul'un işgali ile tahsilini yarıda bırakıp Maraş'a döndü. Maraş belediyesinde katip olarak görev aldı. Şehrin işgal edilmesi ile Muharrem Bey'le birlikte Bertiz çetelerini organize etti. Milli mücadelede bilfiil çarpışarak yararlıklar gösterdi.

Milli mücadele sonrası 1937 yılına kadar Maraş vilayet genel meclisi sekreterliği görevini yürüttü. 1937'de Ankara'da Dahiliye vekaletine girdi. Mahalli idareler müme-yizi olarak çalıştı.

BAYAZIT, TURAN

Devlet Adamı. Maraş'ta 1926'da doğdu. Babası Saip Bey, Annesi Fethiye Hanımdır. İlk öğrenimini Alanya'da, orta öğrenimini Maraş'ta, lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesini bitirdi. Bucak müdürlüğü, kaymakamlık ve valilik görevlerinde bulundu.

1980 sonrası siyasete girdi. Halkçı Parti kurucuları arasında yer aldı. 1983 seçimlerinde 17.nci dönem Kahramanmaraş Milletvekili olarak TBMM'ne girdi. 1987 seçimlerinde İzmir'den aday oldu ve seçildi. Haptlığı ile dikkat çekti.

BAYAZITLI AİLESİ VE İSKENDER BEY

Devlet Adamı. Yavuz Sultan Selim İran seferine çıkar. Bu seferde kendisine Bayazıd kasabası hane-danından bazıları katılır, tâbi' olur. Bunlar Türkün Orta Asya'dan göç macerasında İran'a yerleşmiş ilk Türk guruplarından. Yavuz'un yaptığı İran seferinde bunların hizmeti geçer. Yavuz da bu hizmete mükafaat olarak Bayazıd beylerinin ileri geleni durumunda olan İskender Bey'e çavuşluk ünvanını vererek etbâiyle beraber Maraş'a getirir. Onlara arpalık verir. Araziler tahsis eder. Belki de aile Maraş'a Dulkadi-riye ailesine denge olsun diye getirilir. Şehrin bir yanına yerleştirilir. Ancak bu âilenin gelişi ile beraber şehir de hemen hemen ondokuzuncu asrın sonuna kadar süren bir âile rekâbetine şahid olur. Bu sebeble kanlar dökülür. Canlar yanar. Bir derenin adı Kanlı Dere'ye çıkar. Şehir tahripler, baskınlar görür.

Bu rekabetin sonunda Dulkadirli Bayazıtlıya göre erir, zayıf düşer, fakat Bayazıdlı varlığını korur. Devlet yanında bürokrasi de daha da güçlenir. Cumhuriyet kuruluncaya kadar ve sonrasında içinden bir çok paşa ve bürokrat çıkarır. Devlete millete hizmet eder. Maraş'ın adını tarihe geçirir.

Başlangıçta ailenin başı İskender beydir. İskender Bey Osmanlı devletinin bir yerde Maraş'taki temsil-

cisidir. Rütbesi Çavuşbaşı'dır. Bayazıtlı ailesinin Maraş'ta iskan edildikleri mahalleye Çavuşlu Mahallesi denilir. Bu mahalle daha sonraları Bayazıtlı Mahallesi diye adlandırılmıştır. Milli Mücadeleden sonra ise Yörük Selim Mahallesi olmuştur.

BAYAZITOĞLU ABDULKADİR PAŞA

Devlet adamı. Maraş'ta 1831'de doğdu. Babası Ahmet Paşa, annesi Ceritli Mirzeoğlu Beyin ya kızı ya da kız kardeşidir. Emirmahmut oğullarından Hatice hanımla evlenir. Eğitimi Maraş'ta tamamlar. Ailenin diğer fertleri gibi devlet idaresinde görev alır. 1865-1866 Kozanoğlu isyanının bastırılmasında Osman Paşa ile birlikte Fırka-i Islahiye ordusuna yardımcı olur.

1897'deki Ermeni isyanlarının bastırılmasında Ali Muhsin Paşa'nın emrinde önemli görevler üstlenir. 1902'de mîrülumerâ (tuğgeneral) rütbesini alır. Maraş belediye başkanını olur. Belediye başkanlığı görevi 1908'de ikinci meşrutiyetin kurulmasına dek devam eder.

Maraş milli mücadelesinde konağını halka açar. Müdafa-i Hukuk Cemiyeti henüz kurulmadan yiğenleri Muharrem ve Zafer beyler aracılığı ile Bertiz'de 400 kişilik bir çete ile kuvayı milliyeye teşkilatını oluşturur ve düşman şehri terk edinceye dek bu çetelerin ihtiyaçlarını karşılar.

Milli mücadele safhasında İttihatçılara güvenmediği için "hain" yeme

pahasına da olsa orta yolu gözetir. Barış arayışları içinde olur. Milli mücadele sonrasında da tavır ve davranışlarıyla halka öncülük eder. Şapka hadisesinde başına şapkayı giyerek halkın taşkınlık göstermesini önler.

1932'de vefat eder.

BAYAZITOĞLU HACI ABDULLAH BEY

Devlet Adamı. İskender Beyin vefatı üzerine Bayazıtoğlu ailesinin başkanlığı Hacı Abdullah Beye geçer. Hacı Abdullah Bey gayet hizmet ehli bir insandır. Ceyhandan su alan ve sulamaya yarayan bir çok kanaletler inşa ettirir. Hatta bu kanaletlerin inşasında bilfiil çalışır. Bayazıtlı Camiini yaptıırır. Camiye vakıflar yapar. Oğulları da hizmet ehli çıkar. Bir çok hayratlar vücuda getirir. Salihyye, Küçükçavuşlu ve Acemli camileri gibi. Devlet adına vergi toplamakla görevlendirilir. Kırkgöz pınarının kanallarını yaptıırır. Mezarı kendisinin inşa ettirdiği Bayazıtlı Camii avlusunun ön kısmında olup Hasan Sukuti Tükel'in belediye başkanlığı döneminde yıkım sebebiyle büyük oranda zarar görmüştür.

BAYAZITOĞLU KALENDER PAŞA

Devlet Adamı. Bayazıtoğlu Hacı Abdullah beyin oğludur. Şam ve Antep eyalet valiliği görevlerinde

bulunur. Hayır ve hasenat sahibidir. Rütbesi vezarete dek yükselir. 1807’de çıkan Türk-Rus harbine katılmış, yararlıklar göstermiş, esir düşmüştür. Osmanlı-Rus antlaşmasından sonra esaretten kurtularak İstanbul’a dönmüş ve Maraş valiliğine atanmıştır. En son Kuşadası valisi iken 1822’de vefat etmiştir. Mezarı Kuşadası’ndadır.

BAYAZITOĞLU MAHMUT ARİF PAŞA

Devlet Adamı. Maraş’ta 1853’de doğdu. Ahmet Paşa’nın oğludur. İlk ve orta tahsilini Maraş’ta özel hocalardan ders alarak tamamladı. Farsça ve Arapça’yı öğrendi. Genç yaşta kaymakam olarak atandı. Hassa, İslahiye, Merzifon ve Sivrihisar’da kaymakam olarak görev yaptı. İstanbul’a giderek Rüştiye’yi okudu. Mülkiye’yi şahaneyi bitirdi. Doğu Bayazıt mutasarrıflığına atandı. Erzinan Mutasarrıfı iken Vali ve Paşa ünvanını aldı. Diyarbakır ve Elaziz (Elazığ) valiliği yaptı. 1908’de vefat etti. Mezarı Elazığ’dadır.

BAYAZITOĞLU MÜŞİR SÜLEYMAN PAŞA

Devlet Adamı. Bayazıtıoğlu Kalender Paşanın oğludur. Doğum tarihi 1805 olarak tahmin edilmektedir. Babasına verilen sıfat devlet tarafından ona da verilmiştir. Anlatılana ve yazılana göre Süleyman Paşa hakikaten vasıflı bir insandır. Annesi Kara Fatma ise tarihe geçecek kadar

Türkün öz karakterini taşıyan secaat örneği bir kadındır. Yöresinde sevilmiş, vasıflarıyla darb-ı meselle-re geçmiştir.

Kara Fatma gençliğinde ata binermiş, ava çıkarmış. Erkeklerden hiç de aşağı kalmayacak derecede mahâretle silah kullanırmış. Doğanlı yörüklerindenmiş. Tedbirli, düşünceli ve vakur bir kadınmiş. Evlenmeden evvel Bozdoğan aşireti ile Ceritli aşireti arasında çıkan bir kavgaya, çatışmaya katılmış ve büyük yararlıklar göstermiş. Süleyman Bey babası Kalender Paşa’nın Kuşadasında vefatı sonrasında Maraş’a döndüğünde küçükmiş. O zaman Antep tarafında Cebbar adıyla bir çapulcu çetesi peydâh olmuş. Çete de bayağı büyümüş. İşte Kara Fatma, oğlu Süleyman Bey’le yanına Bozdoğanlı aşiretinden adamlar toplayarak bu adamı Maraş’a sokmamış. Karaçam’da adamlarıyla beraber, adamın çetesini karşılamış ve hezîmete uğratmış. Süleyman Paşa II. Mahmud zamanında zuhur eden Mısır galesinde devlete hizmet etmiş. General Molteke dahi hatıratında ondan bahsetmiştir.

1832’de mirmiranlıkla mutasarrıf olan Süleyman Paşa Bayazıtzâde Süleyman Paşa Vakfı’nın kurucusudur. Vakıf işlerinde kullanılmak üzere han, hamam, dükkan, kahvehane gibi gelir getiren malları bağış yapmıştır.

Vefat tarihi 1840’dır.

BAYAZITOĞLU OSMAN PAŞA

Devlet Adamı. Maraş'ta 1835'de doğdu. Müşir Süleyman Paşa'nın oğludur. Eğitimini babasının konağında özel hocalardan almıştır. Küçük yaşta silah kullanmaya ve ata binmeye meraklı idi.

Babası onun için Yenice kale bucağına bağlı bugünkü Avkasır köyünde bir av köşkü yaptırır. Köye Avkasır ismi bu köşkten dolayı verilmiştir.

Andırın, Göksun, Kozan ve Kadirli Türkmen beylerini bu köşke davet eder, ziyafetler verir ve çeşitli yarışlar düzenleyerek derece alan gençlere değerli silah ve at hediye ederdi. 1865'de daha genç denecek bir yaşta Kadirli'ye müdür olarak atanır. Andırın ve Elbistan'da görev yapar.

Bir yangın sonucu tahrip olan Saraçhane Camiini yeniden inşa ettirir. Fırka-i İslahiye ordusuna yardımcı olur. 1869'da Paşalık rütbesine yükselir. 1873'de Kayseri'ye mutasarrıf olarak atanır.

Şebinkarahisar mutasarrıfı iken 1885'de vefat eder. Mezarı Şebinkarahisar'dadır.

BAYAZITOĞLU ŞÜKRÜ BEY

Devlet Adamı. Maraş'ta 1860'da doğdu. Babası Sayit Beydir. Hayır hasanat sahibi idi. Rüştüyevi Halep'te okumuş ve kendi kendini yetiştirmiş. Konağı özellikle Rama-

zan aylarında bir mektep özelliği taşırdı. Milli mücadele kahramanlarından Rızvanzade Mehmet Efendi bu konakta öğrenci okutur, teravih namazı kıldırırdı.

İttihat ve Terakki Partisine karşı kurulan Hürriyet ve İtilaf Partisi'nin Maraş'taki kurucu ve öncüsüdür. Uzun süre Osmanlı Meclisi Mebusanında Maraş mebusu (milletvekili) olarak görev yaptı. Sultan Abdulhamit Han ile özel bir dostluğu vardı. Dolmabahçe ve Yıldız sarayındaki toplantılarda Abdulhamid Han'a defalarca eşlik etmiştir. Abdülhamid Han tarafından 1912'de II. Dereceden nişanla taltif edildi.

Büyük bir siyasi zekaya sahipti. Osmanlı devleti aleyhinde faaliyet gösteren İttihat ve Terakki cemiyetinin Maraş'ta faaliyet göstermesine engel oldu. Milli mücadeleye yardımcı oldu. 1924'de CHP'ye karşı kurulan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve 1930'da kurulan Ahali Fırkası'nın Maraş'ta kurucusu ve şube başkanı oldu. 1941'de vefat etti.

BAYAZITOĞLU YARBAY ABDULKERİM BEY

Asker. Maraş'ta 1877'de doğdu. Babası Sayit Beydir. İstanbul Harp Okulunu 1898'de piyade teğmen olarak birincilikle bitirdi. Üsteğmen rütbesiyle Yemen savaşına katıldı. Osmanlı ordusunun muhtelif

birliklerinde vazife aldı, Çanakka-
le Savaşına Yarbay rütbesiyle 185.
Alay komutanı olarak katıldı. Sa-
vaşta gösterdiği yararlılıktan dolayı
Sultan Abdulhamit Han tarafından
gazilik fermanıyla onure edildi. Bu-
radaki başarısından dolayı 24. Fırka
Kumandan vekilliğine getirildi ve
1917’de Sultan Reşat’ın liyakat fer-
manı ile taltif edildi.

Çanakka-
le Savaşının akabinde Os-
manlı ordusundan emekli oldu.
1934’de İstanbul’da vefat etti.

BEDİR, ATIF

Yazar. Maraş’ın
Topçalı köyünde
1965’de doğdu.
Asıl adı Abdur-
rahman Başpı-
nar’dır. İlk ve orta

öğrenimini Maraş’ta tamamladı.
Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğ-
rafiya Fakültesini bitirdi. Ulusal bir
televizyon kanalında görev aldı.

Şiir ve düz yazıları Edebiyat, İkin-
diyazıları, Kayıtlar, Hece gibi sanat-
edebiyat dergilerinde yayınlandı.

Eseri; Ateş Salâları (1998)’dir.

BEHLÜL ALİ

Şair. Elbistan’ın Izgın köyünde
1881’de doğdu. Babası İmam Hacı
Mehmet Efendi, annesi ise Fadime
hanımdır. Kozanoğlu aşiretine men-
suptur. İlk eğitimini babasından
aldı. Öğrenim için Sivas’a giderek
Rüştiye seviyesinde eğitim gördü.

Bir süre de Elbistan’da medreseye
devam etti. 1910’da babasının ve-
fatı üzerine imamlığa başladı. Izgın
ve çevre köylerde imamlık yaptı.
Âşık tarzı şiirler yazdı. Şiirlerinin
çoğu genç yaşta ölen karısı Fadime
üzerine söylenmiştir. Bu şiirlerini
topladığı deftere de “Behlül Ali İle
Güllü Fadime” adını vermiştir. Üç
evlilik yapmış bu evliliklerden on üç
evladı olmuştur.

Şiirlerinde Behlül Ali isminin yanı
sıra Izgınlıoğlu mahlasını da kullan-
mıştır. Soyadı Kanununda “Kozan”
soyadını almış, 16 Mayıs 1957’de
vefat etmiştir.

Hayatı, âşıklığı ve sanatı üzerine
“Maraşlı Âşık Behlül Ali” (2008)
adı ile Ali Karaçalı tarafından bir
çalışma yapılmış ve yayınlanmıştır.

BEKÂR, İSMET

Yazar. Andırın’ın Boynuyğunlu
köyünde 1960’da doğdu. İlkokulu
doğduğu köyde okudu. Osmaniye
ve Adana İmam-Hatip Lisesinde
okudu. İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Türk
Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi.
Öğretmen olarak görev yaptı.

Eseri; Şafak 1 (1991)’dir.

BERBERZADE ÖMER ÖZCAN EFENDİ

Mutasavvıf. Maraş’ın Uzunoluk
semtinde 1899 tarihinde doğdu.
Babası mahkeme baş katibi Meh-
met Efendi’dir. İlk tahsilini ma-
halle mektebinde, idadiyi Acemli

camiiindeki idadide bitirdi. Ağabeyi Memiş-i Tahir Efendi Halveti meşayihidir. İstanbul da bulunduğu için ağabeyinden ilmen istifade edemedi. Klasik medrese tahsilini, babası merhum Berberzade Hacı Mehmet Efendi'den aldı. Gençliğinde Darendeli Hacı Muhammed Efendi'nin sohbetine katıldı. Onun vefatıyla, halifesi Duruş Efendi hazretlerine yöneldi. Mağralı camiinde çıkardığı erbainden sonra Duruş Efendi hazretlerinin hilafeti ile şereflendi. Fakat edebinden efendisi sağ iken çevresinden ayrılmadı. Bu arada Uzunoluk, Bektutiye Camiinde (Çınarlı) imam ve hatibliğe başladı. Ölünceye kadar bu görevini sürdürdü.

Misafirlerine ikramı kendi elleriyle yapardı. Misafirleri; "Zahmet buyurdunuz efendim!.." derse "Zahmet değil rahmet olur inşallah!.." buyururlardı.

BERTİZLİOĞLU, AHMET

Şair. Maraş'ta 1915'de doğdu. Babası müderris Nuri Efendidir. İlkokuldan sonra tahsil hayatı devam etmedi. Marangozluk yaparak hayatını kazandı.

Marangoz atölyesi bir dönem şairlerin uğrak yeri oldu. Güçlü şiirler yazdı. Şiirlerinden bugüne kalan çok azdır. Vefatının ardından kitapları ve özel defterleri bir kuruma verilmiş ve orada yok olup gitmiştir. Vefat tarihi 03 Aralık 1984'dür.

BİLAL, MEHMET

Yazar. Maraş'ta 1947'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bitirdi. Öğretmen ve idareci olarak görev aldı. 1982'de Üniversiteye intisap etti. Çeşitli üniversitelerde fakülte sekreteri olarak çalıştı. Gaziantep Üniversitesi Kahramanmaraş Ziraat Fakültesinin kuruluşunu üstlendi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Kurucu Genel Sekreterliğini yaptı. 1998'de emekli oldu.

Yazıları mahalli gazete ve dergilerde yayımlandı.

Eserleri; Portreler (2004), Yastıkaltı Hatıralar (2007)'dir.

BİLGİN, ARİF

Yazar. Elbistan'da 1951'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Elbistan'da tamamladı. Mersin İlköğretmen

Okulunu ve Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesini bitirdi. Öğretmen olarak görev yaptı.

Çalışmalarını; Maveria, Dolunay, Gül Çocuk, İkinci Yazıları, Doğuş, Gündönümü, İkinci Fecir gibi dergilerde yayınladı. Şardağ dergisinin yazı kurulunda yer aldı.

Hat çalışmaları da yaparak Kızılcaba Yeni Camii ile Ümmet Baba Camiinin iç yazılarını da yazdı.

Şiir, masal, hikaye ve denemenin yanı sıra araştırmacılık yönü de vardır.

Eserleri; Cumhuriyetin 70. Yılında Elbistan (müşterek 1994), Üç Gül Düştü Gönümüzden (müşterek, 1997), Âşık Mahrumi (2000), Ne Ararsan Kendinde Ara (2000), Seyit Ahmet Kutuzman Gül Dağları (2002), Terk Eden Elbistan 1 (2005), Elbistanca Sözlük Örnekleriyle Elbistan Ağzı (2006), Terk Eden Elbistan 2 (2007), Terk Eden Elbistan 3 (2007), Namluya Şiir Sürdüler Atışma (2008), Kör Edilen Serçeler (2008)'dir.

BOZ, DURAN

Yazar. Maraş'ın Hacıyüplü köyünde 1958'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı.

M.Ü. İlahiyat Fakültesini bitirdi. Öğretmen ve idareci olarak görev aldı.

Yazı çalışmalarına Maraş'ta Işık gazetesini ve Kelâm dergisinde başladı. Edebiyat, Yeni Sıla, İkinci Yazıları, Kayıtlar, Yedi İklim ve Hece gibi sanat edebiyat dergilerinde yazdı. Şiirlerinde Ömer Erinç ismini kullandı.

Dost ve Dört Mevsim Düşünce dergilerini görev yaptığı okullar adına çıkarttı.

Eserleri; Turna Gözleri ve Karanfil (1991), Geniş Zaman Süvarileri (1999) Bir Şimdikizaman Şairi Mehmet Akif Ersoy (2008), Yahya Kemal Kitabı (2008), Kitaba Çağrı Sınavında İnsan (2009)'dır.

BOZBEYLİ, FERRUH

Devlet Adamı. Pazarcık'da 1927'de doğdu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi. Bir süre avukatlık yaptıktan sonra politika-ya girdi.

Milletvekili oldu. AP grup başkan vekili, TBMM başkan yardımcısı ve Meclis başkanlığı, Demokratik

Parti Genel Başkanlığı, Türkiye İş Bankası Yönetim Kurulu üyeliği görevlerinde bulundu.

Eserleri; Kalkınma ve Planlamada AP, Kalkınma ve Planlamada CHP, Kalkınma ve Planlamada Diğer Partiler, Parti Programları, Türkiye'de Siyasi Partilerin Ekonomik ve Sosyal Görüşleri (1969), Demokratik Sağ (1976), Birinci Cemre (1977), Politika Sınavı (1980), Alaca Siyaset'tir.

BOZKURT, KÂMİL

Şair. Elbistan'da 1912'de doğdu. Elbistan Numune mektebinden mezun oldu. Babası İsmail beyin vefatı ile hayata atıldı. Köşkerlik yaparak

geçimini sağladı. 16 yaşında şiire başladı. Şiirlerini başta tütün kağıdı olmak üzere bulduğu her çeşit kağıda yazdı. 1982'de vefat ettiğinde iki küçük çuval dolusu şiir bıraktı.

Yayınlanmış eseri; Bozkurt'un Sesi ve Şiirleri (1950)'dir.

BUDAK, MEHMET

Şair. Maraş'ın Şahinkaya kasabasında 1957'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. 1973'de sol elini bilekten kaybetti. 1974'de engelli olarak kamu görevi aldı. 1990'da emekli oldu. 1992'de Kahramanmaraş Ortapedik Engelliler Derneği'ni kurdu. 1998-2000 yılları arasında Türkiye Ortapedik Engelliler Federasyonu Yönetim Kurulunda görev aldı. 2003'de oğlunun vefatının acısı ile gözlerinin görme yeteneğini % 90 oranında kaybetti.

Şiirleri çeşitli gazete ve dergilerde yayınlandı.

Eseri; Bizim Kavgamız (2006)'dır.

BULUT, AHMET

Şair. Elbistan'ın Büyük Yapalak kasabasında 1947'de doğdu. İlkokulu köyünde, ortaokulu Elbistan'da okudu. Gaziantep Öğretmen okulunu bitirdi. Öğretmen ve idareci olarak görev yaptı. 1976 da öğretmenlikten ayrılarak kömür işletmelerine geçti ve sendikacılık yaptı. 1991'de emekli oldu.

Gençlik yıllarında şiir yazmaya başladı.

Eseri; Bir Hoş Seda (2003)'dir.

BULUT, SÜLEYMAN

Şair. Elbistan'ın Büyük Yapalak kasabasında 1919'da doğdu. Küçük yaşta şiire başladı. Şiirlerini Garip, Garip Süleyman veya Kul Garip mahlası ile yazdı. Yayınlanmamış şiirleri oğlu Ahmet Bulut'ta olup 27 Eylül 2006'da vefat etti.

BULUT, ŞEVKET

Yazar. Kilis'te 1936'da doğdu. Küçük yaşta önce babasını ardından annesini kaybetti.

Adana Yapı Enstitüsünü ve Erzurum Tekniker okulunu bitirdi. Maraş Milli Eğitim Müdürlüğünde Tekniker olarak göreve başladı. Maraş'tan evlendi ve ömrünün sonuna dek Maraş'ta yaşadı.

Halk şiiri tarzında şiirler yazdı. Daha sonra hikayeye yöneldi. Şiir ve hikayeleri Hareket, Hisar, Adımlar, Doğu, Töre, Türk Edebiyatı, Milli Kültür gibi sanat edebiyat dergilerinde yayınlandı.

Oynaş ve Obalar Atlar adlı hikayeleri filme alındı. Eğitimci Bal Hasan hikayesi ise sahnelendi. 1981'de Kayserili Yazarlar Birliği tarafından yılın hikâyecisi seçildi.

1986'da emekli oldu. Serbest çalıştı. Bürosu sanat severlerin uğrak yeri oldu. 1996'da vefat etti.

Eserleri; Gönül Defterim (1960), Al Karısı (1971), Sarı Arabalar (1974), Dilek Çınarı (1975), Kefensiz Ölümler (1984), Sınırdaki Tarla (1996), Yıkık Minare (1996), Baharı Göremeyen Çocuklar (1996), Derin Kuyu (2007)'dir.

BÜYÜK ŞEVKET EFENDİ

Şair. Maraş'ta doğdu. İlk iptidâî tahsilini Maraş'ta yaptı. Sonra İstanbul'a gitti. Tahsiline orda devam etti. Okurken bir taraftan da bâzı vezirlerin dîvan kâtipliğinde bulundu. Sonra Hâcegâna girip, tefeyyüz etti. Mevlevî tarikatına girdi.

Arapça ve Farsçaya hâkim bir zattı. Dîvan şâiridir. Nüktedândır. Ancak divan şairi olduğu halde sade türkceden yanadır. Mahallî dili bilfiil kullanır ve savunur.

BÜYÜKÇAPAR, ALİ

Yazar. Maraş'da 1968'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Konya Selçuk Üniversite-

si İlahiyat Fakültesini bitirdi. Din Kültürü öğretmeni olarak göreve başladı. Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde din felsefesi dalında yüksek lisans yaptı.

Yazı çalışmalarına; Işık, Aksu, Kahramankent gibi mahalli gazetelerde başladı. Deneme yazıları;

Yeni Şafak, Milli Gazete, Zaman, Akit, Sağduyu, Yorum, Manşet gazetelerinde ve İlim ve Sanat, Kitap Dergisi ve Altınoluk dergilerinde, şiirleri ise; Yedi İklim, Kırağı ve İnsan Saati'nde yayınlandı. Mahalli radyo ve televizyonlarda kitap ve kültür ağırlıklı programlar yaptı. Milcan adıyla aylık sanat edebiyat gazetesi çıkarttı.

1993'den itibaren düzenli bir şekilde Bayazıtlı Camii, Atabey Konağı, Yenişehir Camii ve Bahçelievler Camiinde sohbetler yaptı

Eserleri; Malabadi (1996), Kitap Pusulası (1997), Kırk Hadis (1998), İsm-i Azam (1999), Necip Fazıl (2003), Ulu Kapı Sırlı Yol (2006), Hafız Osman Sandal (2007)'dir.

C

CANPOLAT, SALMAN

Yazar. Maraş'ta 1876'da doğdu. Nadir Baba'dan istifade etti. Onun elinden yetişti, kâtipliğini yaptı. Rüştiye okudu. Askeri mektep ve medreselerde tahsil gördü. İyi bir şairdir.

Maraş İmam-Hatip lisesi ilk kurulduğunda burada öğretmenlik yaptı. Emekli oldu. Hat sanatı ile ilgilendi. Rika, sülüs, divânî ve ta'likte üstadır.

Tarih, coğrafya, kozmoğrafya, hesap, hendese konularıyla ilgilendi. Çok sayıda eser kaleme aldı. Vefat tarihi 1956'dır.

Eserleri; Sağlık ve Mutluluk Yolları, Din ve Sıhhat, Din ve Temizlik, İnkılap ve Asrîlik, Din ve Akıl, Maraş'ta Hititler, Kaza ve Kader, Musîkî ve Sağlık, Din ve Ahlâk'dır.

CANSIZ

Şair. Elbistan'da 1929'da doğdu. Asıl adı Ahmet Güllü'dür. İlk ve orta öğrenimini Elbistan'da tamamladı. Seyyar satıcılık, işçilik, sendikacılık ve belediye evlendirme memurluğu yaptı. Şiirlerinde Cansız mahlasını kullandı. Hece ve aruz vezniyle yazdığı şiirleri mahalli gazetelerde yayınlandı. 1993'de vefat etti.

CERİDÎ ZÂDE HASAN EFENDİ

Alim. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemekte. Aslen Toprakkale'de mukim Cerid aşiretindedir. Maraş'ta Saçaklı zâde Muhammed bin Ebi Bekir'den ders aldı. Tahsilini Kayseri'de tamamladı. Dönüşte Maraş'ta kaldı. Bayazıd Camîne bi-

tişik medresede müderrislik yaptı. Tefsir ve hasseten Kalam ilminde temayuz etti. Eserler yazdı.

Maraş'ta vefat etti ve Şeyhadil mezarlığına defnedildi. Neslinden çoğalanlara bugün Maraş'ta kütük itibariyle Ceritlizâdeler, lakab itibâriyle Vezirler denilmektedir.

CERİTLİ KARA FATMA HATUN

1853'de patlak veren Kırım Harbinin efsanevi kahramanlarından biridir. Oğuz Türk boylarından Bozok'un Bayat koluna dahil Türkmen aşireti olan Cerit'in kethüdasıdır.

Kırım savaşı patlak verdiğinde Bayazıt'ın Ahmet Bey Göksun'daki konağında bölgenin tüm Türkmen aşiret kethüdalarının davet edildiği büyük bir toplantı düzenler. Ruslara karşı devletin vermiş olduğu mücadeleyi anlatarak kendilerinin de bu savaşa katılmaları gerektiğini anlatır. Cerit aşiret reisi Kara Fatma Hatun söz alarak cihada ilk katılacak kişinin kendisi olacağını söyler. 500 yiğit Ceritliyi arkasına alıp Kırım yolunu tutar. Büyük yararlıklar gösterir. Padişahın takdirini kazanır ve savaş sonrası yurduna döner

Fransız arşivlerinde yer alan bir belgede Kara Fatma Hatun'un temsili resmi yer alırken resmin arkasında da övgü dolu sözler bulunmaktadır.

1865'de Derviş Paşa komutasındaki Fırka-i Islahiye ordusu İskenderun'dan karaya çıkıp iskan

faaliyetine başladığında Kara Fatma Hatun yine devletin yanında yer alarak orduya yardımcı olur. Cevdet Paşa bu tarihi olayı Maruzat adlı eserinde ayrıntılı olarak dile getirir. Cerit aşiretinin iskanı Kara Fatma Hatun'un kahramanlıkları sebebiyle daha az sıkıntıyla hallolur.

CIRITLI, H. HÜSNÜ

Yazar. Elbistan'da 1911'de doğdu. İlk öğrenimini Elbistan'da yaptı. Adana İlköğretmen okulu ve Gazi Eğitim Enstitüsü pedagoji bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı. 1934'de Amerika'ya gönderildi. Yüksek lisansını tamamlayıp doktora başladı. II Dünya Savaşı yıllarında Avrupa'ya gitti. Eğitim ve psikoloji dersleri aldı. 1939'da Türkiye'ye dönerek Gazi Eğitim Enstitüsü'nde görev aldı. 1947'de Dil ve tarih Coğrafya Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak çalıştı. Bakanlık müfettişliği, Talim Terbiye Kurulu üyeliği ve başkanlığı, Kültür müsteşarlığı görevlerinde bulundu. 1969'da emekliye ayrıldı.

Yazıları Yeni Adam dergisinde yayınlandı.

Eserleri; Terbiye ve Öğretimde Metot (1941), Genel Öğretim Metodu Çalışma Kılavuzu (1941), Çalışma Kılavuzu (1950), Genel Öğretim Metodu ve Uygulama (müşterek, 1964), Kendi kendini Değerlendirmenin Eğitimsel Kapsamı Üzerine Bir Ön Araştırma (1965)'dir.

Ç

ÇABUK, MUSTAFA

Araştırmacı. Andırın'ın Altınyayla köyünde 1980'de doğdu. İlkokulu köyünde, ortaokulu Andırın'da, liseyi Maraş'ta tamamladı. Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümünü bitirdi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesinde yüksek lisans yaptı. Öğretmen olarak görev aldı.

Eseri; Maraş'ta Misyoner Faaliyetleri ve Misyoner Okulları (2008)'dir.

ÇAYIR, REMZİ

Yazar. Maraş'ın Abbaslar köyünde 1959'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Ankara Üniver-

sitesi Fen Fakültesine kayıt yaptırdı. Öğrencilik yıllarında tutuklandı ve 13 yıl hapis yattı. 1991'de mahkumiyeti bitti. Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde sistem operatörü olarak çalıştı.

Cezaevinde bulunduğu yıllarda hikâye ve roman yazdı. Hikâyeleri Türk Edebiyatı, Bizim Ocak, Aylık Dergi, Maveria, Vahdet, Birliğe Çağrı, Gözyaşı ve Dolunay gibi dergilerde ve Gündüz gazetesinde yayınlandı.

Eserleri; Koğuş Türkiye Koğuş Dünya (1986), Onlar Diridirler (1987), Zerafet'in Fal Çiçekleri (1988), Kelepçemin Türküsü (1989), En Büyük Silah Barabellum, Zibilde Papatya Açtı (1990),

Medeniyetinizden İstifa Ediyorum (1995)'dir.

ÇELEBİ, MUHARREM

Akademisyen. Maraş'ta 1943'de doğdu. İlk ve orta tahsilini Maraş'ta tamamladı. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bitirdi. Arap Dili ve Belağatı üzerine Bağdat'ta ihtisas yaptı. 1971'de Atatürk Üniversitesi Arap Dili ve Edebiyatı İslami İlimler Fakültesine asistan olarak atandı. 1976'da doktor, 1982'de doçent, 1989'da profesör oldu. Senato üyeliği, bölüm başkanlığı gibi idari görevlerde bulundu.

Mesleği ile ilgili makaleleri İlahiyat Fakültesi Dergisi'nde yayınlandı. TDV İslam Ansiklopedisi'ne katkıda bulundu. Yayınlanmış ders kitapları var.

4 Haziran 2006'da vefat etti.

ÇELEĞEN, NURİYE

Yazar. Ekinözü'nde 1966'da doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra Marmara Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. İslamî Türk Edebiyatı dalında yüksek lisans yaptı. Öğretmen olarak görev aldı.

Yazıları Yeni Nesil gazetesi ve Bizim Aile dergisinde yayınlandı. Aynı gazete ve dergide bilfiil görev aldı.

Eserleri; Başörtüsü Dosyası (1987), Bediüzzaman'ı Gören Hanımlar

(1987), Kadın Nasıl Mesut Olur (1996), Neden Örtünüyorum (1998)'dir.

ÇELİK, AHMET

Yazar. Merkez Hartlap köyünde 1955'de doğdu. İlkokulu köyünde okudu. Dereboğazı Kur'an Kursu'nda Kur'an-ı Kerim ve Arapça öğrendi. Orta öğrenimini Maraş'ta tamamlayarak 1979'da Kayseri Yüksek İslam Enstitüsünü bitirdi. Vâiz olarak görev yaptı. 1986'da din görevlisi olarak Avusturya'ya gitti. 1993'de yurda dönerek il ve ilçe müftülük görevlerinde bulundu.

Çeşitli gazete ve dergilerde dini konularda yazılar yazdı, konferanslar verdi.

Kahramanmaraş Müftülüğünce yayınlanan "Maraşlı Şairlerde Peygamber Sevgisi" (1998) ve "Kutlu Doğum" (1999) adlı kitapların yayın kurulunda yer aldı.

ÇETİNAY, NUH ÖMER

Şair. Maraş'ta 1960'da doğdu. Yıldız Üniversitesi mimarlık Fakültesi'ni bitirdi.

Edem (Maraş Destanı) şiiriyle

Şiirleri Adam Sana, Çağdaş Türk Dili, Karşı, Varlık ve Yazıt dergilerinde yayınlandı. Yüreği Kurşun

1988'de Akademi Kitabevi Şiir Mansiyon Ödülü'nü aldı.

Eserleri; Yüreği Kurşun Edem (1988), Kan revanmaraş (1990)'dir.

ÇITAK, AHMET

Şair. Elbistan'da 1896'da doğdu. Asıl adı Ahmet Zeki'dir. Varlıklı bir ailenin çocuğu idi. İlk eğitimini Yüzüğüllü Ahmet Efendi'den aldıktan sonra Rüştüye'ye (İstanbul) devam etti. İstanbul ve Kayseri medreselerinde tahsiline devam etti. Arapça ve Farsca öğrendi. Köyünde ziraatçılıkla uğraştı. Çiftçilik yaparak meyve yetiştirdi.

İlk evliliğini 17 yaşında yaptı. Üç evli ve 16 çocuk babasıdır.

Halk edebiyatı ve divan tarzı şiirler yazdı. Âşık tarzı şiirler de söyledi, âşıklarla atıştı.

Bilhassa 1960 öncesi siyasi ortamı yeren "Beyler" ve "Sizindir" redifli yergileriyle tanındı. 18 Ocak 1963'de bir trafik kazası sonucu vefat etti.

Şiirleri mahalli gazetelerde ve bazı antolojilerde yayınlandı. Yedibin civarında şiir yazdığı söylenmekte ise de hiçbirini kitaplaşmamıştır. Şiirlerinin bir kısmı da olsa çeşitli kişilerce derlenmiş olup bizim arşivimizde de bir kısmı mevcuttur.

ÇİÇEKLİ, ALİ

Yazar. Ekinözü'nde 1932'de doğdu. Düziçi Köy Enstitüsü'nü bi-

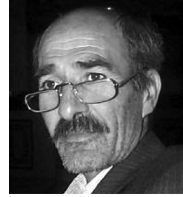
tirdi. Öğretmen olarak görev aldı. Gazi Eğitim Enstitüsü Edebiyat bölümünü ve Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü'nü bitirdi. Bir süre bu kurumda çalıştı. 12 Mart döneminde tutuklanarak 21 ay tutuklu kaldı.

Çıra adlı bir dergi çıkarttı. Ortaokullar için Türkçe ve Dilbilgisi ders kitapları hazırladı. 1994'de vefat etti.

Eserleri; Küçük Folklor Çalışma Planı (müşterek, 1958), Divan-ı Lugatı't-Türk (1970), İslamlık Öncesi Türk Edebiyatı ve En Eski Metinler (1970), Yunus Emre (1971), Kompozisyon Kılavuzu (1972)'dir.

ÇİFTÇİ, CEMİL

Yazar. Ekinözü'nde 1947'de doğdu.

İlk öğrenimini Ekinözü'nde tamamladı. Maraş İmam-Hatip lisesini ve Erzurum Yüksek İslam

Enstitüsü'nü bitirdi. Öğretmen olarak görev yaptı. 2000 yılında emekli oldu.

Deneme ve Eleştiri türünde yazılar yazdı.

Arapça'dan çeviriler ve sadeleştirmeler yaptı. Biyografi türü üzerinde çalıştı.

Yazıları Gonca, Edebiyat, Mavera, Kadın ve Aile, İlim ve Sanat, İslam, Yedi İklim, Kayıtlar, Kafdağı,

Hece, Karesi Bülteni, Mostar gibi dergilerde ve Yeni Devir, Zaman, Yeni Şafak, Sağduyu gazetelerinde yayınlandı.

Eserleri; Hikmetler Kitabı (Ataullah İskenderî'den, 1981), Paris Gözlemleri (Rifâa Rafi'Tahtavî'den, 1992), Mahmut Kaptan'ın Anıları (Yusuf Efendi'den, 1996), Malta Esirleri (Macuncuzâde Mustafa Efendi'den, 1996), Maktul Şairler (1997), Maraşlı Şairler, Yazarlar, Âlimler (2000), Erzurumlu İbrahim Hakkı (2000), Tasavvuf Kitabı (2003), Cezayir Hatıratı (Halil Hâlit'ten, 2007)'dir.

ÇOĞALAN, M. CELALETTİN

Yazar. Maraş'ta 1915'de doğdu. İlkokulu Maraş'ta okudu. Gaziantep Öğretmen Okulu Pedagoji bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı. Maraş Çocuk Esirgeme Kurumu'na destek oldu.

Şiir, roman ve tarih türünde eserler yazdı. Eserlerinin biri dışında hiçbirini yayınlanmadı. 1995'de vefat etti.

Eserleri; Her Yönü ile Maraş (müşterek, 1969) Her Yönüyle Kahramanmaraş (1982)'dir.

ÇOKYİĞİT, COŞKUN

Yazar. Maraş'ta 1959'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih ve Türk Edebiyatı bölümünü bitirdi. Öğrencilik yıllarında gazeteciliğe başlayarak muhabirlik,

yazarlık ve yöneticilik yaptı. Dağarcık adlı bir dergi çıkarttı.

Şiir ve yazıları; Doğu Edebiyat,

Türk Edebiyatı, Türkiye Günlüğü, Tercüman, Türkiye, Yeni Ufuk ve Akşam da yayınlandı.

Eseri; Gitmesen Olmaz mı? (1996)'dir.

ÇOMAKLI BABA

Mutasavvıf. 1450-1560 yılları arası yaşamış. Derdiment Dede'ye intisab etmiş, onun manevi terbiyesinde, tekke de çobanlık yaparak başladığı tahsilinde, manevi fetihlere de kavuşmuş. Çobanlıkta kullandığı sopasının ucuna taktığı madeni top dolayısıyla "Çomaklı" diye anılır olmuş. Derdiment Dede'ye götürdüğü içli köfte hadisesinden sonra, mürşidine halife olmuştur. Kabri şerifleri; Maraş'ın eski mahallelerinden olan Sakarya Mahallesi, Sakarya Caddesi kenarında olup dışarıdan bakıldığında görünmemektedir.

1919'da Maraş harbinin en hararetli günlerinde, pek çok defa kabri şeriflerinden acayib sesler geldiği, sonra, kabrinden kalkıp elinde çomaklı değneği ile savaşılan mücahitlere yardım ettiği, hatta düşman saflarına çok zayıatlar verdiği tevaturen rivayet edilmiştir. Maraşlı da kendisini unutmayıp ismini bir mahalleye vermiştir.

ÇUHADAR ALİ

Milli Mücadele Kahramanı. Maraş'ta 1903 de doğdu. Babası Çuhadar Hacı Mustafa Efendi'dir. Rüштиye'ye devam eder. İngilizce'ye merak sarak öğrenir. Şehrin düşman işgaline uğraması ve Sütçü İmam Olayının akabinde iki Türk'ün Ermeniler tarafından öldürülmesi üzerine onların intikamını almak için yola çıkar. Mercimektepe civarında yakaladığı

üç Ermeni çeteciden ikisini öldürüp birini yaralar.

Ermenilerin baskısı ile Fransızlar her yerde Ali'yi aramaya başlayınca Ali, büyüklerinin tavsiyesi ile Bertiz'e gider. Bertiz'de oluşturduğu çetelerle şehiriçi muharebelerine katılır. En önde savaşıır. Bir çatışmada ağır yaralanır. Yaralarına aldırmadan çarpışır. Onbeş gün sonra ise henüz 17 yaşında iken vefat eder.

D

DAL, ALİ

Yazar. Elbistan'da 1950'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Elbistan'da tamamladı. Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesini bitirdi. Memur olarak TKİ Ortaanadolu Linyitleri Müessesesi ve İskenderun Demir Çelik Fabrikası Müessesesinde görev aldı.

Eserleri; Sevginin Avucunda (1995), Sevginin İzdüşümü (1995)'dir.

DEBBAĞ ZADE MÜFTİ AHMED EFENDİ

İlim Adamı. Doğum tarihi belirsiz olup ölüm tarihi 1751-52'dir. Maraş'ta yetişen büyük alimlerden- dir. Müftülük görevinde bulunmuş- tur. Tefsir ve kıraat ilminde söz sahibidir. Maraş'ta vefat etmiştir.

Fatiha-i Şerife Şerhine Haşiye adlı bir eseri vardır. Kâzâbâdi ve Esad Yanyavi tarafından yazılan bir risa- leye zeyl olmak üzere bir başka risa- lesi de vardır.

DEBBAĞZADE MÜFTİ MEHMET EFENDİ

İlim Adamı. Maraş'ın yetiştirdiği büyük alimlerdendir. Müftü Ahmet Efendi'nin oğludur. Müderrislik ve Müftülük yapmıştır.

Reşhatü'n-Nâsîh min el-Hadis el- Sahih adlı bir eseri vardır.

DEDEOĞLU, MESUT

Yazar. Maraş'ta 1960'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamam- ladı. Gazi Üniversitesi İktisadi

ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümünü bitirdi. Serbest ticaret yaptı. Yazıları çeşitli gazete ve dergilerde yayınlandı. Yeni Haber gazetesini çıkarttı.

Kahramanmaraş Türk Güreş Vakfı kurucu üyeliği ve Kahramanmaraş şube başkanlığı yaptı. Ankara'da bulunan Kahramanmaraşlılar Eğitim Dayanışma ve Yardımlaşma Vakfı yönetim kurulu üyeliği yaptı.

Eserleri; Dünden Bugüne Kahramanmaraş (1996), Kahramanmaraş Ekonomisi (1996)'dır.

DELİGÖNÜL, MEHMET

Yazar. Maraş'ta 1923'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş ve Adana'da yaptı. İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Öğretmenlik ve yöneticilik yaptı. Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi Raporörlüğü, Yüksek Öğretim Şube Müdürlüğü, Müfettişlik ve Talim ve Terbiye Dairesi üyeliği görevlerinde bulundu.

Maraş Lisesinde bulunduğu yıllarda okul adına Ardıç adında bir dergi çıkarttı.

Eseri; Yalnız (1945)'dir.

DEMİR, HAKİ

Yazar. Maraş'ta 1965'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta yaptı. Selçuk Üniversitesi Hukuk

Fakültesi'ni bitirdi. Avukat olarak çalıştı.

Yazılarını çeşitli gazete ve dergilerde yayınladı. Bazı eserlerinde Eubekir Sıddık mahlasını kullandı. Mavi Zeka yayınlarını kurdu.

Eserleri; Akparti Arayış mı Kaçış mı (2004), İkinci Kurtuluş Çağı Savaşları (2005), Zekâyı Kullanma Metodu (2006), Hayata Karşı Mukavemet Usulleri (2006), Aklı Güçlendirmenin Yolları (2006), Mukavemet Merkezleri (2006), Aklı Geliştirmenin Yolları (2006), İnsanları Keşfetmenin Yolları (2006), Akıl Eğitimi 1 Teori (2006), Akıl Eğitimi 2 Pratik (2006), İnsandaki Zeminler (2007), İnsandaki İnkişaf Seyri (2007), Düşüncenin Savruluşu (2007), Şahsiyet (2007), İhtilal (2007), Kişilik Tipleri (2008), Akıl Nedir (2008)'dir.

DEMİR, SİDDİK

Yazar. Afşin'in Dağlıca kasabasında 1959'da doğdu. Yüksek öğreniminin ardından sağlık meslek lisesinde öğretmenlik yaptı.

Yeni Nefes dergisini çıkardı. Makaleleri çeşitli gazete ve dergilerde yayınlandı.

Eserleri; Afşinli Derdiçök, Gündemden Kesitler ve Ankara'nın Gönül Erleri'dir.

DERDİÇOK

Şair. Elbistan'da 1874'te doğdu. Asıl adı Ömer Lütfü Pişkin'dir. Köy imamı olan babası Hafız Mehmet Efendi'nin yanında hafızlığa başladı. Âşıklığa gönül verdi. Afşin'in çeşitli köylerinde imamlık yapsa da saz çalıp deyiş söylemeyi bırakmadığı için hoş karşılanmadı. İmamlığı bırakarak kendini genç yaşta âşıklığa verdi. Kısa sürede tüm çevrede tanındı. Zamanının en usta ve en tanınmış âşığı oldu. Şiirleri ve aşkları dilden dile aktarıldı. Kimi kaynaklara göre yedi, kimi kaynaklara göre ise dokuz veya oniki evlilik yaptı. Soyadı kanunu ile Pişkin soyadını aldı. 1937'de vefat etti.

Şiirlerinin bazıları bestelenmiş olup çeşitli sanatçılar tarafından radyolarda seslendirildi.

Şiirleri yöresel ağzı vermesi bakımından önemlidir. Adı Türk Halk Edebiyatı tarihine geçmiştir.

Şiirlerinin kayıtlı olduğu defter Demokraseye Hizmet gazetesi arşivinde olup 320 adet koşma ve semaisi bu defterden alınarak Memleket gazetesinde yayınlandı. Şiirleri üzerine farklı kişilerce çalışmalar yapıldı.

Şiirleri ilk olarak "Derdiçok ve Şiirleri" adıyla A. Oğuz Özavşar, A. Saim Emirmahmutoğlu, ve M. Ali Küçükpınar tarafından derlenerek 1946'da yayınlandı. Daha sonra "Derdiçok'un Hayatı ve Şiirleri" adıyla Mehmet Ayyıldız tarafından

1955'de kitaplaştırıldı. Ayrıca Sıddık Demir de "Afşinli Derdiçok" adıyla (1993)'de derleyerek yayınladı.

DERDİMENT DEDE

Mutasavvıf. Doğum ve vefat tarihi kesin olmamakla beraber 14. yüzyılda yaşadığı bilinmektedir.

Sandal Hoca, okuttuğu talebelerine hikaye yollu şöyle anlatırmış;

"Derdiment Dede; gençliğinde üç meşhur mutasavvıfa hocalık yapmış; Hallac-ı Mansur, Seyyid Nesimi ve Nasreddin Hoca.

Derdiment Dede tekkenin veya medresenin ağlında koyun beslemiş. Her hafta Cuma günü, koyunlardan birini keser, namazdan sonra talebeleriyle birlikte yerlemiş. Yemek bittikten sonra, Derdiment Dede, hayvanın başını ve sakatatını postun içine koyar, sonra da "Kum bi İznihitteala" deyince hayvan yeneden canlanıp ağıla gidermiş. Bu durum böyle devam edip giderken, bir Cuma günü Hoca Efendi gittiği yerden, hayvan kesme zamanı dönmemiş. Talebeler, hocalarının yaptıklarını bir bir yapmışlar ama hayvan dirilmemiş. O sırada Derdiment Dede gittiği yerden çıkıp gelmiş, olaya karışanları cezalandırmak için sormuş; "Kim yaptı?." Talebelerden biri; "Mansur boğazladı hocam!" demiş. "Onun başı kesilsin!." Bir başka talebe: "Nesimi yüzdü

hocam!” demiş. “Onun derisi yüzül-sün!” buyurmuş. Hoca Nasreddine dönüp; “Nasreddin sen ne yaptın?” diye sorunca, Nasreddin; “Ben de bu olaylara güldüm hocam!” demiş. Hocası: “Kıyamete kadar herkes se-nin sözlerine gülsün,” demiş.

Kısa bir zaman sonra Hallac-ı Man-sur cezbe halinde bulunurken “Enel Hak” sözüyle başından olmuş. Sey-yid Nesimi Hurûfiliği sebebiyle derisi yüzülerek cezalandırılmış. Nasreddin hocayı anlatmaya lüzum yok.”

Sandal hoca; Bu kıssayı anlattıktan sonra;

-Aman çocuklar, Hocanın dûası da, bedduası da, tutar ha!. Siz duasını almaya bakın!. diye talebelerini ter-biye edermiş.

Menkıbede geçen üç şahıstan yal-nız Seyyid Nesimi, Derdiment Dede’yle görüşmüş olabilir. Çün-kü; kendileri Bağdat’ta (Nesim) doğmuş, 1405’de Halep’te derisi yüzülerek vefat etmiştir. Ankara’ya gidip Hacı Bayram-ı Veli ile görüş-tüğü rivayet edilmektedir. Türbesi; Gaziantep’ten, Maraş’a gelirken, Göceğe köyünde olduğu söylenir.

Hallac-ı Mansur ise; Beyza; Turda, 857 de doğmuş. 922’de Bağdat’ta recm edilerek öldürülmüştür. Yani Derdiment Dede’den en az 400 sene önce yaşamıştır. Yani Derdiment Dede’nin talebesi olması mümkün değildir. Hallac-ı Mansur çok seya-

hat etmiş, orta asya Turfan’a kadar gitmiş, haccetmiş, Mısır, Suriye ve Güneydoğu Anadoluyu gezmiş, belki Maraş’a da uğramış olabilir.

Nasreddin Hoca ise; Yıldırım Baye-zid - Timur zamanında yani 15. y.y. başlarında, Konya –Akşehir - Eski-şehir arasında yaşamış, bir Osmanlı alim ve arifidir.

Müftü Hafız Ali Efendi’nin, anlattı-ğı bir menkıbesi ise şöyledir:

Derdiment Dede, bazı dervişleri ile Hacca gider. Hacc esnasında, De-denin hanımı, Maraştadır. Kurban bayramı, tekke de kurban etinden, içli köfte yapılır. Yemek yendikten sonra, Derdiment Dede’nin hanımı;

-Derdiment de içli köfteyi çok se-verdi!. der.

Bu durumu duyan derviş Çomaklı Baba;

-Ana!. İçli köfteden biraz koy da efendime götüreyim! der.

Köftenin hacca gideceğini düşün-meyen Derdiment Dede’nin hanı-mı aklından “Herhalde içliköfte bizim çobanın çok hoşuna gitti!..” diye geçirerek bir sahane (bakır ta-bak) epey bir içli köfte koyup, bir yağlığa (büyük mendil) sarar ve Çomaklı’nın eline tutuşturur. Hacc dönüşü sahan ve yağlık, Derdiment Dede’nin eşyaları arasından çıkınca, hanımı ile aralarında şu konuşma geçer:

“Hoca bu ne?.” Derdiment Dede; “Hanım eline sağlık içli köfte de güzel olmuştu, Mina da çok ikrama geçti!” diye takdirlerini ifade eder.

Bu sırada, Hacı ziyaretine gelenlere, Derdiment Dede; “Çomaklı'nın da Haccını tebrik edin,” diye ikazda bulunur.

Miladi 1500'e varmadan Hakkın rahmetine kavuşan, dertlere şifa veren, doktor eczacı ve mutasavvıf Derdiment Dede'nin mezarları şehrin kuzey doğusunda, Sütçü İmam Lisesinin karşısındaki tepededir.

DERE, ABDULMUTTALİP

Şair. Elbistan'ın Izgın köyünde 1946'da doğdu. İlkokulu köyünde, ortaokul ve liseyi Elbistan'da okudu. Adana İktisadî ve Ticarî İlimler Akademisi'ni bitirdi. Memur olarak çeşitli görevlerde bulundu.

Şiire küçük yaşta başladı. Karacaoğlan ve Dadaloğlu gibi halk şairlerini okudu ve etkilendi. Şiir ve makaleleri İttihat, Milli Gazete ve Alemdar gibi dergi ve gazetelerde yayınlandı.

DERTLİ, YAHYA

Araştırmacı. Maraş'ta 1974'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bitirdi. Mahalli gazetede muhabirlik görevinde bulundu. Yüksek lisansını tamamlayarak öğretmen olarak görev aldı.

Eseri; Ahlâkı'n-Nebevî Şeyh Abdürrezzak El-Halîlî ve Tasavvuf Dersleri (2006)'dir.

DEVÂÎ

Şair. Elbistan'ın Sarıçiçek köyünde 1957'de doğdu. Asıl adı Mustafa Çıplak'tır. İlkokulu köyünde okudu. Şiirlerinde önceleri Sarıçiçek, sonraları ise Devâî mahlasını kullandı. Yurtiçinde ve yurtdışında turnelere katılarak siyasi şiirler söyledi.

Eseri; Gönül Pencere (1992)'dir.

DİKEÇLİGİL, HÜSNÜ

Yazar. Maraş'ta 1918'de doğdu. Şakir Efendi'nin oğludur. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Gazi Eğitim Enstitüsü Tarih bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı. İdarecilik yaptı. 1960 sonrası AP Kayseri Senatörü olarak parlamentoda görev aldı.

Yazı çalışmaları İslam, Oku, Büyük Doğu, Fedai, Orhun, Mücadele dergileri ile Yeni İstanbul, Tercüman, Babıalide Sabah gazetelerinde yayınlandı. 1985'de vefat etti.

Eserleri; İşte Hak ve Hakikat Yolu (1967), Milli Eğitim Davamız (1975), Kırk Hadis'dir.

DİLİPAK, ABDURRAHMAN

Yazar. Hatuniye'de 1949'da doğdu. Baba tarafı Maraşlıdır. Adana İmam Hatip Okulunu bitirdikten sonra İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Arap-Fars

Filolojisine bir süre devam ettikten sonra İ.T.Ü. Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulunu bitirdi.

İlk yazı çalışmaları Maraş'ta çıkan yerel dergi ve gazetelerde yayınlandı.

Üniversite yıllarından itibaren Fetih, Seriyeye, Hicret ve Çekirdek yayınevleri ile Milli Gazete ve

Yeni Devir gazetelerinde çalıştı. Ayrıca DSİ'de kontrolörlük, judo antrenörlüğü, MSP basın danışmanlığı, Milli Haber Ajansı genel müdürlüğü, Panel dergisi yayın yönetmenliği, Yeni Zaman dergisi yayın kurulu üyeliği, Beyan, Risale, Emre, Esra, İşaret yayınevleri yayın danışmanlığı, Cuma Dergisi ve Selâm gazetesi yazarlığı, Kanal D, Kanal 6 ve Kanal 7 televizyonları programcılığı ve sunuculuğu, MÜSİAD, TEHA Telif Hakları Ajansı, Lonca Card Projesi, Adım Holding ve İhsan Holding danışmanlığı, Akşam, Vakıf, Yeni Şafak ve Akit gazeteleri yazarlığı, Alem FM radyosu program yapımcılığı ve İhlas Finans İstisare Kurulu üyeliği gibi görevlerde bulundu.

Gazeteci ve Yazarlar Vakfı'nın 1996 yılı Hoşgörü Ödülünü aldı. Yurtiçi ve yurtdışında düzenli olarak konferanslar verdi.

Deneme, inceleme türü eserler kaleme aldı. Ayrıca mizah ve çocuk edebiyatı ile ilgili de kitaplar yazdı.

Eserlerinden bazıları; Terörizm, Terörist Kim, Türkiye Nereye Gidiyor, Bir Başka Açıdan Kemalizm, Vahdet Ama Nasıl, Körfez Savaşı, Gizli CIA Belgeleri, Bu Din Benim Dinim Değil, Anayasa ve Demokrasi, Yağmalanan Ülke Türkiye, Dam Üstüne Saksığan, Filistin'de Bir Çocuk, Güneyin Gelini vs'dir.

DİNÇASLAN, A. LATİF

Araştırmacı. Türkoğlu ilçesinde 1980'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Türkoğlu'nda tamamladı.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünü bitirdi. Yüksek lisans yaparak Kahramanmaraş Sütçü İmam

Üniversitesinde araştırma görevlisi olarak çalıştı. 2006'da memuriyete başladı. Öğretmen olarak görev aldı.

Eseri; Zeytun ve Çevresindeki Ermeni İsyanları (2008)'dir.

DOBOĞLU, MEHMET

Araştırmacı. Maraş'ta 1958'de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Sonra Ankara

Eğitim Enstitüsünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı.

Çeşitli gazetelerin fahri muhabirliklerini yaptı. Yazıları yerel gazetelerde yayınlandı. Yerel radyo ve

televizyonlarda programlar yaptı. 3 binin üzerinde makale ve röportajı yayınlandı.

Eseri; Tanı (1986)'dır.

DOĞAN, ALİ

Devlet Bakanı. Maraş'ta 1947'de doğdu. Baba adı Ahmet, anne adı Zeliha'dır. İlk ve orta öğreniminden sonra İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesini bitirdi. Çekmece Nükleer Araştırma Merkezi İdari Uzmanı olarak görev yaptı. Serbest ticaretle uğraştı. İstanbul'daki Kahramanmaraşlılar Derneği'nin mütevelli heyetinde bulundu. 1995 ve 1999 seçimlerinde Maraş milletvekili seçilerek Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde görev yaptı. 07.08.2002-18.11.2002 arası Devlet Bakanlığı görevinde bulundu.

DOĞAN, AVNİ

Şair. Elbistan'ın Güblüce köyünde 1951'de doğdu. İlk ve ortaokulu Elbistan'da okudu. Mersin İlköğretim okulu ve A.Ü. Eğitim Önlisans bölümünü bitirdi. Çeşitli okullarda öğretmenlik ve yöneticilik yaptı.

1995 yılı genel seçimlerinde RP, 1999 da FP ve 2002'de AK Parti

listesinden Kahramanmaraş Milletvekili seçildi.

Şiirleri; Hareket, Maveria, Yönelişler, Milli Gençlik ve Dolunay gibi dergilerde yayınlandı. Denemeleri, Yeni Devir, Zaman ve Akit gazetelerinde yayınlandı.

“Bu Sevda Benim Değil” adlı eseri ile Türkiye Yazarlar Birliği tarafından 1999'da yılın şairi seçildi.

Yayınlanan kitapları; Ortadoğu Çocukları (1986), Gelirdim İnce Sessizliklerle (1991), Ehrenfeld Akşamları (1993), Namlunun Ucundaki Ülke (1995), Bir Gökyüzüdür Yürek (1996), Bu Sevda Benim Değil (1998)'dir.

DOĞAN, HARUN

Güreşçi. Maraş'ta 1976'da doğdu. 43, 47, 50, 57 ve 58 kg'da güreşti. 1990 ve 1991'de Yıldızlar Serbest stilde Dünya 1. oldu. 1992'de Dünya 2., 1994'de Avrupa 2., 1995'de Dünya 3. ve Avrupa 5., 1996'da Avrupa 2., 1997'de Akdeniz Oyunları 1., 1998'de Avrupa 8, ve Dünya 2., 1999'da Avrupa ve Dünya 1. oldu.

Gebze Belediyesi Güreş İhtisas Kulübünde güreş yaptı.

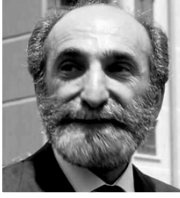
DOĞAN, MEHMET

Yazar. Elbistan'ın Güblüce köyünde 1949'da doğdu. İlk ve orta öğreni-

mini Elbistan’da tamamladı. A.Ü. Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı. 1980’de istifa ederek bir süre özel dersanelerde çalıştı. Özel bir TV’de görev alarak Zaman gazetesinde haftalık köşe yazarı yazdı.

Eserleri; Garipnâme (M. Garip imzası ile, 1986) ve Kur’an ve Tarih Önünde Türk’ün Muhasebesi’dir.

DOĞAN, ORHAN

Maraş’ta 1965’de doğdu. İlk ve Orta öğrenimini burada tamamladı. 1990 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü’nü bitirdi. 1991’de Araştırma Görevlisi oldu. Aynı yılda da Yüksek Lisans başladı. 1993 yılında hem Rusça ve Kazakça öğrenmek, hem de Yüksek Lisans ve Doktora çalışmalarıyla ilgili kaynak araştırması yapmak üzere Kazakistan’a gitti. 1993–95 yılları arasında Almatı Devlet Üniversitesi’nde 2 yıl süreyle “Türk Tarihi” ve “Türk Kültürü” konularında dersler verdi. 1994’de Özbekistan’ın Taşkent, Semerkand ve Buhara şehirleri kütüphanelerinde arşiv çalışması yaptı. 1995’de Saint-Petersburg ve Moskova’da bulundu.

1996 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Bölümü, Genel Türk Tarihi Anabilim Dalında Kazak ve Rus Araştırmalarına Göre 18. Yüzyıldaki Kazakistan’ın Siyasi Durumu ve Rusya İle İlişkileri, konusunda Yüksek Lisans tezini tamamladı. 2001’de “Avrasya Arkeoloji Projesi” kapsamında, Kazakistan’ın tarihi arkeolojik bölgelerinde yüzey araştırmasında görev aldı. “Ebu’l-Hayır Han Dönemi Kazak-Rus Münasebetleri (1718–1748) konulu Doktorasını tamamladı.

2003’de K.S.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü’nde Yrd. Doç. Dr. olarak göreve başladı. Aynı yıl Genel Türk Tarihi Anabilim Dalı Başkanlığı’na atandı ve doçent unvanını aldı. Rektörlüğe bağlı Stratejik Araştırma Merkezi Müdürlüğü’nün Orta Asya Araştırma Masasında da Akademik Personel olarak görevlendirildi.

Makaleleri çeşitli ulusal ve uluslararası bilimsel dergi ve ansiklopedilerde yayımlandı.

Eseri; Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi (2008)’dir.

Eseri; Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi (2008)’dir.

DOĞANAY, ABİDİN

Şair. Afşin ilçesinin Ortaklı (Mehre) köyünde 1960’da doğdu. İlköğrenimini Elbistan’da yaptı. Baba mesleği olan inşaatçılık mesleğini devam ettirdi. Küçük yaşta şiir yazmaya başladı.

Eseri; Karanlığa Doğan Ay (2008)’dir.

DOĞANAY, MUSA

Şair. Elbistan'da 1927'de doğdu. Babası Ömer Hoca diye bilinmektedir. Okula gitmemiş kendi kendini yetiştirerek çiftçilik ve müteahhirlilik yaparak geçimini sağlamıştır.

Küçük yaşta şiire başlayarak tasavvufi şiirler yazdı. Şiirleri Elbistan'ın Sesi gazetesinde yayınlandı.

DOĞUÇ, HACI ÖZER

Bestekâr. Elbistan'da 1929'da doğdu. İlk ve ortaokulu Elbistan'da liseyi Ankara'da okudu. A.Ü. Tıp Fakültesi ikinci sınıftan ayrıldı. Çalışma hayatına İzmir'de atıldı. Lokantacılık ve pastacılık yaptı. Maliye memuru ve nahiye müdürü olarak görev aldı.

Müziğe ilgi duydu. Keman, ud ve tambur çalarak besteler yaptı. Halk şiirleri yazdı ama yayınlamadı. Aruz vezniyle yazdığı yirmi iki şarkı 1961'de Hepsi Hayal – Hepsi Hakikat adıyla yayımlandı.

1982'de vefat etti.

DOKTOR MUSTAFA

Milli Mücadele Kahramanı. Maraş'ta 1882'de doğdu. Elbistan'lı Nakibzâde Ali Rıza Efendi'nin oğludur. İlk ve orta tahsilini Maraş'ta yaptı. Tıbbiyye-i Şâhânedan mezun oldu. Doktor olarak görev aldı. Elbistan belediye tabibi olarak görev yaptı. Birinci Cihan Harbine tabib olarak katıldı.

Fransız işgali haberine binâen kardeşi Eczacı Lütfi Beyle beraber Elbistan'a geçti. Sivasla bağlantı kurdu. Elbistan Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetinin kuruluşunda öncülük etti. Maraş Elbistan arası mıntikalarda çete oluşturdu.

Maraş harbinin her aşamasında bilfiil görev aldı. Harbin sonuna doğru bir arabuluculuk işi için gittiği Fransız karargahı çıkışında şehid edildi.

**DURUŞ EFENDİ
(MUHAMMED ALİ MER'AŞI)**

Mutasavvıf. 1865'de Maraş'ın Mağralı mahallesinde doğdu. Nesepleri, Muhammed Bakır bin Zeynel vasıtasıyla, Hz. Hüseyin efendimize intikal ettiğini ve seyyid olduğunu ailesi ifade etmektedir. Babasının adı, Abdullah, annesinin ismi Şerife hanımdır. Soyadı kanunu ile "İnce" soy ismini almışlar. Devrinin alimlerinden iptidaî dersleri okudu. 18 yaşına geldiğinde, rüyasında; Peygamber Efendimizin iki memesinden süt içtiğini görür. Hayasından bunu yeni intisab ettiği, Muhammed Hilmi Darende'ye anlata-maz. Üç-dört gün sonra bir gün Ulu Cami'de ikindi namazını kılar-ken kafasına bir taş gelir. Bu taşın Efendisinden geldiğine hamleden, genç Mehmet Ali derhal mürşidine gider, elini öper, Efendisi: "Başına taş değince mi geldin?" diye, sorar. Mürşidi rüyayı şöyle tabir eder;

-Evladım! Süt, rüyada ilimdir. Sağ meme zahir, sol meme ise batın ilimleridir. Anlaşılan aradığım adam sensin ve Maraş'ta "Duruş'um" da senin yüzündendir!.. der.

Artık esas ismi unutulmuş M. Ali Efendi bu olaydan sonra "DURUŞ" ismiyle anılmaya başlar.

Muhammed Hilmi Efendi, daha iyi bir eğitim alması için onu Şam'a, İmam-ı Şa'rani Medresesi'ne gönderir. Yedi senede medrese tahsilini tamamlayan DURUŞ Efendi, seyr-i sülukunu tamamlamak için tekrar Maraş'a döner. Artık, Mağralı Camiinde imamlık da yapmaktadır. Zaman zaman gece yarısı Mağralı'dan yola çıkan, Duruş Efendi o günün şartlarında ancak sabah ezanı vakti hocası Muhammed Hilmi Efendi'nin görev yaptığı Duraklı camiine yetişir. Ezanı okuyup ortalığı temizler, biraz sonra teşrif

eden, Efendisini görünce bütün yorgunluğu gider.

1893 tarihinde Emine hanımla evlenen, Duruş Efendinin iki oğlu ile dört kızı olur.

63 yaşında vefat eder, mezarı, Şeyh Adil mezarlığının ana kapısından girişte yirmi metre ilerde sağdadır.

DÜMRÜL, AHMET

Şair. Pazarcık'ın Küçük Üngüt köyünde 1948'de doğdu. Uzun süre Almanya'da yaşadı. Ülkesinin

problemlerini dile getiren şiirleriyle tanındı. Âşık geleneğinde şiirler yazdı. Serbest tarzda çalışmaları da oldu.

Eserleri; Ben Türkümü Söylerim, Dilimdeki Türkü, Ateşi Yüreğimdeki Türkü, Ayrılık Derin Yazılır ve Ateşim Ol'dur.

E

EBU CAFER EL-MEHDİ

İlim adamı. Ceddi Maraş'a yerleşmiş bir seyyiddir. Büyük babası Hüseyin İrmek adıyla meşhur olan İbrahim b. Ali el-Mer'aşi'nin oğludur. Yani soyu Hz. Hüseyin (R.A.) tariki ile Hz. Ali (K.V.) efendimize intikal eder. İlk İslami bilgileri Maraş'ta aldıktan sonra, ilim talebi için seyahate çıkmış, bu sebeple Hicaz, Basra, Irak, Horasan, Maveraünnehir'i dolaşmış, oralardaki meşayih ile sohbetinde bulunmuştur. Daha sonra Dağıstan'da bulunan Mezenderan vilayetinin Sariye karyesine yerleşmiş ve büyük ihtimalle orada vefat etmiştir.

EBU'L-FAZL AHMED EFENDİ

İlim adamı. Şeceresi Ahmed b. Ebu-bekir b. Salih b. Ömer'dir. Hayatı hakkında fazla bir bilgi yoktur.

Kâtip Çelebi bu zatın Kaside-i Bürde'yi şerh ettiğini belirtmektedir. Ayrıca Künûzü'l-Fıkh adında bir eseri vardır. Vefat tarihi 1467'dir.

EJDERHA, HASAN

Şair. Maraş'ın Karadere (Harman-cık) köyünde 1962'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. A.Ü. İşletme Fakültesini bitirdi. Çeşitli kuruluşlarda memur olarak çalıştı.

Şiir, hikaye ve denemeleri Tomurcuk ve Türk Edebiyatı dergilerinde yayınlandı. Daha sonra Dergah, Gülbang ve Dört Mevsim Maraş dergilerinde yazdı. Kendisinin yö-

netip sahnelediği iki tiyatro oyunu vardır.

Eseri; Seni Yaşamadan Olmaz (1993)'dir.

EKER, DURMUŞ ALİ

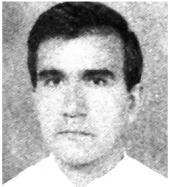

Yazar. Elbistan'da 1937'de doğdu. İlk ve ortaokulu Elbistan'da liseyi Maraş'ta okudu. İktisat öğrenimi gördü. İktisat İşleri Müdürlüğü, Çalışma Bakanlığı Daire Başkanlığı, Genel Müdür ve Genel Müdür yardımcılığı görevlerinde bulundu. Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü Kurucu Üyeliği ve MESDER Genel Başkanlığı yaptı.

Yazı ve şiirleri çeşitli gazete ve dergilerde yayınlandı.

Eserleri; Toprak Sırrımı Bildi, Su ve Hayal ve Yukardaki Çukurlar'dır.

EKİCİ, AHMET

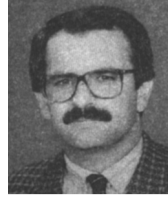

Şair. Göksun'un Yeniapan köyünde 1954'de doğdu. Şiir yazmaya küçük yaşta başladı. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayınlandı. Anadolu İlim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği (ANASAM) Yönetim Kurulunda görev aldı. Anadolu Hececileri 1, 2 ve 4'te yer aldı.

Eserleri; Kuru Ağaçtaki Yaprak ve Yorgun Yolcu'dur.

EKİCİ, NECDET

Yazar. Afşin'in Arıtış köyünde 1955'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Hatay Dört Yol'da tamamladı. Samsun Eğitim Enstitüsü'nün Türkçe bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı.

Hikâye, deneme ve incelemeleri Türk Edebiyatı, Milli Kültür, Milli Eğitim, Töre, Türk Yurdu, Yeni Birlik,

Konevi, Güneyde Kültür, Hasat, Güneysu, Kardelen dergileriyle Zaman, Yeni Düşünce, Türkiye gazetelerinde yayınlandı.

Türk Edebiyatı Vakfı'nın Ömer Seyfettin Hikâye yarışmasında 1995'de ikincilik, Yeni Düşünce gazetesinin İslamiyet ve Gençlik konulu inceleme yarışmasında birincilik aldı.

Eserleri; Yüreğimi Sana Bıraktım (1988), Yüreğimdeki Cemre (1991), İdeoloji ve İnsan (1992), Gül Olacaksın (1997)'dir.

ELBİSTANLI, SİDDİK

Yazar. Maraş'ta 1945'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. İÜ Edebiyat Fakültesi

Pedagoji bölümünü bitirdi. Ayrıca felsefe ve sosyoloji okudu. Öğretmenlik ve idarecilik yaptı.

Genç yaşta şiire başladı. Şiir ve yazıları Varlık, Hisar, Şiir Sanatı, Soyut, Hareket, Türk Yurdu, Papirüs, Yeni Dergi, Dolunay, Sentez, Defne, Aykırı Sanat, Söylem, Yaba Öykü, Alkış gibi sanat edebiyat dergilerinde yayınlandı.

Sentez ve Altinkülâh dergilerini yayınladı.

Eserleri; Doğrulup Yeniden (1990), Kırmızı Papatyalar (1998), Bir Pancur Aç (2003)'tır.

ELGİN, ZİYA

Şair. Elbistan'da 1910'da doğdu. Kadı Hacı Ömer Efendi'nin oğludur. Rüştüye mezunudur. Memur olarak görev yapmıştır. Şiirlerini hece vezniyle yazmıştır.

EMİNE HATUN

Dulkadiroğlu Mehmed Beyin kızıdır. Maraş'tan Osmanlı sarayına Sultan Çelebi Mehmed'in eşi olarak gelin gitmiştir. II. Murad'ın annesidir.

EMİRMAHMUTOĞLU, ALİ SAİM

Yazar. Maraş'ta 1914'de doğdu. İlk öğrenimini Maraş'ta orta öğrenimini Adana Erkek Muallim mektebinde tamamladı. Öğretmen olarak görev aldı ise de onaltı yıllık meslek hayatından sonra istifa ederek gazeteciliğe başladı. Maraş'ta yerel yayın yapan "Demokrasiye Hizmet" gaze-

tesini çıkarttı. Yeniden memuriyete dönerek İl Halk Kütüphanesi müdürlüğü, öğretmenlik ve idarecilik yaptı.

Şiir ve yazıları mahalli gazete ve dergilerde yayınlandı. Karacaoğlan, Ashab-ı Kehf ve Maraş millî mücadelesi ile ilgili çalışmalar yaptı. Bunların hiçbirini kitaplaştırmadı. 17.12.2000'de vefat etti.

Eserleri; Maraş İçin (1946), Derdiçok ve Şiirleri (müşterek, 1946)'dir.

ERAY, RAHMİ

Elbistan'da 1918'de doğdu. İlkokulu Elbistan'da, ortaokulu Maraş'ta,

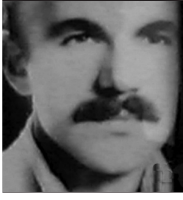

liseyi ise yatılı olarak Adana'da okudu. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesine kayıt yaptırdı ise de tamamlayamadı.

Elbistan'da Fransızca öğretmeni olarak görev yaptı. 1938'de İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesine girdi. Rahatsızlığı nedeniyle tahsilini tamamlayamadı. Yirmi yılı bulan ve sık aralıklarla nükseden rahatsızlıkların ardından İstanbul'da 1958'de vefat etti.

ERBİL, HAMDULLAH

Yazar. Afşin ilçesinin Kötüre köyünde 1952'de doğdu. İyi bir aile ve okul eğitimi aldı. Yüksek öğrenimine ODTÜ'de başladı. 1968-1971 öğrenci - gençlik hareket

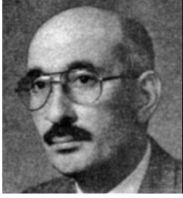

lerine katıldı. 1973'de yargılanıp bir yıl cezaevinde kaldı. Yürüttüğü siyasi çalışmalar nedeniyle

1977'de yeniden yargılandı. Müebbet hapse mahkum oldu. Cezaevinde olduğu yıllarda lösemi hastalığına yakalandı. 1989'da geçici izinli olarak serbest bırakıldı. Latife Özpolat ile birlikte dedesi olan Melûli'nin şiirlerini derleyerek Alevilik Bektaşilik tarihi ile ilgili çalışmalar yaptı. 16 Temmuz 1993'de vefat etti.

Eseri; Melûli Divanı ve Aleviliğin, Tasavvufun, Bektaşiliğin Tarihçesi (müşterek)'dir

EREN, ARİF

Şair. Maraş'ta 1939'da doğdu. İlkokulu Maraş'ta, ortaokulu Gümüşhane Öğretmen okulunda okudu.

Erzurum Eğitim Enstitüsü Edebiyat bölümünü bitirdi. Yurdun bir çok yerinde edebiyat öğretmeni olarak görev yaptı. 1997'de emekli oldu.

Şiirleri; Çağrı, Defne, Toprak, Elif, Ilgaz, Varlık Yıllığı, Harman, Hisar, Türk Edebiyatı, Milli Kültür, Güneysu, Tepe Edebiyat ve Dolunay gibi dergilerde yayınlandı.

Eserleri; Bu Kent Sende Kalsın (1965), Yurt Tesbihi (1975), Hayatı Huzura Ayarlamak (1985), Görkemli Denge (1996), Zaman Yerinde Durmaz (2006)'dır.

EREN, FİKRET

Akademisyen. Maraş'ta 1935 de doğdu. İlk ve ortaokulu Maraş'ta, liseyi Tarsus'ta okudu. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi.

Aynı fakültede Medenî Hukuk anabilim dalında asistan oldu. 1962'de doktorasını tamamladı. 1967'de doçent, 1975'de profesör oldu.

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde Özel Hukuk bölüm başkanlığı ve Medenî Hukuk anabilim dalı başkanlığı yaptı. Aynı üniversitede rektör yardımcılığı ve Yüksek Öğretim Kurulu üyeliği görevlerinde bulundu.

Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesinde Özel Hukuk başkanı sıfatı ile Medenî Hukuk anabilim dalı öğretim üyeliği yaptı.

Yurt dışında bir çok defalar kendi alanında incelemeler yaptı.

Borçlar Hukuku, Eşya Hukuku, Mîras Hukuku, Toprak Hukuku alanlarında çok sayıda eser ve makaleler yayınladı. Çok sayıda konferansa katılıp tebliğ sundu ve kongrelere katıldı.

Serbest avukat olarak da görev yaptı.

EREN, KALENDER

Şair. Elbistan'ın Köseyahya köyünde 1942'de doğdu. Eğitimini şiire âşina olan annesi Döne hanımdan aldı. Halk şairidir. 12 yaşında iken babası vefat edince gurbete çıkar. İnşaat işçiliği yapar. Çiftçilik yaparak geçimini temin eder.

EREN, ULVİ

Şair. Elbistan'da 1931'de doğdu. İlkokuldan sonra eğitimine devam edemedi. 1948'den itibaren şiir yazmaya başladı. Şiirleri çeşitli mahal- li gazetelerde yayınlandı. 1963'de Elbistan Postası adıyla bir gazete çıkarttı. Kadirli'ye yerleşerek gazete- cilliğe devam etti. Serhat ve Mavi Yumurtalık gazetelerini çıkarttı.

ERGİNÖZ, HİLMİ

Akademisyen. Elbistan'da 1931'de doğdu. İlk ve orta okulu Elbistan'da tamamladı. Liseyi

Sivas'ta okudu. İstanbul Tıp Fakültesini bitirdi. Doktor olarak görev aldı. Çeşitli illerde Sağlık Müdürlüğü yaptı. 1974'de Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde Öğretim Görevlisi oldu. 1984'de doçent, 1990'da profesör oldu.

Uluslar arası ve ulusal bir çok derneğin üyesidir. Elbistanlılar Kültür ve Dayanışma Derneği'nin kurucu-

su ve başkanıdır. 20'nin üzerinde yayınlanmış akademik çalışması vardır.

ERGİNÖZ, MURAT AYKAÇ

Yazar. Elbistan'da 1944'de doğdu. İlk ve ortaokulu Elbistan'da okudu. Lise eğitimine Maraş'ta başlayıp

Tokat'ta tamamladı. Cenevre Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı bölümünü ve İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesini bitirdi. Paris'te serbest mimar olarak çalıştı. Yurda döndükten sonra Kültür Bakanlığı'nda danışmanlık yaptı. Amerika'ya giderek senaryo tekniği konusunda araştırmalarda bulundu.

Fransızcadan Türkçeye çok sayıda eser tercüme ettiği gibi Türkçeden Fransızcaya da bir çok eseri tercüme etti.

Fransızcadan yaptığı çeviriler nedeniyle Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterand'ın "Legion D'honneur" nişanı ile ödüllendirildi. Ayrıca Fransız Dilini Geliştirme Ödülü'nü aldı. İktidardakiler romanıyla Fransa Kültür Bakanlığı'nın Akademik Palmiye Roman Ödülü'nü aldı. Roman ve senaryoları TRT tarafından filme alındı. Taç ve Taht adlı eseriyle 1987'de Kültür Bakanlığı Devlet Tiyatroları En İyi Oyun Ödülü'nü aldı.

Eserleri; Yazdan Kalma Bir Gün (1971), Tılsımlı Gömlek (1973), Nakşidil (1974), Tutku (1980), İktidardakiler (1984), Gönül Süsü (1984), Taç ve Taht (1987), Ekolojik Mimari (1987), Bir Yabancı Konuk (1988), Türkiye'nin Panoraması (1988), Yıkım (1993)'dir.

ERGİNÖZ, OSMAN NECATİ

Yazar. Elbistan'da 1905'de doğdu. Kadı Mustafa Kâmil Efendi'nin torunudur. Elbistan Numune mektebinin yanı sıra özel hocalardan Arapça, Farsça, Fransızca, Matematik ve Kompozisyon dersleri aldı. Sivas Öğretmen okulunu bitirerek öğretmen olarak görev aldı. İlköğretim müdürlüğü ve müfettişliği görevlerinde bulundu. 1976'da emekli oldu. 8 Temmuz 1988'de vefat etti.

Hakkında Ali İhsan Kuyumcu tarafından 2002'de "Osman Necati Erginöz Eğitimde 60 Yıl ve Anılar" bir eser yayınlandı.

Eserleri; Köy Eğitiminde Yaşanmış Realiteler (1943), Karagöz Ankara Savaşında (1948) ve Atılan Fiskeler'dir.

EROĞLU, ŞEREF

Güreşçi. Maraş'ta 1975'de doğdu. Güreşe Karakucak'la başladı. 1988 yılında Sivas Pamukpınar Güreş Eğitim Merkezi'ne girdi. 1990'da Macaristan'da ilk kez milli mayoyu giydi ve Yıldızlar Greko-Romen

Dünya şampiyonu oldu. 1992'de ise Kolombiya'da Gençler Dünya Şampiyonu oldu. 1994'de Atina'da yapılan Avrupa Şampiyonasında

da şampiyonluk elde etti. 1995'de Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi Bölümüne girdi. 1997 ve 1998 yıllarında Fila tarafından Dünyanın en iyi güreşçisi seçildi. 1000'in üzerinde Milli Mayo giyerek 110 madalya aldı.

Kazandığı başarılarından bazıları; 1995 Ümitler Dünya Şampiyonası şampiyonluğu, 1996 Avrupa Şampiyonası şampiyonluğu, 1997 Dünya Şampiyonası şampiyonluğu, 1998 Avrupa Şampiyonası şampiyonluğu, 1998 Üniversiteler Dünya Şampiyonası şampiyonluğu, 2000 Ordular Arası Dünya Şampiyonası şampiyonluğu, 2001, 2002, 2003 Avrupa Şampiyonası şampiyonluğu, 2007 Dünya Şampiyonası şampiyonluğu.

ERTEKİN, NURETTİN

Şair. Afşin'de 1940'da doğdu. Öğretmen olarak görev yaptı.

Şiirleri çeşitli dergilerde yayınlandı. Bahçivan dergisini çıkardı.

Eseri; Fidan'dır.

ERZENGİN, FARUK

Akademisyen. Maraş'ta 1948'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini

Maraş'ta tamamladı. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesini bitirdi. 1974'de İstanbul Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalında asistan olarak göreve başladı. Değişik illerde gönüllü hekim olarak görev yaptı. 1978'de dahiliye uzmanı oldu. 1982'de resmi görevli olarak İngiltere St. James Üniversitesi

Kor di y o l o j i
D e p a r t m a n ı ' n a
gönderildi. İngil-
tere ve Amerika
Birleşik Devletle-
rinde görev yaptı.

1984'de yurda dönerek İstanbul Tıp Fakültesinde Türkiye'nin ilk Dopp-ler Ekokardiyografi Laboratuvarı'nı kurdu. 1987'de doçent, 1995'de profesör oldu. Bu tarihten itibaren Amerika ve Avrupa'nın çeşitli üniversitelerinde ders ve kurslar vermeye başladı. 1998-2004 yılları arasında İstanbul Tıp Fakültesi Dekanlığı görevinde bulundu. Yüksek Öğrenim Kurumu'nda görev aldı. 3'ü yabancı dilde toplam 21 kitapta yazarlık ve editörlük yaptı. 157'si yabancı dilde 370 adet yayını bulunmakta.

Mesleği ile ilgili bir çok derneğin üyesi olup, birçok ödül aldı.

EŞBAH, OSMAN

Milli Mücadele Kahramanı. Maraş'ta 1898'de doğdu. Babası Eşbah zâde Mehmed Efendi, annesi Ayşe Hanım'dır. Birinci Dünya Savaşı başladığında ihtiyat zâbiti

olarak silah altına alınmış, ordular terhis edildiğinde ise memleketine dönmüş.

Memleketine dönüşü Maraş'ın işgal sonrası günlerine rastlar. Babası Mehmed Efendi Milli mücadelede şehid edilmiş, evi yakılmıştır. Ailesi ile helalaşıp babasının intikamını almak üzere çete oluşturup Antep savunmasına gider.

Antep savunmasının devam ettiği günlerde düşmanla yapılan çarpışmalarda en başlarda yer alır. 12 Ocak 1921'de Antep'de şehid olur.

EVLİCE, NECİP

Yazar. Andırın'da 1956'da doğdu. İlk öğrenimini kendi köyünde, orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Dil Tarih

Coğrafya Fakültesinin Kütüphanecilik bölümünü bitirdi. Ankara'da kurduğu basımevini yönetti.

Şiir ve yazıları Maveria, Edebiyat ve Kayıtlar'da yayınlandı. Radyofonik oyunlar yazdı. Almanya gezi notlarından oluşan "Batı Topu" adlı kitabını İdris Hamza müstearı ile yayınladı.

Eserleri; Batı Topu (1983), İkinci Tayfaları (1991)'dir.

EYİCİL, AHMET

Akademisyen. 1953'de Maraş'ta doğdu. İlk ve orta öğreniminin ardından memuriyete başladı. A.Ü.

Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Yönetimi Teftiş ve Planlama bölümünü bitirdi. Aynı fakültede yüksek lisansını yaptı.

MEB Özel Öğretmen Kurumları Dairesi Başkanlığında şube müdürlüğü, MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkan-

lığında kurul uzmanlığı görevlerinde bulundu. 1989'da A.Ü. Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsünde doktoraasını verdi. İstiklâl Mahkemesi dosyaları üzerinde çalışmalar yaptı.

Yrd. Doç ünvanıyla 1989-93 yılları arasında Polis Akademisi Başkanlığında öğretim üyeliği ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı başkanlığı yaptı. 1993 yılında KSÜ Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümüne naklen atanarak Bölüm Başkanı oldu. Aynı üniversitede Yakın Çağ Anabilim Başkanı, Fakülte Kurulu üyeliği, Yönetim Kurulu üyeliği, Enstitü Kurulu üyeliği görevlerinde bulundu ve Profesörlüğe yükseldi.

İnkılâp tarihi ile ilgili makaleleri ilmi dergilerde yayınlandı. Bildiriler sundu.

Eserleri; Siyasi Tarih (1991), Osmanlı'nın Son Döneminde Maraş'ta Ermeni Siyasi Faaliyetleri (1999) İttihat ve Terakki Liderlerinden Doktor Nazım Bey (2005), Osmanlı'nın Son Döneminde Maraş'ta Ermeni Siyasi Faaliyetleri (Genişletilmiş yeni baskı, 2008)'dir.

EVLIYA EFENDİ

Milli Mücadele Kahramanı. Maraş'ta 1881'de doğdu. Defteri hâkânî memuru Mustafa beyin oğludur. Çocuk yaşta Kuran-ı Kerimi ezberledi. Rüştiyeyi okdu. Bektütiye medresesi müderrisi Mümtaz Efendi'den Arapça öğrendi. İstanbula gitti. Evkaf mektebini bitirdi. Evkaf memuru oldu. 1916 yılında Şerife hatun ile evlenir. Maraş işgal edildiğinde Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetinde görev aldı. Harbin başlaması ile beraber merkezde görev aldı. Çeteleri ile beraber görev yaptı. Maraş harbinin her aşamasında çalışanların en önde gelenlerinden oldu. Bir bakıma efsaneleşti.

Harbin 16. gününde şehid düştü. Harbde evi yandı. Geriye bıraktığı şey 18 yaşında dul bir kadın ve iki yetim oldu.

F

FATİŞOĞLU, MEHMET

Yazar. Merkez Hartlap köyünde 1947'de doğdu. İlkokulu köyünde, ortaokulu ve liseyi Maraş'ta okudu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünü bitirdi. İş ve İşçi Bulma Kurumunda çalıştı. Öğretmenliğe döndü.

Eseri; Sultan Vahdettin ve Mustafa Kemal Paşa Milli Mücadelede (1996), Muhteşem Osmanlı (2009)'dur.

FATMALIOĞLU DERVİŞ

Milli Mücadele Kahramanı. Maraş harbinin en büyük kahramanlarından. 1882'de Maraş'ta doğdu. Baba adı Mustafa, anne adı Emine. Rüştiye okudu. Seferberlik ilanında

civarda görev yapıp cesaretiyle ün saldı. Maraş harbinde maddi manevi çalıştı. Bilfiil çeteleriyle birlikte harbetti. En büyük çete guruplarından biri kendinindir. Bunların bütün ihtiyacını harb boyu karşıladı. Harb esnasında çıkardığı yangınlarla Ermenilerin korkulu rüyası oldu. Düşman mevzii olan Tuz Hanı, Bedesten ve bir nice kiliseyi hayatını hiçe sayarak ateşe vererek yaktı.

Maraş harbi sonrası çeteleriyle civar harblere de katıldı.

1940 yılında vefat etti.

FERÂHÎ

Şair. Elbistan'da 1922'de doğdu. Asıl adı Durdu Mehmet Sağ'dır. İlk ve ortaokulu Elbistan'da bitirdikten

sonra babasının vefatı üzerine ticarete başladı. Liseyi Gaziantep'te bitirerek Ankara Hukuk Fakültesi'ne kaydını yaptırdı. Fakültede okurken yakalandığı amansız hastalık üniversiteyi bitirip avukatlığa hazırlanırken tekrar ağırlaştı ve 1950'de 28 yaşında iken vefat etti.

Şiirlerinde tasavvuf, aşk, ölüm ve gurbet temalarını işledi. Ölümünden kısa bir süre önce peygamber sevgisini anlatan Hikâye-i Veladet-i Resul (1949) adlı manzum bir eser yazmıştı. Diğer şiirleri ile birlikte Nafiz Yıldırım tarafından "Ferâhî" (2006) adıyla kitaplaştırıldı.

FEVZÎ

Şair. Maraşlı Fevzî Çelebi'nin doğum ve ölüm tarihi tam olarak bilinmemektedir. Şair hakkında bilgi veren tek tezkire, Ahdî'nin 1563 tarihinde yazdığı Gülşen-i Şu'arâ'sıdır. Buradan hareketle şairin XVI. asırda yaşadığını söylemek mümkündür.

Fevzî, ilim tahsili için Arap, Acem ve Rûm memleketlerinin birçoğunu dolaştıktan sonra Mısır'a yerleşti. Davud Paşa Hocası sanıyla meşhûr olan şair, takvâ ve kemâl sahibi olmasının yanında, güzel şiirleriyle de zamanında dikkat çekti, şiirlerinde Fevzî mahlâsını kullandı.

G

GAFFAR BABA

Şair. Maraş'ta şöhret bulmuştur. Şairdir. Şiirde mahlası "Hamî" dir. Buharalı Abdülgafur Efendi'nin oğludur. Divânı vardır. Alaüddeve'nin vakfettiği Çarşı Tekkesi'ni ihya etmiştir.

Arapça ve Farsça da büyük bir maharet sahibidir. Gaffar Baba bir kesim tarafından hased edilmiş ve sıkıntılı günler geçirmiş olmakla beraber gayet arif bir zattır. İlm-i nücûm ve astronomiye vakıftır. Tekkesinde bu tür eserlerin bulunduğu görülmüştür. Kendi eliyle yazdığı büyük bir divanı olduğu belirtilmekte ise de bu divanın nerede olduğu bilinmemektedir. Gaffar Baba dergahında aynı zamanda Mesnevî hanlık yapmıştır. Vefat tarihi 1891'dir.

GEMCİ, MEHMET

Şair. Maraş'ta 1966'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Açıköğretim Fakültesi İktisat bölümünü bitirdi. Memur olarak görev aldı.

Işık gazetesinde Sayha adıyla sanat edebiyat sayfası düzenledi. Yalnızardıç dergisini çıkarttı. Yazı ve şiirleri; Yalnızardıç, İkinci Yazıları, Kayıtlar, Edebiyat Ortamı, Hece gibi sanat edebiyat dergilerinde yayınlandı.

Eseri; Yanlış Parantez (2005)'dir.

GÖÇER, AHMET

Gazeteci. Elbistan'da 1968'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini

Elbistan'da tamamladı. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesini bitirdi. Baba mesleği olan gazeteciliği devam ettirdi. 2002'de Haber Elbistan gazetesini çıkardı. Ekonomi ve siyaset üzerine makaleleri yayınlandı.

GÖÇER, ALİ

Yazar. İslahiye'de 1956'da doğdu. İlk öğrenimini İslahiye'de, orta öğrenimini Maraş İmam-Hatip lisesinde tamamladı. Erzurum İşletme Fakültesini bitirdi. Özel bir kuruluştta görev aldı.

Yazmaya Edebiyat dergisinde şiirle başladı. Deneme ve oyunla devam ettirdi. 1991'de Türkiye yazarlar Birliği'nin deneme ödülünü aldı.

Yazıları Edebiyat, Yedi İklim, Kayıtlar, Hece dergilerinde yayınlandı. Yedi İklim'in kurucuları arasında yer aldı. Bir Gece Bekçisi daha adlı oyunu İstanbul Şehir Tiyatroları tarafından sahnelendi.

Eserleri; Gözlerinde Kitap Yankısı (1981), Yüzün Tarihi (1989), Sanat ve İntihar (1991), Kara Yazılar (1995), Morgda Bir İnsan Sıcaklığı (1995), Sığınak (1996), Başkaldırının Boyutları (1999)'dur.

GÖÇER, HANİFİ

Gazeteci. Darende'nin Yenice köyünde 1950'de doğdu. İlk öğrenimini Elbistan'da tamamladı. Liseyi

İstanbul'da okudu. Matbaacılığa ve gazeteciliğe ilgi duydu. 1970'de İstanbul'da Üsküdar-Ümraniye, 1982'de Elbistan'da Şardağı gazetelerini çıkarttı.

Eserleri; Sevenlerin Suçu (1980), Çölde Kaybolan Irmak'tır.

GÖÇER, MEHMET

Gazeteci. Malatya'nın Darende ilçesi Yenice kasabasında 1931'de doğdu. 1957'de Elbistan'a yerleşerek Elbistan'da ilk matbaayı kurdu. Elbistan'ın Sesi gazetesini çıkardı. Eshâbü'l Kehf üzerine çalışmalar yaptı.

Eserleri; İlbaharda Yeryüzü (1964), Un Sandığı 1, Un Sandığı 2, Un Sandığı 3 (2007)'dir.

GÖKHAN, İLYAS

Akademisyen. Türkoğlu'nda 1966'da doğdu. İlk ve ortaokulu burada tamamladı. Kahramanmaraş lisesinden mezun oldu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü'nü bitirdi. 1993 yılına kadar Şanlıurfa ve Kayseri illerinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda Tarih Öğretmeni olarak çalıştı. 1994 yılları arasında Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih

Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisansını tamamladı. 1993'de Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'ne Araştırma Görevlisi olarak atandı. 1998'de Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalında doktorasını tamamladı. 1996'da KSÜ Rektörlüğü'nün izni ile gittiği Mısır'ın Kahire Üniversitesi ve çeşitli kütüphanelerinde Fatımî, Eyyubî ve Memluk Tarihi üzerinde çalışmalarda bulundu. 1999 yılında KSÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Ortaçağ Tarihi Anabilim Dalı'nda yardımcı doçentliğe atandı. 2009'da doçent oldu.

Başta Memlûkler, Eyyubiler, Fatimiler ve Selçuklular Devletleri'nin tarihleri yanında bazıları da Kahramanmaraş Tarihi üzerine birçok makalesi yayınlandı.

Eserleri; Fatimiler Döneminde Mısır'da (969-1171) İktisadî Burhanlar ve Salgın Hastalıklar (2008), Besim Atalay, Maraş Tarihi ve Coğrafyası, (müşterek, 2008), Maraş Emirleri (müşterek, 2008), İlkçağ'dan Dulkadirli Zamanına Kadar Maraş, (müşterek, 2008), Maraş Tarihi ve Sanatı Üzerine (müşterek, 2008)'dir.

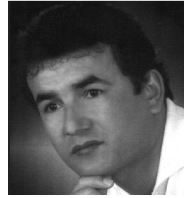
GÖNEN, CENGİZ

Yazar. Maraş'ta 1940'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Kara Harp Okulunu bitirdi ve

Piyade Asteğmen olarak Türk silahlı kuvvetlerinde göreve başladı. 1973'de Kara Harp Akademisini bitirerek Kurmay Yüzbaşı oldu. Türk Silahlı Kuvvetlerinde çeşitli görevlerde bulundu. 1997'de Tuğgeneral rütbesi ile emekli oldu.

Eseri; Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın İlk Kahramanı Maraş (2005)'tir.

GÖREN, MEHMET

Yazar. Afşin'de 1967'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini tamamladıktan sonra 1984'de matbaada müret-

tip olarak çalışma hayatına başladı. Hayati Vasfi Taşyürek'in matbaasında görev yaptı. Yerel ve ulusal gazetelerde muhabirlik yaptı. 1991'de Afşin Belediyesine memur olarak girdi. Anadolu Üniversitesi Halkla İlişkiler ve İşletme bölümünü bitirdi. İskenderun Milli Eğitim Müdürlüğü ve Kahramanmaraş Valiliği bünyesinde görev yaptı.

Eseri; İnsanlık Uğruna (2006)'dir.

GÖZÜKARA, ALİ

Şair. Elbistan'ın Eldelek köyünde 1928'de doğdu. İlkokulu Elbistan'da okudu. Küçük yaşta halk şiiri tarzında şiir yazmaya başladı.

Eserleri; Elbistanlı Âşık Ali Gözükara'nın Seçme Şiirleri (1956), Kalbimin Feryadı (1958), Dersler Konuşuyor (1958), Her Yay-

ladan Bir Çiçek (1959), Vatan Aşkını, Bir Demet ve 12 Şubat'ta Kahramanmaraş'tır.

GÖZÜKARA, ALİ KEMAL

Şair. Elbistan'ın Eldelek köyünde 1931'de doğdu. Düziçi Köy Enstitüsünü bitirerek öğretmenlik yaptı. Halk Edebiyatı tarzı yazdığı şiirlerde Adsız mahlasını kullandı. Şiirin yanı sıra roman da yazdı.

Eserleri; İbiliye Mektuplar (1970), Döneye Mektuplar (1992), Bildiriciler (2001), Paslı Kelepler, Masalda Masallar, 1. Mayıs Türküsü, Yırtık Pabuçlar'dır.

GÖZÜKARA, MEHMET

Şair. Elbistan ilçesinin Eldelek köyünde 1962'de doğdu. İlkokulu köyünde, orta okulu Elbistan'da, liseyi Maraş'ta Teknik Lisede okuyarak teknisyen olarak görev aldı.

Şiirleri; Sızıntı, Kırk Başak, Şardağı, Yosun, Yaprak gibi çeşitli gazete ve dergilerde yayınlandı. Katıldığı yarışmalarda ödüller aldı.

Eserleri; Söz Alev Aldı (2002), Söz Beledim Beşiğe (2003) Boyun Büküm Güle Doğru (2007)'dur.

GÜL, MEHMET ALİ

Şair. Pazarcık'ta 1938'de doğdu. Okuma yazmayı 12 yaşında öğrenerek ilkokulu dışarıdan bitirdi.

1970 yılından itibaren Almanya'ya yerleşti.

Eserleri; Gülmeye Çalış (1985) ve Başbaşa (1987)'dir.

GÜLEBENZER, MEHMET

Yazar. Maraş'ta 1943'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Maddi durumundan dolayı tahsilini devam ettiremeyerek iş hayatına atıldı. Uzun yıllar fotoğrafçılık yaptı.

Yerel ve ulusal gazetelerin muhabirliğini yaptı. Senaryolar yazıp filmler çekti. Ödüller aldı. Taşra adlı bir gazete çıkardı. Sendikacılık yaptı.

Eseri; Mutluluğun Kaçak Vuruşları (1998)'dir.

GÜLLÜ, AHMET CANSIZ

Şair. Elbistan'da 1929'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini memleketinde tamamladıktan sonra seyyar satıcılık, işçilik, sendikacılık, belediye başkatipliği ve belediye evlendirme memurluğu görevlerinde bulundu.

Hece ve aruz vezniyle yazdığı şiirleri mahalli gazetelerde yayımlandı. Şiir severlerce sevildi ve ilgi ile izlendi.

1993 yılında Elbistan'da vefat etti. Şiirleri Nafiz Yıldırım ve Celalettin Kurt tarafından derlenerek yayınlandı. Şiirlerinden seçmeler ise Milli Eğitim Bakanlığı yayınları arasında "Şardağı'ndan Esen Rüzgâr" adıyla neşredildi.

GÜLLÜ HOCA

İlim Adamı. Maraş'ta 1890'da doğdu. Adı İbrahim. Müftü Hafız Ali Efendi'nin imam olarak görev yaptığı Çarşıbaşı Camiinde müezzin olarak görev yaptı. Cami hücrelerinde talebe okuttu. Hafız yetiştirdi. Soyadı kanunu ile "Gül" soyadını aldı. Muhtelif camilerde imamlık yaptı. Divanlı Camiinde görev yaparken emekli oldu. 4 Nisan 1974'de vefat etti.

GÜNAL, BÜNYAMİN

Araştırmacı. Maraş'ta 1944'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. İstanbul Üni-

versitesi Hukuk Fakültesi 3. sınıfından geçiş yaparak Gazetecilik Yüksek Okulunu bitirdi. Yüksek lisansını Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünde kamu yönetimi üzerine yaptı. Harp Akademileri Komutanlığı Milli Güvenlik Akademisinde üst düzey yönetici eğitimi aldı. Değişik illerde İl Özel İdare Müdürü olarak çalıştı. Yurtdışında yerel yönetimler üzerine araştırmalarda bulundu. DPT'nin Mahalli İdareler Komisyonunda görev aldı. 1992'de emekli oldu. Emeklilik sonrası İstanbul Büyükşehir Belediyesi Meclis üyeliği ve Meclis başkanlığı yaptı. Birçok kuruluştaki denetçi olarak görev aldı. Belediye ve İl Özel İdareleri konu-

sunda araştırmalar yaptı, eserler yazdı.

Eserleri; İl Özel İdareleri Eliyle Köye Götürülen Hizmetler (1979), İl Özel İdarelerinde İhale Mevzuatı (1982), Açıklamalı İl Özel İdaresi Kanunu (1987), Açıklamalı İl Özel İdaresi Mevzuatı (1993), Belediye Meclis Üyeleri El Kitabı (1997), Bir Neslin Anıları ve Siyaset Yönetimi (2008)'dir.

GÜNAY, NEJLA

Akademisyen. Maraş'ta 1968'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Gazi Üniver-

sitesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Tarih Anabilim Dalı'ndan mezun oldu. Öğretmen olarak görev aldı.

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yeniçağ Tarihi Bölümü'nde yüksek lisans yaptı. "XVI. Yüzyılda Bursa Yahudileri" adlı yüksek lisans tezini 1999'da tamamladı. Aynı yıl Gazi Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Bölümü'ne okutman olarak atandı.

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yakınçağ Tarihi Bölümü'nde "Maraş Ermenileri" adlı doktora tezini verdi. 2007'de doktor unvanını aldı. 2009'da yardımcı doçent oldu.

İlmi dergilerde çok sayıda makalesi yayınlandı.

Eserleri; Gediz Bibliyografyası (1999), XVI. Yüzyılda Bursa Yahudileri (2005), Maraş'ta Ermeniler ve Zeytun İsyanları (2007), 100. Yılında 1909 Maraş'ta Ermeni Olayları (2009)'dır.

GÜNDEŞLİOĞLU

Zülkadiroğullarındandır. Asıl adı Mehmet'tir. Babası Bahriroğlu İbrahim Ağa, annesi Ümmü Gülsüm hanımdır.

Hayatı hakkında fazla bir bilgi yoktur. XVIII. Yüzyılda yaşamıştır.

Onun ismi etrafında oluşturulan bir hikâye XIX. Yüzyılda şöhret bulmuştur.

Hikâyeye göre Gündeşlioğlu bir rüya görür. Rüyasında bir derviş ona bir felakete uğrayacağını söyler. Bu felaketin gençliğinde mi yaşlılığında mı gelmesini istediğini sorar. Gündeşlioğlu hanımıyla konuşarak gelecek felaketin gençlik çağında gelmesini ister. Felaket gelir ve Gündeşlioğlu tüm malını mülkünü kaybeder. Bir gün sultan seçimi yapılan bir beldeye yolu düşer. Uçurulan kuş Gündeşlioğlu'nun başına konar ve böylece o beldeye padişah olur.

GÜNERİ, M. AKİF

Yazar. Elbistan'da 1943'de doğdu. İlk ve orta öğreniminin ardından İTÜ Petrol Mühendisliği bölümünü bitirdi. TPAO'da petrol mühen-

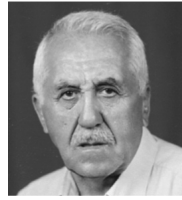

disi, genel müdür yardımcısı ve danışman olarak görev yaptı.

Türkiye'nin petrol politikasına ilişkin yazıları Cumhuriyet, Akşam, Dünya, Daily News gazetelerinde yayımlandı. Şiirlerini ise Çağrı, Kanat, Türk Dili, Ana, Pencere gibi dergilerde yayınladı.

Eserleri; Bulutların Ardındaki Akşam (1995), Gülmira (2001)'dir.

GÜNEŞ, MEHMET

Yazar. Afşin'de 1956'da doğdu. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesini bitirdi. Doktor olarak görev aldı.

Şiir ve denemeleri; Töre, Türk Edebiyatı, Milli Kültür, Türk Yurdu, Yeni Düşünce, Ortadoğu, Türkiye ve Zaman gibi dergi ve gazetelerde yayımlandı.

Eserleri; Gün Akşama Yaslanmadan, Ufuk Çizgisi ve Hac ve Dua'dır.

GÜNGÖR, RECEP ŞÜKRÜ

Yazar. Maraş'ta 1971'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini memleketinde tamamlayarak Cumhuriyet Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı.

Öyküleri Martı, Okuntu, Yalın

zardıç, İnsan Saati, Destina, Sühan, Duyuş ve Düşünüş, Kuyudakikoro, İksir, Yedi İklim, Yitik Düşler, Eylül Öykü ve

Kaşgar gibi dergilerde yayınlandı. Derleme ve sadeleştirmeler yaptı.

Eserleri; Yüreğimin Mevsimi (2001), Kuruluş / Kurtuluş (2002) Hüsn ile Aşk (2003), Adem ile Havva (2005), Yas Ayini (2005)'dir.

GÜRBÜZ, MEHMET

Akademisyen. Göksun'da 1969'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Göksun'da tamamladı. 19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği bölümünü bitirdi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesinde Araştırma Görevlisi olarak göreve başladı. 1994'de yüksek lisansını, 1999'da doktorasını tamamladı.

Eseri; Kahramanmaraş Merkez İlçenin Beşeri ve İktisadi Coğrafyası (2001)'dir.

GÜVENEN, ABDULLAH EDİP

İlim adamı. Maraş'ta 1930'da doğdu. Babası Zekerriya Efendi'dir. Henüz sekiz yaşında iken dayısı Ziya Efendi'den ders almaya başladı. Klasik eğitim sistemine göre onbir yıl ders aldı. Ezher Üniversitesi'nin sınavlarına katıldı. Bu sınavları

kazanarak 1950'de Külliyyetü's Şeria bölümüne kaydoldu. Mevdudi, Seyyid Kutup, Mustafa Sabri, İhsan Efendi ve Zahid el-Kevseri gibi alimlerle tanıştı, sohbetlerine katıldı. 1956'da Maraş'a döndü. Pedagoji okudu. Müftü olarak görev yaptı.

İstanbul Haseki Eğitim Merkezi'nde Arap Edebiyatı öğretim görevlisi olarak çalıştı. 1976'da Belçika'ya gönderildi. Bruxelles İslâm Kültür Merkezi'nde altı yıl görev yaptı. 1981'de Türkiye'ye döndü ve emekli oldu.

Maraş'a yerleşti, rahatsızlandı ve birkaç kez ameliyat oldu. 24 Mayıs 1992'de vefat etti.

GÜVENEN, ZEKERİYA

Âlim. Hattat. Maraş'ta 1888'de doğdu. Maraş'ta hocası Dayızade Mehmet Emin Efendidir. Antep'e gidip Bülbülzade Abdullah Efendiden de ders aldı. Klasik medrese tahsilini tamamladı.

İlk hocası olan Dayızade Mehmet Emin Efendi'nin kızı ile evlenerek ona damad oldu.

Vâizlik yaptı. Halk tipi konuşmada çok başarılı idi. Halka yönelik, halkın anlayabileceği şekilde konuşurdu. O bakımdan Maraş halkının göz bebeği idi. Güzel hat yazardı. Bir ara siyasete de ilgi duydu. 1959'da vefat etti.

Eseri; İman ve İslam Rehberi (1950), Ramazanı Şerif Risâlesi (1958)'dir.

H

HACI AHMET HİLMİ EFENDİ

İlim adamı. Elbistan'da 1881'de doğdu. Hancızâde Mustafa Rahmi Efendi'nin oğludur. İlkokul ve Rüştüye'yi Elbistan'da okudu. Bir müddet medreseye devam ederek sarf, nahiv ve meani öğrendi. İstanbul'a giderek Alasonyalı Hacı Ali Efendi'nin derslerine devam etti. Mekteb-i Nüvvab'ın dördüncü sınıfından ayrılarak kadı olarak görev yaptı. 1918'de vefat etti.

HACI MESUT EFENDİ

İlim Adamı. Kazancızâdelerden. Mısırlı İbrahim Paşa'nın Maraş'ı işgal ettiği yıllarda Maraş'ta yaşamış. Taş Medrese de müderrislik yapmış.

İlminin yanı sıra cesaretiyle de ün salmış. Sözü esirgememiş.

İbrahim Paşa'nın astığı astık, kestiği kestik döneminde Hafız Paşa onun İbrahim Paşa hakkındaki görüşünü sorar. Hoca sözü esirgemedi "Bağidir, şeriat öyle diyor" der.

Söz İbrahim Paşa'ya uçarılır. İbrahim Paşa daha sonra Maraş'a girer. İbrahim Paşa'ya hemen Mesut Efendinin sözü hatırlatılır, yeri söylenir. Şu medresededir denir. İbrahim Paşa o medreseye gider. Hocayı bulur. Hocaya; "o sözü söyleyen sen misin?" der. Hoca sözü kabullenir, "evet" der. "Fikrini aynen koruyor musun?" der. "Evet" der, "bağisiniz, şeriat öyle diyor"

der. Bu defa İbrahim Paşa konuyu değiştirir, medreseden dışarı çıkar. Sonra yanındakilere; “Hoca sözünü yeseydi, başını vuracaktım” der. Ona para gönderir. Hoca Efendi kabul etmez. “Savaştan zarar görenlere verin” der.

Din-i İslamın celâdetine sâhip, din hayatını içine sindirmiş, dinin ah-lâkını edinmiş, din kültürüne hak-kıyla vakıf, kahraman, kâmil bir zattır.

HACI MUSTAFA EFENDİ (CÜCEAĞAÇOĞLU)

Mutasavvıf. 1861’de Elsitanda dünyaya geldi. Annesi Reyhanlı aşiretinden Eşe hanım, babası Cüceğaçoğlu Süleyman efendidir. Annesi Eşe hatun, kendisine hamileyken, gözü ile görür gibi arkasında olan olayları da görürmüş, doğumdan sonra bu hali kaybolmuş.

Çok küçük yaşlarda hıfzını tamamladı. O zamanki yöre alimlerinden aklî ve naklî ilimleri tahsil etti. Seyr-i sülukûnu tamamlamak için yörede bir zata intisab ettiyse de, mürşidinin vefatı üzerine, o sırada Elbistan’a görevlendirilen Kılıslı Baytazzade Sermet Abdullah Efendi’nin halifelerinden Karpuzoğlu Ahmed Efendiye intisab etti. Genç yaşta mürşidi ile birlikte hacca gitti.

Vefatında yöre halk şairlerinden; Ahmet Çıtak şu şiiri yazmış:

*1949 Eylül’ün onu,
Büründü kabeden aldığı donu,
Daşoluk böründe perşembe günü,
Meclis-i alâya konu efendim!.*

*Şule verir çarkı alem çırası,
Uğradı mateme söndü efendim,
Yürekteki derdin yoktur çaresi,
Hasretim bağrımı deldi efendim!.*

*Sonu yok bu fani dünyada akıp,
Bunca müridanı ateşe yakıp,
Alem-i İslamı öksüz bırakıp,
Bir kuru toprağa konu efendim!.*

Vefatları; 10 Eylül 1949 olup türbeleri; Daşoluk bağlarındadır.

HAFIZ ABDİ LÂMİ EFENDİ

İlim Adamı. Maraş’ta 1875’de doğdu. Tüccardan Patlakzâde Ali Rıza Efendi’nin oğludur. İlk eğitimini ve Kur’an hıfzını Maraş’ta tamamladı. Bayezit Camii dersiamlarından Alay Müftüsü Ankaralı Mehmet Şükrü Efendi’den ulûm-i âlîye ve âliyeyi ve Buharî-i Şerîf, Ayıntabî Abdullâh Efendi’den İlm-i Feraiz tahsil edip iki icazetname aldı. İmtihanla dahil olduğu Mekteb-i Nüvvab’tan dördüncü sınıftan şehadetname aldı. Medresede mukimken Alay İmamlığı için girdiği imtihanında başarı gösterdi.

Söke ve Gebze kazasın niyâbetine tayin edildi.

Ruûs-i Hümâyûn Mucibince Sahn Bursa Müderrisliği’ni haizdir.

HAFIZ ALİ EFENDİ (GÖRGEL)

İlim Adamı. 1881'de Maraş'ın Şekerli mahallesinde doğdu. Babaları, Nalbant Ökkeş Efendi, Leblebicizade'ler diye bilinen bir ailedendir. İlk tahsiline Huffaz mektebinde başlar, Tiyeklioğlu Veysel Efendi'de hıfzını tamamladıktan sonra, Andırınlı Hacı Osman ve Hocazade Mehmed Efendi'ye devam eder. Tahsilini ilerletmek için önce Kayseri'ye sonra Konya üzerinden İstanbul'a geçer. Sultan Ahmed Medreselerine devam eder. Bu arada hıfzını da ilerleterek hafız-ı kurra olur. Buradan icazet alarak Maraş'a döner. 1904'de askere çağrılır. Tam bu sırada Çarşıbaşı Camii imamı vefat edince, Müftülük bu görevi kendisine teklif eder. İmamlığa başlayınca askerlikten muaf olur. Maraş harbi yılları da dahil (1919-20) aralıksız 15 yıl bu görevi yapar. Kurtuluş harbinde bilfiil görev alır. O yıllarda Anadoluyu kurtuluşa teşvik için, şehir şehir gezen Şeyh Sünusi Maraş'a uğrar. Hafız Ali Efendi bu zattan Sunusilik yolunun zikir ve erkanını alır. Aynı zattan Hilafet almadığı için kimseye zikir vermez. Mürşidinden aldığı zikir ve erkanı ömür boyu devam ettirir.

Az yer, az uyur. Sabah namazından sonra uyumaz, aldığı virdleri yapar, iki rekat işrak ile virdini tamamlar. Kahkaha ile gülmez, gülmeyi de hoş karşılamaz. 1929'da Müftü H. Rafet Seçkin, hocanın vefatı ile bo-

şalan müftülüğe getirilir. Müftülük görevi ile birlikte Çarşıbaşı Camii imam ve hatipliğini de yürütür. Medreseler kapatılıncaya kadar Müderris olarak da görev yapar.

Cömerttir. Gayet olgun bir insandı. Alimdi. Mürşitti. Maraş'ta zirve insan olarak yaşadı. 1964 yılında emekliye ayrıldı, bağında gezerken düşüp ayağı kırıldı. 25 Mayıs 1967'de Cenab-ı Hakkın Rahmetine kavuştu.

HAFIZ HALİL KÂMİL EFENDİ

İlim Adamı. Elbistan'da 1867'de doğdu. Hâfız Mehmet Sakib Efendi'nin oğludur. Elbistan Rüştiyesi'ni bitirdikten sonra kazada bulunan medresede Akâid'e kadar tahsil edip İstanbul'a gitmiştir. Fatih dersiâmlarından Mehmet Hulusî Efendi'den okuyarak icâzet almıştır. İmtihanla dahil olduğu Mekteb-i Nüvvab'tan 1895 tarihinde Üçüncü Sınıf şehâdetnâmesi ile neş'et etmiştir. Arapça, Farsça ve Türkçe bilirdi.

Çarsancak (Dersim livasına bağlı), Bergama kazaları, Drama livası, Malatya livası kadılıklarında bulunmuş ve salâbet-i dinîyesi yanında şer'î dâvaları hakkaniyetle usûlüne muvafık bir surette yürüttüğünden Mardin livası kadılığına tayin edilmiştir. 6 Kasım 1915 tarihinde Haçîn (Adana) kazası kadılığına tayin edilmiştir.

1920 yılında Saimbeyli kadılığı görevinde iken eşiyile birlikte Ermeni isyancılar tarafından şehid edilmiştir.

HAFIZ VELİDDİN EFENDİ (ELBİSTANLI ZÂDE)

İlim Adamı. Doğum ve ölüm tarihi kesin olarak bilinmiyor. Son asır büyük alimlerinden. Güzel ahlâkı, ilmi ve hıfızıyla meşhur. Uzun yıllar Pazarcık'ta müftülük yaptı.

İlm-i ferâizle alâkalı bir eseri ve manzum ve nesir halinde Hazreti Peygamber'in doğumu ile alakalı başka bir eseri ve bir de mevlüdü vardır.

HALİL BEY

Devlet Adamı. Dulkadiroğlu Beyliğinin 1378'de başına geçti. Önce Selçuklu artığı Mübarek Şah'la ilgi kurdu. Türk ulusundan olan Mısır Sultanı Malik-i Salih Hacı bin Şa'ban'a itaat etti. Mübarek Şah'la savaşa tutuştu, zorlandı ise de yendi. Elbistan'a, sonra Maraş'a, Malatya ve Harput'a malik oldu. Elbistan'ı kendine başkent yaptı. Amik Ovasına yürüdü. Ovanın güneyinde bulunan Gizin kalasına girdi. Halebi tazyik altına aldı. Üzerine gönderilen Seyfüddin komutası altındaki orduyu ricata mecbur etti.

Bunun üzerine Mısır, Halep ve Şam valilerine üzerine yürüme emri verdi. Bu ordu Elbistan'a kadar girdi. Fakat Halil Bey her zamanki gibi ordusu ve avanesi ile beraber yüksek

dağlara çıktı. Mısırlılar bir miktar çapulculuk yapıp bir iki yenildikten sonra geldikleri gibi gene geri döndü.

Dulkadirli Mısır karşısında güç teşkil eder hale gelince Mısır onun elinden kurtulmak için şöyle bir yol buldu. Halil Bey'in kardeşi Harput valisi idi. O bir vakit Mısır'a gitti. O zamanki Mısır sultanı Çerkez Melikizzahir Seyfüddin Berkuk'a itaat etti. Sultan ona sancak, tabılhane, hilat verdi. O da onlara minnet hissi içinde Harput'a döndü. Bazı Türkmen Beyleri de ona itaata yönlendirildi. İçerden ayarlanan bir uşak kanalıyla hile ile Halil Bey öldürüldü (1386). Kesilmiş başı Halep valisi kanalı ile Mısır'a gönderildi.

Halil Bey 34 sene Dulkadirli Beyliğini yönetti. Altmış yaşadı. Hoş sohbetli. Rey sahibi idi. Dirayetli bir idareciydi. Zamanında devlet yeniden tesis edildi. İstiklal kazandı. Osmanlı ile Memlûklü arasında kaldı. Bu da zaten onun sonunu getiren serüvene yol açtı.

HALİL ES'AT EFENDİ

İlim Adamı. Adliye memurlarından Ali Rıza Efendi'nin oğlu olup 1854'de Elbistan'da doğdu. Antakya kazasında Şeyh Abdüssamed Efendi ile Ders Vekili Semahatlü Ahmet Asım Efendi Hazretlerinden ikmâl-ı nuseh ederek icâzet aldı. Mekteb-i Nüvvab'ta okuyarak 3. sınıftan şehâdetname aldı.

Hülâsetü'ş-Şuruhi ve Cilâ'u'l-Uyûn adlarında matbu iki eseri vardır.

Muş sancağı niyâbetine tayin edildi. Gümüştane ve Edirne'de müderrislik yaptı.

Akka, Trablus ve Yemen niyâbetliklerine atandı. İkinci rütbeden Osmanlı Nişanı'na nâil oldu.

HALİL ŞEREF EFENDİ

İlim Adamı. Hayatı Ahmet Efen-
dinin oğludur. Hayatı hakkında fazla bir bilgi bulunmamaktadır. Bağdat'ta medrese hocalığı yapmış ve memleketine dönüş tarihi olan 1850'de vefat etmiştir.

Eserleri; Ravzatü'l-Eşraf fi'l Muzafi ileyh ve'l-Muzaf, Sümbülzade Vehbî'nin Nuhbe'sini Şerh, Bakü'lü Kudsi'nin Esrarü'l-Melekût'una Şerh, İmam-ı Sealebi'nin Simarü'l-Kulüb'üne Şerh, Muhammed Emin Muhibbi'nin Mayeülü aleyh'ine Şerh ve Ma Yeul'dur.

HAMAMCIZÂDE HÂFIZ-I MAR'AŞÎ

Şair. Hayatı hakkında fazla bilgi yoktur. Hafız Ali Efendi İlmî Eserler Kütüphanesi'nde, 291 numarada kayıtlı yazma bir mecmuada şairin adı Hamamcızâde Hâfız-ı Mar'aşî olarak verilmektedir. Söz konusu mecmua şairin divanının bir nüshasını ihtiva etmektedir. Şiirlerinde Hâfız mahlâsını kullanan şairin divanının bir nüshası da İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'nde (Hâ-

fız, Nu.: 2947) bulunmaktadır. Yapılan çalışmalar, Hâfız'ın Bektaşî anlayışına sahip bir XIX. asır şairi olduğunu göstermektedir.

HARTLAP, MUSTAFA

Şair. Maraş merkeze bağlı Hartlap köyünde 1880'de doğdu. Ailesi buraya güneyden gelip yerleşmiş, kendisi Maraş merkeze göçüp Ekmekçi mahallesine yerleşti.

Eğitimi hakkında elde bir bilgi bulunmamaktadır.

Çok güçlü bir hiciv şairi idi. Şiirlerini bütün Maraşlı bilir, hafızasında taşırdı. Tek parti döneminin katı uygulamalarını hicveden bu şiirler korkudan kağıda yazılmamış ezberden okunup yayılmıştır.

Şairliği doğuştandır. Saf bir Allah adamıdır. Ruhî derinliğe sahip bir insan olup velâyet insanı olarak bilinirdi.

Şiir defteri eşi dostu arasında kayboldu. Bugün elde üç beş parça bir şiiri vardır. 1952'de vefat etti.

HASAN EFENDİ (BÖRKÜ DELİK)

Mutasavvıf. 17. Asırda Maraş'ta yaşadı. Müderris, üzerine sarık sardığı börkeneği tepeden delik olduğu için bu isimle şöret buldu.

Bir gün talebelerine ders verirken, Azrail (a.s.) gelip emr-i hakkı tebliğ ediyorlar. Talebelerine icazet vermesine bir hafta kalmışken yaşa-

nan bu durum, talebelerinin canını sıkıyor. Hocalarına; “Dûa buyursanız da Allah (c.c.) ömrünüzü uzatsa!” diyorlar. Hoca; “Allah’ın (c.c.) davetine icabet gerekir!” diye talebeleri cevaplıyor. Devamla; “Allah (c.c.) izin verirse vefatımdan üç gün sonra mezarıma gelin, dersimize orada devam ederiz!” buyuruyor.

Talebeler, hocalarının vasiyetine uyararak, vefatından üç gün sonra mezara gelip selâm veriyorlar, ses seda yok, ikinci gün yine gelip selâm veriyorlar, yine ses seda yok, üçüncü gün umutsuz bir vaziyette son bir defa geliyorlar selâm verince, Hocaları makberinden cevap veriyor: “Vealeykûm selâm, çocuklar kusura bakmayın geçtikim. Rabbım (c.c.) bana hüsnü muamele etti, ruhumu kabzettikten sonra bir melek tahsis etti, bana yedi kat gök’ü, arş-ı âlâyı, levh-i mahfuzu, kürsîyi gezdirdi oralardan ancak bu gün dönebildim!” diyor.

Daha sonra derslerini tamamlayan mollalar icazetlerini de alıp hocaları tarafından mezûn ediliyorlar. Kabri şerifleri halen ziyaret mahallidir. Şeyh Adil mezarlığının “A” anakapısına yakın sol tarafta yaklaşık otuz metre mesafededir.

HASAN EFENDİ

Devlet Adamı. Elbistan’da 1878’de doğdu. Mustafa Efendi’nin oğludur. Memleketinde rüştiyeyi bitirdikten sonra İstanbul’a gitmiş ve Fatih dersiâmlarından Hemşinli Yusuf

Efendi’den icâzet almış ve Mektebi Kuzât’a da girerek oradan pekiyi derece ile şehâdetnâme almıştır.

Kuzât Mektebini bitirdikten sonra 31 Ağustos 1912 tarihinde Bergama kazası kadılığına atanır. Vefat tarihi kesin olarak bilinmemektedir.

HASAN REFET EFENDİ

Maraş Milli Mücadele Kahramanı. Maraş’ta 1863’de doğdu. Babası Ulu Cami imamı, Müderris İlyas Efendi, annesi Bursalı Fatma Pembe Hanım’dır. İlköğrenimini Sıbyan mektebinde tamamladıktan sonra babası Müderris İlyas Efendi’den, Müftü Kanadıkırık Mustafa Efendi’den, Müderris İsmail Efendi’den öğrenim ve eğitim görererek çeşitli dallarda icazetname aldı. Arapça ve Farsça bilmektedir. 1890’da Maraş Evkaf Müdürü oldu. İl Genel Meclis Üyeliği görevinde bulundu. 1910’da Eytam Müdürlüğüne atanır. 1908’de İttihat ve Terakki Partisi’nin Maraş şubesini açarak başkanlığını yaptı.

Şehrin düşman işgalinin ardından kurulan Müdafaa-yı Hukuk Teşkilatının 2. başkanı olarak milli mücadelede görev aldı. Antep mücadelesinde de görev alır. Türkiye Büyük Millet Meclisi birinci dönem Maraş halkını temsilen milletvekili seçildi. Bir yıl mebusluk yaptıktan sonra istifa ederek kendi isteği ile 1922’de Maraş müftülüğüne atandı. Soyadı kanunu ile Seçkin soyadını aldı. Vefat tarihi 07 Haziran 1929’dur.

HASİP BEY (AKSÖYEK)

Devlet Adamı. 1880'de Maraş'ta doğdu. Aslen Emirmahmutoğlu ailesinin Vehbili kolundandır. Ba-

bası Süleyman Efendi, annesi Bayazıt oğullarından Fatik hanımdır. Rüştiye'yi bitirdi. Müstantik (sorgu

hakimi) olarak görev yaptı. İttihat ve Terakki Fırkasının Maraş'ta ileri gelenlerinden oldu. Mert, cesur, ilim ve irfan sahibi idi. 1920'de Maraş'tan birinci dönem milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine girdi. Mecliste aktif görev yaptı. Lozan murahhası İsmet Paşa'ya ve başvekil Hüseyin Rauf beye karşı çok sert tenkitlerde bulundu. Devrin başbakanı Fethi Okyar aleyhinde meclis kürsüsünden konuşmalar yaptı.

Aşırı muhalif olması sebebiyle olsa gerek II. Dönem milletvekili adayı olamadı. 1925'de vuku bulan Maraş şapka olaylarına adı karıştırıldı. Ankara'da İstiklal Mahkemesinde yargılandı. Kılıç Ali Paşa'nın yardımıyla idamdan kurtuldu. Maraş hapisanesinde 1930'da vefat etti.

HAYATİ AHMED EFENDİ

İlim Adamı. Elbistan'da 1751'de doğdu. Elbistan müftüsü Ahmed Efendi'nin oğludur. Müteahhirin ulemâdandır. Tahsilini Elbistan'da

yaptı. Babasının ölümünden sonra Elbistan'a müftü oldu.

Bir miktar Elbistanda müftülük yaptıktan sonra İstanbula gitti. Ayasofya da müderrislik yapmaya başladı. 1809 yılında Saraybosna ve iki sene sonra da Irak mevleviyyetine mazhar oldu. İki yıllık hizmetten sonra İstanbula döndü. Evinde inzivaya çekildi. 1814 yılında Der-saadette öldü. Üsküdar'da Nuh kuyusu civarında Seyyid Ahmed deresi kabristanına defn edildi.

Oğlu babasının vefatına şu tarihi düşmüştür:

*"Tefeülümde şeref çıktı, bir güzel târih,
Hayâtî buldu hayat-ı edeb cinan içre."*

Şiirleri varsa da şiirde muvaffakiyeti fazla değildir.

Eserleri; Tuhfe-i Vehbî Şerhi, Şâhidi'nin Farsça Sözlüğünün Şerhi, İs'âfü'l-Minne fi Şerh-i ithafü'l-Cinne, Haşiye ala Şerh el Erzurumi ala Risalat el-Kıyasiyye, Nuhbe-i Vehbî Şerhi, Manzume-i Nuniyye, Tehâfüt-i Müstahrece, Alâim-i Kıyame, Risaletü fi Aded-i Süveri'l-Kur'aniyye, Risaletü Bostan'dır.

HAYBER, ABDÜLKADİR

Yazar. Düzbağ kasabasında 1949'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. A.Ü. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesinin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi.

Öğretmen olarak görev aldı. Yugoslavya'ya gönderildi. Üsküp Kril ve Metodi Üniversitesi Türko-loji Bölümünde Türk Dili ve Edebiyatı okuttu.

Hikaye ve araştırma yazıları Doğuş Edebiyat, Hisar, Milli Kültür, Töre, Türk Edebiyatı, Erguvan, Hergün, Dolunay, Kanat Edebiyat, Mim, Türk Dili, Türk Yurdu, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sesler gibi dergilerde yayınlandı.

Hergün gazetesinin açtığı yarışma-da Türkiye Birinciliği Ödülü'nü aldı.

Eserleri; İstılahat-ı Edebiyye (Mualim Naci'den, 1984), Günortasında Arakesme (1986), Ebubekir Hâzım Tepeyran (1986), Necmeddin Halil Onan (1988), Halide Edip, Yakup Kadri ve Reşat Nuri'nin Romanlarında Nesil Çatışmaları (1993), Muallim Naci'nin Şiirleri (müşte-rek, 1996)'dır.

HAYRÎ

Şair. Asıl adı Hayreddin Lâmî olup, Sünbülzâde Vehbî'nin ortanca oğludur. Öğrenimini bitirdikten sonra Rumeli şehirlerinde kadılık yaptı. Şeyhülislâm Arif Hikmet'in ifade-siyle “şair oğlu şairdir”.

HAYRULLAH HAYRÎ EFENDÎ

Şair. İstanbul'da 1780'de doğdu. Sünbülzâde ailesindedir. Sünbül-

zâde Vehbî'nin sulbünden olduğunu bir beytinde şöyle dile getirir:

Dâimâ bir gül-izârın nâr-ı aşkıyla ya-nar

İbn-i Vehbî nesl-i Sünbül-zâdeden Hay-rî-i zâr

Kadılık ve emsâli birçok görevi ifâ etmesine rağmen, ahir ömründe fakr u zarurete düştü. Bu dönemde geçimini yazdığı kaside ve düştüğü tarihlerin caizeleriyle sağladı. 1850 senesinde vefat etti.

HAYATÎ ZADE HALİL ŞEREF EFENDÎ

Şair. Elbistan'da 1796'da doğdu. Babasından Arapça öğrendi. Babasıyla beraber İstanbula gitti. Beş sene kadar da orada tahsil yaptı. İcâzet aldı, memleketine döndü. Babasınının tamam edemediği “Nühbe” şerhini tamamladı. Kitabı İstanbul'a götürdü. Huzûru Hümâyuna takdîm etti. Bir kıta tedrîs ruûsuna nâil oldu. İlm-i heyetle alakalı “Esrârulmelekût” adlı eseri “Efkârülceberût” adıyla Türkçeye aktardı ve şöhret oldu. Elbistan'da vefat etmiş olup Arapça, Farsça şiir-leri ve ba'zı risaleleri vardır.

HAYREDDİN EL-MARAŞÎ (HATTAT-I MEŞHUR)

İlim Adamı. Lakapları Hayreddin, asıl isimleri Hızır'dır. Maraş'ta doğdu. Şöhret oldu. Babalarının ismi Hatip'tir. İlk önceleri Hattât-ı şehîr

Abdullah Essayrafiy Şîrazi'den hat-
tın inceliklerini öğrendi.

Şeyh lakabıyla cihan çapında meş-
hur olan Hamdullah El-Amasî haz-
retleri bu zatın ihtisasda parlak bir
talebesidir. Ba'zı tabakatta vefatı
1471 gösteriliyorsa da 1472 tari-
hinde Amasya'da yazılmış bir vakıf-
namede şühûd sırasında Hayreddin
Hızır El-Maraşi imzası görülmüş
ve 1485 hududuna kadar yazılmış
ba'zı levhaları da müşahede olun-
muş olmasına nazaran vefatının
1485'den sonra olması lazım gelir.
Mahdumlarından Yusuf namında
bir zatın 1543 tarihinde yazdığı bir
kitab-ı meşhûdumuz olmuştur ki
nihayetinde kitabesi şöyledir. (Yu-
suf b. Katip Hayreddin b. Hatip el-
Amasi)

Tilmiz-i fazılları Şeyh Hamdullah
El-Amasi Üstad-ı a'zam-ı Rum ol-
dukları gibi Üstazları Abdullah
Sayrafi hazretleri de üstad-ı bi nazr-
ı İran (örneği yok üstad) idi. Hat-
ta Hüseyyin Baykara hazretlerinin
Herat şehrinde bina eylediği gayet
cesim bir Darülilmin kitabelerinin
tahririni Abdullah Sayrafiy hazret-
lerine havale buyurmuş, bu zatta
yazdığı kıymetli kitabelerden baş-
ka o cesim Darülilmin bir başından
besmeleyle Fatıha-i Şerife ile başla-
yarak öbür başında temâmen Kela-
müllahı ikmal eylemiş ve Hüseyyin
Baykara Hazretleri nevâdir-i dün-
yâdan olan o zerrin (altından yapılmış)
yazıları görünce kemal sürür

ve iftiharından Sayrafi Hazretlerini
altunlara ğark eylemiştir. İşte bu iki
üstad-ı zi şanın yani Rum ve İran
hudutunun Abdullah ile Hamdul-
lah arasındaki rabıta-i ittisali Hay-
reddin El-Meraşi Hazretleridir ki
Üstad-ı Esâtize (Üstadların üstadı)
unvan-ı mübacceline şayandır. Rah-
metüllahi aleyhim.

(Bu yazı Tarih-Osmani Encümeni
mecmuası'ndan kısmen sadeleştiril-
erek alınmıştır.)

HEZÂRÎ

Ozan. Hayatı hakkında fazla bir bil-
gi yoktur. Bayazıtlı Süleyman Paşa
devrinde yaşadığı bilinmektedir.
Maraş'ın bir köyünde doğmuştur.
Süleyman Paşa 1849'da vefat etmiş
olduğuna göre şairimizin bu tarih-
lerde hayatta olduğu söylenebilir.

Halk edebiyatı araştırmacısı Sade-
din Nüzhet Ergun Hezârî için şu
cümleleri kullanır: "XIX. Asrın
son yarısında Anadolu'da büyük bir
şöhret kazanan saz şairlerinden biri
de Maraş'lı Hezârî'dir."

HORASAN, H. YÜKSEL

Yazar. Maraş'ta 1955'de doğdu. İl-
kokulu Tekir'de, orta öğrenimini
Maraş'ta tamamladı. Ankara Gazi
Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakül-
tesini bitirdi.

İskenderun Demir Çelik Fabri-
kasında memur olarak görev aldı.
1980'de meslek dersleri öğretmeni

olarak atandı. Öğretmen ve idareci olarak çeşitli okullarda görev aldı.

Emekli olduktan sonra siyasete girerek Tekir belde belediye başkanı seçildi.

Eseri; Kahramanmaraş'ı Tanıyalım (1992)'dir.

HUZEYFETÜL MERAŞI

Mutasavvıf. Besim Atalay “Maraş Tarihi ve Coğrafyası” adlı eserinde onun için özetlersek şu bilgiyi veriyor:

Müşârün ileyh meşâyih-i izâmdandır. Kerâmetleri nakledilmiştir. Lakab-ı âlileri “Sedidüddindir.” Ehli tarikat elbibesi demek olan fakr ve tecrîd hırkasını, Hazreti İbrahim Edhem Kuddise sırruhu'den giymiştir. Fakîh, kâmil, âmil olup dînî ilimlere dâir faydalı eserleri vardır. Altı günde bir yemek yemek adetleri imiş. “Kalb erbabının gıdası ve ruhlarının kuvveti (lâilâhe illellah) kelime-i tayyibesidir” der imiş. Zâhir ilimlerin tahsilini bitirdikten sonra İbrahim Ethem hazretlerinin sohbetleriyle müşerref olarak altı ayda tekml derecesine erişmiştir.

Huzeyfetül Meraşi hazretleri, İbrahim Ethem hazretlerinin vefatından dokuz sene sonra (H. 276) dâr-ı bekâyâ hicret etmiştir. Hakkında kitaplarda birçok hikaye vardır. Müşârün ileyh Evliyâüllahtan Hazreti Hübeyretül Basri vesaire gibi zâtların şeyhidir. Talebelerinden

biri de Meraşlı Ubu Ömer Abdüllah b. Yezîd Ezzühelî'dir.

Hakkında “Ettabakatülkübra-Eşşa'rani”de anlatılan şunlardır.

“Allah ondan razı olsun. Dedi ki:

-Valla'hi biri gelip bana:

-Senin yaptığın amel ahirete imân edenin işine benzemiyor... dese ona hemen şöyle derim:

-Evet doğru söyledin, haklısın sakın bu sözünden dönme.

Derdi ki: “Yaptığın hayırlı amel için: Allah'ın azabına uğrayacağından korkmuyorsan, helak olacaklar arasında sayılırsın...”

Derdi ki: “Bir arkadaşımla otururken, yapmacık hareket yapacağından korkarım. Onun için onunla oturmak istemiyorum. Benden ona selam edin kafi..”

Hicretin 207 –miladın 822- yılında vefat etti.

HÜDÂÎ

Ozan. Göksun'un Yoğunluk köyünde 1940'da doğdu. Asıl adı Sabri Orak'tır. İlkokuldan sonra öğrenimini sürdüremedi. Küçük yaşında pamuk işçiliği yaptı. Saz çalmasını öğrendi. Âşık geleneğine uygun olarak çaldı ve söyledi. Hayatı yoksulluk içinde geçti.

Türkiye Âşıklar Bayramı'na düzenli olarak katıldı ve çeşitli ödüller aldı.

Eserleri; Gönül Diyarından Deyişler (1971), Bütün Evren Semah Döner (1971), Yaralar Beni (1977)'dir.

HÜSEYİN SAMİ EFENDİ

İlim Adamı. Elbistan'da 1880'de doğdu. İlimiyeden Zeynelabidin Efendi'nin oğludur. Medrese tahsilini Elbistan'da görüp İstanbul'a gitti Fatih dersiâmlarından Tokatlı Şakir Efendi'den icâzet aldı. 30 Ağustos

1909'da Mekteb-i Nüvvab'tan mezun oldu.

Elbistan, Sayda, Kilis kazası kadısı olarak görev yaptı.

Adana İstinaf Müddeî-i Umumîliği görevinde iken 14 Ocak 1919'da vefat etti.

İ

İBRAHİM EVLİYA EFENDİ

Devlet Adamı. Maraş'ta 1873'de doğdu. Eski nâiblerden (kadı) Maraşlı Muhammed Raşid Efendi'nin oğludur. İlk tahsili ve rüştiyeyi Maraş'ta okudu ve rüştiyeyi pek iyi derece ile bitirdi. Mekteb-i Hukuk'a girerek oradan da pek iyi derece ile 23 Ağustos 1898 tarihinde mezun oldu.

Arapça ve Farsça'nın yanında Fransızca da öğrendi.

İlk memuriyetleri Beyoğlu İkinci Ceza Mahkemesi ile İstanbul İsti'naf Mahkemesi Ceza Kısmında ise de sonradan Bidâyet Mahkemesi Reisliği'ne tayin edildi. Aynı yıl içinde uhdesine İzmir Pâye-i Mücerredî tevcîh olundu. Karahisar-ı

Sahib sancağı Bidâyet Mahkemesi Ceza Dairesi Reisliği'ne nakledildi. İstanbul Bidâyet Mahkemesi Azâ yardımcılığına tayin edildi.

İstanbul Nizamiye İcra Memurluğu'na tayin edilmişse de daha yardımcılıkta bulunduğu mahkemenin âza yardımcılığı yerine resmen âza tayin edildi. Beyoğlu İkinci Ceza Dairesi Reisliği, İstanbul İsti'naf Mahkemesi Azalığına tayin edildi. Liyakat ve çalışkanlığı görülerek Beyoğlu Birinci Hukuk Dairesi Reisliği'ne terfi etti.

1910'da Evkaf Nezareti Muavinliğine tayin edilmiş ve Mekteb-i Evkaf'ta Ahkâm-ı Evkaf dersi muallimliğine ve Arazi Kânunu dersi muallimliğine de tayin edildi.

Memleketi olan Maraş'tan mebus olunca Evkaf Nezareti Muavinliğinden ayrıldı. Aynı yıl meclisin hükümetçe kaldırılmasından dolayı mebusluktan ayrılarak üç gün sonra Dersâdet İsti'naf Mahkemesi Hukuk ve Ticaret Dairesi Reisliği'ne tayin edildi. Aynı yılın 28 Kânunisânisinde yeniden teşkil olunan Şûrây-ı Evkaf Reisliği'ne getirilmiştir.

26 Mart 1914'de ikinci rütbeden Osmanlı Nişanı kendisine ihsan edildi. Aynı tarihte Meşihat-ı Ulyâ (Şeyhül-İslâmlık) Müsteşarı oldu.

1915'de Mahkeme-i Temyîz İkinci Reisliği'ne tayin edilmiş olup daha çok Hacı Evliya ismi ile şöhrat buldu. Vefat tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Kendisine Anadolu Kazaskerliği pâyesi de tevcih edilmiştir.

İBRAHİM HAKKI EFENDİ

Devlet adamı. Elbistan'da 1868'de doğdu. Osman Babazâde Osman Efendi'nin oğludur. Elbistan medresesinde bir müddet okuyup İstanbul'a gitti. Fatih dersiâmlarından Konyalı Ahmet Şakir'den dinî dersleri okuduğu gibi Mekteb-i Nüvvab'a girerek 1899 Ekiminde dördüncü sınıf tezkeresi aldı.

Mektebden çıktıktan sonra 1900 tarihinde Seydişehir kazası kadılığına tayin edildi. Aksaray ve Karahisar'ı Şarkî kadılığına da tayin edildi. Ve-

fat tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte 1914 sonrası olarak tahmin edilmektedir.

İLBEY, AHMET DOĞAN

Yazar. Maraş'ta 1954'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Açıköğretim Fakültesi

Sosyal Bilimler Önlisans bölümünü bitirdi. Memur olarak görev yaptı.

Dolunay ve Gülbang dergilerinin kurucuları arasında yer aldı.

Yazıları; Dolunay, Gülbang, Alkış, Dört Mevsim Maraş vb. kültür sanat ve edebiyat dergilerinde yayınlandı.

Yayınlanmış eseri; Bir Hüzünkârın Tahrir Defteri (2000)'dir.

İNANÇ, REŞİT HALİL

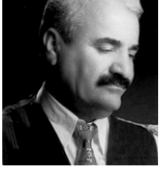
İlim Adamı. Elbistan'da 1892'de doğdu. İlk ve ortaokulu Elbistan'da okudu. Medrese eğitimi alarak Kadılık yaptı. Kadınlıkların lağvedilmesi üzerine Elbistan Müftülüğüne atandı.

Çoğunluğu Arapça ve Farsça olmak üzere zengin bir kütüphane oluşturdu. 1959'da vefat edince kitapları Darendede İlahiyat Fakültesine bağışlandı.

Yayınlanmış eseri; Akide-i İslâm (1954)'dir.

İPEK, İSMAİL

Ozan. Afşin'in Örenli köyünde 1942'de doğdu. Âşıklık geleneğini küçük yaşta babasından öğrendi, bağlama çaldı.

Şiirleri çeşitli dergilerde yayınlandı. Türkü ve şiir çalışmalarının yanında bazı tiyatro oyunlarında rol aldı. Yak-

laşık 60 adet 45'lik plak ve 15 civarında kaset çıkardı. Türküleri çeşitli sanatçılar tarafından seslendirildi.

İSMETÎ TABİÎ HASAN EFENDİ

İlim Adamı. Maraş'ta 1600'lü yılların başında doğdu. Babası Hü-

seyin Efendi'dir. İlim ve irfan sahibidir. Ankara Müftüsü Kırşehirli Mahmud Efendi'den ders aldıktan sonra İstanbul'a gitti. Döneminin alimlerinden ders aldı. İsmetî Efendi merhumun çocuğuna ders vermesi sebebiyle İsmetî Efendi Hasanı olarak tanındı. Sadrazam Bahaî Efendi'ye takdim edildi. 1647'de Bursa Haliliye Medresesinde göreve başladı. Sonra Ahizâde Çelebi Medresesi, Canbaziye Medresesi, İbrahim Paşa'yı Atık Medresesi, Nişancı Paşa'yı Cedid Medresesi, Sahn-ı Seman Medresesi, Mihrimah Medresesi, Kasımpaşa Medresesinde görev yaptı. 1673'de kadılık görevine getirildi.

K

KALALI OSMAN EFENDİ

İlim Adamı. Kala imamı denmekle meşhûr olmuştur. Maraşlıların ilmi ile iftihâr ettiği bir zattır. Uzun zaman tedrisatta bulunmuştur. Osman Efendi iyi bir fakîh ve kırâat âlimidir. İlm-i kırâatle alakalı eser yazmıştır. İlm-i kırâat ve vücûha dâir bâ'zı manzûmeleri vardır. Maraş Müftüsü olarak da görev yapmıştır.

1896 senesinde vefât etmiştir.

KALKANDELEN, HAYRETTİN

Yazar. Maraş'ta 1922'de doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra Siyasal Bilgiler Okulu İdari Şubesini bitirdi. İçişleri Bakanlığı'nın çeşitli bi-

rimlerinde çalıştı. Çeşitli ilçelerde kaymakamlık yaptı.

Eserleri; İki Tarih Beldesi: Adıyaman ve Kahta'ya Ait Tetkikler (1950), Agricultural Glossary (1960), İsrail Personel Yönetimi (1967), Sendikalar ve Kamu Hizmetlerinde Sendikacılık (1968)'dir.

KÂMİL EFENDİ

İlim Adamı. Maraş'ta 1857'de doğdu. Şîrevîzâde Debbağ Halil Ağa'nın oğludur. İlk öğrenimini Maraş ve Kilis'te tamamladı. İstanbul, Kırkağaç, Balıkesir ve Manisa'ya gitti. Hacı Evliyazâde Ali Rıza Efendi'nin derslerine katıldı. Yozgatlı Hacı Mustafa Keşfi Efendi'den icazetname aldı. Moralı, Kurşunlu medreselerinde müderris-

lik, Sanayi Mektebi'nde öğretmenlik yaptı. Edebi yazıları İzmir ve İstanbul gazetelerinde yayınlandı. İzmir'de 15 Temmuz 1924'de vefat etti.

Eserleri; İbn-i Sina, Usul-i Ekyise, Sarf-i Osmani; Güfte-i Kâmil Mer'aşi, Dinî ve Tarihî Menâkıb-ı İmam-ı Azam, Kavaid-i Arabiyye, Manzume-i Harb; İbn-i Sina'nın Kaside-i Ruhiye Tercümesi, Zübde-i Baharistan, Heyet-i İslamiyye, Tağlit-i Galatat, Risale-i Yâiyye.

KÂMİL EFENDİ (YEMLİHAZÂDE)

Şair. Elbistan'da doğdu. Asıl adı Mustafa'dır. Mehmet Efendi'nin oğludur. Hayatı hakkında detaylı bilgi yoktur. Mevlevî tarikatına mensup olduğu ve kadılık görevi yaptığı bilinmektedir. Şiirlerinde Kâmil mahlasını kullandı. İbn-i Yemliha veya Yemli hazâde diye meşhur oldu. Kayseri kadılığı yaptığı 1877'de vefat etti.

Eserleri; Kaside-i Hemziyye Tahmisi; Talikat-i Ala Nuhbetil-Fiker, Haşiye ala Şerh, El-Hikmetü'l Baliğa, Türkçe Divan; Manzum Raiyye, Şerhü'l-Elfiyye, Şerhü Hikmetü'l-Baliğa; El-Endülisi'nin Şerhi Aruz'u; Kasidetü'l-Adem Şerhi; Kasidetü'l Muzriyye'nin Şerh ve Tahmisi; Manzumetü'l-Hüseyniyye ve Şerhi; Şerhü Nuniyye, El-Makalatü'l-Hasan ala Kasidet-i Hassan, Minhacü'l-Ihticac, Manzumetü'l-Hüseyniyye,

Manzumetü'l-Aliyye fi'l - Ahbari'n - Nebeviyye, Nazmü'l-Fünûn fi Seb'at-i Ulum; Şerh-i ala Kaside-i Nuniyye'dir.

KANADIKIRIK ALİ EFENDİ

İlim Adamı. Doğum yeri ve yılı kesin olarak bilinmemekte. Devrinde yetişen Kayseri ve İstanbul'lu hocalardan ders aldı, Bilahare ilim uğruna Mısır'a gitti. Tam bu sırada Yavuz Sultan Selim, Mısır'ı feth edip hilafeti ele geçirdiğinde, kendisine yakın olan ülemanın tavsiyesi üzerine, Kanadıkırık Ali Efendi'ye Mer'aş müftülüğü tevcih edilmiş, kabul ederek, Maraş'a gelip yerleşmiş. Ondan sonra Kanadıkırık sülalesinden 8-10 müftü, Osmanlının son zamanına kadar Maraş'ta müftülük yapmıştır.

KANADIKIRIK MEHMET TEVFİK EFENDİ

İlim Adamı. Maraş'ta 1911'de doğdu. Alim yetiştirmiş bir âileye mensup. Az bir medrese tahsili aldı. 12 yaşında iken babası vefat etti. Terzilik yaparak tasavvufî hayata yöneldi. Nakşî şeyhi Abid Efendi'ye intisab etti. Mânevi yönü çok güçlü idi. Bu yolda çok mesafe aldı. Bir ara Kâbeye gitmek için tüm malını mülkünü sattı ise de muvaffak olmadı.

Küçük yaşta şiire başladı. Din duygusu ağır olan şiirler yazdı. Kaygılarını şiir ile dile getirdi. Şiirleri bir

kitap oluşturacak kadar var olup âilesinde mahfuzdur. İstihâresi ile ün aldı. Düşleri meşhurdu.

Müezzinlik ve imamlık yaptı. Buradan emekli oldu. 4 Mayıs 1981'de vefat etti.

KANADIKIRIK MUSTAFA EFENDİ

İlim Adamı. Maraş'ta 1819'da doğdu. Kanadıkırıkzâde Ahmet Efendi'nin oğlu olup ilk bilgileri tahsilden sonra Maraş, Halep ve Elbistan medreselerinde mantık'a kadar okudu. Tahsîl için Kayseri'ye gitti. On dört sene devamlı üstadı Hacı Dursun Efendi'den, bazan da İnhanzâde Alim ve Ağırnasî Mes'ut Efendilerden de tahsille icazet aldı.

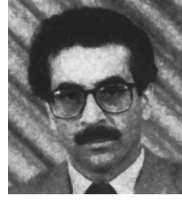
Elli yaşlarında olduğu halde Hazi-
ran 1876'da Maraş Meclis-i Temyîz azalığına seçildi. 1885'de Müftülük imtihanına girdi ve kazanarak Maraş Müftülüğü'ne atandı. Müftülükte şöhreti Maraş dışına taşıtı. Uzun yıllar müftülük yapar. 12 Temmuz 1909'da Maraş Mutasarrıfı Hayri Bey hakkında vuku'a gelen nümayişte methaldâr olduğu gerekçesiyle kargaşalıktan dolayı kurulan Dîvân-ı Harb-i Örfî'ce verilen karar üzerine Müftülük görevinden ayrıldı. 1919'da yüz yaşında vefat etti. Mezarı Şazibey camisinin avlusunda ecdatları müftü ve kadı Kanadıkırık Ali Efendinin yanındadır.

KANAR, YÜKSEL

Yazar. Elbistan'ın Çiçek köyünde 1953'de doğdu. İlkokulu köyünde, ortaöğrenimini Diyarbakır İmam-

Hatip Lisesinde tamamladı. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümünü bitirdi. Aynı bölümde master yaptı.

İmam-Hatip olarak görev yapmakta iken 1995'de İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesinde görev aldı.

Lise yıllarında yazmaya başladı, hikaye ve yazıları Tek Yol, Düşünce, Yönelişler, Türk Edebiyatı,

Altınoluk, Diriliş, Yedi İklim dergileri ve Yeni Devir ve Milliyet gazetelerinde yayınlandı.

Eserleri; Çağımızın Batıl İnançları (1983), İbadet (1984), Eminönü Camileri (komisyon, 1987), Türk İslam Felsefesinde Bilgi Kaynaklarının Değerlendirilmesi (yüksek lisans tezi, 1987), Kelebek Nereye Kaçar Yağmur Yağınca (1982), Kendini Kaplan Sanan Kedi (1982), Allah Hakkında Kitap (1982), Kızılderililerle Bir Gün (1982), Hayvanların Dili (1982), Hırsız Terzi (1983), İslam Tarihinden Hikâyeler (1983), Ali Baba ve Kırk Haramiler (1983), İslam Tarihinin Kaynakları (M. Şemsettin Günaltay'dan, 1991), Feryadım (Ahmet İzzet Paşa'dan, 1992)'dir.

KANAT, KAZIM

Gazeteci. Afşin'de 1950'de doğdu. Liseyi İskenderun'da okudu. İstanbul Gazetecilik Okulu'nu bitirdi.

Gazeteci ve TV programcısı olarak görev yaptı. TV'de yılın yorumcusu ödülünü aldı.

Radyo'da da yılın programcısı ve yorumcusu seçildi. Yazılı medyada çok sayıda ödüller aldı. Spor dergilerinde yazı işleri müdürlüğü, Hürriyet, Sabah ve Akşam gazetelerinde muhabir ve spor müdürü olarak çalıştı.

Yakalandığı kanser hastalığı ile uzun bir mücadelenin ardından solunum yetmezliğinden 24 Eylül 2008'de İstanbul'da vefat etti.

KANDEĞER, ÂDİLE NECLA

Şair. Selanik'te 1910'da doğdu. Dedesi şair ve avukat Namık Efendi'dir. Küçük yaşta iken anne ve babası vefat etti. İstanbul Ortaköy okulunu ve İzmir Kız Muallim Mektebini bitirerek Maraş'ta öğretmen olarak görev aldı.

Maraş'ta görev yapmakta iken Maraşlı Bekir Kandeğer'le evlendi. Maraş'a yerleşti. Maraş'ta 1965'de vefat etti.

Şiirleri mahalli dergi ve gazetelerde ve antolojilerde yayınlandı.

KANLIDERE, AHMET

Akademisyen. Maraş'ta 1961'de doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yeniçağ Tarihi Bölümünü bitirdi.

M.Ü.'de yüksek lisans, Columbia Üniversitesinde doktorasını yaptı. Öğretim üyesi olarak görev yaptı. Amerika ve Kazakistan üniversitelerinde dersler verdi.

İngilizce ve Rusça'nın yanı sıra Tatar, Kazak, Uygur ve Özbek Türkçelerini öğrendi. Türk dünyası edebiyatına ilişkin makale ve çevirileri çeşitli dergilerde yayınlandı.

Eserleri; Reform Within Islam: The Tajdid (Renewal) Movement Among the Kazan Tatars 1809-1917'dir.

KAPLAN, METİN

Güreşçi. Maraş'ta 1963'de doğdu. 48, 57 ve 58 kg'da güreşti. Kendine has uyguladığı güreş teknikleri;

tek dalma, çırpma ve kilitdir. 1982'de Balkan 2'incisi, 1986'da Dünya 10'uncusu, 1987., Avrupa 5'incisi, 1989'da Dünya 7'incisi, 1990'da Avrupa 4'üncüsü, 1991'de Avrupa 1'incisi oldu. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde okutman olarak görev aldı.

KAPTAN, YUSUF

Yazar. Afşin'de 1956'da doğdu. İlk ve ortaöğreniminden sonra Konya Akşehir Öğretmen Okulu ve A.Ü. Açık Öğretim Fakültesini bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı. Tiyatro öğrenimi alarak oyunlarda rol aldı.

Şiir ve yazıları Çukurova gazetesi, Söylem ve Maki dergilerinde yayınlandı.

Eseri; Vardiya Mevsimleri (1996)'dir.

KAR, MELİHA

Yazar. Elbistan'da 1959'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Elbistan'da liseyi Maraş'ta okudu. Bir süre okul öncesi eğitim veren bir kurumda öğretmenlik yaptı. A.Ö.F. İktisat Bölümünü bitirdi.

Yazı ve şiirleri yayın yönetmenliğini üstlendiği Maki dergisinde yayınlandı.

Eseri; Pastel Umutların Albenisi (2000)'dir.

KARA, HANİFİ

Şair. Afşin'in Alemdar köyünde 1945'de doğdu. İlkokulu doğduğu köyde, ortaokulu Elbistan'da oku-

du. Gaziantep Öğretmen okulunu bitirdi. Öğretmen ve idareci olarak görev yaptı. A.Ü. Açık Öğretim Fakültesini bitirdi. 1994'de emekli oldu.

Şiirleri çeşitli gazete ve dergilerde yayınlandı. Ödüller aldı. Elbistan'ın Sesi gazetesinin genel yayın yönetmenliğini üstlendi. Mahalli ERTV'de kültür programları hazırladı.

Eserleri; Güneş ve Yarasalar (1995), Gönül Pınarından Damlalar (1996),

Yüzdeki İmza (1997), Taşlar Toprağa Bağlı (1998), Bir Avuç Özgürlük (1999), Söze Vuran Dalga (2000), Aynadaki Görüntü (2001), Kalemin Gizlediği (2002), Adın Saklı Durur (2004), Pipetleme (2005), Gel ki Gül Koksun Dünya (2007), Çeşm-i Şehlâ (2009)'dır.

KARABEKİROĞLU, ŞEVKİ

Yazar. Maraş'da 1958'de doğdu. İlk ve orta öğretimini Maraş'ta tamamladı. Lisenin iki yılını Akşehir

öğretmen okulunda iki yılını da Düziçi Öğretmen okulunda okudu. 1976 yılında mezun olduktan sonra ilkokul öğretmeni olarak göreve başladı. Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Genel Türk Tarihi Bölümünü 1981'de bitirdi. Tarih öğretmeni olarak görev yaptı. 1991 yılında Sütçü İmam Üniversitesinin açtığı sınavı kazanıp Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi bölümüne Okutman olarak atandı. Yüksek lisansını bu okulda tamamladı. 1907 tarihli Maraş şerhiye sicilleri üzerine çalıştı.

Yazı hayatına lise yıllarında başladı. Bizim Anadolu Gazetesinde haftalık yazıları yayınlandı. Üniversite tahsili sırasında çeşitli dergilerde görev aldı. Divan dergisinin yayın kurulunda çalıştı. Akabe yayınları ve Maveria dergisi ile ilgilendi.

Kahramanmaraş'ta yayınlanan Martı, Ayna, Hilal gibi dergilerde yazdı. 234 numaralı Maraş Şeriyye Sicili isimli çalışması sınırlı sayıda bastırıldı.

Eseri; Şubat 1920 (2008)'dir.

KARACAOĞLAN

Ozan. Hakkında fevkalâde çok araştırma yapıldı. Adına benzer adların doğduğu görüldü. Çağında ve

çağından sonraki çağlarda kendisine sahip çıkıldı. Ünü bölgesini ve hatta coğrafyasını çok çok aştı. Bu da onun Türk milletince olağanüstü sevildiğinin ve ortak değer haline getirildiğinin bir isbâtıdır.

Muhtemelen 1606'da doğdu. Bu onun şiirlerinde verdiği bilgiye göre çıkarılan bir tarihtir. Yine Köprülü Fazıl Ahmet Paşa'nın Avusturya seferi (1663)'ni, şair Aşık Ömer'i şiirine konuk ettiği için onun bir XVIII. yüzyıl şairi olduğu kabul edilir. Şair Gevherî ile görüşüğünü ifade etmesi de bu tesbiti teyid edici delil olarak görülür.

Karacaoğlan'a birçok yer sahip çıkar. Doğum yeri olarak bir çok yerler gösterilir. Buna bir sebep şairin şiirlerinde doğum yeri olarak, yaşadığı yer olarak çok farklı yerleri göstermesi bir sebep de edindikleri bölgelere göre araştırmacıların fark-

lı farklı neticelere varmalarındır. Birkaç misal verirsek:

Kimilerine göre Karacaoğlan, Kozan'a bağlı Feke ilçesinin Gökçe köyündendir. Kimilerine göre Antep'in Barak Türkmenlerindedir. Kimilerine göre Kilis'in Mûsa bey bucağındandır. Kimilerine göre Batı Anadolu'nun Karakeçililerindedir. Mersin yöresi ona sahip çıkar. Hatta ve hatta Kırimlılar bile bizden der.

Bunların yanında ona Kozan Dağı civarındaki Bahçe ilçesinin Varsak köyünden de denmiştir. Yani Maraşlıdır da denmiştir. Zira çok yakın tarihteki düzenlemelere kadar Bahçe Maraş'ın bir parçası idi. Maraş-Adana sınırının uç noktası, yol kavşağıdır. Bu asırlarca böyle kalmıştır.

Bu bilgiyi şairin şu kıtasından almaktayız:

*Kozan dağından neslimiz,
Ari Türkmendir aslımız,
Varsaktır durak yerimiz,
Gurbette yer eyler bizî.*

Yine bu bilgileri te'yid eder mahiyette:

*Vatanımız Adana-Maraş
Çukurova ilimiz var.*

.....

*Yaylamız Bulgar Dağıdır,
Binboğadır benim ilim.*

Karacaoğlan Maraş - Sır köylerindedir. İlk tahsilini Maraş'ta Çimen

zâdeden almıştır, sazı Maraş'ın aşık-
lar kahvesinden öğrenmiştir de de-
nilmiştir.

Yine Maraş - Pazarcık yöresindedir
denilmiş ve buna Karacaoğlan'ın bir
şiiri delil olarak gösterilmiştir. Ni-
tekim o şöyle demektedir:

*Maraş illerine giden kervancı,
Selam söyle bizim ile obaya,
Eğlen Allahı seversen seyranca
Uğra Pazarcığa Salman Babaya.*

Anlaşılan bölge o gün için bu günkü
gibi dar hudutlu değil. Veya bölge
zihniyeti bu kadar gelişmiş değil.
Bölge halkı daha çok göçebe. Uzak
yakın yaylalarda bölgenin içinde.
Karacaoğlan da bu göçebelere bir
fert. Aşık. Biraz da meslek ve meş-
reb icabı gezgin. Gezmekte ve şiir-
lerini okuyarak pazarlamakta. Onun
için de yurt sınırı biraz geniş.

Ayrıca şiirlerinden anlaşılan Kara-
caoğlan Anadolu'nun bir çok yerini
gezmiştir. Başkente kadar gitmiş-
tir. Aşireti ile beraber Hama'ya
sürgün edilmiştir. Ve bir rivayet
zamanında çıkan Türk-Rus harbine
katılmıştır.

Karacaoğlan'ın ölüm yeri olarak da
yine doğum yeri gibi çok yer gös-
terilir. Ki bunlar arasında da Maraş
civarındaki Cezal Yaylası da vardır.
Kaç yaşında öldüğü de ihtilafli olan
şairin daha çok 1679 yılında öldüğü
düşünülür, şiirleri dahilinde uygun
bulunur.

Karacaoğlan daha çok gönlüne dü-

şen, gönlünde iz yapan güzellere,
güzellerin güzelliklerine, gezdiği
yerlerin tabiat yapısına, tabiat gü-
zelliklerine şiirlerinde yer vermiş
usta bir şairdir. Şiirinde hakim olan
lisan halk lisanıdır. Onun için anla-
şılır, sevilir. Halkı ona sahip çıkar.

KARAÇALI, ALİ

Yazar. Gafarlı kö-
yünde 1960'da
doğdu. İlkokulu
köyünde, orta öğ-
renimini Maraş'ta
tamamladı. Gazi

Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Ede-
biyatı bölümünü bitirdi. Öğretmen
olarak görev yaptı.

Yazı hayatına lise öğrencilik yıl-
larında başladı. Yazı ve hikâyeleri
Edebiyat dergisinde yayınlandı.
Hece dergisinin kurucuları arasında
yer aldı.

Eserleri; Kamçı (1982), Maraşlı
Âşık Behlül Ali (2008)'dir.

KARADEMİR, ESHABİL

Ozan. Maraş'ta
1947'de doğdu.
İlkokuldan sonra
hayata atılarak ça-
lışmaya başladı.
Mahalli gazeteler-

de görev yaptı. Şiirlerinde Karaozan
mahlasını kullandı.

Âşık geleneğine uygun olarak saz
çalıp söyledi. Ustaları Bahattin
Karakoç, Hayati Vasfi Taşyürek ve
Akif Timurhan'dır. 1978 yılında

Âşıklar Bayramı'na katılarak ödül aldı.

Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayınlandı.

KARAKIZ, MUHİTTİN

Milli Mücadele Kahramanı. Maraş'ta 1887'de doğdu. Babası Meclis İdare Başkatibi Duran Efendi, annesi Fatma Hanım'dır. Rüştüye ve İdadi'yi bitirerek tahrir-i nüfus memuru olarak göreve başlar.

Şehrin düşman işgaline uğraması üzerine silahını alıp Bertiz köylerine giderek çete oluşturur. Topladığı çetelerle Elbistan-Maraş yolunu tutar. Bu yolun asayişini sağlar. Şehiriçi muharebelere çete grubu komutanı olarak katılır. Abarabaşı Kilisesi'nin düşman karargahı ile irtibatını kesmek için kendi evini içindeki eşyalarla birlikte gözünü kırpmadan ateşe verir.

Milli mücadele sonrası memurluğa devam ederek 1945'de emekli olur. 16.11.1966'da vefat eder.

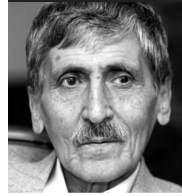
KARAKIZ, ZEKİ

Milli Mücadele Kahramanı. Maraş'ta 1897'de doğdu. Babası Meclis İdare Başkatibi Duran Efendi, annesi Fatma Hanım'dır. Muhittin Karakız'ın kardeşidir. Maraş İdadisi'ni bitirdikten sonra memur olarak görev aldı. Birinci Cihan Harbi'nin başlaması üzerine silah altına alınarak yedek subay olarak Gazze Cephesine git-

ti. İngilizlere esir düştü. İki yıllık esaretten sonra mübadele ile serbest bırakılarak memleketine döndü.

Şehrin düşman işgaline uğraması üzerine Heyet-i Temsiliye'nin kuruluşunda fiilen görev aldı. Kaya-başı-Çukuroba çete gurup komutanı olarak milli mücadelenin tüm safhalarında yer aldı. Çarpışmalar da ön saflarda yer aldı. Yaralandı. Maraş'ın düşman işgalinden kurtuluşunun ardından yaraları daha iyi olmadan Antep savunmasına katıldı. Antep'te düşmana karşı savaşırken 18 Ocak 1921'de ağır şekilde yaralandı. Maraş'a getirilirken yolda şehid oldu.

KARAKOÇ, ABDURRAHİM

Şair. Elbistan Ekinözü (Celâ) köyünde 1932'de doğdu. İlkokulu doğduğu köyde okudu. Şiire de bu

yıllarda sınıf arkadaşlarını hicvederek başladı. İlkokuldan sonra imkansızlık nedeniyle öğrenimine devam edemedi. Fakat okumayı sürdürdü.

Köyünde bir süre marangozluk yaptı. Elbistan Belediyesi'ne muhasebe memuru olarak girdi ve buradan emekli oldu. Emeklilik sonrası Ankara'ya yerleşerek gazete köşe yazarlığına başladı.

Günümüz halk şiirinin önde gelen şairlerinden biridir. Âşık tarzı şiire

yeni imajlar kazandırmış, taze bir hava vermiştir. Hece vezni ile yazdığı şiirlerinde aşk, gurbet ve ayrılık temaları ile birlikte daha çok sosyal meselelere eğilmiştir.

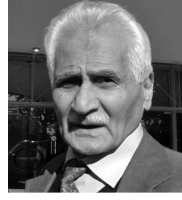
Toplumsal aksaklıkları, haksızlıkları ve adaletsizlikleri düzeltmek için kalemini silah gibi kullandı. Ancak; aşk, tabiat, ayrılık gibi ferî konuları da lirik bir anlatımla terennüm ederek Türk şiirine ve Türk müziğine birbirinden güzel eserler armağan etti. Mihriban, Omuzumda Sevda Yüğü, Sultanım, Unutursun Mihriban'ım gibi hemen her gün ünlü bir sesin ağzından dinlediğimiz türküleri kaleme aldı.

Eserleri; Hasan'a Mektuplar (1964), El Kulakta (1969), Haberler Bülteni (1969), Vur Emri (1972), Bütün Şiirleri (1973), Kan Yazısı (1977), Suları Islatamadım (1980), Şiirler (1981), Dosta Doğru (1984), Beşinci Mevsim (1986), Gökçekimi (1991), Akıl Karaya Vurdu (1994), Yasaklı Rüyalarda, Gerdanlık -I (2000), Gerdanlık -II, Parmak İzi (2002)'dir.

KARAKOÇ, BAHATTİN

Şair. Elbistan Ekinözü (Celâ) köyünde 1930'da doğdu. İlköğretimi köyünde okudu. Adana Düziçi Köy Enstitüsü ve Ankara Hasanoğlan Köy Enstitüsü'nü bitirdi. Sağlık memuru olarak görev yaptı.

İlk şiiri henüz 12 yaşında iken yayınlandı. "Bir Çift Beyaz Kartal" adlı şiir kitabıyla 1983'de Türkiye Yazarlar Birliği ödülünü aldı.

1986 yılından itibaren Dolunay Sanat ve Edebiyat dergisini yayınlamaya başladı. Şiir şölenleri düzenledi.

Dolunay Yayınlarını kurdu. 1989'da Kültür Bakanlığı'nın teklifi sonucu Türkiye'yi temsilen Strugua Uluslar arası Şiir Akşamları Festivali'ne katıldı.

1991 yılında "Beyaz Dilekçe" adlı şiiri ile Diyanet Vakfı'nın düzenlediği mücacaat yarışmasında birincilik kazandı. 1993 yılında ise Kazakistan'da "Büyük Abay" ödülü ile ödüllendirildi.

Eserleri; Mevsimler ve Ötesi (1962), Seyran (1973), Sevgi Turnaları (1975), Ay Şafağı Çok Çiçek (1983), Kar Sesi (1983), Zaman Bir Beyaz Türküdür (1984), İlkyazda (1984), Bir Çift Beyaz Kartal (1986), Menzil (1991), Uzaklara Türkü (1991), Güneşe Uçmak İstiyorum (1993), Beyaz Dilekçe (1995), Güneşten Öte (1995), Dolunay Şiir Güldestesi (1996), Leyl ü Nehar Aşk (1997), Aşk Mektupları (1999), İhlamlar Çiçek Açtığı Zaman, Ay Işığında Serenatlar (2001), Ben Senin Yusuf'un Olmuşum (2006), Sürgün Vezirin Aşk Neşideleri (2004)'dir.

KARAKOÇ, ERTUĞRUL

Şair. Elbistan Ekinözü (Celâ) köyünde 1936'da doğdu. İlkokulu Ekinözü, ortaöğrenimini Elbistan

ve Gaziantep'te okuduktan sonra Balıkesir Necati Bey Eğitim Enstitüsünü bitirdi. Çeşitli yerlerde öğretmenlik, okul müdürlüğü, İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve Millî Eğitim Müfettişi olarak görev yaptı.

Şiirleri çeşitli sanat ve edebiyat dergilerinde yayımlandı. Ozan adlı bir sanat dergisi çıkarttı.

Eserleri; İlk (1956), Kan Ağrısı (1966), Altay Türküsü (1966), Yurt Güzellemesi ve Turnama Ağıt Yakamam'dır.

KARAKOÇ, M. NAFİZ

Şair. Elbistan'ın Cela köyünde 1941'de doğdu. İlköğrenimini Cela'da yaptı. Ortaokul ve liseyi Maraş'ta dışarıdan bitirdi. Aile geleneğini devam ettirerek şiirler yazdı. 1966'da Devlet Demir Yollarında memur olarak göreve başladı. 2000'de emekli oldu.

Eseri; Dağlar Yol Vermez Ki Dosta Gideyim (2004)'dir.

KARAKÜÇÜK, ADNAN

Gençlik ve Spor Bakanı. Maraş'ta 1929'da doğdu. İlk ve orta okulu Maraş'ta, liseyi Erzurum'da okudu. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi. Serbest avukatlık ve hakim muavinliği yaptı. 1961 seçimlerinde Maraş milletvekili se-

çilerek Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne girdi. 11.12.1971-22.05.1972 yılları arası Gençlik ve Spor Bakanlığı yaptı. 1980 yılına kadar senatörlük görevinde bulundu. Merkez Bankası Yönetim Kurulu üyeliği ve Parlamenterler Birliği Yönetim Kurulu üyeliklerinde bulundu. 12.07.2005'de vefat etti.

KARAKÜÇÜK, M. NURİ

Yazar. Maraş'ta 1925'de doğdu. İlkokulu Göksun'da, ortaokulu Maraş'ta okudu. Gaziantep Lisesini ve İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Öğretmen ve idareci olarak görev yaptı.

Şiir ve yazıları Varlık, Yeni Defne, Öğretmen Dünyası, Meş'ale, Somut, Ortaöğretim, Emekli Öğretmenler Dergisi, Türk Dili, Şiir Ülkesi gibi dergilerde yayımlandı.

Eseri; Yaşam Yeli (1994)'dir.

KARAOĞLAN, HAMZA

Akademisyen. Afşin'de 1962'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Afşin ve Kahramanmaraş'ta tamamladı. Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakül-

tesini bitirdi. 1992'de bu fakülteden Dinler Tarihi Anabilim Dalı'nda yüksek lisans yaptı. 1997'de İnönü Üniversitesi'nde doktora yaptı. 1998'de K.S.Ü. İla-

hiyat Fakültesi Dinler Tarihi Anabilim Dalı'na yardımcı doçent olarak atandı.

Makaleleri hakemli dergilerde yayınlandı. Sempozyumlara katıldı.

KARAOKUR, İSMET

İlim Adamı. Maraş'ta 1930'da doğdu. Özel hocalardan dini ilim tahsil etti. 10 yaşında hafız oldu. İlkokulu dışardan bitirerek 1958'de Maraş İmam Hatip Okulunu bitirdi. 1960'da Maraş Ulu Camii imam hatipliğine tayin edildi. 1970'de İlahiyat Fakültesini bitirdi ve yüksek lisans için Bağdat'a gitti. 1974'de müftü olarak atandı. Çeşitli illerde müftülük yaptı. 1981'de emekliye ayrılarak Maraş'ta vakıf çalışmalarına katıldı. 1997'de vefat etti.

Diyânet Vakfı'nın kurucularındandır.

Mustafa Sıddık Uslu tarafından hazırlanan "Kişi Sevdiğiyle Beraberdir" (2001) adlı eserde onun hayatı ve dostları anlatıldı.

KARAOŞMANOĞLU, ALİ

Şair. Andırın'ın Rıfatiye köyünde 1972'de doğdu. İlköğrenimini köyünde, orta öğrenimini Kadirli'de tamamladı. Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Edebiyat öğretmeni olarak görev aldı.

Eseri; Çaykeş'dir.

KARAVUL, NEDİM

Yazar. Elbistan'da 1957'de doğdu. Öğretmen olarak görev yaptı. Birinci Dünya Harbinde Ermeni Çetecilerin Katliamına Uğramış Mağdurlar Derneği'nin başkanlığını yaptı.

Eseri; Dönüşü Olmayan Düşmanlıklar (2004)'dir.

KARPUZOĞLU HACI AHMET EFENDİ

Mutasavvıf. 1820'li yıllarda, Elbistan'a bağlı (Avliya) köyünde doğdu. Çocukluk ve gençlik yılları köyünde ve Elsitân'da geçti. Akli ve nakli ilimleri burada tahsil etti. Askerliğini yaptığı Kilis'te yolu zamanın büyüklerinden, Kilisli Baytazzâde Serмест Abdullah hazretlerine uğradı. Askerlikten sonra orada kalıp seyr-i sülûkunu tamamladı icazet ve sancakla şereflenip memleketi Elbistan'a gönderildi. Şimdi yıkılmış bulunan, Ulu Camii civarındaki tekke ve zaviyesini açarak irşat hizmetine başladı.

Gençlik yıllarında yörede adet olduğu vechile karakucak güreşiyle ilgilendi. Bu sayede irice ve sportmen bir bünyeye de sahipti. Bir gün mürşidi Baytazzade'yi ziyaretten dönerken kısa yolu tercih ederek Ahirdağı-Zeytûn-Celâ yolunu tercih eder. On kadar Ermeni eşkiyası yolunu keser. Küfür ederek eziyet etmeye yeltendikleri bir sırada Yaradana sığınıp Osmanlı tokatlarını

bir biri ardı sıra patlatmaya başlar. El, her kalkış inişte bir Ermeni eşkiyası acı bir çığlık atarak yere yuvarlanır. Kısa bir zamanda eşkiya zararsız hale gelir. Daha sonra ayıkan eşkiya dabana kuvvet kaçmaya başlar.

1912 yılında, Hakkın rahmetine kavuşur. Kızılcaoba (Oruçoğlu Stadyumu'nun üst kısmındaki) istiratgahına defn edilir. Kendilerine mürşidi tarafından verilen sancak da türbesindedir.

KAYA, MEHMET

Akademisyen. Elbistan'da 1950'de doğdu. İlk, orta ve liseyi Elbistan'da okudu. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesini bitirdi. Gülhane Askeri Tıp Akademisi'nde Askeri Tababet ve Genel Tıp konularında eğitim aldı. Asistan olarak göreve başladı. ABD'de Mississippi Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma Merkezi'nde karaciğer, pankreas ve damar nakilleri üzerinde çalışmalar yaptı.

KAYA, ÖMER

Yazar. Elbistan'da 1943'de doğdu; yedi çocuklu bir ailenin ikinci çocuğudur. İlk ve orta okulu

Elbistan'da, liseyi Maraş'ta okudu. Ankara İlahiyat Fakültesini bitirdi. Öğretmenlik mesleğine atandı. İlk görev yeri Denizli Çivril Lisesi'dir. Buradan sonra, değişik seviyedeki

okullarda görev yaptı. En son Kahramanmaraş İlköğretim Okulu'ndan 1996'da emekliye ayrıldı.

Maraş halk kültürünü araştırmak için köy köy gezdi. Farklı alanlarda araştırmalar yaptı. Birinci Dünya Harbinde Ermeni Çetecilerin Katliamına Uğramış Mağdurlar Derneği'nin başkanlığını yaptı.

Çeşitli gazete ve dergilerde araştırma ve öyküleri yayımlandı.

Eserleri: Acıpayam'ın Tatlı Verimi (I. Kitap 1971), Bilgehan (1972) Elbistan Bilmeceleri (1976), Bahçeci Hoca (1999), Yüz Yaşın Sırrı (2002), Mahallî Kelimeler Sözlüğü (Müşterek; 2003), Kahramanmaraş'ta Ceridoğulları (Müşterek; 2003), Osman Sadi Kazancı Camii ve Damlalar (2005), Hüsne Hatun (2006), Damlalar (2008)'dir.

KAYADİBİ, FAHRİ

Akademisyen. Maraş'ta 1947'de doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsünü bitirdi. Müftü olarak görev yaptı. 1991'de yüksek lisansını, 1994'de doktorasını tamamlayarak 1995'de doçent, 2001'de profesör oldu.

İstanbul İlahiyat Fakültesinde öğretim üyeliği, dekan yardımcılığı, yönetim kurulu üyeliği ve rektör olarak görev yaptı.

Mesleki makaleleri çeşitli dergilerde yayınlandı. Ödüller aldı. Hikayeler yazdı.

Eserleri; Yaygın Din Eğitiminde Cami ve Görevlileri (2000), Atatürk ve Eğitim (2002)'dir.

KENAN BEY

Devlet adamı. Maraş'ta 1830'da doğdu. Bayezidoğullarından Kalender zade Süleyman Paşa'nın oğludur. Annesi Gülendam hanım, Dulkadir evladındandır. Tahsilini Maraş'ta yaptı. Babası Süleyman Paşa'nın vefatı üzerine Padişah fermanı ile Maraş valiliğine atandı. Kısa süren bir valilik görevinden sonra annesi ile birlikte 1845'te İstanbul'a giderek kâtipliğe başladı. Zaman içinde Bâb-ı Âlî'nin en muktedir kâtiplerinden oldu. Padişah meclislerinde başkâtiplik amedcilik (özel kalem müdürlüğü) yaptığından dolayı Amedci olarak anıldı. 1876'da vefat etti. Merkez Efendi Kabristanlığı'na defnedildi.

Cömertliği, şair ve mûsîkîşînâsları himaye etmesi yanı sıra işrete düşkünlüğü ile de tanındı. Ölümüne, işrete düşkünlüğünü sebep gösterenler bile olmuştur. Nesirleri şiirlerinden üstündür. Manzum ve mensur şarkıları ile dikkat çekti.

Eserleri; Âsâr-ı Kenan Bey, Gülşen-i Sühan'dır.

KILLIOĞLU, İSMAİL

Yazar. Maraş'ta 1947'de doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra A.Ü.

Hukuk Fakültesini bitirdi. Çalışma Bakanlığında İş Müfettişi olarak görev yaparken 1978'de öğretim üyeliğine geçti.

M.Ü. İlahiyat Fakültesinde felsefe tarihi okuttu.

Maraş İmam Hatip lisesinde öğrenici iken şiir ve hikaye ile yazı hayatına başladı ve hikayede karar kıldı. İlk çalışmaları Gonca dergisi ve Memleket Gazetesi'nde yayınlandı. Hareket, Çıkış, Diriliş, Edebiyat, Gelişme, Kalem, Maveria, Yönelişler, İslâm, İlim ve Sanat, Kadın ve Aile, Türk Edebiyatı, Altınoluk, Yeni Devir, Milli Gazete gibi dergi ve gazetelerde yazdı. Kesit adlı hikayesi TV filmi oldu.

Eserleri; Ateş Yalımını Üstünde Bir Toplantı (1974), Hayata Uyanış (1984), Düşünce ve Duyarlılık (1986), Edebiyat ve Suç (1988), Ahlak-Hukuk İlişkisi (1988), Düşünce ve Özgürlük (1992), Gül ve Ateş (1993), Aşkın İzi (1999)'dir.

KILIÇ, İMRAN

Şair. Maraş'ın Cüceli köyünde 1957'de doğdu. İlkokulu köyünde,

liseyi Maraş'ta İmam Hatip Lisesinde okudu. Atatürk Üniversitesi İslamî İlimler Fakültesini bitirdi.

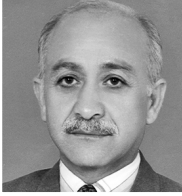
Müftü ve vâiz olarak görev aldı. Şiir

ve yazıları çeşitli gazete ve dergilerde yayınlandı.

Kahramanmaraş Müftülüğünce yayınlanan “Maraşlı Şairlerde Peygamber Sevgisi” ve “Kutlu Doğum” kitaplarının yayın kurulunda yer aldı.

Eseri; Kahramanmaraş Destanı (2001)'dir.

KILIÇ, MEHMET

Şair. Maraş'ta 1955'de doğdu. Ankara Eğitim Enstitüsünü bitirerek öğretmen olarak görev aldı.

Eserleri Vurgun Yaşamak, Bilinen Adrese Doğru'dur.

KILIÇ, MİNE

Dilbilimci. Maraş'ta 1969'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini burada tamamladıktan sonra, 1995 yılında kazandığı Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden 1999 yılında mezun oldu. Aynı yıl Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisans öğrenimine başladı. Öğretmen olarak görev aldı.

Eseri; Kahramanmaraş Merkez Ağzı (2008)'dir.

KINALI EBUBEKİR EFENDİ

İlim Adamı. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. İlk eğitimini Maraş'ta almış ve İstanbul'a giderek Tevfikzâde Mehmet Efendi'ye mülâzım olmuştur. Eğitimi tamamlandıktan sonra müderris olarak görev yapmıştır. Vefat tarihi 1696'dır.

KIRAÇ, ALİ TUFAN

Müziyen Göksun'un Kanlıkavak köyünde 1972'de doğdu. Küçük yaşta saz çalmayı öğrendi. İl

kokula doğduğu köyde başlayıp İstanbul'da bitirdi. Ortaokul ve liseyi İstanbul'da okudu. Marmara

Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümünü bitirdi. 1992'de Otaköy'de bir barda sahne hayatı başladı. 1994'de ilk demo kasetini hazırladı. 1998'de ilk albümü Deli Düş piyasaya çıktı. Şarkıları için klip yaptı. 2000'de ikinci albümü Bir Garip Aşk Bestesi çıktı. Aynı yıl Funda Arar ile birlikte düet albümü Sevgiliye ve Zaman adlı albümleri çıktı. 2002'de Zerda dizisi ile birlikte film müziği yapmaya başladı. Film müzikleri geniş kitlelerin ilgisini gördü. Zerda'nın yanı sıra; Bir İstanbul Masalı, Aliye, Yağmur Zamanı, Gözyaşı Çetesi, Binbir Gece, Beyaz Gelincik gibi dizilerin müziğini yaptı.

2005'de Beyaz İnci Televizyon Ödülleri'nde Drama dalında Bir İstanbul Masalı adlı dizi ile En İyi Müzik ödülünü kazandı.

2007'de Fenerbahçe Spor Kulübü'nün 100. yılı için beste yaptı.

Albümleri; Deli Düş (1998), Bir Garip Aşk Bestesi (1999), Sevgiliye (2001), Zaman (2001), Kayıp Şehir (2004), Benim Yolum (2007)'dur.

KIRMACI, MEHMET SAİD

Şair. Maraş merkeze bağlı Çakmaklı köyünde doğdu. Ana tarafı Maraş merkezde mukim Kırmacızadelere. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Maraş milli mücadesine katılmıştır. Öğretmen olarak görev almış, idarecilik ve bölge başmüfettişliği görevlerinde bulunmuştur.

Şiirleri mahalli gazete ve dergilerde yayınlanmış ve bir defterde toplanmıştır. Vefatından sonra bu defter kaybolmuştur. Vefat tarihi 1941'dir.

KISAKÜREK, ABİDİN MÜMTAZ

Şair. Hayatı hakkında fazla bir bilgi yok. Maraş'ta doğdu. İlk tahsilinden sonra İstanbul'a giderek Türk Sanatı adıyla bir dergi çıkarttı. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayınlandı.

Eseri; Dilbilgisi Özeti (1949)'dur.

KISAKÜREK, HAKKI

Akademisyen. İstanbul'da 1913'de doğdu. Kısakürek ailesinden Abdulkadir beyin oğludur. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Liseyi Trabzon'da okuyarak Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsünü ve Ziraat Fakültesini bitirdi. Üniversitede asistan olarak görev aldı. Bağcılık üzerine yaptığı çalışmalarla 1953'de doçent oldu. 1956'da ABD'ye giderek araştırmalarda bulundu. 1960'da profesör olarak birçok dış ülkede araştırmalarda bulundu. 1966'da vefat etti.

KISAKÜREK, MEHMET

Akademisyen. Maraş'ta 1948'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesini bitirdi. 1971'de yüksek lisansını tamamladı. Eğitimde Program Geliştirme adlı çalışması ile doktarasını yaptı. 1979'da doçent, 1986'da profesör oldu. Hakemli dergilerde makaleler yayınladı. Uluslar arası toplantılara katılarak bildiriler sundu. Yüksek Öğretim Kurulu başkan vekilliği yaptı. Bir çok idarî hizmetlerinin yanı sıra bilimsel bir çok kuruluşa üyeliği de bulunmaktadır.

Çok sayıda eseri ve yayınlanmış ilmi makâleleri vardır.

KISAKÜREK, NECİP FAZIL

Yazar. İstanbul'da 1904'de doğdu. Ailesi aslen Maraşlıdır. Dedesi küçük yaşta İstanbul'a gitmiştir.

Amerikan, Fransız kolejlerinde okur. Ortaöğrenimini Heybeliada Deniz Okulunda tamamlar. Darülfünun felsefe şubesinde okur. Fransaya gönderilir. Bir yıl okur. Öğrenimini yarıda bırakır. Ülkesine döner. Bankada memur olarak çalışır, sonra memuriyeti bırakır. Tamamen yazı hayatına atılır. Geçimini bu yolla yapar.

Sanatta ilk çıkışını şiirleriyle yapar. Şöhreti hızla yayılır. Sonra tiyatroya yönelir. 1936 da Ağaç dergisini 1944 de Büyük Doğu'yu çıkartır. Muhtelif aralıklarla bu dergiyi yıllarca çıkarmaya devam eder. Bu esnada yazının her çeşidini, kitabın her türlüşünü yazar. Çok sayıda kitabı olur. Aynı zamanda konferanslar da vererek bir konuda daha isim sahibi olur.

En üstün yanı şiiridir. O bir Sultanüşşüara'dır. Anasına söz vermiş, çalışmış ve şair olmuştur. Şairliğini dünyasına kabul ettirmiştir. Şiirde dünya görüşünü Çile adlı şiir kitabının başına koyduğu Poetika adlı yazısında ortaya koyar.

Şiirleri incelenince görülür ki, o bir söz ustasıdır. Şiiri bile yazarken

sanki bu ustalığı sâyesinde yazar. Kullandığı dil ağzında anasının sü-tüdür. Onunla dilediği gibi gayet rahatlıkla oynar. Ve yerine koyduğu kelime için birileri çıkıp da bu buraya konulmayacaktı diyemez. Çünkü kelime kullanılabileceği en güzel şekilde kullanılmıştır.

Şiirlerini hece vezniyle yazar. Şiirde kafiye kullanımına dikkat eder. Böyle olmakla beraber hece vezni ile yazılan Türk şiirine ondan daha fazla anlam ve iç derinlik kazandıran olmaz. Şiire metafizik arayışlar katar. Konular bulur. Mükemmeliyyet kazandırır. Hece vezni ile yazılan şiiri basitlikten kurtarır. Necip Fazıl şiire ölünceye kadar emek verir.

Şiirde üstad olmakla beraber nesirde de kalemını, nesrin bütün dallarında oynatır. Roman, hikaye, biyografi, tiyatro, tarih, tarihi roman vs gibi nesrin çeşitli dallarında kitap yazar.

Tiyatroda bir dönemin flaş ismidir. Eserleri tiyatrolarda oynar. Film haline getirilir. Tiyatro eserleri fevkalade muhteva yüklüdür.

Türk tarihine hizmet eder. Osmanlı tarihinin genel çöküş sebeplerini gösterir. Tarihlerini verir. Bilhassa yakın tarihte oynanan oyunları su yüzüne çıkarır. II. Abdülhamid'in tezkiyesini sağlar. Hakkında makaleler ve eserler yazar. Lozan'la beraber kurulan devletin, kuruluşunda oynanan oyunları milletine sergiler.

İmparatorluğun yıkılışında Masonların ve Yahudilerin oynadığı rolleri ortaya koyar.

Ehl-i tarikidir. Hidayetine sebep bağı olduğu Seyyid Abdülhakim Arvasi'dir. Hayatı boyunca ona bağlı kalmıştır. Ondan nakiller yapmıştır. Râbîta adlı eserini Türkçeye aktarmıştır. Tasavvufu alakalı eser yazmış Doğu ve batı mistisizmini karşılaştırmıştır. Tasavvuf konusunda biyografik eserler de yazmıştır.

Çok çeşitli konularda kitaplar yazar, kalem oynatır. Birkaç misal daha verirsek; Hapishane hatıraları yazar, "Namık Kemal" gibi biyografiler yazar. Bab-ı ali hatıraları yazar. Peygamberler tarihi, ilmihal yazar. Hikaye yazar, ata senfoni bile yazar.

Fakat en mühimi İslam davasını; düşünce, ideoloji, müessese, devlet, medeniyet ve kültür planında "İdeolocya Örgüsü" adı altında hem hâlâ aşılammış bir ölçüde ve en iyi tarzda yazar. Bir tefekkür insanı olduğunu gösterir.

Siyasetle de uğraşır. İnkılap yobazlarıyla siyasî ve fikri planda mücadele eder. Bu yolda parti kurar, dergi çıkartır. Hapse girer. Hatta ömrünü yer. 27 Mayıs'ın kahrına uğrar. 12 Eylül'ün baskısını görür. Üzerinde hapis cezası olduğu halde vefat eder. İhtilalciler onu, ölüm halinde dahi afvetmez.

Bir coşkun iman insanıdır. Doğuştan bir şuur dehasıdır. Bir aksiyon

adamıdır. Ancak çağında ne hakkı ile imanını yaşayabilmiş ne de gönülünce bir aksiyon ortaya koyabilmiştir. Onun için de hırçın yaşamıştır. Hatta ve hatta bunu üslubuna dahi girdirmiştir. Tahrip döneminde gelmiş, bahar dönemi yaz dönemi insanları gibi ordular aramıştır. Bunun ruhunda açtığı yaraları, şuurunda meydana getirdiği velveleleri, kelimeleri seçerken hissettirmiştir. Tok yazmıştır. Davası uğrunda her şeye katlanmıştır. Yoksulluksa yoksulluk, hapisse hapis, hepsini tatmıştır. Ülkede davası uğruna hapis cezası yemede rekor kırmıştır. Davasını çok iyi savunmuştur.

25 Mayıs 1983'de vefat eder.

Eserleri; Örumcek Ağı (1925), Kaldırımlar (1928), Ben ve Ötesi (1932), Birkaç Hikaye Bir Kaç Tahlil (1933), Tohum (1935), Bir Adam Yaratmak (1937), Abdülhak Hamid ve Dolayısıyla (1937), Künye (1940), Sabırtaş (1940), Eseri ve Tesiriyle Namık Kemal (1940), Para (1942), Vatan Şairi Namık Kemal (1944), Müdafaa (1946), Halkadan Pırıltılar (1948), Nâm-ı Diğer Parmaksız Salih (1949), Çöle İnen Nur (1950), 101 Hadis (1951), Maskenizi Yırıyorum (1953), Sonsuzluk Kervanı (1955), Cinnet Mustatili (1955), At'a Senfoni (1958), İdeolocya Örgüsü (1959), Büyük Doğu'ya Doğru (1959), Altın Zincir (1959), Altun Halka (1960), O ki O Yüzden Varız (1961), Her Cephesiyle

Komünizm (1961), Türkiye’de Komünizma ve Köy Enstitüleri (1962), Çile (1962), İlim Beldesinin Kapısı (1964), Reis Bey (1964), Ahşap Konak (1964), Siyah Pelerinli Adam (1964), İman ve Aksiyon (1964), Binbir Işık (1965) Ulu Hakan Abdülhamid Han (1965), Büyük Kapı (1965), Ruh Burkuntularından Hikayeler (1965), Tarih Boyunca Büyük Mazlumlar (1966), İki Hitabe (1966, Türkiye’nin Manzarası (1968), Peygamber Halkası (1968), Tanrı Kulundan Dinlediklerim (1968), Binbir Çerçeve I-V (1968-69), Müdafaalarım (1969), Çepeçevre Anadolu ve Gençlik (1969), Çepeçevre sosyalizm, Komünizm ve İnsanlık (1969), Son Devrin Din Mazlumları (1969), Yunus Emre (1969), Şiirlerim (1969), Kanlı Sarık (1970), Yılanlı Kuyudan (1970), Yeniçeri (1970) Aynadaki Yalan (1970), Nur Harmanı (1970), Mukaddes Emanet (1971), Senaryo Romanları (1972), Esselam (1973), Tarihimizde Moskof (1973), Türkiye’nin Manzarası (1973), Hikayelerim (1973), Hac (1973), Başbuğ Velilerden 33 (1974), O ve Ben (1974), Hitabe (1975), Babıali (1975), Sahte Kahramanlar (1976), İhtilal (1976), Rapor 1-13 (1976-80), Veliler Ordusunda 333 (1976), Yolumuz, Halimiz, Çaremiz (1977), İbrahim Ethem (1978), Doğru Yolun Sapık Kulları (1978), İman ve İslam Atlası (1981), Batı Tefekkürü ve İslam Tasavvufu (1982) ve Kafa

Kağıdı (1983)’dir. Ayrıca çeviri ve sadeleştirmeleri de vardır.

KISAKÜREK, VEYSİ

Yazar. Maraş’ta 1892’de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş’ta tamamladı. Halep ve Şam’da öğrenimine devam etti. Maraş millî mücadelesine katılarak Millî Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti içerisinde yer aldı. Boğazkesen mevkii başkanı olarak görev yaptı.

Şiir ve makaleleri mahalli dergi ve gazetelerde yayımlandı. Maraş millî mücadelesini tiyatro eseri şeklinde kaleme aldı.

Eseri; Kurtuluş (1950)’dir.

KİPER, ÂŞIK MEHMET

Ozan. Maraş’ta 1911’de doğdu. Babası Âşık Mustafa Maraş millî mücadelesine katıldı ve şehit oldu. Okuma yazma bilmemesine rağmen küçük yaşta âşık geleneğine girerek saz çalıp söylemeye başladı. Şiirlerinde Yanık mahlasını kullandı. 1933 yılında takdirnâme ile ödüllendirildi. İstanbul ve Ankara radyolarında bağlama çaldı. Sadi Yaver Ataman’ın korosunda yer alarak cura çaldı. 1965’de İstanbul’da vefat etti.

Eseri; Maraşlı Âşık Mehmet Kiper (1939)’dir.

KOÇ, KANDEMİR

Yazar. Göksun’un Hacıömerli köyünde 1952’de doğdu. İlkokulu

köyünde ortaöğrenimini Göksun Lisesinde tamamladı. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı.

Eseri; Arayış (1993)'dir.

KONAN, ADEM

Şair. Afşin ilçesinde 1964'de doğdu. Yüksek öğrenimini Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesinde tamamladı. Öğretmen olarak göreve başladı.

Şiirlerini Töre, Erguvan, Türk Yurdu, Dolunay, Mina ve Uzun Sokak gibi dergilerde yayımladı. Yazı ve denemeleri ise Türk Edebiyatı Dergisi'nde yayımlandı.

Tercüman gazetesinin düzenlediği şiir yarışmasında mansiyon, Yeni Düşünce gazetesinin şiir yarışmasında ikincilik, Milli Eğitim Bakanlığının düzenlediği yarışmada birincilik, Diyanet Vakfının "Münacat" yarışmasında üçüncülük, Irmağın Yakarışı adlı şiir kitabıyla Öğretmenler Arası Kitap Yarışması Şiir Dalı'nda birincilik ödülleri kazandı.

Eserleri; Irmağın Yakarışı (1995), Türk Şiir Güldestesi (Doç Dr Hüseyin Özbay ile birlikte)'dir.

KORLAELÇİ, MURTAZA

Akademisyen. Maraş'ta 1947'de doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra A.Ü. İlahiyat Fakültesi ve

H.Ü. Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. 1980'de doktora yaptı. Erciyes Üniversitesinde doçent ve profesör olarak görev yaptı. 1996 yılında A.Ü. İlahiyat Fakültesi Felsefe Tarihi Anabilim Dalına atandı.

Telif ve çeviri makaleleri çeşitli dergilerde yayınlandı. Felsefe Dünyası dergisinin yayın kurulunda yer aldı. Din felsefesi alanında birçok bilimsel toplantıya katıldı, bildiriler sundu. Türk Felsefe derneği yönetim kurulunda görev yaptı.

Fransızcadan çeviriler yaptı.

Eseri; Pozitivizmin Türkiye'ye Girişi (1986)'dir.

KOZAN, HACI ABDULLAH

Yazar. Türkoğlu ilçesinin Yeşilyöre kasabasında 1966'da doğdu. İlk öğrenimini Yeşilyöre'de, orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Erzurum Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı. Görev yaptığı okullarda gazete ve dergiler çıkarttı.

Eserleri; Sesteş (Eş Sesli) Kelimeler Sözlüğü (1997), Mahalli Kelimeler Sözlüğü (müşterek, 2003), Yeşilyöre Kasabası (2007)'dir.

KÖK, MUSTAFA

Akademisyen. Elbistan'da 1947'de doğdu. İlk ve ortaokulu Elbistan'da, liseyi Gaziantep'te okudu. İstanbul

Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe bölümünü bitirdi. Öğretmen ve yönetici olarak görev yaptı. 1987’de üniversiteye geçiş yaparak öğretim görevlisi oldu. 1996’da doktorasını tamamladı. Kitap tercümeleri yaptı. Yazıları çeşitli dergilerde yayımlandı. 2006’da emekli oldu.

Aksu TV’de kültür programları yaptı.

Eserleri; Nurettin Topçu’da Din Felsefesi (1995), Mistik Dünya Görüşü ve Bergson (2001)’dir.

KUDDUSİ

Şair. Niğde/Bor’da 1769’da doğdu. Aslen Maraşlıdır. Asıl Adı Ahmet’dir. Babasının adı Şeyh İbrahim’dir.

Kuddûsî’nin babası büyük bir velîdir. İlk dersi babadan alır. Ah-rârîyye yolunu ve adâbını öğrenir. Sonra uzun yıllar medreseye gider. 1786’da babası vefat eder. Kendisi de aldığı bir emirle Turhal’a gider. Turhal şeyhi denen zatın sohbetinde bulunur. Kemâle erer. Ordan ayrılır, Erzincan’a gider. Erzincan’dan Şam’a, ordan Mısır’a, ordan da Hicaz’a gider. Mekke de uzlet hayatı yaşar. Yüksek mevkiiler elde eder. İki hac mevsimi Mekke’de yaşadıkdan sonra Bor’a döner. 1807-1810 Türk-Rus savaşına bilfiil katılır. Daha sonra yeniden Hacca gider. Orda çöl, vadi nereyi bulursa orada uzlet eder. Birçok ihsanlara nâil olur. Sonra yine Bor’a döner.

Fakat orda da yine evine kapanarak 13 yıl uzlet hayatı yaşar. İstanbul’a da gider. Birçok ihsanlara nail olur. Kerametler gösterir. Velayetine herkesler şahid olur.

İstanbul’dan Bor’a döner. Padişah onun durumunu öğrenmek için Bor’a adamlar gönderir. Fakat çalışıp geçinen bir insan olmayı ihsanlarla geçinen bir adam olmaya tercih eder.

Kuddusi Maraş’a da gelir. Bağlı olduğu aileyi ziyaret eder.

Şiirinde hece ve aruz vezni kullanır. Halkın anlayacağı şiirler söyler. Hasseten ilahileri Anadolu da fevkalade tutunur. Önce Nakşidir, sonra Kadiri olur.

1265 senesinde Bor da vefat eder. Vasiyeti üzerine eski mezarlığa gömülür.

Eserleri; Divan, Pendnâme, Vasiyetnâme, İcâzetnâme, Nesâyih, Hazinetü’l-Esrâr ve Ğanimetü’l-Ebrâr, Medâyih, Muhtasar Tıbb-ı Nesbevî, Mektublar ve Risâleler’dir.

KUL AHMET

Ozan. Çağlayancerit ilçesi Bozlar köyünde 1932’de doğdu. Asıl adı Ahmet Kartalkanat’tır.

Küçük yaştan itibaren dede geleneği olan âşık tarzı saz çalıp şiirler söyledi. İlk derslerini Aşık Veysel’den aldı. Hayali sevgilisi Şah Zeynep’i aramak için yollara düştü. Gezgin

âşıklarla dolaştı. Hemen hemen bütün Avrupa ülkelerini gezdi. Toplumsal şiirleri yüzünden tutuklandı.

Yurt içinde ve yurt dışında sayısız konserler verip kasetler çıkarttı. 1997'de vefat etti.

Eserleri; Kul Ahmet Hayatı ve Şiirleri, Kul Ahmet İle Şah Zeynep, Zalımın Zulmüne Dayan Ha Dayan, Gelin Dostlar Bir Olalım, Güzel Anadolom, Barışalım, Dünyanın Sesi, Atatürk'ün İzindeyiz (1981), ve Gelin Atatürk'ün Yoluna Dostlar (1983)'dir.

KUL HAMİT

Ozan. Afşin ilçesinin Alemdar köyünde 1916'da doğdu. Babası Bakî Efendi, annesi Mihriban Hanım'dır. On bir yaşında gördüğü bir rüyada içtiği şerbetle âşık tarzı şiirler söylemeğe başlar. İmamlık, ırgatlık, çiftçilik yapar. 1978'de vefat etti.

Eserleri; Kul Hamit'in Hayatı ve Şiirleri, Kalbimin Sesi, Umut Çiçekleri'dir.

KUL HASAN

Ozan. Afşin ilçesinin Emirilyas köyünde 1933'de doğdu. Asıl adı Hasan Gören'dir. İlkokuldan sonra öğrenimine devam edemedi. Âşık tarzı şiirler söyleyip saz çaldı. Gece

bekçisi olarak çalıştı. Çeşitli dergi ve gazetelerde şiirleri yayınlandı.

Yayınlanmış eseri; Aşık Kul Hasan (1963)'dir.

KURNAZ, AHMET

Şair. Elbistan'da 1959'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Elbistan'da tamamladı. Yüksek öğrenimini tamamlayamadan okulu bırakmak durumunda kalıp memur olarak görev aldı.

Şiir yazmaya 5 yaşında başladı.

Eseri; Can Diktim Toprağa'dır.

KURT, CELÂLETTİN

Yazar. Elbistan'da 1960'da doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini memleketinde tamamladı. İstanbul Eğitim Enstitüsünü bitirdi. Öğretmen olarak görev yaptı.

Şiir ve yazıları, Dolunay, Türk Edebiyatı, Uzun Sokak, Erguvan, Konevi, Horon, Güneysu, Milli Eğitim, Berceste, Somuncu Baba, Bizim Ocak gibi çeşitli dergilerde yayınlandı. Gündönümü, Tebeşir ve Şardağı sanat edebiyat dergilerinin yayın yönetmenliğini yaptı. Şiir yarışmalarında bir çok ödüller aldı.

Şiirin yanısıra, hikaye, derleme, makale, monografi, araştırma türlerinde de bir çok eseri bulunmaktadır.

Eserleri; Elbistanlı Şairler Anto-

lojisi I-II (1995), Gönülünüz Çiçek Tarlası (1996), Üç Gül Düştü Gön-lümüzden (müşterek, 1997), Çiçekler Artık Solmasın, Gülnâre, Adın Kaldı Yüreğimde, Dibace-i Aşk, Mavi Kuşun Rüyası ve O Amcalar Umutlarımızı Çaldılar'dır.

KURTARAN, HALİT

Yazar. Maraş'ta 1915'de doğdu. Babası Şeyh Ali Sezai Efendi, annesi Ayşe hanımdır. Çocuk günleri savaş yılları içinde geçti. Öğrenimini tamamladı ve öğretmen olarak görev aldı. Çocukların "gâvur olur" korkusuyla okula gönderilmediği yıllarda aile velilerini ikna ederek eğitimin yaygınlaşması için çaba gösterdi.

Babası Şeyh Ali Sezai Efendi'nin Milli Mücadele Hatıraları'nı yayınlamak için uğraştıysa da ömrü kâfi gelmedi. 29 Temmuz 2002'de vefat etti.

Eseri; Her Yönüyle Maraş (Celal Çoğalan ile birlikte, 1969)'dır.

KURTCEPHE, İSRAFİL

Akademisyen. Afşin'de 1958'de doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra Ankara Üniversitesi D.T.C.F.'ni bitirdi. S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisans yaptı. Araştırma görevlisi ve Kuleli Askeri Lisesinde öğretmenlik yaptı. 1999'da profesör oldu. Kara Harp Okulu Tarih Bölümü Başkanlığı, A.Ü. Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Başkanlığı, Atatürk İlkele-

ri ve İnkılâp Tarihi Araştırma Merkezi Müdürlüğü, Sosyal Bilimler Enstitüsü Enstitü Kurulu Üyeliği ve Fen Edebiyat Fakültesi Fakülte Kurulu Üyeliği görevlerinde bulundu.

Makaleleri çeşitli dergilerde yayınlandı.

Eserleri; Kuleli Askeri Lisesi Tarihi (1985), Kara Harp Okulu Tarihi (1992), Kara Harp Okulunda Öğretimin Gelişmesi (1994), Laiklik ve Çağdaşlaşma (1994), Türk-İtalyan İlişkileri (1995) ve Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası'nda Musul Sorunu (1998)'dur.

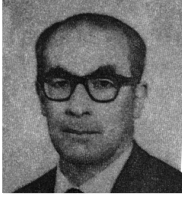
KUŞÇU, MUSTAFA

Milli Mücadele Kahramanı. Maraş'ta 1896'da doğdu. İlkokulu, Rüştüye ve İdadiyi okudu. Askere yedek subay olarak katıldı. Çanakkale cephesinde görev yaptı. Çanakkale savaşları bittikten sonra terhis edilerek memleketine döndü. Özel İdare Katipliği ve Maraş İdadi Mektebi Terbiyeyi Bedeniye muallimliği görevlerinde bulundu. Şehrin işgali sonrasında kurulan Kuvayı Milliye kurucuları arasında yer aldı. Bayazıtlı Mahallesi sivil mıntıka komutanlığını üstlendi. Şehrin düşman işgalinden kurtulması için mücadele etti. Maraş'ın düşman işgalinden kurtuluşunun akabinde Antep cephesinde görev yaptı. Sakarya savaşına katılarak

İzmir ve Afyon cephelerinde görev aldı. Kırmızı şeritli İstiklal Madalyası ile ödüllendirildi.

Vilayet daimi encümen üyesi ve Belediye encümen üyeliği görevlerinde bulundu. Bir süre Belediye Başkan vekilliği de yaptı. 1950-1954 yılları arası Ticaret ve Sanayi Odası başkanlığı yaptı. 1989'da emekli oldu. 17 Ocak 2000 tarihinde vefat etti.

KUTLU, ŞEMSETTİN

Yazar. Göksun'un Çardak bucağında 1918'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Gaziantep'te tamamladı. İstanbul

Yüksek Öğretmen Okulu Türk Dili ve Edebiyatı felsefe bölümünü bitirdi. Öğretmen ve yönetici olarak görev yaptı. Avrupa ve Amerika da araştırmalarda bulundu.

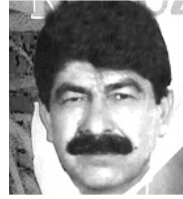
Yazılarını, Vatan, Yedigün, Çınaraltı, Cumhuriyet, Zafer, Milliyet, Yeni İstanbul, Yaratış, Varlık, Hisar, Türk Edebiyatı, Hayat, Gösteri gibi dergi ve gazetelerde yayınladı. Çeşitli antolojiler ve sadeleştirmeler yaptı.

25 Ağustos 1991'de İstanbul'da vefat etti.

Eserleri; Eski Türk Hayatı (1958), Türk Romanları (1970), Türkçe Kadın-Erkek Adları (1972), Diyorlar ki (1972), Lehçetü'l-Hakayık (1972), Tanzimat Dönemi Türk

Edebiyatı Antolojisi (1972), Servet-i Fünun Dönemi Türk Edebiyatı Antolojisi (1973), Şair Dertli (1979), Türk Edebiyatında Kahramanlık Şiirleri Antolojisi (1981), Metinlerle, Örneklerle Şairler ve Yazarlar (1981)'dir.

KUTUZMAN, SEYİT AHMET

Şair. Elbistan'da 1946'da doğdu. Yüksek öğrenime Ankara Dil Tarih Coğrafya Fakültesinde devam ettiyse

de de ikinci sınıftan ayrıldı. Memur olarak görev yaptı. 1999'da vefat etti.

Şiirlerini Arif Bilgin toplayarak Gül Dağları (2002) adıyla kitaplaştırdı.

KUYUMCU, ALİ İHSAN

Şair. Elbistan'da 1950'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Elbistan'da bitirdi. A.Ü. Sosyal Bilimler Bölümünü bitirdi. Değişik illerde devlet memuru olarak görev yaptı. Çeşitli gazete ve dergilerde şiir, hikaye ve araştırma yazıları yayımlandı. Resim çalışmalarına ağırlık vererek çalışmalarını değişik yerlerde sergiledi. Masal derlemeleri yaptı.

Eserleri; Yudum Yudum (1970), Bildiğin Gibi (1980), Gurbet Akşamları (1990), Çizemediğim Resim, Yıldıralem (1994), Elbistan Sokakları (1995), Osman Necati

Erginöz Eğitimde 60 Yıl ve Anılar (2002)'dir.

KÜÇÜKDAĞLI, SEYDİ

Eğitimci – Bürokrat. Maraş'ta 1963'de doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini memleketinde yaptı.

1987'de Selçuk Üniversitesinden Lisans Diploması ve Pedagoji Belgesi olarak yüksek tahsilini tamamladı. Sosyal, kültürel ve sportif alanlarda öğrenci, sınıf ve okul temsilciliği yaptı. 17 yıllık eğitim-öğretim süresi içerisinde her dönem Başarı Belgesi olarak, tüm okullarını derece ile bitirdi.

1987 yılında Milli Eğitim Bakanlığının yeterlilik sınavını kazandı. Kahramanmaraş Lisesine öğretmen olarak atandı. 1990 yılında kurumunda Rehberlik Servisi oluşturarak Psikolojik Danışmanlık yaptı. 1992 yılında Eğitim Yöneticisi olarak atandı. 1996 yılında Çukurova Üniversitesinde devam ettiği programla Bilgisayar Formatörü oldu. Başarılı çalışmaları nedeni ile M.E.M.'den dört kez Teşekkür Belgesi aldı. 1992–2003 yılları arasında M.E.B. Sosyal ve Kültürel Faaliyetleri kapsamında 11 yıl Jüri görevi yaptı.

Sosyal, Kültürel ve Sportif alanlarda çeşitli etkinliklerde bulunarak Ser-

tifika, Başarı ve Katılım Belgeleri aldı.

2003 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı Kahramanmaraş İl Müdürlüğü'ne atanarak İl Müdürlüğü görevine başladı. 09 Ocak 2004 tarihinde ise Resmi Gazetede yayınlanan üçlü Kararname ile asaleten İl Müdürü olarak atandı.

İl Müdürü olarak görev yaptığı süre zarfında kurumsal kimlik ve kamusal sorumluluk anlayışı içerisinde başarı ile gerçekleştirdiği proje, çalışma ve faaliyetler nedeniyle Valilik Makamı tarafından üç kez Takdirname ile taltif edildi. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından da dört kez temsil için yurt dışında görevlendirildi. 2008 yılında TRT Ankara Televizyonu tarafından hazırlanan Kahramanlık Yolunda... "Maraş" adlı Kurtuluş Belgeseline Danışmanlık yaptı. Turizm ve Otelcilik Programı'nın açılışına katkılarından dolayı Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, eski eserlerin restorasyon çalışmalarına katkıları nedeniyle de Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından Teşekkür Belgesi verildi.

İl Müdürlüğü görevinin yanı sıra İl İdaresi içerisinde bulunan konsey, kurul, komite ve komisyonlarda görev yaptı. İl Denetim Komisyonu Başkanlığı ve T.F.F. İl Hakem Kurulu As Başkanlığı yaptı. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniver-

sitesinde de Pt. Öğretim Görevlisi olarak bulundu. Kişisel gelişim, kurumsal kimlik, kamusal sorumluluk, liderlik, kalite yönetimi ve takım ruhu gibi konular üzerine seminerler verdi.

KÜÇÜKKÜRTÜL, ALÂADDİN

Şair. Maraş'ta 1927'de doğdu. Yokluk ve anne babayı küçük yaşta kaybetmenin acısı ile şiir yazmaya başladı. Beste yaptı. Hadis ve fıkıh okudu. Osmanlı tarihi ve İnkılâp tarihi üzerine incelemeler yaptı. Şiir yazmaya son zamanlarına dek devam etti.

Vefat tarihi 1990'dır.

KÜÇÜKKÜRTÜL, BÜNYAMİN

Şair. Maraş'ta 1970'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim A.S.D. bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı. Suluboya ve karışık tekniklerle soyut resimler yaptı. Sergiler açtı.

Aynı zamanda şiir, deneme ve hikayeler yazdı. İnsan Saati dergisini arkadaşlarıyla birlikte çıkarttı. Şiir-

lerinde Bünyamin K. müstearını kullandı.

Eserleri; Yanımdaki (1992), Dağ Hazırlığı (1996), Hiçbir Baloda Yokum (2002), Bak Anne Geliyor Bir Kara Tren (2008)'dir.

KÜPELİ, SADETTİN

Akademisyen. Elbistan'ın Eldelek köyünde 1941'de doğdu. İlk ve orta okulu Elbistan'da, liseyi Antakya'da okudu. A.Ü. Tıp Fakültesini bitirdi. 1977'de doçent, 1982'de profesör oldu. İbni Sina Hastanesi Üroloji Ana Bilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak görev yaptı.

Birçok dernekte üyelikleri bulunmakta olup yurtiçi ve yurt dışında 200'ün üzerinde bilimsel yayını bulunmaktadır.

L

LÂMÎ

İlim adamı. Elbistan'da 1826'da doğdu. Asıl adı Ahmed'dir. Babası o dönemin bilginlerinden Hacı Mustafa Efendi'dir. Henüz yedi yaşında iken İlmihal, Kaside-i Bürde, Pend-i Atar okur, Kuran-ı Kerim'i hıfzeder. Medrese eğitimi alarak hocası Osman Efendi'den Arapça, Farsça, Edebiyat, Mantık ve Riyaziye okur. Şiirler yazar. 1845'de Urfa'ya giderek Sakıp Efendi'ye intisap eder. İyi bir hatip olarak eğitim hizmetlerinde bulunur. Halk arasında "Sarı Vaiz" adıyla anılır.

Ömrünün sonuna kadar Urfa'da kalır ve 1888'de vefat eder. Mezarı Urfa'da Mevlid-i Halil mezarlığındadır. Mezar taşında; "el-Âlimü'l-

fadıl ve vahidü'l-asr ve feridü'd-dehr es-Seyyid Ahled Lâmiî b. Mustafa Elbistânî" kaydı bulunmaktadır.

M

MAHMUD HAMDİ BİN DAVUD (EDDİMİŞKİ)

İlim Adamı. Muhtemelen Maraş'ta doğmuştur. Meşhur olan ismi Maraşlı Mahmut Efendi'dir.

Ancak daha sonra Şam'da okumuştur. Şam'da hocalık yapmış hayatını burada devam ettirmiştir.

Talebesi olan Seyyid Şefik Ahres'in dediğine göre "huccettir, sikadır, sadık"tır.

Doğum yılı belirsiz olup ölüm tarihi 1921'dir.

İlimde en yüksek tabakaya çıkmıştır. Arap edebiyatında ve dini ilimlerde çok güçlüdür. Nahiv, Mantık, Fıkıh ve Usulüdin'de yed-i tûlâ sahibidir. Arapçaya ne kadar va-

kılsa Türkçeye de o kadar vakıftır. Kendisine "Alîmül Fukahâ, Fakîhül Ulemâ" lakabı verilmiştir.

Dört eseri vardır. 1-Bülğatül Mürid fil fıkhi vettevhid. Telif tarihi 1893'dür. 1894'de Dımışk'ta basılmıştır. 2-Tuhfetül Menasik. Telif tarihi 1893'tür. Şam'da 1895'de basılmıştır. 3-Tuhfetül İhvân Alânasâhatil halan. 1908'de Dımışk'da basılmıştır. 4-Neylül Ereb fi marifetil edeb. İlk baskısı 1909'da Dımışk'da yapılmıştır. İkinci baskısı yine Dımışk'ta 1990'da basılmıştır.

MAHSÛSE HANIM

Şair. Maraş'ta 1865'de doğdu. Babası Bayazıtoglu Abdullah Bey'dir. Şair Yusuf Kenan Bey ise dayısıdır. Belki dayısından etkilenerek belki

de genç yaşta yaşadığı acılar dolayısıyla şiirler yazar. Emirmahmutoğlu Hüseyin Naci Bey'le evlenmiş ve eşini genç yaşta kaybetmiştir.

Eşini kaybettiğinde kendisi henüz 21 yaşında olup çocukları Hakkı ve Yaver küçük bebektir. Tevfik ise henüz doğmamıştır.

Vefat tarihi 1925'dir.

MALİK BİN EJDER (EŞTER)

Asker. Aslen Yemen'lidir. Yermuk muhârebesinde gözünün biri yaranıp dışına çıkmış ve öylece iyileşmiş olduğundan adı Eşter olarak kalmış.

Hz. Ömer'in hilâfeti döneminde Halid bin Velid komutasındaki İslâm orduları ile birlikte Maraş'ın fethine katılmış. Daha sonra Hz. Osman'ın şehâdeti olayına adı karışmıştır. Komutasında Irak'tan getirdiği güç Hz. Ali'nin ordusunun bel kemiği olmuştur. Sıffin ve Cemel'de aktif görev almıştır.

Hz. Ali tarafından Mısır'a takviye için gönderildiğinde yolda Hz. Muaviye'nin görevlendirdiği insanlar tarafından zehirlenmiştir.

Hz. Ali ölümüne çok üzülmüş ve ağlamıştır. "Ben Hz. Peygambere göre neysem sen de bana göre öylesin" demiştir.

Maraş insanı ona bir makam vermiş, hakkında birçok efsâne oluşturmuştur.

MARAŞLI, AHMET

Yazar. Maraş'ta 1958'de doğdu.

İlk ve orta okulu memleketinde bitirdi. Akşehir İlköğretmen okulu-

nu ve Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi bölümünü bitirdi.

Çeşitli eğitim kurumlarında ve derneklerde kendisinin geliştirdiği bir eğitim projesini anne babalara, öğrencilere ve eğitimcilere seminer olarak sundu.

Araştırma, inceleme, yazı ve şiirleri çeşitli yerlerde yayınlandı.

Eserleri; Evde Okul Okulda Kalite, Kur'an'ın Diziliş Mucizesi, Okumayı Sevdirmeye Yolları (2008), Eğitimde ve Hayatta Çocuğumu Nasıl Yönlendirebilirim (2008)'dir.

MARAŞLI, SEMA

Yazar. Maraş'ta 1969'da doğdu.

İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. İmam

Hatip Lisesi öğre-

niminin ardından Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı Kur'an Kurslarında öğretmenlik yaptı. İşletme okudu. Özel bir üniversitede Davranış Bilimleri okuyarak psikoloji eğitimi aldı.

Çocuk Edebiyatçıları ve Sanatçıları Birliği'nden ödül aldı. Yazıları www.sema.maraşli.com ve www.cocuk.aile.net sitelerinde yayınlanmaktadır.

Eserleri; Bana Bir Masal Anlat (2001), En Güzel Hediye (2002), Mektuptaki Sır (2002), Şimdi Masal Zamanı (2004), Okulda Tuzak (2004), Eşimin Eşi Yok (2005), Eşim Aşkım Olsun (2005), Geçmiş Olsun Çoban Yıldızı (2006), Eşimle Tanışmayı Unutmuşuz (2008), Evliliği Pekmez Sandım (2008)'dir.

MATUR, BEJAN

Yazar. Pazarcık ilçesinin Maksutuşağı köyünde 1968'de doğdu. Ortaokul ve liseyi Gaziantep'te oku-

du. Yüksek öğrenimini A.Ü. Hukuk Fakültesinde yaptı. İlk şiirleri Ekin, Belleten, Yazıt, Edebiyat, Eleştiri, Adam Sanat ve Defter dergilerinde yayımlandı. Yazıları Zaman gazetesinde yayımlandı.

1997'de Rüzgar Dolu Konaklar adlı kitabıyla Halil Karagöz Şiir Ödülü'nü ve Orhon Murat Arıburnu Şiir Ödülü'nü kazandı.

Eserleri; Rüzgar Dolu Konaklar (1996), Tanrı Görmesin Harflerimi (1999), Ayın Büyüttüğü Oğullar (2002), Onun Çölünde (2002)'dir.

MEHMET FEVZİ EFENDİ

İlim Adamı. Elbistan'da 1863'de doğdu. Ulemâdan Hâfız Ali Efendi'nin oğlu olup Sinanzâde şöhreti ile bilindi. Medrese tahsiline ilk olarak Elbistan'da Karcizâde Medresesi'nde başladı. Daha sonra İstanbul'a gidip Fatih Camii dersiâmlarından Hadımî Mehmet Efendi'den okunması şart olan nüshaları bitirip icâzet aldı. Ayrıca girmiş olduğu Mekteb-i Nüvvab'tan da dördüncü sınıf niyâbet ehliyetnâmesi aldı.

Sayda, Hınıs, Kilis, Beypazarı, Pasinler kazası kadılıklarında bulundu. 1911'de Kerbelâ kazası kadılığına tayin olundu. 1915'de yeniden müstakil Maraş livası kadılığına atandı.

Vefat tarihi kesin olarak bilinmemektedir.

MEHMET HULÛSÎ EFENDİ

İlim adamı. Elbistan'da 1860'da doğdu. Süleyman Efendi'nin oğlu olup ilk tahsilinden sonra İstanbul'da Ders Vekîli Halîs Efendi'den okuyup icazet almış ve Mekteb-i Nüvvab'ı da bitirip dördüncü sınıf şehadetnâmesi almıştır.

1895'de ilk olarak Prepol kazası kadılığına tayin edildi. Burada iki yıl kaldı ve Vodina, Yemen'de Cebel-i Hıraz, Tarsus kadılığında bulundu. 1911'de Prizren kadılığına tayin

edildi. Harp sebebiyle memuriyet yerini terkle İstanbul'a döndü. 1914 tarihinde Sayda kazası kadılığına tayin edildi. 1916'da ise Kerkük sancağı kadılığına terfi'an tayin edildi.

Vefat tarihi kesin olarak bilinmemektedir.

MEHMET MAZHAR EFENDİ

İlim Adamı. 1833'de İstanbul'da doğdu. Maraş'ta Kısakürekzâdeler diye bilinen aileye mensuptur. Babası Müftüzâde Sadık Efendidir. Bazı kaynaklarda ismi Mehmet Fevzi olarak geçmektedir. Yapılan araştırmalar mahlasının Fevzi, adının ise Mehmet Mahzar olduğunu ortaya koymuştur.

Babasını küçük yaşta kaybeder. Eğitimi ile amcası Sabit Efendi ilgilenir. Mekteb-i Rüştîye ve Mekteb-i İrfan'ı bitirir. Henüz onsekiz yaşında iken Vilayet Muhasebe Kalemünde göreve başlar.

İstanbul Defterdarı Hacı Hamid Paşa'nın beğenisini kazanır ve ona damat olur. Paşa ile birlikte önce Adana'ya ardından da Diyarbakır'a gider. Görevdeki başarısı ile terfi ederek Midyat kaymakamlığına atanır.

Tarihe merak sararak Osmanlı tarihi üzerine tetkiklerde bulunur. Defterdarlığa kadar yükselerek İzmir Defterdarı olarak görev yapmakta

iken tifoya yakalanarak 1878'de vefat eder.

Eseri; Haber-i Sahih (beş cilt, 1874-76)'dır.

MEHMET SÂDİK EFENDİ

İlim Adamı. Elbistan'da 1862'de doğdu. Fakîhzâde Mustafa Efendi'nin oğlu olup Kur'an-ı hıfz edip dört sene Arapça okuduktan sonra iki sene Maraş, bir sene Antep ve iki sene de Urfa medreselerinde ders gördü. Akabinde İstanbul'a gidip Fatih dersiâmlarından Eğinli Hacı Mehmet ve Hafız Şakir Efendilerden okuyup icazet aldı. İmtihanla dahil olduğu Mekteb-i Nüvvab'tan beşinci sınıf tezkere ile neş'et etti.

1900 yılının Haziranında Yemen vilâyetinin Âb kazası niyâbetine kadı olarak tayin edildi. Kars-ı zülkadriye, Demirci, Zeytûn ve İstanköy kazalarında kadılık görevinde bulundu.

1897'de uhdesine tevcîh olunan İbtidâî Hariç Bursa müderrisliği görevinde bulunmuş ve 1903'de Hicaz demiryolu madalyasına nail olmuştur.

Vefat tarihi kesin olarak bilinmemektedir.

MEHMET SAİT EFENDİ

İlim Adamı. Elbistan'da 1875'de doğdu. Sinanzâde Hacı Ahmet Efendi'nin oğlu olup Elbistan ve Kayseri medreseleri ile İstanbul'da

Bayezit dersiamlarından Kayserili Mahmut Hamdi Efendi'den ikmâl-i nuseh ederek 1906 yılında icazet aldı. 1910'da Mekteb-i Nüvvab'dan mezun oldu.

Fetvahane ilamâtı Şer'iyeye müsevvidliği, İstanbul İbtida-i Hariç müderrisliği, Medresetü'l-Kudat hocalığı, Süleymaniye Medresesi müderrisliği gibi görevlerde bulundu. Vefat tarihi kesin olarak bilinmemekte olup 1933 sonrası olduğu tahmin edilmektedir.

MEHMET SAİT EFENDİ

İlim Adamı. Maraş'ta 1884'de doğdu. Ulemâdan Kırmacızâde İsmail Hakkı Efendi'nin oğlu olup ilk tahsilini bitirip medreseye dahil oldu. Maraş'ta Cami-i Kebîr'de bulunan Nebeviye Medresesi müderrisi Zâizâde Hacı Mehmet Efendi'den icazet aldı. Edebiyat, tarih, coğrafya, hesap ve fizik derslerini hususî muallimden okudu.

1915'de Maraş İdadîsi kâtipliğine ve hüsn-i hat muallimliğine tayin edildi. Maraş Medresesi Tarih-i İslâm muallimliğine görevlendirildi.

Vefat tarihi kesin olarak bilinmemektedir.

MEHMET TEVFİK EFENDİ

İlim Adamı. Maraş'ta 1843'de doğdu. Boğazkesen Camii imamı, Hatuniye Camii hatibi ve Maraş Müftüsü Tekerekzâde Mustafa Efendi'nin

oğlu olup sarf, nahiv, akaid ve feraizi babasından, mantık ve meanî'yi müderris Hacı Efendi'den, tefsîr, hadis, adâb, usûl-i fıkıh'ı müderris Hacı Osman Efendi'den ta'lim ederek icazet aldı.

Kanadıkırıkzâde Mustafa Efendi'nin Maraş müftüsü olduğu yıllarda onun yanında fetvâ müsevvitliği yapmağa başladı. 1903'de Maraş Bidâyet Mahkemesi âzâlığına tayin olundu. 1909 Mayısında Maraş müftüsü oldu. 1915'de bir müddet Maraş kadı vekilliğinde bulundu.

Vefat tarihi kesin olarak bilinmemektedir.

MEKKELİ EFENDİ

Mutasavvıf. Bir rivayete göre 1800'lü yılların başında Medine'yi Münevverede doğdu. (150-160 yaş yaşadığı söyleniyor) Akli ve nakli ilimleri Medine'de tamamladı. Gençlik yıllarında Medine'deyken, oraya hacc ziyaretine gelen Seyyid Ahmed Bedevi hazretlerinin bir halifesine intisab etti. Mürşidinden aldığı bir işaretle Elbistan bölgesine gelip, Celâ nahiyesinin (Ekinözü) Kandil mevkiine yerleşti.

Uzun uzlet günlerinden çıktığı bazı zamanlarda, Ekinözü-Elbistan ve Maraş'a dost ziyaretinde bulundu.

Asıl adı Abdurrahman olup soyad kanunu çıkınca Marmara soyadını aldı.

Bir zaman Medine'den kardeşi gelmiş, kendisini tekrar oraya götür-

mek istemişse de reddetmiş ve “Biz buralarda görevliyiz!..” buyurmuş.

Riyazat ve uzletle geçen 150 veya 160 sene yaşadı. 1960’da Hakkın rahmetine kavuştu. Kabirleri Elbistan’ın Pınarbaşı mezarlığında dır.

MELİK ASLAN BEY

Devlet Adamı. Dulkadirli beyi Süleyman Bey’in altı oğlundan biridir. Dulkadirinin başına geçti ve sultan oldu. Memluk sultanı Aynelacrûd’a itaat etti. Amcası Feyyaz da aynı şeyi yaptı ise de kabul edilmedi. Zamanında Akkoyunlu devleti Uzun Hasan’ın liderliğinde zirvede idi. Doğuda büyümüş ve güçlenmişti. Dulkadirli ise onunla geçinme çareleri aramıştı. 1464 itibariyle, yani saltanatının son yılında Karamanlı karıştı. Karışıklıktan istifade Karamanlı ülkesi talan edilmek istendi. Karamanlıya Uzun Hasan yardıma geldi. Dulkadirli girdiği topraklardan geri çekildiği gibi yaptığı işten de zarar gördü.

Yine saltanatının son yılında Uzun Hasan Harput’u kuşattı. Melik Aslan Bey yardıma gitti. Kuşatmayı kırdı. Fakat yeni güçler karşısında kaçtı, Elbistan’a döndü. Uzun Hasan da Elbistan’a girdi. Melik Aslan yine kaçtı. En nihayet sonunda anlaşma oldu. Harput Uzun Hasan’a geçti.

Melik Aslan Bey Osmanlı’ya yakınlığı itibariyle Memluklu tarafından

cezalandırılmak istendi. Mısırda ki kardeşi Şahbudak onun yerine düşünüldü. Kahire’den gönderilen bir fedai 1465 Ekiminde Melik Aslan Beyi Elbistan’da camide ibadet ederken öldürdü.

MEMİŞ-İ TAHİR EFENDİ

Mutasavvıf. Babası, Mer’aş Vilayet katibi, Berberzade Mehmed Nafi Efendi. Annesi; Hızan oğlularından Esmâ hanımdır. Kardeşlerinin en büyüğüdür, 1881 veya 1882’de Maraş’ta doğdu. Çocukluk ve gençlik yılları, Maraş’ta geçti. İlk ilim tahsiline Maraş’ta başladı. Gençliğinde Duruş Efendinin sohbetinde bulundu. Daha sonra ilim talebi için, Kayseri’ye gitti. Burada Medresetül Ulâ’yı bitirdi. İlme doymayan Memiş-i Tahir Efendi iki arkadaşı; Hüseyin Avni ve Yusuf Bahri beylerle İstanbul’a gitti. Medresetül Kuzat’a kaydoldu. Sınıf arkadaşları; Ömer Nasuhi Bilmen ve Bekir Hakî Yener Efendi’lerdi. Bu arada medreseden, Darûl Funun’a çevrilen Üniversitenin de ilk talebeleri arasında oldu. Bu esnada; Gümüşhaneli Ahmed Ziyaeddin Efendi’den Nakşi hilafeti ve Kuşadalı İbrahim Halveti’den Halvetiye hilafeti aldı, Fatih türbedarı, Ahmed-i Amiş Efendiye intisab etti. Kısa sürede seyr-i sülukunu tamamlayıp Hilafet-i Tammâ ile şereflendi. Birinci Cihan Harbinde, askerliğini Kafkas cephesinde 3. Ordu Komutanı Vehip Paşa’nın yanında hukuk

müşaviri olarak tamamladı. Bu arada 1915-19 arasında Sivas/Suşehri kadısı ve kaymakamı olarak görev yaptı.

Daha sonra İstanbul'a gelerek, bir yanda Ayasofya Camii imam ve hatipliği yaparken diğer yandan, Süleymaniye kütüphanesi tasnif heyeti azası oldu. Bu esnada müşidi Ahmed-i Amiş Efendi 9 Mayıs 1920'de vefat etti. Yerine baş halifeleri, Kayserili Mehmed Tevfik Efendi geçerse de, onun da 26 Haziran 1927'de vefatı üzerine Halvetiyye tarikatı postuna oturdu.

Ayasofya camiiindeki görevi 24.11.1934'de Ayasofya müze olunca kadar devam etti. Yani Ayasofyanın son imam ve hatibi oldu.

1936'da 49 yaşındayken, Behiçe hanımefendi ile evlendi.

1941'de Beyazid kütüphanesinde Hafız-ı kütüplüğe -kütüphane müdürlüğüne- getirildi. Bu görevle birlikte, Sultan Ahmed ve Nuriosmaniye Camilerinde vaaz etmeye başladı.

1951'de emekliye ayrıldı. Seyrekte olsa dostlarına yaptığı ziyaretlerinden birinde, Nisan 1954'te, Sahaf- lar Şeyhi Muzaffer Ozak hocanın dükkanından çıkarken ayağı kayar ve uyluk kemiği kırılır. Üç ay sonra mide kanaması geçirip, Haydarpaşa Numune Hastahanesine yatırılır. Üç gün sonra da 10.7.1954 tarihinde gece yarısı Hakkın Rahmetine

kavuşur. İstanbul Fatih Camii haziresindeki, Müşidi, Ahmed-i Amiş Efendinin kabri yanına defnolundu.

MENGİLLİOĞLU, SELAMİ

Ozan. Türkoğlu ilçesinin Kılılı beldesinde 1957'de doğdu. Asıl adı Ramazan'dır. İlkokulu köyünde okudu. Kahramanmaraş Sıtma Eradikasyonu Bölge Başkanlığında Memur olarak görev yaptı. Şiirde ustası Bahattin Karakoç'tur.

Şiirleri çeşitli mahalli gazete ve dergilerde yayınlandı. Bir kaseti var. Şiirlerinde Selami mahlasını kullandı.

Eseri; Rüzgâr ve Şecaat (1984) dır.

MERAŞİ MUHAMMED EFENDİ

İlim Adamı. Arabca ilimlerin pek çok kısmında mahâret sahibi fâzıl bir zât, bir âlimdir. Akhisar kütüphanesinde bulunan "Kevkeb-i nehâri ve cevher-i cinâni" adlı eserinde adını "Velican El -Meraşî sümme El-İzmiri" şeklinde yazmıştır. Bundan anlaşılan şudur. Bu zat önce Meraş'ta doğmuş, büyümüş, yetişmiş, eser yazmış, vakit geçirmiş bilahare İzmir'e taşınmış yerleşmiştir. Muhtemelen de orada vefat etti.

Eserleri; Risale fiiman-i valideyn-i Rasûlillah, Bazı ta'likat, ala usulil-fıkh, Keşfûs savâb alâ risâletilbirgivi minel adab, Andelib minelâdâb, Zübdetül münâzara, Şerh-i velediy-

ye, Ahmediyye minen nahiv, Leta-if-i latife mea şerhihâ minel meani, Selsebilül cinan minel meâni, Şerâ-bül kevser minel meâni, Selsebilül meâni minel meâni, İsmetülezhânfi ilmilmizân, Selametü lkulüb maa şerhiha minel mantık, Fethulbâb şerh-i İsağâci, Hâşiye alâ sûretil kevser lilbeyzavi, Risaletü kelimetit tevhid, Aynülhayât fî beyân-i mü-nasebat-ı sûretilfâtıha

El Kevkebün Nehâri vel Cevherül Cenâni adlı eseri Sabiha Akcan tarafından 2003’de Türkçeye aktarıldı.

MERCİMEK, YAŞAR

Şair. Afşin’de 1944’de doğdu. İlkokulu Afşin’de, orta okulu ve lise-yi Maraş’ta okudu. Lise son sınıfı

Adana’da tamamladı. A.Ü. Tıp Fakültesini bitirdi. 1973’de Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Kliniğinde göreve başladı. 1977’de genel Cerrahi Uzmanı oldu. 1981’den itibaren Kahramanmaraş Devlet Hastanesinde Genel Şirürji uzmanı olarak görev yaptı. 27 Mart 2008’de vefat etti.

Şiirleri mahalli dergilerde yayınlandı.

Eseri; Lehçemiz (2005)’dir.

MES’ÛD

Şair. Hakkında fazla bilgi yok. Hafız Ali Efendi İlmî Eserler Kütüphanesi’nde, 291 numarada

kayıtlı yazma bir mecmuada şairin adı Mes’ûdü’l-Mar’aşî olarak verilip üç tane de şiiri alınmıştır. Şairin sözü konusu mecmuadaki şiirlerinden birincisi bir münâcâttır. İkinci şiirinde Hz. Muhammed’in şefâatini dilemekte, üçüncüsünde ise Hz. Mevlânâ’ya muhabbetini dile getirmektedir. Bu üç şiirden hareketle şairin sünnî akideye bağlı ve aynı zamanda Mevlevî tarikatına intisaplı olduğunu söylemek mümkündür. Şiirlerinde Mes’ûd mahlâsını kullanmıştır.

MIHÇI, ALİ İHSAN

Yazar. Elbistan’da 1945’de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Elbistan’da tamamladı. Ankara Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı. 1985’de öğretmenlikten ayrılarak özel dersane açtı.

Hikâye ve eğitim konulu yazılar yazdı. 1993’de vefat etti.

Eseri; İnsan Kısım Kısım Yer Damar Damar (1982)’dir.

MILLİŞ NURİ

Milli Mücadele Kahramanı. Maraş’ta 1898’de doğdu. Aile olarak Cin Alioğullarındandır. Şehrin düşman işgaline uğraması üzerine Zülkadıroğlu Süleyman Beyin çeteleri arasında yer aldı. Cesareti ve gözü pekliği ile çarpışmalara en önde girdi.

Düşmanın korkulu rüyası oldu. Ermeni komitacı Avedis'in konağına yapılan baskın sırasında karnından ağır şekilde yaralandı. Bağırsakları dışarı sarka sarka çarpışmaya devam etti. "Vatan sağ olsun, millet sağ olsun" diyerek aldığı ağır yaradan 3 Şubat 1920'de şehit oldu.

Adına şiirler, destanlar yazıldı. Adı gönüllerde yaşadı.

MORTAŞ, YASİN

Şair. Afşin'in Birecik köyünde 1967'de doğdu. İlk ve orta öğreniminin ardından Sağlık Meslek Lisesini ve A.Ü.

Açık Öğretim Fakültesi İşletme Bölümünü bitirdi. Sağlık memuru olarak görev aldı.

Şiirleri Kıracağı, Dolunay, İnsan Saati, Yalnız Ardıç, Güneysu, Bengisu, Genç Kalemşörlü, Şardağı gibi sanat edebiyat dergilerinde yayınlandı.

Eseri; Güvercin Vadisi (1997)'dir.

MUALLİM HAYRULLAH

Milli Mücadele Kahramanı. 1895'de Maraş'ta doğdu. Baba adı Hacı Ali'dir. İstanbul'da mühendislik öğrenimini yaparken siyasi bir olaya karıştı. Mısır'a gönderildi.

Meşrutiyetin ilanı ile Halebe döndü. Halep sultanisi Ulum-u Riyaziye muallimliğini kazanmış olmasına rağmen tayinini Maraş'a istedi. İngiliz işgali ile beraber Elbistan'a geçti. Silah temini için çalıştı. Bir süre sonra Pazarcık'a geçip çete kurdu.

Adana'dan Maraş'a yardıma gelen Fransız kuvvetlerini Bababurun mevkiinde karşılayan çetelerin başında yer aldı. Bu çarpışmada ağır yaralandı. Yapılan müdahalelere rağmen kurtarılamadı ve şehit oldu.

MUHAMMED HİLMİ DARENDEVİ

Mutasavvıf. Doğum tarihi bilinmiyor. Doğum yeri, Malatya'nın Darende kazasının Yenice köyüdür. Babasının ismi Hacı Yusuf Ağa, Annesinin ismi Amine hanımdır. İlk tahsilini Darende de yaptıktan sonra, Sultan Abdulaziz zamanında İstanbul'a gidip Fatih medreselelerine başladı. Kısa sürede emsalleri arasında temayüz edip, devrin, alimlerinden Sadık Efendi'nin ve Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin gibi hocaların dikkatini çekti. Himayelerini gördü. Gümüşhaneli merhumdan inâbe alıp tarikatine girdi. Bir şaban-ı şerifte erbain (40 gün itikaf) çıkarıp hilafet-i tamme ile şereflendi. Hocalarının işaretleriyle memleketi Darende'ye döndü. Yakın vilayet Sivas'a gidiş gelişlerin-

de Sivas'ta kaim Nakşibendi Şeyhi Nalçacızade Hacı Ahmet Efendi ile tanıştı. Bu zattan da taberrük icazeti aldı. Darende'de yaptığı vaaz ve nasihatler dinlenmediğini, cahiliye adetlerinin arttığını görünce, Darende'den ayrılmak için istihare etti. İstiharesinden, Maraş veya Ayıntab'a yerleşmesi uygun çıktı. Bu durumu Nalçacızade ile istihare etti. Babası ve ailesi ile beraber 1858'de Maraş'a geldi. İlk banisi Şeyh Ali Bey olan ve depremde kubbesi çöken, Duraklı Camiinin meşrutasına yerleşti. Bir yandan da, camiinin tamiratına çalıştı. Tamirat esnasında para ile tuttuğu amelelerin parasını, selamlıkta bulunan postunun altından çıkarıp muntazaman ödedi. Bir gün odasında bulunmadığı bir sırada, postun altındaki bitmeyen paraları merak eden bir amele, postu kaldırmış ki bir de ne görsün, büyükçe bir yılan, başını kaldırmış kendisine bakıyor. Durumu fark eden, Muhammed Hilmi Efendi "Evlat elini bilmediğin yere sokma!. Ya yılan çıkar, ya akrep!." diye tedip eden. Bu söz daha sonraları Maraş'ta darb-ı mesel olmuştur.

Maraş'ın iklimine alışamaz ve Antep'e göç eder. Orada on sene kalır. Sonra yeniden Maraş'a dönerler. Artık burada kalır.

1900 senesinde camiinin çatı tamiri esnasında oradan düşüp yürüyemez hale gelir. Meşrutadan dışarı çıkma-

madığı için camideki imamet görevini oğlu Mahmud Nedim Efendi'ye bırakır. Ömrünün son yıllarını, Allahû Tealayı zikir ve ibadetle geçirir. 1916'da, vefat eder.

Eseri; Mîzânüşşerîa ve Bürhânûttarîka'dır. (Türkçe baskısı yapılmıştır.)

MU'İDZÂDE

İlim Adamı. Tam ismi, Mu'îdzâde Muhammed b. Abdilaziz Habib el-Bektutî el Mer'aşî el-Hanefî el-Kâdirî'dir.

Mu'îdzâde, Maraş'ın eşrafından ve İstanbul'da tahsilini tamamlayarak devrinin önemli alimleri arasında yer alan Abdülaziz Efendi'nin oğludur. Babasının vefat ettiği 1516'da Maraş'ta doğdu. Memleketinde başladığı tahsiline İstanbul'a giderek Mimarzâde ve Sinan Efendi'de devam etti. Kanunî'nin hocası Hayreddin Efendi'den öğrenimini ikmalle müderrislik icazetini aldı.

Mu'îdzâde arabî ve edebî ilimlerde iyi yetişmiş mümtaz bir şahsiyetti. Şer'î ilimlerden bilhassa tefsir ve fıkıh başta olmak üzere kelim, nahiv ve belâğatta büyük maharet kazandı. Şiirleri, edebî ilimlere vukufunun delili sayılmıştır. Bu muhteva zenginliğiyle başladığı müderrislik ve ifta hayatı ömrünün sonuna kadar devam etmiştir. Büyük takdir topladığı ve yevmiye 25 akçe maaşla başladığı müderrislik hayatının büyük kısmı sırayla Edirne, Bursa

ve yine Edirne’de olmak üzere çeşitli medreselerde geçmiştir. 1572’de yevmiye 60 akçe maaşla Şam fetva emniğine, buradan da 1575’te Kudüs kadılığına tayin edildi. Aynı yıl bu görevde iken vefat etti.

Hayatı hakkında mahdut sayıdaki kaynaklar, sadece birkaç eserine yer vermiştir. Tesbit edilen eserleri şunlardır:

Eserleri; Tefsîru Sûretilfâtîha, Hâşiye ‘alâ Tefsîri’l-Kâdî fî evveli Sûreti’l-En’âm, Ta’lîk ‘alâ ba’dı’l-Mevâdî mine’t-Tefâsîr, Muhakemât beyne’l-Mevâdî’l-Hilâf beyne’l-Kâdî ve Sahibi’l-Keşşâf, Ta’lîk ‘ale’l-Hidâye li’l-Merğînânî, Ta’lîk ‘alâ Miftâhi’l-‘Ulûm li’s-Sekkâkî’dir.

MUÎDZÂDE ABDÜLAZİZ EFENDİ

İlim Adamı. Doğum tarihi tam olarak bilinmemektedir. Maraş’ın meşhur bilginlerindedir. İlk eğitimini Maraş’ta tamamladı. İstanbul’a giderek Sahn müderrisi Seydi Efendi’ye mülâzım oldu. Elbistan Evraniye Medresesi müderrisliğine atandı. Bektûtîzâde Abdurrahman Efendi’nin kızı ile evlendi. Vefat tarihi 1526’dır.

MUÎDZÂDE MEHMET EFENDİ

İlim Adamı. Ashab-ı Kefh ‘de (bugünkü Afşin ilçesi) 1516’da doğdu. Babası Mûîdzâde Abdülaziz Efendi’dir. İlk eğitimini memleketinde aldıktan sonra İstanbul’a gitti. Mimarzâde Efendi ile Sinan Efendi’den ders aldı. Sultan Süleyman’ın hocası Hayrettin Efendi’ye mülazemetle Edirne İbrahim Paşa Medresesi, Cami-i Atik Medresesi ve Kepenekçi Medresesinde müderrislik yaptı. 1572’de Şam Müftüsü oldu. Vefat tarihi 1576’dır.

MUSTAFA FEYZÎ EFENDİ

İlim Adamı. Elbistan’da 1864’de doğdu. Hacı Halîlzâde Hüseyin Ağa’nın oğlu olup ilk ve orta eğitiminden sonra Elbistan’da bulunan medreseye girdi. Buradan icazet aldıktan sonra İstanbul’a gitti ve Mekteb-i Nüvvab’tan şehadetnâme aldı.

Biga, Malatya ve Elbistan kadılıklarında bulundu, 1911 Martında Elbistan kazası müftülüğüne atandı. Vefat tarihi 1915’dir.

N

NACAROĞLU, ALİ KEMAL

Yazar. Merkez Yenice kale köyünde 1950’de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş’ta tamamladı. Hacettepe Üni-

versitesi İşletme Fakültesi Teknik Meslek Yüksek Okulunu bitirdi. Memur olarak görev yaptı.

İmam Hatip Lisesi öğrencilik yıllarında Gonca dergisini, yüksek öğrenim yıllarında Çağa Kıyam dergilerini yönetti. Şiir ve öyküleri çeşitli dergilerde yayınlandı.

Eseri; Alaz (1978)’dir.

NADİR BABA

Şair. Maraş’ta 1830’da doğdu. Kurra zâdelerdendir. Yalnızca ilkokul

düzeyinde okumasına rağmen yükselme tahsil gören emsallerinden daha üstün zekaya sahipti. Maraş mahkeme-i şer’iyyesi’nde memur olarak çalıştı. Hicviyeleri, gazelleri, basılmış mevlidleri var. Tarih düşürme maharetine sahipti.

Maraş ve çevresinde tanınıp sevilen, şiirlerine rağbet edilen bir şair olmasına rağmen, sonradan kendisini içkiye verdi. Sarhoş bir hayat yaşadı.

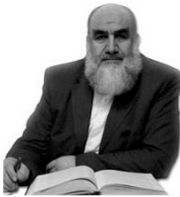
İbnülemin Mahmut Kemal İnal onun kendisini içkiye vermesini şu şekilde yorumlar: “Nadir, mağrur bir âdemdir. Başka bir hava, başka bir âlem istiyordu. Onu etrafında bulamadı. İşte bu inkısar-ı hayaldir ki seriü’t-teessür (çabuk etkilenen) olan Nadir’i bedbin/kötümser yap-

tı, rakıya ve harabatılığe sevk etti. Hayatının sonuna kadar bütün gün ve gecelerini mest-i lâya'kıl sarhoş geçirdi. O gün için bu tür alışkanlıkları olup toplumun dışladığı insanları kabul eden bir tek yer, bir tek cemiyet vardır, o da Bektaşiliktir. Bektaşî tekkeleridir. Zannederiz o da işbu sebeble ordadır.

Koleradan 1888'de veya 1900'de vefat etti. Mezarı Bayezidli (Yörükselim) mahallesinde Kurâ Efendi mezarlığı diye bilinen (bugün Halk Sağlığı Laboratuvarı'nın bulunduğu bahçe) yerde iken mezarlık buradan kaldırılınca bir hayır sahibi tarafından yerine bir sanduka yapılmış.

Gazelleri, musammatları ve beyitleri var. Şiirlerinde Nadiri veya Nadir mahlasını kullandı. Peygamber Efendimiz için üç ayrı mevlid yazdı. Bu eserin bazı bölümleri Mehmet Yusuf Özbaş tarafından Türkçeye aktarıldı. Eser daha sonra tam metin olarak "Mevlid" adıyla Gülcan Tanıdır Alıcı tarafından Türtçeye aktarıldı ve aslı ile birlikte 2009'da yayınlandı.

NAR, CEMAL

Yazar. Merkez Hartlap köyünde 1955'de doğdu. İlk öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Liseyi Diyarbakır İmam Hatip Lisesinde okudu. 1977'de Kayseri Yüksek İslâm Enstitüsü'nü bitirdi.

Kahramanmaraş'ta Arapça ve İslâmî ilimlerde özel dersler aldı. Uzun yıllar İmam Hatip Lisesinde eğitim ve öğretim, değişik yerlerde de irşad ve tebliğ hizmetlerinde bulundu. 2003 yılında emekli oldu.

Yazıları çeşitli dergi ve gazetelerde yayınlandı. Kendi şahsına ait www.cemalnar.com adlı internet sitesini kurdu.

Eserleri; Anılar ve İbretler (1994), Bu Sistemden İslâma (1996), İslâmlaşma Bilinci (1996), İslâm Sancısı (1997), Arş Gölgesi (1998), Tasavvufun Anahtarı (1998), Alimin Önderliği (2006), İslâm'da Devlet ve Siyaset (2007), İlim ve Özgürlük (2007), İlim ve İktidar (2007), İmanın Kıymeti ve Korunması (2008), Aydınlanma Yolu Tasavvuf (2008), İnançta Arınma (2008), İnançta Kirlenme (2009)'dir.

NARLI, MEHMET

Şair. Maraş'ta 1963'de doğdu. İlk ve orta öğrenimi Maraş'ta tamamladı. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesinde okutman olarak görev yaptı. 1996'da yüksek lisansını, 2000'de doktorasını tamamladı. Balıkesir Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Yeni Türk Edebiyatı Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak görev yaptı.

Şiirleri; Dolunay, Türk Edebiyatı, Kardelen, Kırağı, Dergâh, Yedi İklim, Güneysu gibi çeşitli sanat edebiyat dergilerinde yayınlandı. Akademik ve kültürel dergilerde eleştiri ve inceleme yazıları yayınlandı.

Eserleri; Çiçekler Satılmasın (1988), Ruhumun Evveliyatları (1999), Orhan Kemal'in Romanları Üzerine Bir İnceleme (2002), Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri (2006), Roman Ne Anlatır (2007), Şiir ve Mekan (2007)'dir.

NASIRUDDİN MUHAMMED BEY

Devlet Adamı. Dulkadiroğlu Selvi Bey'in yeğenidir. Beyliğin başına geçen Nasıruddin Bey'in evvela Mısır'la arası açılır. Mısır onun başına kardeş belası açar. Nasıruddin bunu aşar. Bu ara Mısır Anadolu'yu karışık görmektedir. Bunun için Sarııüddin İbrahim Bey komutasında büyük bir ordu hazırlar. Nasıruddin hazırlığı anlar, Mısır'a elçi gönderir. Gelen ordunun yanında yer alır. Ordu Kayseri'yi alır. Fetih sonrası Kayseri Dulkadirliye bırakılır.

Karamanoğulları Kayseri'nin alınışını içine sindiremez. Kayseri üzerine yürür. Fakat çıkan savaşta yenilir. Karamanoğlu Muhammed Bey esir edilerek Mısır'a gönderilir.

Nasıruddin zamanında Osmanlıyla münasebet tesis edilir. Kayseri bir ara yeniden Karamanlı'nın eline geçer. Nasıruddin, oğlu Süleyman Beyi Osmanlıya gönderir, Osmanlı'nın yardımı ile Kayseri yeniden Dulkadirli'ye geçer.

Nasıruddin Cani Bey Essufi eliyle Malatya'yı fethetmek ister. Fakat Cani Bey ihanete uğrar ve fetih gerçekleşmez. Bunun üzerine Dulkadir ülkesi Mısır tarafından Halep valisi kanalıyla âni taarruza uğrar. Nasıruddin kaçır. Fakat ülkesi kasıp kavrulur. Beylik hanedandan Hamza Beye verilir. Ancak çok sürmez, Halep valisi ile arası düzelir.

Ömrünün sonunda Kahire'ye gider. Orada debdebeyle karşılaşır. Yer, içer, gezip dolaşır ve yeniden debdebe ile uğurlanarak memleketine döner. Kahire'de iken kızını Meliküzzahir'e vererek akrabalık bağı kurar.

Nasıruddin 80 yaşında vefat edere 46 yıl beylik yapmıştır. Şeci', kamil, akil, son derece becerikli biridir. Siyasette tuttuğu usulle Osmanlı'yı da Memluklu'yu da küstürmez. Hasetten Osmanlıya büyük iyilikleri olur. Maraş'ı merkez yapar. Maraş'ta, Antep'te, Kayseri'de medrese açar.

NESTURİNE (NASTUR)

Din Adamı. 382'de Roma İmparatorluğu'nun Kommagene eyâletinde Germanikeia (Maraş) vilâyetinde doğar. Öğrenimini Antakya ilâhiyat okulunda tamamlar. Daha

sonra papaz vâiz olarak çalışır. İyi bir vâizdir. Va'zlarıyla Anadolu da tanınır. Sapkınlarla mücadele eder.

İmparator II. Theodosius tarafından 428 yılında İstanbul Patrikhânesine patrik olarak atanır. 431 yılına kadar bu görevi yapar. Efes Konsilli Nastrorius'un doktrinini suçlar, geçersiz kılar, imparator da onu görevden alır Libya'ya sürer.

Nastura'ya göre Hazreti İsa hem Tanrı ve hem de insan olmak üzere iki tabiatlıdır. Meryem Tanrı anası değil insan anasıdır. İsa insan olarak doğmuş ve fakat sonra Tanrı karakter kazanmıştır.

Hareketi Arabistan, Suriye ve Filistin'de hızla ilerler. XVI. Asırda bölünmeye girer.

NURİ BEY

Müziyen. Maraşta doğdu. Doğduğu zaman babası Maraş mutasarrıfı (valisi) idi. Bir Osmanlı veziri olan babası Yusuf Paşa, o 6-7 yaşlarında iken öldü. İlk mektebi bitirdikten sonra Beyazıt Rüştiyyesini bitirdi. Özel olarak Fransızca ve daha başka ilimler öğrendi. Annesi bir saraylı idi. O sebeble daha on yaşında iken 1853'te Harem-i Hümayuna katip yardımcısı olarak alındı. Kardeşi Fazıl Bey de bir saraylı idi. Saraydan evli idi. Eşi Perestü hanım II. Abdülhamid'in üvey annesi idi. Abdülhamid padişah olunca Vâlide Sultan ilan edilmişti.

Annesi babasından 7 ay sonra öldü. Nuri Bey üç defa evlendi. 18 yaşın-

da iken Hasan Paşanın kızı ile evlendi ve onu boşadı. İkinci eşi evlendikten 6 ay sonra öldü. Üçüncü defa evlendi ve bu eşinden üç çocuğu oldu.

Onun hayatının burdan ötesini onu en güzel anlatan kaynak (Türk Müsiki Ansiklopedisi, Yılmaz Öztuna, Milli Eğitim Basımevi, 1969) adlı kitaptan verelim.

“Nuri Bey sonradan Mızıkai Hümayuna verildi. Orada musîkî öğrendi. 1861 başında Meclis-i Vâlâya kâtip oldu. Orada sırasıyla evrak odasında mazbata odasında kavânin dâiresinde, tercüme kaleminde çalıştı. 1864'te yirmi yaşında iken, ikinci zevcesini koleradan kaybetti. Kayın validesi ile Hicaza gidip hacı oldu. Dönünce terceme kalemindeki vazifesine devam etti. Yeni Osmanlılar denen meşrutiyetçi guruba dahildi. Ziya Bey (Paşa) ile Nâmık Kemal'in yakın arkadaşı idi. Bu ikisi Avrupa'ya gidince, o da arkalarından, vazifesini bırakıp Paris'e gitti. 1871'de Almanlar'ın Paris'i muhasarasında bu şehirdeydi. Beş yıla yakın Paris ve Londra da yaşadı. 1872 de arkadaşları ile beraber İstanbul'a döndü. Onlarla beraber İbret gazetesini neşretti. Ankara vilâyeti mektupcusu (Özel Kalem Müdürü) oldu. Bir müddet Ankara da kaldı. Vâli Müşir Nusret Paşa ile geçinemeyip istifa etti. İbret'in 131. sayısına yazdığı makale ve Vatan ve Silistre'nin kurucularından olduğu Gedikpaşa Tiyatrosundaki galasındaki büyük nümâyişler dolayısıyla

Namık Kemal ile beraber tevkif edildi. Akka'ya (Kuzey Filistin de liman) sürüldü. Üç yıl, iki ay Akka da kaldı. Edebiyatla uğraştı. 1876 temmuzunda İstanbul'a döndü. 27 Ağustosta Meclis-i Sıhhiyye üyesi oldu. 22 Nisan 1878 de şehzâdeliğinden tanıdığı II. Abdülhamid'e (1876-1909) Mabeyn-ı Hümayun 3. katibi oldu. Rütbesi ülâ sınıfı evveline yükseltildi. (Korgenerale eşit mülkî rütbe). Padişaha akıl öğretmeğe kalktığı için 1 Mayıs 1880 de Cemiyet-i Rüşumiyye üyeliği ile saraydan uzaklaştırıldı. 3 Nisan 1883 de Mabeyn-i Hümayun kitâbesine alındı. Bu görevine ilave olarak 5 Kasım 1883 de tütün rejisi komiserliğine ta'yin edildi. 9 Nisan 1888 de Bâlâ rütbesi verildi. (Orgerallığe eşit mülkî rütbe). Çeşitli tarihlerde I. Rütbe Osmani, birinci rütbe Mecîdî nişanları ile altın ve gümüş imtiyaz, altın liyakat, gümüş Girit ve Hilâl-i Ahmer madalyaları aldı. 1896 da ölen, hayatının sonuna kadar unutamadığı üçüncü zevcesinin yanına, Çamlıca da Selami dergahı haziresine gömüldü. C. II, sh. 108."

Fevkalade güzel fransızca bilirdi. Doğu ve Batı musîkîsine vakıftı. Piyano ve filüt çalardı. Çok güzel konuşurdu. Hamiyyet duygusuna sahipti. Birkaç kitabı, makâleleri, şiirleri vardır. Fransızca da Peygamberimizin biyografisine dair eserler üzerine yaptığı bir kitap çalışması kaybolmuştur.

Hüseyniden bestelediği bir şarkısı

şu şekildedir:

"Bak şu güzel köylüye, işte bu kızdır peri,

Toprak ile oynamış, belli güzel elleri.

Böyle midir hep acep köylülerin dilberi,

Düştü gönül aşkına terkedemem bu yeri."

Bu şarkıda görüldüğü gibi bestelediği ve güfteleri gayet sâde ve halkın zevklerini okşayıcı mahiyettedir.

Sadettin Kaynak için onun yolundan giderek bu noktaya geldi denilmiştir. Rast, Hüzzam, Bestenigar makamlarında şarkılar bestelemiş olmakla beraber eserlerinin birçoğu kaybolmuştur. Elde olanların bazıları şunlardır:

Bestenigar devr-i hindi (Ey leb-i can...), Hüzzam sengin makamı (Çöz düğmeyi sine-i billur gözüksün...), Rast Türk aksağı (Şuh-i ci-hansın....).

Şirpençeden 1844'de vefat etti. Selami dergahı mezarlığına defnedildi.

NURULLAH BİN ŞERİF

İlim Adamı. Osmanlı müelliflerinin hakkında verdiği bilgi şöyledir:

Kadılar zümresinden fâzıl bir zattır. 1693'de Dersaadette vefat etti.

Eserleri; Şerh Alâ Keşfil Hak, Mecalisül Mü'minin, Nûrul Fetevâ, Mesâibünnevâsib ve Ünsülvehid fi Tefsir-i Ayetiladl vet Tevhid'dir.

O

OKUMUŞ, EJDER

Yazar. Türkoğlu ilçesinde 1967'de doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra Erzurum Atatürk ve Konya

Selçuk Üniversitesi İlahiyat fakültelerinde okudu. Öğretmen olarak görev aldı. Yüksek lisans ve doktora yaparak 1994'de Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde araştırma görevlisi oldu. 2002'de doçent oldu.

Makaleleri çeşitli dergilerde yayınlandı. Kitap tercümeleleri yaptı.

Eserleri; Kur'anda Kur'an (1990), Kur'an'da Toplumsal Çöküş (1995),

Türkiye'nin Laikleşme Serüveninde Tanzimat (1999), Gösterişçi Dindarlık (2002), Toplumsal Değişme ve Din (2003), Meşrutiyet Ekseninde Din ve Devlet (2003) ve Dinin Meşrulaştırma Gücü (2005)'dir.

OKUMUŞ, FATİH

Yazar. Maraş'ta 1968'de doğdu. İlk öğrenimini Maraş'ta orta öğrenimini Kayseri Develi İmam Hatip

Lisesinde tamamladı. Mısır El Ezher Üniversitesi Şeriat Fakültesini bitirdi. K.S.Ü.'de yüksek lisans yaparak araştırma görevlisi olarak çalıştı.

Vrije Universiteit Amsterdam Teoloji Fakültesinde öğretim görevlisi olarak görev aldı.

Şiirleri çeşitli sanat edebiyat dergilerinde yayımlandı. Türkiye Diyanet Vakfı'nın açtığı Na't yarışmasında üçüncülük, Münacat yarışmasında mansiyon ödülü kazandı.

Eserleri; Sevgili Kasidesi (1992), Malik bin Nebi: Yirminci Asrın Şahidi, Süleyman İle Belkıs (2002), Kahire Kitabı, Cennetim Olur muşun (2003) Hz. Muhammed'in Yaşam Öyküsü (2005)'dir.

OKUMUŞ, İNCİ

Şair. Maraş'ta 1971'de doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra Ziraat Fakültesini kazandı ise de bu okula devam etmeyerek şiirle ilgilendi. Kalite Yönetim Sistemleri ve Proje Yönetim Mentorluğu üzerine eğitim aldı.

Şiirleri; Gençliğin Sesi, Dolunay, Seviye, Milli Kültür, Yeni Ufuk, Güneysu, Sandal, Ayna, Kırk Başak,

Genç Kardelen, Külliye, Tebessüm, Harman vb. kültür sanat ve edebiyat dergilerinde yayımlandı. Çeşitli yerel gazetelerde köşe yazarlığı yaptı. Dolunay Şiir Şöleni etkinliklerini düzenleyenler arasında yer aldı.

Yayınlanan eseri; Düğün Gönüle Kurulur (1999)'dur.

OKUMUŞ, MUSTAFA

Yazar. Türkoğlu Karalar köyünde 1932'de doğdu. İlköğreniminin ardından Düziçi Köy Enstitüsü ve Gazi Eğitim Enstitüsünü bitirdi. Öğretmen ve idareci olarak görev yaptı. 1981'de yılın öğretmeni seçildi ve aynı yıl emekliye ayrıldı.

Şiir, deneme ve araştırma türünde yazıları Abece, Alkış, Aykırı Sanat, İmaj, Yeni Ufuk, Kurtuluş gibi der-

gilerde yayımlandı. Mahalli gazetelerde köşe yazarlığı yaptı. Kahramanmaraş Kültür Sanat Evi (KÜSEV)'in kurucuları arasında yer aldı.

Eserleri; Gönül Bahçesi (1996), Her Yönüyle Geçmişten Bugüne Beyoğlu Beldesi (2000) Mavi Beklentiler (2004), Beyoğlu Beldesi II (2006), Uzaklara Özlem (2007)'dir.

OKUMUŞ, RAMAZAN

Yazar. Merkez Kür-tül köyünde 1950'de doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra Erzurum İlköğret-

men okulunu bitirdi. İlkokul öğretmeni olarak görev aldı. İÜ Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. Sırat-ı Müstakim dergisini tetkik ederek indeksini hazırladı. 1989 yılında Milli

Eğitim Bakanlığı tarafından Kıbrıs'a gönderildi.

Eserleri; Zübeyir Yılmaz'la birlikte, Kıbrıs Türk Şiiri (1992) ve Kıbrıs Türk Nesri (1996)'dır.

OLGUN, A. NECİP

Şair. Elbistan'da 1949'da doğdu. Yüksek öğrenimini İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümünde tamamladı. Felsefe öğretmeni olarak görev yaptı.

Divan şiiri geleneğinde şiirler yazdı. Şiirlerinde Fecri mahlasını kullanmaktadır.

ORÇAN, MUSTAFA

Akademisyen. Türkoğlu ilçesi Beyoğlu kasabasında doğdu. İlkokulu Aşağı Sarılar köyünde, liseyi

Maraş'ta okudu. Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji bölümünü bitirdi. Kırıkkale Üniversitesinde Araştırma Görevlisi olarak görev aldı. Yüksek lisansını ve doktorasını tamamladı.

Eseri; Osmanlıdan Günümüze Türk Tüketim Kültürü (2004)'dür.

OSMAN BABA

Mutasavvıf. Serküis isminde Ermeni rahibi iken müslümanlarla yaptığı sohbet sayesinde, İslamla şerefle-nip Müslüman oldu, Devrin Maraş

Medreselerinde okuyup icazet aldı. Milâdi 8. veya 9. y.y. da yaşamış, o zamanın mutasavvıflarından da tasavvufi ince sırlara kavuşmuştur. Şimdiki Pınarbaşı'nın üst tarafında bulunan mezarının, bulunduğu yeri, medrese-tekke şeklinde ilim yuvasına dönüştürmüş ve uzun süre insanları irşad etmiştir. Onun sayesinde pek çok Ermeni, Müslüman olmakla şereflenir. Onun yüce himmeti, devrinde yaşayan diğer hocaların hasedine sebep olur. Onun için "Dönme" diyerek, insanların gözünden düşürmeye çalışırlar. Sonunda, muvaffakta olurlar. Onun, Hıristiyan azizi olarak hafızalarda kalmasına sebep olurlar.

Prof. Dr. Besim Atalay'a göre; İsa (A.S.)'ın havarilerinin yetiştirdiği ikinci nesil Hıristiyanlardan Tatyos Arakin isminde bir aziz (veya Hıristiyan inancına göre resûl) vaaz ve nasihat için Maraş'a gelmiş, pek çok insanın Hıristiyan olmasına sebep olmuş hatta, cüzamlıları Uyuz Pınarı'nda yıkayıp şifaya kavuşturmuş buna rağmen yerli halka yaranamamış, bu zatı öldürmek istemişler, Tatyos, kaçıp o tepedeki bir ağaca gizlenmiş, devrisi günü de o tepeyi terk edip, Kayseri'ye doğru kaçmış. Daha sonra, Tatyos Arakin'in kıymetini anlayan, Maraş'lı Hıristiyanlar o günü yortu olarak kutlamaya başlamışlar.

Konu ile ilgili merhum Prof. Besim Atalay; Maraş'ın kuzeyinde ahırda-

ğ ı eteğinde bulunan tepedeki mezar ziyaretine, Müslümanların Osman Baba, Hıristiyanların ise Surp Serkis veya Tatyos Arakin tepesi dediklerini belirtmektedir.

Tatyos Arakin M.S. 100'lerde yaşamıştır. Daha sonra M.S. 400'lerde o tepeye küçük bir kilise yapılmış, Maraş'ın fethi ile Müslüman nüfus yoğunlaşırken M.S. 7. y.y. da orada rahiplik yapan ve sonra İslam'la şereflenip Müslüman olan Osman Baba artık İslâmî bir kimlik kazanmıştır. Müslümanların velisi olmuştur. Pınarbaşında bulunan mezarı bir ziyâretgahtır. Ziyaret geleneğinin ölmediği zamanların en büyük ziyâret yeridir.

OSMAN EFENDİ

İlim Adamı. Maraş'ta 1866'da doğdu. Maraş beldesi fetvahâne müsevvîdi Seyyithanzâde Ahmet Efendi'nin oğludur. Maraş şehrinin Şekerli ma-

hallesinde bulunan Şekerli Camii Medresesi'nde Arabî ve dinî ilimleri tahsil etti. Bahçe kazası sabık müftüsü Maraş ulemâsından İsmailzâde Hacı Ali Efendi'den tefsîr, hadîs ve bunlara taalluk eden şer'î ilimleri tahsille icazet aldı. İcazetinden sonra Maraş'ta Restebaiye mahallesinde bulunan Restebaiye Medresesi'nde tadrîse başladı ve Maraş Müderrisi Nûhzâde Hacı Ahmet Efendi'nin 1909'da vefatı üzerine aynı tarihte Maraş Müderrisi oldu. Vefat tarihi tam olarak bilinmemektedir.

OZAN, MEVLÛT

Şair. Çağlayancerit ilçesinde 1965'de doğdu. Ortaokul öğrencilik yıllarından itibaren şiir yazmaya başladı. Fakir bir ailenin çocuğu olarak tahsilini devam ettiremedi. İşçi olarak yurtdışına gitti.

Eseri; Sevda Yağmuru (1999)'dur.

Ö

ÖMER EFENDİ

İlim Adamı. Maraş'ta doğdu. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Maraş'ta ilim ve irfan ile bezenmiş olarak İstanbul'a gitti. Sivasî Abdülmecid Efendi'ye intisap etti. Muallim oldu. Şeyhülislâm Ahizâde Hüseyin Efendi'ye mülâzım oldu. Kayıtlar 1640'da Hama-miyye Medresesinde görev aldığını göstermektedir. Sonrasında İbrahim Paşa-yı Cedid Medresesi, Molla Gürani Medresesi, Hankah Medresesi, Sahn-ı Seman Medresesi, Mihrimah Sultan Medresesi müderrisliklerinde bulundu. 1657'de Halep kadılığına atandı. Mekke kadısı olarak da görev yaptı.

Vefat tarihi 1666'dır.

ÖMER HULUSİ EFENDİ

İlim Adamı. 1866'da Elbistan'da doğdu. Babası Süleyman Ağa'dır. İlk tahsilinden sonra Rüştîye'ye girdi ve bundan sonra sarf ve nahivden başlayarak Arapça okudu. İcazet aldıktan sonra İstanbul'a giderek im-tihanla Mekteb-i Nüvvab'a girdi. 1896 yılında şehadetnâme olarak mezun oldu.

Mekteb-i Nüvvab'tan mezun olduktan sonra Dersim sancağı niyâbetine tayin edildi. Havası ile imtizaç edemediğinde Elbistan kazası nâibi oldu. Daha sonra Zor sancağı nâibi oldu. Maraş ve Kerkük sancağı kadılıklarında da bulundu.

1913 yılı Aralık ayında Basra vilâyeti Merkez kadılığına tayin olundu.

Kadılığı sırasında (18 Aralık 1914) tarihinde mechul bir kişi tarafından öldürüldü. Bağdat kadılığından çekilen şifreli telgrafta, Bağdat'ta Şeyh Caddesinde meçhûl bir şahıs tarafından katl edilerek vazifesine, din ve milletine ihanet edenlerin hali böyle olacaktır ibaresi yazılmış bir varaka üzerine bırakılmış olduğu ifade edilmiştir. Niçin ve kimler tarafından öldürüldüğü konusu açıklık kazanmamıştır.

ÖMER REMZİ EFENDİ

İlim Adamı. Elbistan'da 1873'de doğdu. Halvetiye Tarikatı mürşitlerinden ve Şeyh Abdurrahman Erzincanî sülâlesinden Hafız Ahmet Hüdâî'nin oğludur. Kur'ân-ı Kerîm'in hıfzını babasından ikmal edip Elbistan Rüştîyesi'ne girdi. Rüştîyeyi bitirip Elbistan, Bilân, Antakya, Suriye ve son olarak da Zor sancağında dinî ve Arabî ilimleri tahsille 1905'de Zor ulemâsından müderris Mehmet Haydar Efendi'den icazet aldı.

Anadili Türkçe gibi Arapça ve Farsça bilirdi.

32 yaşında Eylül 1321'de Resu'l-Ayn kazası Müftülüğü'ne tayin edildi.

Vefat tarihi hakkında bir bilgi bulunmamaktadır.

ÖNYURT, MUSTAFA

Şair. Maraş'ta 1957'de doğdu. İl-

kokulu Maraş'ta okudu. Orta öğrenim ve yüksek okulu İstanbul ve Kocaeli'de tamamladı.

Lise yıllarından itibaren sanatla iç içe oldu. Şiir yazdı. Sinema sanatı ve televizyon programcılığı üzere-

rine çalışmaları mevcut. Ulusal kanallar için sosyal içerikli TV programları hazırladı. İstanbul'daki iş ve sanat hayatının ardından memleketine döndü. Kahramanmaraş Belediyesi'nde görev aldı.

Yazı ve şiirleri mahalli dergi ve gazetelerde yayımlandı.

Eseri; Yitik Duygular (2009)'dır.

ÖZALP, KEMALETTİN

Şair. Maraş'ta 1920'de doğdu. İlköğrenimini Maraş'ta, yüksek öğrenimini Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde tamamladı. Avukat olarak görev yaptı.

Şiirlerini Divan edebiyatının nazım şekillerini kullanarak aruz vezni ile kaleme aldı.

Eseri; Tahayyül (1950)'dir.

ÖZALP, ABDULVAHAP

Yazar. Elbistan'ın Çiçek köyünde 1936'da doğdu. İlkokulu köyünde okudu. Akçadağ Köy Enstitüsüne başlayınca dek köyünde çobanlık yaptı.

Köy Enstitüsünde okuduğu yıllar kitapla dolu yıllar oldu. Okulun 20-30 bin ciltlik kütüphanesi ondan soruldu. Öğretmenlik ve idarecilik yaptı.

Sivil Toplum Kuruluşlarında görev aldı. Doğduğu köy olan Elbistan'ın Çiçek köyü üzerine araştırmalar yaptı.

Eseri; Elbistan Ağzı Çiçek Köyü Örneği (2008)'dir.

ÖZALP, N. AHMET

Yazar. Elbistan'da 1953'de doğdu. İlköğrenimini memleketinde tamamladıktan sonra Adana Düziçi ilköğretmen okulu ve Balıkesir Necatibey Eğitim Enstitüsü Türkçe bölümünü bitirdi. Bir süre öğretmen olarak görev yaptıktan sonra yayıncılığa başladı. Akabe ve Yeryüzü yayınlarında ve Mavera dergisinde çalıştı. Ribat yayınlarını kurdu. Yeni Devir ve Zaman gazetelerinde görev yaptı. Ana Britanica Ansiklopedisi yazı kurulunda yer aldı. Antoloji çalışmalarının yanı sıra yaptığı kitap sadeleştirmeleriyle tanındı.

Eserleri; Çağdaş Türk Şiiri Seçkisi - Şiir Bahçesi (1997), Çağdaş Türk Hikayesi Seçkisi - Hikaye Bahçesi (1997), Masal Bahçesi - Dünya Masalları Seçkisi (1997)'dir.

ÖZALP, ÖMER HAKAN

Yazar. Elbistan'da 1964'de doğdu. İlkokulu Elbistan Çiçek köyünde,

liseyi Elbistan İmam Hatip Lisesinde okudu. Çapa Tıp ve Cerrahpaşa

Tıp Fakültelerine bir süre devam etti. Yarıda bırakarak ilgi alanı olan araştırma ve arşivciliğe yöneldi.

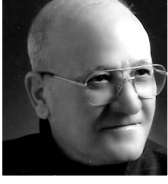
Şamil, Sebil, Pınar, Emre, İşaret ve Truva gibi yayınevlerinde düzeltmen, redaktör ve editör olarak çalıştı.

Yazıları; Tarih ve Toplum, Müteferrika, Dergah, İstanbul Araştırmaları, Kutadgubilig, Umran, Selam gibi dergi ve gazetelerde yayınlandı. Ayrıca 20'ye yakın kitabın sadeleştirme derleme ve çevirisini yaptı.

Eserleri; Hoca, Şeyh, Siyasetçi Yeşilzade Mehmet Salih Efendi (1998), Hoca, Şeyh, Siyasetçi Erzurumlu Muhammed Salih Efendi (1999), Siyaset Dehlizlerinde Kaybolmuş Bir Asker Manavoğlu Nevres Bey (2000), Rızaeddin Bin Fahreddin Kazan'la İstanbul Arasında Bir Alim (2001), Mehmet Ubeydullah Efendi'nin Malta, Afganistan ve İran Hatıraları (2002), Bir Kütüphane Aşığı ve Araştırma Sevdalısı: Mustafa Gökmen (2003), Ulema-dan Bir Jöntürk: Mehmet Ubeydullah Efendi (2005), Elbistanlı Nakiboglu Kadı Mustafa Kâmil Efendi (2007)'dir.

ÖZALP, YALÇIN

Yazar. Maraş'ta 1938'de doğdu. İlk orta ve lise eğitimini Amasya'da

tamamladı. İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Umumi Türk Tarihi bölümünü bitirdi. Öğretmen ve yönetici olarak görev yaptı. K.S.Ü.'de Atatürk İlkele-ri ve İnkılap Tarihi öğretim görevlisi olarak çalışmakta iken 2005'de emekliye ayrıldı.

Makaleleri; Emel, Memleket, Aksu, Kahramankent, Doğuş, Kahramanmaraş'ın Sesi, Yorum, Dilmaç, Edik, Uzunoluk, Kurtuluş, Edem, Madalyalı Tek Şehir Kahramanmaraş gibi gazete ve dergilerde yayınlandı.

Eserleri; Milli Mücadelenin İlk Zaferi (1976), Millet-i Sadıka Patırtısı ve Maraş (1983), Mustafa Kemal ve Milli Mücadelenin İlk Zaferi (1984), Gazilerin Dilinden Milli Mücadelemiz (1986), Kuva-i Milliyecilerden Hatıralar (2001), Ermeni İntikam Alayı Maraş'ta (2005)'dir.

ÖZBAŞ, MEHMET YUSUF

Yazar. Maraş'ta 1920'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Ankara Üniversitesi Hu-

kuk Fakültesini bitirdi. Ödemiş ve Osmaniye'de hakim olarak görev yaptı. 1949'dan itibaren serbest avukat olarak çalıştı. Baro başkanlığı yaptı. 1977 seçimlerinde milletvekili seçildi.

Maraş milli mücadelesi üzerine çalışmalar yaptı. Dava dergisini çıkardı. Evinin alt katını Kurtuluş Müzesi yaptı. Besim Atalay'ın Maraş Tarihi ve Coğrafyası adlı eserini ve Nadir Baba'nın Mevlidi ve Rüyeti-i Hilal'ini sadeleştirerek yayınladı.

Eserleri: Kahramanmaraş 1978 Olaylarının Perde Arkası (1980), Dava 1920 Maraşlı-Fransız Harbi, Bilmediğimiz Gerçekler'dir.

ÖZBEK, HÜSEYİN

Akademisyen. Elbistan'da 1933'de doğdu. İlk ve orta okulu Elbistan'da, liseyi İstanbul'da okudu. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesini bitirdi. Almanya'da araştırmalarda bulundu. 1958'de Ziraat Fakültesinde asistan oldu. Yüksek lisansını ve doktorasını yaptı. Doçent ve profesörlüğe yükseldi. Adana Ziraat Fakültesinin ve Çukurova Üniversitesinin kurucu heyetinde yer aldı. 1977-1980 yılları arasında Ç.Ü. Ziraat Fakültesi dekanlığı, senato üyeliği ve yönetim kurulunda görev aldı. Üniversitelerarası Kurul'da da 4 yıl süreyle görev aldı. Yurt içinde ve yurt dışında yayınlanan çok sayıda araştırması, tebliğleri ve çevirileri vardır.

ÖZDEMİR, ABDULLAH

Mimar. Maraş'ta 1950'de doğdu. Mimarlık eğitimi olarak Maraş'ta mesleği ile ilgili yazılı ve görsel çalışmalar yaptı. Maraş kent dokusu

üzerine 30 yılı aşkın bir süre çalışma yaptı. “Gurgumda Zaman” adlı aylık bir bütten yayınladı. Ay-

rıca kent dokusu üzerine bir kitap oluşturacak çapta çalışmalar yaptı.

Mersin, Bodrum, Gaziantep ve Malatya’da mimarlık tasarımları uygulandı.

Atölyesinde resim çalışmaları da yaptı. Türk halk müziği üzerine araştırmaları 400 kasette topladı. Evinde arkeolojik, etnoğrafik eşya, resim, kilim koleksiyonu oluşturdu.

Mimarlık, kent dokusu, Maraş ve Türk halk müziği üzerine 30 civarında makale hazırlamış ve çeşitli gazete ve dergilerde yayınlamıştır.

Atölyesi ünlü sanatçı, mimar ve yazarların uğrak yeri oldu. K.Maraş Kent Müzesi – Özel Abdullah Özdemir Arkeolojik Sanat Müzesi ve Maraş Evleri Yaşatma Projesi kapsamında çalışmalarını yürütmektedir.

ÖZDEMİR, HİKMET

Yazar. Maraş’ta 1951’de doğdu. Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü mezunu. A.Ü. Siyasal

Bilgiler Fakültesinde doktora yaptı. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araş-

tırma Kurumunda görev aldı. Yurtdışında araştırmalar yaparak profesörlüğe yükseldi. 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal’ın Başdanışmanlığını yaptı. Kırıkkale Üniversitesi Tarih Bölümünde öğretim üyeliği ve Türk Tarih Kurumunda görev aldı.

Eserleri; Kalkınmada Bir Strateji Arayışı – Yön Hareketi (1986), Sol Kemalizm (1993), Rejim ve Asker (1993), Ordunun Olağandışı Rolü (1994), Tarih ve Politika (1995), Üçüncü Türkiye (1995), Türkiye Cumhuriyeti (1995), Doğan Avcıoğlu Bir Jön Türk’ün Ardından (2000)’dir.

ÖZDEMİR, ULAŞ

Müziyen. Maraş’ta 1976’da doğdu.

İlk, orta ve lise öğrenimini Maraş’ta tamamladı. İstanbul Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Maliye

Bölümü’nde üç yıl okuduktan sonra Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Etnomüzikoloji programından mezun oldu. Aynı fakültede yüksek lisans çalışması yaptı.

Daha lise yıllarında babası Abdullah Özdemir’le birlikte Maraş ve çevresinde derleme çalışmalarına yöneldi. Pek çok dergi, gazete ve internet sitesinde müzik yazıları yayınlandı.

Alevi-Bektaşî müziği ve Anadolu’daki farklı etnik grupların müziklerine odaklanan derleme ça-

lışmalarının yanı sıra İran'da yaşayan Ehl-i Haklarla ilgili çalışmalar yaptı.

Türkiye, Avrupa ülkeleri ve Amerika'da çeşitli konserlerin yanı sıra dünya müziği festivallerinde yer aldı.

Eseri; Âşık Mücrimî'nin Yaşamı ve Şiirleri (2007)'dir.

Albümleri: Ummanda / Maraş Sinemilli Değişleri, O da Beni Seviyor / Orijinal film müziği (Mare Nostrum'la birlikite), Asker Türküleri (Derleme albüm), Gül Türküleri (Derleme albüm), The Wind (Kayhan Kalhor ve Erdal Erzincan'la birlikite), The Companion (Ali Akbar Moradi'yle birlikite)'dir..

ÖZDENÖREN, ALAEDDİN

Yazar. Maraş'ta 1940'da doğdu. İki-zi Rasim Özdenören'dir. Annesi

Nezhat hanımın bir rüyasına dayanılarak Alaüddeve Beyin anısına adı Alaeddin olur. Babanın memuriyeti dolayısıyla Tun-

celi ve Malatya'da bulunur. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamlar. Öğrencilik yıllarında mahalli gazetelerde sanat edebiyat sayfaları düzenler.

Henüz 15 yaşında roman yazmaya kalkışır. Maraş Lisesi Kültür Kolu'nun yayın organı Hamle dergisinde ilk şiirleri yayınlanır. Kavgacı bir mizacı vardır. Maraş Lisesi

eline tastiknameyi verince liseyi bitirmek için İstanbul'a gider. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümünü bitirerek Maraş'a öğretmen olarak döner.

Mahalli gazetelerde başlayan yazı hayatı; İstiklal, Diriliş ve Edebiyat dergisinde devam eder. 1976'da kurucuları arasında yer aldığı Mavera dergisi çıkar ve orada yazmaya başlar. Yeni Devir, Milli Gazete ve Zaman gazetelerinde köşe yazarlığı yapar.

İlk kitabı Güneş Donanması Edebiyat dergisi yayınları arasında neşredilir. İkinci şiir kitabı Yalnızlık Gide Gide (1996) ile Türkiye Yazarlar Birliği'nin şiir ödülünü alır.

Emeklilik sonrası yerleştiği Balıkesir'de 23 Haziran 2003'de vefat eder.

Eserleri; Güneş Donanması (1975), İnsan ve İslam (1982), Batılılaşma Üzerine (1983), Devlet ve İnsan (1986), Yakın Çağ Batı Dünyası ve Türkiye'ye Yansımaları (1986), Şiirin Geçitleri (1996), Yalnızlık Gide Gide (1996) Bütün Şiirler (2002), Unutulmuşluklar (1999), Açılı / Yorum (2004), Geleceğin İnsanı (2004)'dir.

ÖZDENÖREN, RASİM

Yazar. Maraş'ta 1940'da doğdu. İlkokula Maraş'ta başladı ise de babasının görevi gereği Malatya'da, ortaokulu Tunceli'de tamamladı. Liseyi Maraş'ta okurken mahalli gazete-

lerde ve okul dergisi olan Hamle'de hikayeler yazdı.

İlk hikayeleri; Varlık, Akarsu, Türk Sanatı ve Arayış gibi dergilerde yayınlandı.

İ.Ü. İktisat Fakültesi Gazetecilik Enstitüsünü ve İ.Ü. Hukuk Fakültesini bitirdi. Bu yıllarda Sezai

Karakoç'la tanıştı. Bu tanışıklık sanat hayatı ve düşünce dünyasının şekillenmesinde etkili oldu. Devlet Planlama Teşkilatına uzman yardımcısı olarak girdi. Yüksek lisansını Amerika'da yaptı. Bir süre Kültür Bakanlığı Bakanlık Müşaviri olarak görev yaptı ise de askerlik sonrası yeniden DPT'ye girdi.

Yeni İstiklal Gazetesinin sanat sayfasını yönetti. A.Gaffar Taşkın imzası ile köşe yazarlığı yaptı. İlk kitabı Hastalar ve Işıklar'ı 1967'de yayınladı.

Çok Sesli Bir Ölüm (1984) ve Çözülme (1973) adlı hikayeleri Tv filmi yapıldı. Prag'da yapılan Uluslar arası TV Filmleri Yarışmasında Jüri Özel Ödülü'nü kazandı.

Bir süre hikayeye ara vererek özellikle 1983'den itibaren düz yazıya yöneldi.

D.P.T. Genel Sekreteri olarak görev yapmakta iken 2005'te emekli oldu.Yeni Şafak gazetesinde köşe yazarlığı yaptı.

Eserleri; Hastalar ve Işıklar (1967), Çözülme (1973), Çok Sesli Bir Ölüm (1974), Çarpılmışlar (1977), İki Dünya (1977), Gül Yetiştiren Adam (1979), Denize Açılan Kapı (1983), Müslümanca Düşünme Üzerine Denemeler (1985), Yaşadığımız Günler (1985), Ruhun Malzemeleri (1986), Yeniden İnanmak (1987), Çapraz İlişkiler (1987), Yumurtayı Hangi Ucundan Kırmalı (1987), Müslümanca Yaşamak (1988), Red Yazıları (1988), Yeni Dünya Düzeninin Sefaleti (1996), Ben ve Hayat ve Ölüm (1997), İpin Ucu (1997), Acemi Yolcu (1997), Kent İlişkileri (1998), Yüzler (1999), Köpekçe Düşünceler (1999), Kuyu (1999), Hırsırtı (2000), Ansızın Yola Çıkmak (2000), Eşikde Duran İnsan (2000), Toz (2002), Yazı İmge ve Gerçeklik (2002), Aşkın Diyalektiği (2003), Düşünsel Duruş (2005)'dur.

ÖZDOĞAN, M. AKİF

Akademisyen. Maraş'ta 1970'de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini burada tamamladı. Atatürk Üniversitesi Fen - Edebiyat Fakültesi Arap Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. 1993'de Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Arap Dili ve Belâğatı Anabilim Dalı'na araştırma görevlisi olarak atandı. Yüksek lisansını Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Semantik Açından Kur'an'da İslam Kavramı adlı teziyle tamamladı. 1998'de K.S.Ü. İlahiyat Fakültesi Arap Dili

ve Belağatı Anabilim Dalı'na öğretim görevlisi olarak atandı. 2000'de doktorasını yaptı. 2004'de yardımcı doçent oldu. Birçok bilimsel makale yazdı. Kitap çalışmaları yaptı.

Eseri; Hâfız Ali Efendi Yazma Eserler Kataloğu (müşterek, 2007)'dir.

ÖZER, AHMET

Yazar. Göksun'un Mahmutbey köyünde 1948'de doğdu. İlkokulu köyünde tamamladı. Maraş İmam Hatip Lisesi'ni okudu. İzmir Yüksek İslam Enstitüsü'nü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı. 1981'de 1402 mağduru olarak Bilecik'e sürüldü. İzmir ve Gölcük Sıkıyönetim Komutanlığı'nca tutuklandı ve ardından hakkında takipsizlik kararı verildi. Erzincan, Erzurum ve İstanbul'da öğretmenlik yaptı. 1990'dan sonra değişik vesilelerle yurt dışına çıktı. 1992 yılından itibaren Kafkaslarda temaslarda bulundu. 1994 yılında öğretmenlikten istifa etti.

Gençlik yıllarından beri değişik gazete ve dergilerde şiir ve yazıları yayımlandı. Şiir ve yazılarında Ahmet Ersöz adını da kullandı. 1980 yılında Sızıntı dergisinin Yazı İşleri Müdürü oldu. Zaman gazetesinde yazar olarak çalıştı. Araştırma ve inceleme maksadıyla Avrupa, Rusya ve ABD'nin çeşitli eyaletlerinde bulundu.

Eserleri: Ruh Dosyası (1988), İrtica Dosyası (1990), Bu Ülkede Ya-

şamak (1990), Nuh Tufanı (1990), Ardımızdaki Yıllar (1991), Yakın Geçmişin Gölgesinde (1991), Alvarlı Efe Hazretleri (1991), Abdülaziz Bekkine Hazretleri (1992), Varlık ve Aşk (1992), Işık Şahsiyetler (1992), Fıkhî Tesbitler (1992), Bir Müşterek Kader (1993), Eğitimde Depremlili Yıllar (1993), Beyaz Mektuplar (1993), Zulüm Dosyası (1994), Berzah Aralığı (1994), Hulusî Bey (1996), Üçler (1997), İki Kumandan (1997), Hafız Ali (1997), Gözyaşları Dünyası (1997), Bediüzzaman'ın Rusya Esareti (1998), Kırık Nameler (2000), Bir Ah Yüceliği (2000), Hüsrev Bey (2001), İki Edip (2001), Dağların Güneşe Baktığı Yerde (2001), İki Ünlü Kul (2003), İki Ses Arasında (2004), Atabey'li Tahirî (2005), Barla Dostları (2006), Ay Tahtında (2006).

ÖZER, SİDDİK

Şair. Ekinözü'nde 1947'de doğdu. İlkokulu Ekinözü'nde, ortaokulu ve liseyi Elbistan'da tamamladı. Akçadağ İlköğretmen Okulunu bitirdi ve öğretmen olarak görev aldı. 1995'te kendi isteği ile emekli oldu.

Şiir yazmaya lise yıllarında başladı. Halk şiiri geleneğine uygun tarzda şiirler yazdı. Şiirleri bazı kitap ve antolojilerde yayınlandı. 1991'de münâcat yarışması sonrası edebiyat dünyasına sesini duyurdu. Şiirlerini Türk Edebiyatı, Altınoluk, Somun-

cu Baba, Tepe Edebiyat, Madalyalı Şehir, Dava, Uzunoluk, Öğretmen, İksir, Alkış, Sentez gibi çeşitli dergi ve Ortadoğu, Türkiye, Elbistan'ın Sesi, Yeşil Afşin, Aksu, Memleket, Kent, Doğu gibi gazetelerde yayınladı.

Eseri; Vuslat (1997)'dir.

ÖZKARCI, MEHMET

Akademisyen. Maraş'ta 1960'da doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini Maraş'ta tamamladı. Atatürk Üni-

versitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nü bitirdi. 1983-1985 arası öğretmen olarak görev yaptı. 1985'de Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin Türk-İslam Mimarisi Anabilim Dalı'na araştırma görevlisi olarak girdi. 1987'de Gaziantep İl Merkezinde Bulunan Hanlar isimli teziyle yüksek lisansını tamamladı. 1992'de Candaroğulları Beyliği Mimarî Eserleri adlı teziyle doktorasını yaptı. 1997'de doçent oldu. Aynı yıl K.S.Ü. İlahiyat Fakültesi Türk-İslam Sanatları Tarihi Anabilim Dalı'na atandı. 2002'de profesör oldu.

Yayınlanmış birçok kitap ve makalesi ve ulusal ve uluslar arası kongre ve sempozyumlarda sunmuş olduğu bildirileri bulunmaktadır. K.S.Ü.'nde idarî görevler de üstlenmiştir.

Eserleri; Afyon-Çay'da Ebû'l-Mücühaid Yusuf Külliyesi (1996), Niğde'de Türk Mimarîsi (2001), Anadolu Selçukluları ve Beylikler Dönemi Uygarlığı (müşterek, 2006), Türk Kültür Varlıkları Envanteri: Kahramanmaraş (2007), Anadolu Selçuklu Hanları (müşterek, 2007), Maraş Tarihi ve Sanatı Üzerine (müşterek, 2008)'dir.

ÖZTURAN, HACI ALİ

Yazar. Maraş'ta 1947'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. İstanbul Üniversitesi Kim-

ya Fakültesini bitirdi. Afşin-Elbistan Termik Santrali ve DSİ'de görev yaptı. 2007'de emekli oldu. Emeklilik sonrası doğal taş süslemeciliği alanında bir firma ortağı olarak iş yaşamını sürdürdü.

Yazı çalışmalarını 1981'den itibaren Küçük Dergi, Doğu, Türk Edebiyatı, Milli Kültür, Dolunay ve Alkış dergilerinde ve mahalli gazetelerde yayınladı. Maraş Ağzı Köroğlu çalışması, Maraş Yemekleri, Maraş Çocuk Oyunları, Maraş Merkez Ağzı Deyimler Kelimeler Atasözleri Dualar Beddualar gibi birçok alanda mahalli çalışmalar yaptı.

Eseri; Kahramanmaraş'ın Kurtuluş Öyküleri (2009)'dir.

ÖZTÜRK, HÜSEYİN

Akademisyen. Maraş'ın Topçalı köyünde 1950'de doğdu. İlkokulu Göksun'da, Liseyi Maraş'ta tamamladı. Gaziantep Erkek Öğretmen okulunu ve İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Felsefe bölümünü bitirdi. Doktorasını yaparak üniversitede görev aldı. Niğde Üniversitesinde öğretim üyeliği yapmakta iken 2004'de emekli oldu.

Lise öğrencilik yıllarında Kahraman Kent gazetesinde ilk yazıları yayınlandı. Hareket, Milli Eğitim, Maveri gibi dergilerde yazdı. Bilimsel toplantılarda bildiriler sundu. Ders kitapları kaleme aldı.

Eserleri; Düşünce ve Uygarlık Tarihi (1978), Kınalızade Ali Çelebi'de Aile Ahlakı (1991), Felsefeye Giriş (müşterek, 1995), Eğitim Sosyolojisi (1998), Rehberlik ve Ruh Sağlığı (1998), Eğitim Felsefesi (1998), Öğretmenlik Mesleğine Giriş (2001), Belçika'da ve Türkiye'de Zorunlu Eğitim (2001), Rehberlik (müşterek, 2003), Sosyolojik Yansımalar (2005), Öğrenmenin Büyüsü (2005)'dir.

ÖZTÜRK, NAZİF

Akademisyen. Maraş'ın Topçalı köyünde 1948'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta yaptı. Yüksek öğrenimini İzmir'de, yüksek lisansını ise Gazi Üniversitesinde yaptı. Bir süre Diyanet İşleri Başkanlığında görev aldı. Vakıflar Genel Müdürlüğüne geçerek bu kurumun

değişik birimlerinde çalıştı. Kültür Bakanlığı Müsteşar yardımcılığı ve Bakanlık müşavirliği yapmakta iken 2000 yılında emekliye ayrıldı.

2000-2002 yılları arasında Türkiye Yazarlar Birliği Başkanlığına seçildi ve çeşitli kültürel etkinliklerde bulundu.

Yazı çalışmaları Gonca, Diyanet, Vakıflar, İslamî Araştırmalar, Türk Dünyası, İlim ve Sanat,

Yeni Türkiye, Hareket, Maveri, Hilal, Sütçü İmam, Kurtuluş, Zaman gibi dergi ve gazetelerde yayınlandı.

Türk Yenileşme Tarihi Çerçevesinde Vakıf Müessesesi adlı eseriyle araştırma dalında Yazarlar Birliği ödülünü aldı.

Eserleri; Menşe'i ve Tarihi Gelişimi Açısından Vakıflar (1983), Türk Yenileşme Tarihi Çerçevesinde Vakıf Müessesesi (1995), Elmalılı M. Hamdi Gözüyle Vakıflar (1995), Sümbüliye Tarikatı ve Kocamustafapaşa Külliyesi (1999), Azınlık Vakıfları (2003)'dir.

ÖZTÜRK, SAİT

Akademisyen. Çağlalayancerit ilçesi Düzbağ beldesinde 1964'de doğdu. İlk ve ortaokulu Düzbağ'da liseyi Maraş'ta tamamladı. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bitirdi. Arşiv uzman yardımcısı olarak görev yaptı. M.Ü.'de doktorasını ya-

parak Dumlupınar Üniversitesi'ne öğretim üyesi olarak geçti. Osmanlı Araştırmaları Vakfı ve Maraş'de görev aldı.

Eserleri; Osmanlı Belgelerinde Siyakat Yazısı (1994), Onyedinci Asır Askerî Kasamsa Ait İstanbul Tere-

ke Defterleri (1995), Tanzimat Döneminde Bir Anadolu Şehri: Bilecik (1996), Türklerin Ulum ve Fünuna Hizmetleri (tercüme, 1996), Osmanlı Devleti'nde Sabun Sanayi ve Sabunhaneler (1999), Bilinmeyen Osmanlı (müşterek, 1999), Maraş Salnâmeleri (2007)'dir.

P

PAK, RAMAZAN

Yazar. Maraş'ın Sarıçukur köyünde 1955'de doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra liseyi Kahramanmaraş İmam-Hatip Lisesi'nde tamamladı. Konya Yüksek İslam Enstitüsünü bitirdi. Öğretmen ve idareci olarak görev aldı.

Eserleri; Delil ve Hikmetleriyle Fıkıh İlmihali (1997), Fıkıh Usulü (2004)'dür.

PAK, ZEKERİYA

tamamladı. Atatürk Üniversitesi İsl-

Akademisyen. Maraş'ta 1963'de doğdu. Orta öğrenimini Kahramanmaraş İmam Hatip Lisesinde

İlahiyat Fakültesi'ni bitirdi. 1987-1995 yılları arasında Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivleri Daire Başkanlığı'nda uzman yardımcısı olarak çalıştı. 1995'de Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Tefsir Anabilim Dalı'nda araştırma görevlisi olarak görev aldı. Kur'an'da Kulluk adlı tez çalışması ile 1998'de doktorasını yaptı. K.S.Ü. İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü Tefsir Anabilim Dalı'nda yardımcı doçent olarak görev aldı. 2006'da doçent oldu. İdari görevlerde bulundu. Birçok bilimsel makaleye imza attı. Tebliğler sundu.

Eserleri; Kur'an'da Kulluk (1999), Allah-İnsan İletişimi (2005)'dir.

PAKDİL, NURİ

Yazar. Maraş'ta 1934'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamam

ladı. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi. Bakanlıkta hukuk müşaviri, Devlet Planlama

Teşkilatında uzman olarak çalıştı.

Resmi görevinden ayrılarak Edebiyat dergisini çıkardı. 1984'de dergi kapanınca yeniden DPT'ye dönerek 1999'da emekli oldu.

İlk şiir ve denemeleri lise öğrencisiyken Maraş'ta yayınlanan Demokrasiye Hizmet gazetesi ve okul dergisi Hamle'de yayınlandı. Yeni İstiklal'de sanat sayfası düzenledi.

1969'da aylık "Edebiyat" dergisini yayınlamaya başladı. İlk kitabı "Batı Notları" Paris izlenimlerinden oluşmakta olup Batı'ya farklı bir yaklaşım getirmektedir. Dergi de kullandığı dil ve üslupla dikkat çekti. Deneme, oyun ve eleştiri yazıları ile tanındı. Kitapları sahibi bulunduğu Edebiyat Dergisi Yayınları arasında neşredildi. Ortadoğu ve Batı edebiyatından şiir ve düşünce yazıları tercüme etti. Dergi 1984'de kapandı. Dergi çevresinde çok sayıda yeni şair ve yazar yetişti.

Eserleri; Batı Notları (1972), Biat I (1973), Biat II (1977), Bağlanma (1979), Bir Yazarın Notları I-II (1980), Put Yapımevleri (1980),

Biat III (1981), Bir Yazarın Notları III (1981), Bir Yazarın Notları IV (1982), Kalbimin Üstünde Bir Avuç Güneş (1982), Edebiyat Kulesi (1984), Derviş Hüneri (1997), Arap Saati (1997), Klas Duruş (1997), Umut (1997), Korku (1997), Sükût Suretinde (1997), Ahid Kulesi (1997), Kalem Kalesi (1998), Osmanlı Simitçiler Kasîdesi (1999), Otel Gören Defterler 1: Çarpışan Sesler (1999), Otel Gören Defterler 2: Yazının Epik Resmi Çekildiği Sırada (2000), Otel Gören Defterler 3: Büyük Sorgu (2001), Otel Gören Defterler 4: Simsiyah (2002), Otel Gören Defterler 5: Ateş Hattında Harf Müfrezeleri (2003), Otel Gören Defterler 6: Yazmak Bir Mucize (2005)'dir.

PAKÖZ, OĞUZ

Yazar. Maraş'ta 1947'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesini bitirdi. Biyokimya uzmanı olarak görev yaptı.

İlk makalesi Kahraman Kent gazetesinde 1976'da yayınlandı. Şiir ve yazıları; Aksu, Kahraman Kent, Yorum, Do-

ğuş, Madalyalı Tek Şehir, Milad, Türk Yurdu ve Alkış gibi çeşitli gazete ve dergilerde yayınlandı. Mahalli radyo ve TV'lerde kültür sanat programları hazırladı. Sosyal faali-

yetlerin içerisinde oldu. Türkocağı, Güreş İhtisas Kulübü, Kültür Sanat Evi gibi kuruluşların yöneticiliğini yaptı. K.Maraş Kültür Sanat Evi Adına Alkış dergisini çıkardı. 1997 yılında Türk Tabipler Birliği Behcet Aysan Anlatı Özendirme ödülünü aldı.

Eserleri; Kılıgı (1998), Var Varanın (2000)'dir.

PAKSU, AHMET TEVFİK

Mutasavvıf. 1905, de Maraş'ın Yusufkar Mahallesi'nde doğdu. Babasının ismi Ali, Annesinin ismi Amine'dir. İlk dini bilgileri, Sandal Osman hocadan okudu. Tekke ve medreselerin lağvı dolayısıyla, o dönemde sağ kalan hocalardan klasik medrese tahsilini tamamlamaya çalıştı. Bu arada terzilik sanatına intisab etti. 20 yaşında askerlik görevini ikmal etmek için, Mersin'e gitti. Kısa bir eğitimden sonra yazısı güzel olduğu için, askerlik şubesine yazıcı olarak ayrıldı. Askerlik görevinden sonra Polislik mesleğine girdi. O sırada Mersin Gümrük Müdürü Sinan Hakkı Efendi'nin kızı ile evlendi. Daha sonra meslek hoşuna gitmediği için istifa edip hanımı ile Maraş'a geldi. Kardeşi ile beraber şimdiki kuyumcu çarşısındaki dükkanda terziliğe başladı. 1930 yılı başında Abid Efendi Hazretleri ile tanıştı ve bağlandı. 1935'te müşhidleri Abid Efendi ile birlikte, İskenderiye üzerinden gemi ile

hacca gitti. Dönüşlerinde, zengin bazı arkadaşlarının yardımlarıyla, Kapalı Çarşı'da bezirganlığa (manifatura) başladı. Küçük oğlu Hasan, doğmadan önce, müşhidi onu Erbane aldı. Artık hocasının en çok tevecüh ve iltifatlarına mazhar talebelerinden birisi olmuştu. 1941'de Abid Efendi'nin son rahatsızlıklarında işaretle, halife oldu. 5 Nisan 1971'de vefatına kadar bu görevi sürdürdü.

PAKSU, AHMET TEVFİK

Çalışma Bakanı. Şair. Maraş'ta 1926'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta yaptı. Adana Ticaret Lisesini ve İstanbul

Yüksek İktisat ve Ticaret okulunu bitirdi. 1966 yılı seçimlerinde Maraş senatörü seçilerek Türkiye Büyük Millet Meclisine girdi. Milli Nizam Partisi'nin kurucuları arasında yer aldı. 1973 seçimlerinde Maraş Milletvekili oldu. 31.03.1975-12.11.1976 tarihleri arası Çalışma Bakanlığı yaptı. Daha sonra partisinden ayrıldı.

Şiirleri çeşitli dergilerde yayınlandı.

Eseri: Şiirlerim (1973)'dir.

PAZARLI, OSMAN

Yazar. Pazarcık'ta 1896'da doğdu. İlköğrenimini Pazarcık'ta orta ve yüksek öğrenimini İstanbul'da yaptı. Milli Eğitim Müdürlüğü ve

müfettişlik görevlerinde bulundu. Felsefe ve sosyoloji alanlarında batı ülkelerinde araştırmalar yaptı. En son görev yeri İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü din psikolojisi ve ahlak dersi öğretmenliği idi.

Lise ve dengi okullar için ders kitapları yazdı.

1981'de vefat etti.

Eserleri; Çocuklarımıza Ahlak Dersleri, Din Eğitimi ve Öğretiminde Genel Metotlar, Felsefe Ödevleri, Gençlerimize Ahlak Dersleri, İslam'da Ahlak, Köy ve Şehir İlkokulları İçin Öğretmenin El Kitabı, Mantık, Metinlerle Felsefe Tarihi, Psikoloji Dersleri, Sosyoloji, Yurttaşlık Bilgisi ve Din Psikolojisi'dir.

PEHLÜL ALİ

Şair. Elbistan ilçesinin Izgın köyünde 1884'de doğdu. İlk şiirleri-

ni 9-10 yaşlarında yazmaya başladı. Medrese eğitimi alarak köy imamlığı yaptı.

Genç yaşta kaybettiği eşi Fadime üzerine birçok şiirler söyledi. Şiirlerinde Izgınoğlu mahlasını da kullandı.

PINARBAŞI, MUSTAFA

Şair. Maraş'ta 1968'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini memleketinde tamamladı. Sağlık memuru olarak görev yaptı. 1989'da yurtdışına çıkarak Hollanda'ya yerleşti. Şiirleri Dolunay, Kanat, Güneysu, Sabır, İnsan Saati, Kırağı gibi sanat edebiyat dergilerinde yayınlandı.

Eserleri; Orada Çiçeksin Sen (1992) Akşam İner Yağmura Tutunarak (1997)'dir.

R

RAHMI

Şair. Afşin'in Arıstıl köyünde 1904'de doğdu. Asıl adı Mehmet Konak'tır. Küçük yaşta gözleri görmez oldu. Dokuz yaşında medreseye başladı. Kendisi gibi ama olan Rüştî Efendi'den Kur'an dersleri alarak hâfızlığını tamamladı.

Şiir yazdı. Hâfız Rahmi adıyla tanındı. Vefat tarihi kesin olarak bilinmemektedir.

RÂİF BABA

Şair. Hafız Ali Efendi İlmî Eserler Kütüphanesi'nde, 291 numarada kayıtlı yazma bir mecmuada, şairin adı Yarpuzlu Râif Baba olarak verilmektedir. Yarpuz, Afşin'in halk arasında hâlâ kullanılan eski adıdır. Söz konusu mecmua, şairin bir şiirini de ihtiva etmektedir. Râif mah-lâsını kullanan şairin Kadirî tarika-

tına intisaplı olduğu bu şiirinden anlaşılmaktadır. Son dönem şairlerinden olan Râif Baba'nın hayatı hakkında daha fazla bilgi yoktur.

RAMAZANOĞLU, MUSTAFA

Yazar. Maraş'ta 1922'de doğdu. Ticaretle meşgul oldu. Yazıları 1947'den itibaren Memleket, Hür-

söz, Hareket, İttihad, Yeni İstiklal, Bugün, Yeni Asya, Babıalide Sabah ve Zaman gibi gazetelerde yayımlandı. Yazılarında dolayı hakkında defalarca dava açıldı. Sekiz kez tutuklandı ise de mahkemelerin tümünden beraat etti.

Eserleri; Hakiki Aleviler Müslümandır (1971), Zulme Karşı Direniş (1993)'dir.

S

SAÇAKLI ZADE MUHAMMED BİN EBİBEKİR

Alim. Doğum tarihi tam olarak bilinmemekte. Maraş muhitinin yetiştirdiği en büyük âlim. En fazla eser sahibi insan. Maraşta doğmuş ve ilköğrenimini Maraş'ta tamamlamış. Tefsir-i Tibyan sahibi Muhammed Efendi ve Darendevi Hamza Efendilerde okur ve icazet alır. Alelusûl tahsîlini ikmâl eder. Daha sonra Şama gider. Orda Abdülğaniy Nablusi'den Hadis, Tefsir, Tasavvuf okur. İcazet ve hilafet alır. Maraş'a döner. Halka-i tedris oluşturur. Talebelere ders verir. Eserler te'lif eder. Eşşeyh Saçaklı zâde diye anılır olur. 1698'de vefat eder. Sicill-i Osmani

ve Osmanlı müelliflerinde hakkında bundan fazla bilgi yoktur.

Bir rivayet Maraş'ta ölmüş ve şehrin kible cihetindeki mezaristana gömülmüştür. Diğer bir rivayete göre Antep Kilis arası bir mevkide ölmüştür. Antep'te medfundur.

Saçaklı zâde ailesi aslen Maraşlıdır diyenler olmakla beraber Karadenizden muhaceret etmiş bilahere bazıları geri dönmüş diyenler de var. Elan bu aileden Karadenizde meskun köy ve köyler olduğu ma'lum. Maraş içinde bu aileden birkaç aile yaşamakta olup Türkoğlu'nun bazı köylerinde de bu aileden olduğu söyleyenler vardır.

Eserleri için 26, 30 rakamları verilse de doğru değildir. Saçaklı zâde-

nin eserlerinin sayısı kütüphaneler iyi taransa yüze yakındır. Ancak bunların büyük çoğunluğu bu gün makale denebilecek çapta küçük eserlerdir.

Eserlerinin bazıları çok erken dönemde basılmıştır. “Cühdül Mukil ve Şerhi” gibi. (Konya da ve daha başka yerlerde) Mantıkla alakalı eserleri Câmîulezherde okutulmuştur. En kıymetli eserlerinden biri “Tertibül Ulûm” üstüne Cidde Camiatülmelik ve İstanbul Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde mastır yapılmış ve ayrıca Darülbeşairiislamiyye tarafından da Beyrut-Lübnan da 1983’de basılmıştır. Bunun dışında “Kitabuddad” gibi bir kısım eserleri dahi tab’ edilmiştir.

Saçaklı zâde çağını doldurmuş bir âlimdir. Elan hakkında rivayet edilen kerametleri ile yaşamaktadır. Çağında temel klasikler yerine şerhlerin okutulmasına karşı çıkması ile dikkati çekmiştir.

İbrahim Çetintaş tarafından “Saçaklızâde ve İlimlerin sınıflandırılması” adıyla onun hakkında bir doktora tezi yapılmıştır.

Onunla ilgili rivayet edilen bazı hikâyeler şöyledir:

Hoca Efendi bir akşam üstü bir yere gitmektedir. O anda giderken gözüne çalkap bir buğday tanesi ilişmiş ve fakat tekrar baktığında görememiştir. Hoca Efendi buğday tanesini defatla aramış bulamamıştır. Bunun

üzerine Hoca Efendi olduğu yere oturmuştur. Ve orda sabahlamıştır. Sabah olunca da buğday tanesini bulmuştur. Böylece Hoca Efendi her birini bir meleşin inşa ettiği ve en büyük nimet olan buğdayın üzerine basmamış veya atlamamıştır.

Hoca Efendi Milcan da ders verir. Ders sonunda hep beraber yemek yenir. Yemek sonrası sofraya geçilir, kalkılır, şehre gelinir. Yemek saatidir. Sofra yeniden serilir. Fakat bir bakılır, sofrada bir karınca. Düşünülür, bu karınca nerden buraya girdi. Anlaşılır en son Milcan da serildi, ordan girmiştir. Hoca Efendi hemen bir talebesini görevlendirir. Karınca sofradan alınır, Milcana yuvasına götürülür. Böylece bir ümmet olan karınca yuvasına kavuşturulur ve hakkı korunmuş olur.

Maraş halkına göre Ceyhan köprüsü şöyle yapılmıştır. Hoca Efendi varmış suyun bir tarafına seccade atmış. Suyun öbür taraftan akmasını istemiş. Su öbür taraftan akmış, o tarafta köprüünün ayakları yapılmış. Sonra aynı şekil kalan taraf yapılmış ve köprü bitmiştir.

Antep’te onun için anlatılan şudur. Hoca Efendi Antep-Kilis arası bir yerde ölmüştür. Kilisli bize yakın biz götürüp memleketimize gömeceğiz demişler, Antepliler bize yakın biz götürüp memleketimize gömeceğiz demişler. İş büyümüş. Bunun üzerine yol ölçülmüş mesa-

fe Antep'e yakın çıkmış. Ve Hoca Efendi Antep'e gömülmüş. Bu gün Antep de Saçaklı zâde denilen bir cami ve türbe vardır. Ancak bu türbenin daha başka bir Saçaklı zâdeye ait olma ihtimali de vardır.

Eserleri; Haşiye Tefsir-i Keşşaf, ala Suretil Bakara, Aynü'l-Hayât fi Beyani'l Münâsebât fi Sûreti'l Fâtiha, Risale fi Âyâtî'l Müteşâbihât, Risâle fi İmâni Vâlideyi Rasûli'llah (matbudur), Ğayetü'l-Burhân fi Tefsîri Ayeti'l-Kürsî, Hâşiye ala Şerh-i Dibâce-i Tarikat-ı Muhammediyye, Teshîlü'l-Ferâiz, İsmetü'l-Ezhân, Sübhatü'l-Kadr fî Medhi Meleki'l-Kadîr, Selsebîlü'l-Meânî, Tavzîhü Zübdeti'l Menâzir, Nehrü'n-Necât fi Tafsîli Ayni'l-Hayât, Andelibü'l-Menâzir Haşiye ala Şerh-i Risaleti'l-Adab li Taş Köprü zâde, Takrirü'l-Kavânîn Minel Mantık ve'l-Münâzara, Risale fi Tecdîdi'l İmân, Risale fil Feteva, Camiü'l-Künûz, Cühdü'l-Mukil, Şerh-i Cühdülmukil, Tahrirot Takrir Minel Münazara, Risale-i Âdiliyye, Tehzîbü'l-Kırae (33 cüz), Arâis fil Mantık, Velediyye (oğlu için ilm-i münazara ile alakalı yazdığı eser, Abdülvehhab Hüseyyin tarafından şerh edilmiştir.) Haşiye ala Şerhi'l-Metali', Hâşiye Alel Hayâli, Risale fi İtlafi'l-Kilâbi'l-Muzırira (Bu eserinde hadislere dayanarak zararlı köpeklerin öldürülebileceğini fetvaya bağlamış.) Tertibü'l-Ulûm (İlimlerin tertibi, tasnifi ile alakalı pek kıymetli bir

eser.) Risaletü't-Tenzîhât Maal Hâşiye, Neşrüt- Tavalî'(1924'de Mısır'da basılmıştır. Sâdece kelâma âit bir eserdir), Risaletü'l-Ğaybe, Şerh-i risaleti'l-Ğaybe vs.

Bu eserlerden anlaşılan Saçaklı zâde bütün İslami ilimlerde mütebahhir bir büyük alimdir.

Saçaklı zâde'nin bütün eserleri için kıymetli bir çalışma da Mehmet Bilmen'in hazırladığı "Saçaklı zâde Mehmed Efendi (Ö. 1145-1698) Hayatı ve Süleymaniye Kütüphanesinde Bulunan Yazma Eserleri Kataloğu" (1995)'dir.

SAÇAKLI ZÂDE OSMAN EFENDİ

İlim Adamı. Maraş'ta 1484'de doğdu. Saçaklı zâde ailesindedir. Maraş'ta okudu, Maraş'ta yetişti. Maraş'tan Karadenize kıraat ilmini götürdü. Mütefennin bir müderristir.

Maraş'tan Karadeniz Of taraflarına devletçe gönderilmiş veya gitmiş. Paçan köyü ve çevresini gayret göstererek İslamlaştırmış. Çevresinde çok büyük tesir bırakmış. Elan kabri Paçan'dadır. Kabri üstünde bir türbe vardır. Muhtemelen giderken ailesiyle değil bir gurup ailelerle gitmiş. Zira bulunduğu köy Maraşlılar olarak bilinmekte.

Of'ta 1541'de vefat etmiş. Bugün hâlâ Karadenizde bilinmekte, kabri ziyaret edilmekte, üzerine çalışmalar yapılmaktadır.

SAĞLAM, MEHMET

Milli Eğitim Bakanı. Göksun'da 1938'de doğdu. Babasının adı İbrahim, annesinin adı Habibe'dir.

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Yüksek lisans ve doktorasını "kamu yönetimi" alanında ABD'de New York Üniversitesi'nde tamamladı. Hacettepe Üniversitesi'nde doçent ve profesör olarak, öğretim üyeliği görevinde bulundu. Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Dekanı, Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Rektörü, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Başkanı, YÖK Başkanı, Başbakanlık Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkanı olarak görev yaptı. Çok sayıda Türkçe ve İngilizce makalesi akademik dergilerde yayınlandı. Altı kitabı yayınlandı. 20, 21. Dönem Kahramanmaraş Milletvekili. TBMM Milli Eğitim Komisyonu Başkanlığı ve Türkiye AB Karma Parlamento Komisyonu Eş Başkanlığı yaptı. 54. Hükümet'te 29.06.1996-30.06.1997 arası Milli Eğitim Bakanlığı yaptı. 23. Dönem'de Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanı oldu.

SALTOĞLU, AHMET İSKENDER

Şair. Elbistan'da 1926'da doğdu. Liseyi Diyarbakır'da okudu. Ankara

Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesini bitirdi. Çeşitli ilçelerde kaymakamlık yaptı. Şiirle öğrencilik yıllarından itibaren ilgilendi. Babası Saltoğlu Rifat'ın biyografisini yazarak şiirlerini derledi.

Eseri; Mutasavvıf Divan Şairi Saltoğlu Rifat (1964)'dir.

SALTOĞLU, RIFAT

Şair. Elbistan'da 1837'de doğdu. Babası Hacı Mehmet Ağa'dır. İlkokul eğitiminden sonra babasının vefatı dolayısıyla tahsiline devam edemedi. Mehmed Hafız adlı bir hocadan ders alarak Arapça ve Farsçayı öğrendi.

Elbistan'da Belediye başkanlığı, Afşin'de Nahiye müdürlüğü yaptı. Yörede Çıplak Baba olarak tanınan Şeyh Hacı Mehmed Efendi'den tasavvuf eğitimi aldı.

Şiire 15-16 yaşlarında hece vezni ile başlayıp daha sonra Fuzulî'nin etkisinde kalarak divan şiirine yöneldi. 1909'da vefat etti.

Şiirleri, Mutasavvıf Divan Şairi Saltoğlu Rifat adıyla torunu İskender Saltoğlu tarafından yayımlandı.

SARI, İBRAHİM

Şair. Maraş'ın Gafarlı köyünde 1953'de doğdu. İlk ve orta okulu köyünde, liseyi Maraş'ta İmam Hatip Lisesinde bitirdi. Ticaret ve Sanayi Bakanlığı bünyesinde memur olarak görev yaptı. Diyarbakır Dicle

Üniversitesi Tıp Fakültesi sekreteri olarak görev yapmakta iken teröristler tarafından kaçıırılarak 1999'da öldürüldü.

İlk yazı çalışması lise öğrencilik yıllarında okul dergisi olan Gonca'da yayınlandı. Milli Gazete, Edebiyat, Maveria ve kayıtlar gibi gazete ve dergilerde yazdı. İbrahim Gafarlı imzasını da kullandı. Mahalli TV'lerde kültürel ağırlıklı programlar hazırladı.

Eserleri; Çalkantı (1992), Şehrimiz Diyarbakır (1996)'dır.

SARI, OSMAN

Şair. Maraş'ın Sarımolla köyünde 1946'da doğdu. İlköğretimini köyünde tamamladı. Liseyi Maraş İmam

Hatip Lisesinde okudu. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi. Türkiye'de İş Denetimi adlı tezi ile aynı okulda doktorasını yaptı. Çalışma bakanlığında İş Müfettişi olarak görev yaptı.

Sakarya Üniversitesinde öğretim görevlisi olarak çalıştı.

İlk şiirleri lise öğrencilik yıllarında Gonca dergisinde yayınlandı. Daha sonra Çıkış, Defne, Diriliş, İlim ve Sanat, Edebiyat, Maveria gibi dergilerde yazdı.

Eserleri; Bir Savaşçıdır Kalbim (1975), Aydınlar İhaneti (1991),

Önden Giden Atlılar (1992), Şiirler (1995)'dir.

SARIYILDIZ, M.HANİFİ

Şair. Maraş'ta 1931'de doğdu. Şiirlerinde Dostozan mahlasını kullandı. İlk ve orta öğrenimini memleketinde, yüksek öğrenimini A.Ü. Ziraat Fakültesinde tamamladı. Değişik yerlerde ziraat mühendisliği ve yöneticilik yaptı.

Şiirleri çeşitli gazete ve dergilerde yayınlandı. Sosyal faaliyetlerin içinde yer aldı. Turizm ve Tanıtma Derneği ve Güreş-Halter İhtisas Kulübü başkanlıklarında bulundu. Karakucak Güreş Festivallerinin yörede yaygınlaşmasına katkıda bulundu. 21 Aralık 2008'de vefat etti.

Eseri; Maraşça ve Kar (2004)'dir.

SARIYILDIZ, MÜRVEİT

Yazar. Maraş'ta 1978'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Kahramanmaraş Sütçü

İmam Üniversitesinde Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı. Araştırma ve inceleme çalışmalarının yanı sıra köşe yazarlığı yaptı.

Eseri; Şiiri Fetheden Kadınlar (2009)'dır.

SAYGAZ, MEHMET

Yazar. Maraş'ın Çağlayancerit ilçesi Düzbağ kasabasında 1966'da doğdu. İlk ve orta okulu Düzbağ'da, liseyi Maraş'ta okudu. İzmir İlahiyat Fakültesini bitirdi. Din kültürü, Ahlak bilgisi ve meslek dersleri öğretmeni olarak görev aldı. Bir dönem kasabasında Belediye Başkanı seçildi.

Çeşitli dergilerde yazıları yayımlandı. Eseri; Tefekkür Bahçesi (1995)'dir.

SEÇKİN, BÜLEND

Akademisyen. Maraş'ta 1945'de doğdu. İlkokulu Adana'da, orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesini bitirdi. 1968'de Orman İşletme İnşaatı Kürsüsü'nde asistan oldu. Doktorasını tamamlayarak 1975'de doktor oldu. 1976-77 arası İngiltere'de çalışmalarda bulundu. 1980'de doçent, 1988'de profesör oldu. 1998-2004 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi dekanı olarak görev yaptı. 2006'da emekli oldu.

SELVİ BEY (SÜLİ BEY)

Devlet Adamı. Dulkadirli Beyi Halil Bey 1386'da öldürüldükten

sonra Beyliğin başına Selvi Bey geçti. Önce bir asâyiş ortamı aradı. Osmanlılara ve Sivas Hakimi Kadı Burhaneddin'e kız verdi. Bir işe yaramadı. Memlukulular onu ortadan kaldırmak istedi. Üzerine ordu gönderdi. Selvi Bey bu orduyu yendi. Bunun üzerine Sultan Berkuk kardeşlerini ve baba katillerini Selvi Bey'in karşısına çıkardı. Fakat Selvi Bey bunları da altetti.

Memluk Sultanı Berkuk, Halil Beye yaptığını Selvi Beye de yaptı. Yiğenlerini, kardeşlerini onun aleyhine kıyama sevketti. Ülkesini karıştırdı. Selvi Bey de Berkuk'a isyan eden Halep valisi Yelboğa'ya Türkmenleri katarak Berkuk'u iktidardan etti. Memluklu ülkesi tamamen karıştı. Selvi Bey de kendini bu karışıklık içinde buldu. Ancak yine de Memlukululara Beyliğini tanıttı (1391). Bu arada Berkuk da yeniden iktidar oldu.

Selvi Bey'in iktidarı zamanında Timur'un ayak sesleri de duyulur oldu. Anadoluyu kasıp kavurmaya başladı. İşte Selvi Bey bu yeni istilayı gördü. Timur'u Suriye'yi almaya teşvik etti. Bunu haber alan Berkuk Halep valisi Çolpan'ı Dulkadir toprakları üstüne göndererek Selvi Beyi korkunç bir hezimete uğrattı. Bir daha güneye inemez etti. O da Anadolu'ya yöneldi.

Artık Memluklu Selvi Beyi tamamen gözden çıkardı. Oğlu Sadak'ın

maiyyetinde Ali Han adlı biri vasıtasıyla onu 1398 yılında karısı ile beraber öldürttü. Devre dışı bıraktı.

Selvi Bey gayet cesur bir insandı. Ülkesi insanına karşı fevkalade adil, müşfik ve fakat başka ülke halklarına karşı o derece sertti. 13 sene hükümlanlık etti.

SENEM AYŞE

Milli Mücadele Kahramanı. Maraş savunmasının simge isimlerinden. Savunma içinde görev alan başka kadınlar da olmasına rağmen en öne çıkanıdır. 1879'da Adıyaman'ın Silvanlı nahiyesinde doğdu. Ailecek Maraş'a hicret ederler. Burada evlenir, çocuğu olur. Harpte kocası ölür. Kocasının ölüsünü kaldırmadan önce ölüsü başında, sonra da ölüsünü kaldırarak bilfiil harbde çalışır. Harpten sonra kendi geçimini kendi yaparak bir oğluyla hayatını götürür. Devlet yardımını almadan hayatını tamamlar. Erkek elbisesi giyer. Erkek gibi yaşar. 8 Şubat 1954'de yokluk içinde vefat eder.

SERTPOLAT, MEHMET

Yazar. Pazarcık'ta 1965'de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Pazarcık'ta tamamladı. Hacettepe

Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı.

Yazıları; Milli Gazete, Kurtuluş, Mihriban, Yeni Hilal dergilerinde yayınlandı. Şiirleri ise Somuncu Baba dergisinde yayınlandı.

Eseri; Sorgulanması Gereken Kavramlar (1996)'dır.

SEVİNÇGÜL, ÖMER

Yazar. Elbistan'da 1958'de doğdu. Tam adı Ömer Ökkeş Sevinçgül'dür. İlk ve orta öğreniminden sonra Erzurum Atatürk Üniversitesi Zirâat Fakültesini bitirdi. Memur olarak görev aldı. Hikaye ve denemeleri Hür Söz, Yeni Nesil, Zafer, Boğaziçi, Sur gibi gazete ve dergilerde yayınlandı.

Eserleri; Hazan ve Bahar (1983), Çırpınış (1984), Takip (1985), İşte Hayat Böyledir (1987), Kulluğum Sultanlığımdır (1992), Fikir Gülleri (1995), Temel Felsefeler (1995), Güzel Konuşma ve Yazma Sanatı (1995), İlmî Felsefî Edebî Lügat (1996), Felsefi Kavramlar Üzerine (1997), Hadis El Kitabı (1998), Bana Soran Oldu mu (1999), Simuzer (1999), Özel Lügat (2003)'dir.

SEYİTHANOĞLU, KENAN

Yayıncı. Şair. Maraş'ta 1937'de doğdu. İlkokulu Maraş'ta okudu. Maraş İmam-Hatip Lisesi'ni 1959'da bitirdi. Okulun ilk mezunlarından. Üniversite imtihanlarına girmek için Maraş Lisesi'ni dışardan bitirdi. 1970'de İstanbul Üniversitesi Türkoloji Bölümünü bitirdi.

İstanbul Müftülüğünde murakıb olarak çalıştı. Atatürk Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesinde 1972’de Türkçe-Kompozisyon okutmanı olarak görev yaptı. 1973’de yayıncılığa başladı. Bu alanda büyük başarı gösterdi. Tüm bir İslâm âleminde örneği bulunmayan “Doğuştan Günümüze İslâm Tarihi” gibi bir projeyi gerçekleştirdi. Bir ara Mimar Sinan Üniversitesinde Osmanlıca öğretim görevlisi olarak çalıştı ise de yayıncılıktan kopamadı.

Gençliğinde Maraş’ta muhâfazakar kesimin ilk derneğini kurdu. Senelerce Yaşar Alparslan’la çalıştı. İki dönem “Adım” gazetesini çıkardı. Muhâfazakar bir nesil yetişmesi hususunda elinden gelen her şeyi yaptı. Aynı gayreti İstanbul’da da gösterdi. Maraşlılara sâhip çıktı. Yaptığı yayınlarla, çıkardığı eserlerle Türk-İslâm kültürüne katkılarda bulundu. Maraşlılara hizmet için dernekler kurdu. Ömrünü sosyal kültürel hizmetlerle geçirdi.

Türkiye’de rübâî yazabilen türünün son örneklerindedir.

SEZER, ESRA NURAY

Yazar. Ekinözü’nde 1961’de doğdu.

İlk ve orta öğreniminden sonra Ev İdaresi Yüksek Okulunu bitirdi. İlk yazı çalışması Yeni Asya gazetesinde yayınlandı. Köprü ve Gonca dergilerinde yazdı.

Eserleri; Bir Genç Kız Yetiştiriyor (1998), Genç Kızlara Özel (1998), Aile Okulu, Kadın Olmak Zor (2002), Ah Şu Eşler (2003)’dir.

SİNANOĞLU, UĞUR

Akademisyen. Elbistan’da 1941’de doğdu. İlk ve orta okulu Elbistan’da, liseyi Sivas’ta okudu. Çukurova Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Makine bölümünü bitirdi. Yüksek lisans ve doktora yaptı. 1992’de yardımcı doçent oldu. Kocaeli Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi dekan yardımcılığına atandı.

Isıtma, havalandırma, termo dinamik buhar kazanları, iklimlendirme sistemi, soğutma tekniği ve enerji ekonomisi gibi konularda yayını bulunmaktadır.

SİNCER, AZİZ

Şair. Pazarcık’ın Seyrantepe köyünde 1945’de doğdu. İlkokulu köyünde okudu. 1969’da Almanya’ya işçi olarak gitti. 1996’dan itibaren halk tarzı şiirler yazdı.

Eseri; Gönülümün Gördükleri (1998)’dir.

SİTTİ MÜKRİME HATUN

Dulkadiroğlu Süleyman Bey’in beş kızından biri. Fatih Sultan Mehmed Han’ın eşi olarak Osmanlı sarayına 1450’de gelin olarak gitti. Dulkadirli o gün için Osmanlı ile Memlûklü arasında bir güçtü. II. Murad

Dulkadirli ile dostluk tesisi için Sitti Mükrim Hatunu oğluna gelin olarak aldı.

Sitti Hatun görücü usulü gelin oldu. Önce Hızır Ağa'nın karısı gelip, Sitti Hatun'u beğenmiş, seçmiş, yüzüğünü takmış, sonra da vezir Saruca Paşa gelmiş gelini götürmüştü. Gelin, cehizi ile beraber Dulkadirli'nin memurları tarafından Bursa'ya kadar uğurlanmış. Gelin orada Osmanlı'nın erkanı tarafından karşılanmış ve düğünü tam üç ay sürmüştü.

SOLAK, İBRAHİM

Akademisyen. Çağlayancerit ilçesi Düzbağ (Helete) kasabasında 1971'de doğdu. İlkokulu Düzbağ'da orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünü bitirdi. Aynı bölümde Araştırma Görevlisi olarak görev aldı. 1996'da yüksek lisansını, 2002'de doktora-sını tamamladı.

Maraş tarihi üzerine yaptığı çalışmalar çeşitli dergi ve kitaplarda yayınlandı.

Eseri; XVI. Asırda Maraş Kazası (2004)'dir.

SOYDAN, ADİL

Şair. Maraş'ın Zeytun (Süleymanlı) bucağında 1918'de doğdu. Naki-

poğulları sülalesinden Abdürrezak Efendi'nin oğludur. İlk ve orta okulu Elbistan'da okudu. Memur olarak görev yaptı. Halk şiiri tarzı şiirler yazdı. 1965'de vefat etti.

Eserleri; Gönül Sazı, Yayla Çiçekleri'dir.

SOYDAN, DOĞAN

Yazar. Elbistan'da 1946'da doğdu. Nakiboğlu Kadı Mustafa Kâmil Efendi'nin torunu. İlk ve orta okulu Afşin'de, liseyi ve ilköğretmen okulunu Maraş'ta okudu. İzmir Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev yaptı. 1994'de emekliye ayrılarak Bursa'ya yerleşti.

Ortaokul yıllarında şiir yazmaya başladı. Şiirleri yerel gazetelerde yayınlandı.

Bursa Kestel'de 1994-2004 yılları arasında Kestel gazetesini çıkardı. Öykü ve şiirleri Damar ve Yaba Öykü dergilerinde yayınlandı.

Eserleri; Delikli Kuruş (1988), Dünyam İğne Ucu (1993), Paşa Geliyor Paşa'dır.

SOYDAN, MEVLÜT

Şair. Afşin ilçesinde 1917'de doğdu. Marangozluk, vergi memurluğu ve belediye muhasipliği yaptı.

Eseri; Dile Gelen Duygular'dır.

SÖNMEZ, HÜSEYİN

Akademisyen. Elbistan'ın Akveren köyünde 1948'de doğdu. İlkokulu

köyünde, ortaokulu Elbistan'da, liseyi Maraş'ta okudu. Yıldız Teknik Üniversitesi Makine Mühendisliği bölümünü bitirdi.

1974'de ihtisasını tamamladı ve aynı bölümde asistan oldu. 1981'de doktor, 1987'de doçent oldu.

Yayınlanmış kitap, makale ve bildirileri bulunmaktadır.

SÖYLEMEZOĞLU, ÜLKÜ

Devlet Adamı. Elbistan'da 1936'da doğdu. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesini bitirdi. İmar ve İskan Bakanlığı Müsteşar yardımcılığı yaptı. Siyasete girerek Hür Demokrat Parti kurucu üyesi oldu. 17. ve 18. nci dönem Maraş milletvekili olarak TBMM'ne girdi. Milliyetçi Demokrasi Partisi Genel Başkanlığı görevinde bulundu.

SÖYLEMEZOĞLU, ÜNSAL

Akademisyen. 1948 yılında doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesini bitirdi. 1978'de psikiyatri uzmanı, 1983'de doçent, 1988'de profesör oldu. Gülhane Askeri Tıp Fakültesi Psikiyatri Ana Bilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak görev yaptı.

SULTAN HATUN

Dulkadiroğlu Süleyman Şah'ın kızı. Maraş'tan Osmanlı sarayına Yıldırım Bayazıd'ın eşi olarak gelin gitti.

SÜLEYMAN BEY

Devlet Adamı. Dulkadiroğlu beylerinden. Olgun yaşta idareci oldu. Gençliğinde Osmanlı sultanı Çelebi Mehmed Han'a yardım etti. II. Murad'ın yardımıyla da Kayseri'yi Karamanoğullarının elinden yeniden aldı. Zamanında etraf devletlerle yakın akrabalıklar kurularak iyi geçinme politikasına devam edildi. Beş kızının en güzeli olan Sitti hatunu II. Murad oğlu Fatih Sultan Mehmed'e aldı. Düğüne Osmanlı'nın bütün erkanı çağrıldı (1450). Bu akrabalık bağından Osmanlı'nın maksadı Karamanlı ve Akkoyunlu'ya karşılık Dulkadirli'yi yanına almaktı.

Dulkadirli beylerinden Nasırudin Bey'in kızı da Memluk Sultanı Çakmak'ta idi. Fakat 1449'da vebadan öldü. Süleyman Bey bir kızını da Sultan Çakmak'a verdi. Böylece Süleyman Bey iki güçlü devletin dostluğunu sağlamış oldu. Zaten döneminde Osmanlı ile Memluklu dosttu. Kalan komşuları karışıklıklar içindeydi. Bir ara doğuya sefer yaptı ise de Çemişgezek kuşatmasında muvaffak olamadı.

12 sene saltanat sürdü. 28 Ağustos 1454'de vefat etti.

SÜTÇÜ İMAM

Milli Mücadele Kahramanı. Türkün nâmûsuna tecavüz hadisesinde gösterdiği cesaret ve ta-

vırdan mütevellid simge kahraman. Maraşın Bektutiye (Fevzi Paşa) mahallesinden. Babası Kireççi zade Ömer Efendi, annesi Tiyeklioğullarından Emine hanımdır. 1878'de doğdu. Asıl adı İmam'dı. Hacı İmam diye tanındı. Uzunlukta küçük bir dükkanda süt satarak geçimini sağladığı için Sütçü İmam diye de bilindi.

Uzunluk hadisesinde Fransızlara karşı gösterdiği mukavemetten sonra Bertiz'e gitti. Yolda Fransız müfrezeleri ile karşılaştı. Hadiseden habersiz müfreze geçişini engellemedi. Bertiz çetelerinin oluşumuna katkıda bulundu.

Harb sonrası belediyeye odacı olarak girdi. Abdülmecit Efendinin halife olduğu gün 101 pare top atışı yaparken topun ısınıp patlaması neticesi yaralandı. Kaldırıldığı hastanede öldü. Vefat tarihi 25 Kasım 1922'dir. Kabri Çınarlı Camii haziresindedir. Aynı yerde adına bir de anıt yaptırıldı.

SÜN BÜ LZÂ DE VEHBÎ

Şair. Doğum tarihi tam olarak bilinmemekte. Ölüm tarihi 1809'dur. Babası Sünbülzâde ailesinden Raşid Efendi. Maraşta doğdu. İsmi nin konulmasına sebep bir rivayet şöyledir: Doğduğu zaman babası Halep'te şair Seyyid Vehbî'nin yanındadır. Doğum haberi gelmiştir. Bunun üzerine şairin teklifi ile taşıdığı mahlas yeni doğan yavruya ve-

rilmiştir. Seyyid Vehbî ise Halep'te Nâiplik yapmaktadır.

Sünbülzade önce Maraş'ta okur. İlmîye mesleğine girer, iyi bir tahsil görür. İmini ilerletmek için İstanbul'a gider. Burada müderris olur. Kadılık vazifesi ile Rumeliye gönderilir. Uzun müddet Eflak ve Buğdan da görev yapar, İstanbul'a döner. Sultan III. Mustafa zamanında kendisine Hâceganlık tevdi edilir. Sultan I. Abdülhamid zamanında İran'a elçi gönderilir. Dönüşte Türk-İran hadiselerinde suçlu görüldüğü Bağdad valisi Ömer Paşa ile araları açılır. Ömer Paşa atik davranır. Sünbülzadeyi Padişaha şikayet eder. Uygunsuz hareketlerini duyurur. Padişah idâmını emreder. Şair idamdan kurtulur fakat işsiz kalır. Daha sonra yeniden Sadrazam Halil Hamid Paşa tarafından kadılık görevine verilir. Rodos, Silistre, Eski Zağra kadılıklarında bulunur.

III. Selim zamanı da dahil Sünbülzade kadılıklarda bulunur. Ancak hayatı boyunca kadına ve eğlenceye düşkünlüğü sebebiyle sürekli başı ağrıya girer. Sünbülzade hayatı içinde müderris, kadılık, şairlik vs gibi çok şey yapar. Payı-ı tahtta tutunmasının bir sebebi şairliğidir. Şiirdeki mahareti onun birçok devlet görevine atanmasına yol açmıştır. Hâceganlık tevcihine sebep olmuştur. Bu sıfat onun üstünde yedi sene kalmıştır.

İyi derecede Farsça bilmesi onun İran'a elçi olarak gönderilmesine

vesîle oldu. Gitti, gezdi. Buna bağlı Bağdad macerası yaşadı. Hakkında idam kararı çıktı. Bağdad'tan kaçtı. İstanbulu buldu. Padişaha yazdığı “Tannane” adlı kasidesiyle afvolundu. Böyle bir sıkıntıyı işrete düşkünlüğünün şikayeti sebebiyle yaşadı. “Tuhfe-i Vehbi”yi işsizlikten kendisini kurtaran Halil Hamid Paşa'nın çocukları için yazdı. Rodos'tayken de işrete düşkünlüğü sebebiyle sıkıntıda kaldı. Fakat Gazi Giray meselesinde gösterdiği dirâyet sebebiyle yerini korudu. Hatta daha sonra Balkanlarda uzun yıllar hizmet etti. Şiirde şair Sürûri ile sürekli takıştı. O onu, o da onu hicvetti. Sümbülzadenin en saltanatlı dönemi III. Selim'in padişahlığı dönemi oldu. Divanını ona takdim etti. O da onu her zaman ihsanlara boğdu. Sürekli görevde tuttu. Onun döneminde en son Bolu kadılığı yaptı. Sonra İstanbul da inzivâya çekildi. Bir mahareti de çeşme vs gibi şeyler için şiirler yazmak, tarih düşürmekti.

Ömrünün kalan kısmını da elinden geldiği kadar zevkle geçirdi. Nikristen iki yıl muztarip yattı. 90 yaşını aşmış olduğu halde 29 Nisan 1809 tarihinde vefat etti. Mezarının yeri tam olarak belli değildir. İhtilafıdır.

Vehbi döneminin “Sultanüşşuara”sıdır. Belki bir Nâbi bir Nedim kadar büyük şair değildir ama yine de büyük şairdir. Bir dîvan şa-

iridir. Dîvan şiirine teknik yönden birçok şey kazandırmıştır. Vehbî şiirde geçmişi aşmamakla beraber günü korumuş ve seviyeyi tutturmuştur. Bir Nedîme nazîre yapabilmıştır. Şiire bilgisini katarak boşluklarını doldurmuştur.

Vehbi şiirinde mahalli dili kullanmıştır. Kimilerine göre o bir Nâbi devamıdır, kimilerine göre de “Sâbit”ın devamıdır. Kendi ifadesine bakılırsa o bir Sâbit devamıdır. Zaten Sâbit'e de nazire yapmıştır. Vehbi şiirine işrete olan düşkünlüğünü de girdirmiştir. Velhasıl Vehbi lisana hakim, asrını doldurmuş, çok iyi nazire yapabilen, şiirin teknik yönüne vakıf büyük bir şairdir.

Eserleri:

1-Divan (1837): Başında arapça kasideleri ile farsça divançesi yer alan bu eseri gayet hacimlidir. İçinde Türkçe şiirler de vardır. III. Selim'e sunulmuştur. Mısır Bulakta basılmıştır.

2-Lutfiyye-i Vehbî (1837): Oğlu Lutfullah için hayatta nasıl hareket etmesi lâzım geldiğini göstermek için yazdığı bir kitaptır. Kitap manzumdur. İçinde ahlâkî değerler işlenmiştir. Devrin sanatları ve diğer ictimâî konular işlenmiştir. Eser Nâbi'nin “Hayriyye”sine nazire yazılmıştır. Muhtelif tab'ları vardır. Türkçe basımını Süreyya Ali Beyzâdeoğlu yapmıştır.

3-Tuhfe-i Vehbi: Manzum bir Farsça lügattir. Ondan sonra yakın

tarihe kadar kitap talebe kitabı olmuştur. Farsça kelimelerin Türkçe karşılığı ile rahat öğrenilmesi amaçlanmıştır. Otuzun üzerinde baskısı vardır, şerhi de yapılmıştır. Üstüne şerh atılmıştır.

4-Nuhbe-i Vehbi: Arapça Türkçe manzum bir lügattir. Yine çok sayıda baskısı yapılmıştır.

5-Şevk 'engîz (1837): Ten hazlarıyla kadın ve erkek güzelliği üzerinde bir zenperest ile bir mahbubperest arasında cereyan eden bir münâzaredir. Sonunda mahbubperest kazanır. 779 beyit olup basılmıştır.

6-Münşeat: Eser bir yangın sonu yok olmuştur. Ancak içinden bazı parçalara başka eserlerde raslanmıştır.

Ş

ŞAH BUDAK BEY

Devlet Adamı. Dulkadirli Beyi Süleyman Bey'in oğlu olup Melik Aslan Bey'in de kardeşidir. Melik Aslan Bey cinayetinde onun da eli vardır. Bu sebeble Türkmenler onun emaretini içlerine sindiremez, kabullenemez. Bey olmak için Osmanlı Sultanı Fatih Sultan Mehmed'in yardımını ister.

Fatih için bu istek bir fırsat olur. Zira Fatih daha önce Hicaz yollarında bulunan su kaynaklarının ıslahı için Memluklu'ya müracaat etmiştir. Bu su kaynakları Emevi ve Abbasi döneminden beri aynı şekil duruyordu. Müslümanların ihtiyacına cevap vermiyordu. Osmanlı bu iş için gerekirse para verelim der.

Memluklu ise bunu içine sindiremedi. Kibrine dokunur. İç işlerine müdahale sayar.

Fatih iki seçkin alayla Şehsüvar Beyi Dulkadir memalikine gönderdi. Şehsüvar Bey geldi, Elbistan'ı aldı. Hükümet merkezi yaptı. Maraş'ta oturan Şah Budak üstüne yürüdü. Onu Mısır'a kaçırdı. Fakat Mısırlılar Şah Budak Beye yeniden asker verdiler. Onu memleketine, Şehsüvar Bey'in üstüne yolladılar. Fakat Şehsüvar Bey gönderilen askerleri de yendi. Yine gönderdiler yine yendi. Yine gönderdiler yine yendi.

Bu orduları karşılama dışında Ramazanoğulları'nın üzerine asker dahi gönderdi. Payas'a kadar onları kovaladı.

Şah Budak Bey'in ilk emaret müca-
delesi bu şekilde bitti. Fakat daha
sonra Şehsüvar Bey'in dönemi bitin-
ce yine emaret kendine geçti. Ancak
Osmanlı müdahalesi ile Mısır'a kaç-
tı. Osmanlı onun bırakılması için
Mısır'a hediyeler gönderdi. Mısır
onu bırakmak yerine hapsedti. O da
kaçtı. Yıldırım Bayazıd Han'a iltica
etti. Kendisine Vize sancağı verildi.
Bu defa yerine geçen Alaüddevle
Osmanlı toprağına tecavüz etti. Os-
manlı da Şah Budak'ın maiyyetine
asker vererek Alaüddevle'nin üstü-
ne gönderdi. Alaüddevle Mısır'dan
yardım istedi. Mısır'dan yardım
geldi. Şah Budak Bey yenildi ve
esir düştü. Mısır'a götürüldü. Ora-
da idam olundu. Ve ikinci emaret
dönemi de bu şekil idamiyle bitmiş
oldu (1480).

ŞAHBALLI, HİLMİ

Müziyen. Türkoğlu'nun Sarılar kö-
yünde 1953'de doğdu. Genç yaşta
şiire yöneldi ve âşık tarzı şiirler ya-
zıp söyledi. Saz ustası Mahmut Coş-
kuner, söz ustası Hayati Vasfi oldu.
Uzun müddet Almanya'da kaldı ve
müzik eğitimi aldı.

Ulusal TV kanal-
larında program-
lar yaptı. Bestelediği şiirleri hem
kendisi hem de di-
ğer sanatçılar tara-
fından seslendirildi. Sinema oyun-
culuğu da yaptı. 1000'in üzerinde

şiir kaleme alarak 63 plak, 26 kaset
doldurdu. Ayrıca sinema filmlerinin-
de rol aldı.

ŞÂKİR EFENDİ

Mutasavvıf. 1840'lı yıllarda,
Maraş'ın Çavuşlu mahallesinde
doğdu, Halep veya Şam'a ilim için
gitti zahir ve batın ilimlerini ik-
mal ederek Maraş'a döndü. Çavuşlu
Medresesi o zaman Maraş'ın en önde
gelen ilim yuvası idi. Orada göreve
başladı. Bir çok öğrenci yetiştirdi.
Gönüllerde taht kurdu. 1894'de ve-
fat etti. Bu Medrese daha sonra da
yiğeni ve talebesi Abid Efendi'ye de
ilim yuvalığı yaptı. Onun vefatın-
dan sonra 1944 veya 45 vakıf malı
olduğu halde satılmış yıkılıp maa-
lesef yerine ev yapılmıştır.

ŞAN, NUSRET

1 Nisan 1964'te Kahramanmaraş'ta
doğdu. Çocukluğunun ilk beş
yılıını Karasu Irmağı'nın kıyısında,
ormanlıklar içindeki dede evinde
geçirdi.

Dedesinin Ma-
raş'ın kurtul-uşuna
ve köy yaşantısına
ait an-lattıkları
yazarın unutama-
dığı hatıralar, ara-
sında yer aldı. Özellikle babasının
örnek şahsiyetinden çok etkilenen
yazar, hayatını onun ni-metlerinden
faydalanarak sürdürdü.

İlköğretimini Muallim Hayrullah
Efendi İlkokulu'nda, orta öğretimini

de K.Maraş İmam-Hatip Lisesi'nde tamamladı. Tahsiline, 1982 yılında kazandığı ve son derece de ilgi duyduğu İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde devam etti.

Hayallerini ve umutlarını sırtlanıp geldiği, o gül yüzlü semalarından güllerin yağdığı sonsuz şiiir ülkesi İstanbul, yazarın hayatında esas rol oynayan şehir oldu. Özellikle Prof. Dr. Mehmet KAPLAN, Prof. Dr. Muharrem ERGİN, Prof. Dr. Ömer Faruk AKÜN, Prof. Dr. Necmettin HACİEMİNOĞLU ve Prof. Dr. Necat BİRİNCİ gibi hocalardan gerek dil, gerek millî kültür ve gerekse Şkir sahasında bol bol istifade ederek kendini yetiştirdi.

Fakülteyi 1986 yılında bitirdikten sonra, yüreğine sıkıştırdığı bin bir renkteki bin bir güzellikleri, öğretmenlik mesleğinin en taze adımında öğrencileriyle paylaşmak üzere yola koyuldu.

Halen K.Maraş Fatih Lisesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak görevini sürdüren yazar, evli ve üç çocuk babasıdır.

“En Sevgiliye Mektup” yarışmalarında üç kez Türkiye birinciliği bulunan yazarın, deneme ve makale yarışmalarında da Türkiye dereceleri bulunmaktadır.

Yüreğinin derinliklerindeki duygu kıvılcımlarını kelimeler dünyasının kabuk kısmını kırarak ortaya çıkaran eğitimci yazarın derin

duygulu, hayal gücü, gözlem ve tasvir bakımından çok zengin eserleri vardır.

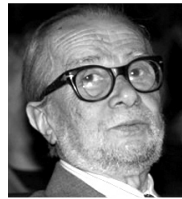
Eserleri: Sevgisi İbadet Olan Sevgiliye Mektuplar, Gözlerin Aşk Mavis, Umutlarının Tükendiği Yerde Bekle Beni Geleceğim, Sevdam Gül Dalında Goncaya Durdu, Sevdamın Kıblesini Kaybettim, Üşüyorum Dualarını Üzerime Ört Anne

ŞANLIDAĞ, ABDULLAH

Yazar. Pazarcık'ta 1968'de doğdu. İlk ve orta tahsilini Pazarcık'ta tamamladı. Ankara'da iki yıl özel kurs görerek Kadastro teknisyeni olarak memuriyet hayatına başladı. Yazı çalışmaları çeşitli gazete ve dergilerde yayınlandı. Cuma Dergisi, Milli Gazete ve Vakıf gazetelelerinde köşe yazarlığı yaptı.

Eserleri; İslami Bilinç (1996), Dinin Direği Namaz (1998)'dir.

ŞARDAĞ, RÜŞTÜ

Yazar. Elbistanlı Mehmet Âtîf Beyin oğlu olarak 1917'de Halep'te doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü

Edebiyat bölümünü ve Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünü bitirdi. Öğretmen ve idareci olarak görev yaptı. Ege Üniversitesi Gazetecilik Yüksek Okulu ve Güzel Sanatlar Fakültesinde öğretim görevlisi olarak çalıştı.

Sanat ve edebiyatla ilgili yazıları Varlık, Yeni Adam, Ülkü, Cumhuriyet, Vatan, Vakit, Ulus, Güneş gibi çeşitli dergi ve gazetelerde yayınlandı. İzmir Radyosu kurucuları arasında yer aldı. Türk Ansiklopedisi yayın kurulu danışmanlığı ve İzmir Devlet Korosu sanat danışmanlığı yaptı. Şarkı besteledi. İran edebiyatından çeviriler yaparak 1971’de İran’ın Büyük Şükran Madalyası’nı aldı. Şiirlerinin birçoğu bestelendi.

1983’de İzmir milletvekili seçildi, 1994’de vefat etti.

Eserleri; Edebiyatımızda Vatan Duygusu (1940), Ömer Hayyam’ın Rübaileri (1960), Perişan Baba Taher ve Çift Beyitleri (1966), Şirazlı Hafız’dan Gazeller (1970), Klasik Divan Şiirimiz (1976), Allah Diyor ki (1976), Şair Sultanlar (1982), Dâhi Besteci Buhûrizade İtrî (1984), Besmele Şerhi (Hacı Bektaş-ı Veli’den, 1985), Her Yönüyle Hacı Bektaş Veli (1985), Bütün Yönleriyle Hayyam (1985)’ dir.

ŞAZÎ

Ozan. Yenice kale kasabası Çınarlı köyünde doğdu. Halk ozanı Şirazî ile kardeş. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemekte.

Napolyon Bonapart 1798’de Mısır’a asker çıkarınca Osmanlıların hakimiyeti altında bulunan bölgelerden ve bu arada Maraş’tan da Kalen-

der Paşa kumandasında gönderilen asker arasında onun da olduğu şiirlerinden anlaşılmakta. Yine bu şiirlerden köyünde çok sevdiği bir kızla nişanlı olduğu, ayrılığın çok acı geldiği, nişanlısını merak ettiği, Kalender Paşa’dan izin istediği ve söylediği şiirlerle komutanının gönlünü edip izinli olarak memleketine döndüğü anlaşılmakta.

Vefat tarihi kesin olarak bilinmemekte.

ŞEHSÜVAR BEY

Devlet Adamı. Osmanlı Sultanı Fatih Sultan Mehmed Han’ın yardımıyla Dulkadirli Beyliğini elde etti. Memluklu Halep beyine emir vererek ona rakip olarak amcası Rüstem Bey’i devreye soktu. O da Osmanlı’dan yardım istedi. Osmanlı ona politik alanda destek verdi. O da kardeşi Şah Budak Bey’e üstün geldi. Yerini sağlama aldı. Mısır bu mağlubiyeti hazmedemedi. Yeneden Şah Budak’ı öne düşürüp daha büyük bir ordu ile üstüne yürüdü. Fakat Şehsüvar Bey bu orduyu Gökşun-Turna Dağı eteklerinde 4 Ekim 1467’de yapılan savaşta yine yendi. Ordu komutanlarını kâmilten öldürdü. Memluklu bu mağlubiyetin intikamını almak için yine üzerine yürüdü. Şehsüvar Bey Cani Bey Kulkaksu komutası altındaki bu üçüncü orduyu da yine hezimetle uğrattı. Arkasından da Memluklulara karşı yanında olmayan Ramazanoğulları-

nı cezalandırdı. Bir çok şehirlerini ellerinden aldı.

Bu zaferler ona güven verdi. Müstakil devlet gibi hareket etmeye başladı. Para bastırdı. Adına hutbe okuttu. Memluklu'nun za'fiyyetinden istifade ile Halep tarafına baskınlarla başladı. Memluk Sultanı Kayıtbay yine hazırlık yaptı. Şah Budak beyi yanına aldı. Güçlerini topladı. Dulkadirli ordusunu Ceyhan ırmağı yanında yener gibi oldu. Fakat Kadirli dağlarına çekilen Dulkadirli ordusu Memluklu ordusunu yine bu dağların geçitlerinde perişan etti. Arkasından memluklu yurtlarına hücumla başladı. Ancak kardeşi Yahya Malatya muhasarasında pusuya düşürüldü. Yenildi. Şehsuvar Bey Memluklu ile sulh istedi. Memluklu sulh yapmadı. Şehsüvar Bey kıvıldağa emaresi gösteren Ramazanoğulları'nın üstüne yeniden yürüdü. Nerede ise bütün yurtlarını ellerinden aldı.

Bir taraftan Uzun Hasan'ın büyümesi bir taraftan Dulkadirli'nin büyümesi zor şartlar altında da olsa Memluklu'nun yeniden ordu tesisine yol açtı. Memluklu orduları yeniden Dulkadirli ülkesine girdi. Yendi, yenildi. Bir sükunet dönemi yakalayamadı. Memluklu yine Osmanlı sözü de dinlemeyen, Osmanlı'ya karşı ahdini de yerine getirmeyen Dulkadirli'ye karşı, çeşitli hediyeler göndererek, ikna ederek Osmanlı'yı kendi yanına çekti. Türkmenlere

paralar dağıttı. Dulkadirli yurduna girdi. Ufak tefek başarılar elde etti. Şehsüvar Beyi Savrun deresi yanında yendi. Bu mağlubiyet Memluklu ve Ramazanoğulları'nın beraber yüklenmesiyle Çukurovanın tamamen Dulkadirli'nin elinden çıkmasına yol açtı. Dulkadirli ordusunu yenen Yeşbek, o kışı Halep'te geçirip 1472 itibariyle yine Dulkadirli'nin üstüne yürüdü. Şehsüvar'ın etrafındaki aşiretler Şehsüvar Bey güç yitirdiğe dağıldı. Şehsüvar Bey Zamantı kalesine çekildi. Yeşbek Elbistan'a girdi, Hurman kalesini düşürdü, Zamantı kalesini kuşattı. Kuvveti tamamen tükenen Şehsüvar Bey teslim oldu (4 Haziran 1472). Çevresi telef edildi.

Böylece Memluklu Şehsuvar Bey'den kurtulmuş oldu. Bunun üstüne Kahire'de sevinç gösterileri düzenlendi. Şehsuvarı getiren ordu şölenlerle karşılandı. Şehsuvar Bey ve ailesi zincirlere vurulmuş olduğu halde Kahire'de karşılandı. Şehirde çıplak vaziyette dolaştırıldı. Sonra her biri bir çeşit asılarak, ortadan ikiye kesilerek öldürüldü. Ve Dulkadirli ülkesi hükümlanlığına yeniden Şah Budak Bey getirildi.

ŞEMÎ

Tarihçi. Asıl adı Mehmed Şemî. 1808'de Maraş'ta doğdu. Hacı Mehmed Memiş adlı zatın oğlu. Aslen Maraş'ta medfun sâdât-ı meşâyihden Seyyid Nimetullah-ı Kirmanî

ahfadından olup Meşrebzâde damadı diye bilinir. Gençlik döneminde bir müddet Arapça tahsil ettikten sonra 1825'te İstanbul'a gitmiş, birkaç yıl Mahmud Paşa Mahkemesi'nde kâtiplik yapmış. Ardından 1833'te Edirne müderrisliğine getirilmiş daha sonra da Maraş mevleviyetinde bulunmuş. Şemî, Anadolu ve Rumeli'nin birçok yerinde kadılık yaptıktan sonra Anadolu ve Rume- li Kazaskerliklerinde de bulunmuş. İstanbul'da îtâm müdürü olmuş. Bir aralık İzmir mevleviyeti pâyesine nâil olmuş.

Bir ilim erbâbidir. Tarihçi ve şâirdir. 1881-82'de vefat eder Üsküdar Atik Vâlîde Camii haziresindedir. Şair-i şüârâ diye medhedilen Şemî, şairlerinden ziyade Mehmet Emin Efendi'nin, Üsküdarlı Hasib'in ve Osmanzade Ahmet Ta'ib'in ayrıntılı eserlerinden yararlanarak "Esmatü't-Tevârih" adlı peygamberlerin, padişahların kısa tercüme-i hâlleriyle, sadrazam, şeyhülislâm ve kaptanların isim, tayin ve azil tarihlerini ihtiva eden eseriyle tanınmıştır.

Eser 2009'da Maraş'da Ukde Kıtaplığı bünyesinde Mehmet Karataş tarafından günümüz Türkçesine aktarılarak Osmanlıca aslı ile birlikte basılmıştır.

ŞENDİLLER, ÖKKEŞ

Yazar. Maraş'ın Kuzucak köyünde 1956'da doğdu. İlkokulu köyünde,

ortaokul ve liseyi Maraş'ta tamamladı. 1978 Maraş olaylarında

tutuklanarak Adana Askeri Mahkemesinde yargılandı. İki yıl tutuklu kaldıktan sonra beraat etti. Konya

Selçuk Eğitim Enstitüsünü bitirdi. Kısa bir süre öğretmen olarak görev yaptı. Özel sektörde çalıştı. Kahramanmaraş milletvekili oldu. Büyük Birlik Partisi'nin kurucuları arasında yer aldı.

Şiir ve yazıları çeşitli dergi ve gazetelerde yayınlandı.

Eseri; Kahramanmaraş Olaylarının Perde Arkası (1993, 2000, 2008)'dir.

ŞEREF

İlim Adamı. Hayâtîzâde Halil Şeref Efendi Maraş'ın Elbistan kazasında 1796'da doğdu. İlk tahsilini babası şair Hayatî'den aldı. Daha sonra babasıyla birlikte İstanbul'a gitti. İstanbul'da beş yıl ilim tahsil etti. Tekrar memleketine döndü. 1849/50 tarihinde Bağdat mevleviyetinde bulundu. 1850/51'de vefat etti.

"Esrârü'l-Melekût" adlı bir eseri "Efkârü'l-Ceberût" adıyla Türkçeye çevirmiş ve ayrıca Sümbülzâde Vehbî'nin "Tuhbe" adlı eserini de şerhetmiştir. Birçok Arapça, Türkçe şiir ve risaleleri vardır.

ŞEVKET

Şair. Asıl adı Mehmet'tir. 1804'de Maraş'ta doğdu. İlk tahsilini tamamladıktan sonra İstanbul'a gitti, Ahmed Fevzi Paşa ve Tophane Müşiri Ahmed Fethi Paşa'nın kâtipliğini yaptı. Bir müddet ordu muhasebeciliği de yaptı. Sonradan haccân sınıfına dahil olmak suretiyle rahata kavuştu. Mevlevî tarikatına intisaplı olup Eser-i Şevket adlı bir eseri vardır. Büyük Şevket Efendi diye meşhur olan şairin şiirleri aynı zamanda Maraş ağzının özelliklerini de taşımaktadır. Ölüm tarihi tam olarak tespit edilememiştir.

ŞEYH ADİL DEVLETLÛ

Mutasavvıf. 17. Asrın başlarında, Dağıstan'ın Hanlı kasabasında doğdu, ilim tahsilini orada yaptı, her nasılsa, Bayazıtlı ve Dulkadirli aşiretlerinin arasını sulh etmek için, Devlet-i aliyye Osman tarafından, Valiye yardımcı olarak, Emniyet ve asayişi sağlamak üzere Maraş'ta Subaşı olarak görevlendirildi.

Şu anda adı ile anılan kabristanın çorak, taşlık bir arazisi varmış. Burayı satın almış. "Bu araziye ne yapacaksın Subaşım?" diyenlere: "Buraya adam ekeceğim!" diye espirili bir cevap vermiş.

Daha sonra bir gün hacca giden bir Hoca Efendi veda için uğradığında, ona; "Bana, Medine'den biraz Cennet-ül Baki toprağı getir!.. Sakın unutma!" demiş. "Toprağı ne yap-

caksın Subaşım!" diyenlere; "Toprak ekeceğim!" demiş.

Anlaşılan o ki Şeyh Adil Efendi, mezarlıkta yatanlara şefaati dokunsun diye Cennet-ül Baki toprağı istetmiş.

Rivayet odur ki; zamanında yapılan haksızlıklardan bazılarını cezalandırmak ve cezasının da ibret olması için, şimdi baş ucunda bulunan dut ağacına bir kasap çengeli taktırmış. Cezalıların bazılarını ibreti alem için orada sallandırmış. Bu sayede adaleti o zamandan bu zamana meşhur olup söylenmiş.

Şöyle bir menkıbesi çok yaygındır: Maraşlı bir zat-ı muhterem Hacca gidiyor orada parasını kaybetmiş nan-ı azize muhtaç olmuş. Halini Rabbısına arz eden hacı efendiye, bir zat-ı muhterem yaklaşıyor:

-Maraşlı!. Al şu ihtiyacın olan parayı!. Maraş'a vardığında, Subaşı Şeyh Adil'e benden selam söyle, ensesine de bir şaplak vur!. diyor ve kayboluyor.

Hacı efendi aldığı para sayesinde Mer'aş'a dönüyor, selâmı söylemek üzere, Şeyh Adil'e geliyor, selamı söylüyor ama bir türlü cesaret edip şaplağı vuramıyor. Bunun üzerine, Şeyh Adil; "Evladım, aldığın ikinci emri de yerine getirsene!" diyor.

Bu durum karşısında iyice şaşırın Hacı efendi, Şeyh Adil'in ellerine kapanıyor, buna rağmen Şeyh Adil

ısrar ediyor. “Evladım!. Aldığın ikinci emri de yerine getirsene!”

Bu sefer iyice korkan hacı efendi, yaradana sığınıp şaplağı patlatıyor. Şeyh Adil; “Hah şöyle insan azizlerden aldığı emirleri yerine getirmeli!” diyor.

Şeyh Adil Devletli 1704’de öldü.

ŞEYH ALİ SEZÂİ EFENDİ

Mutasavvıf. Milli Mücadele Kahramanı. 1867 yılında Maraş’ta doğdu. Babasının adı Hacı Ahmed, Annesi Fatma hatundur. İlk ilim tahsilini muhitinde tamamladı. 1884 de daha 17 yaşındayken, Rufai-Kadiri Şeyhi Şakir Efendi’ye intisab etti. Bir yandan da, klasik medrese tahsili için, Kalalı İmamzade Hacı Osman Efendiye devam ederek icazet aldı. 24 yaşında iken şeyhi Şakir Efendi’den Kadiri-Rufai hilafeti aldı. 1892 yılında Nakşibendi şeyhi Darandeli Muhammed Hilmi Efendiden de icazet aldı. Hatuniye mahallesinde bulunan şeyhi Şakir Efendi, 1894’te vefat edince onun işareti ile postuna oturdu.

1919’da başlayan, Maraş harbinin bitimine kadar, müridleri ve Maraş halkı ile beraber cihadını sürdürdü. Savaş esnasında zaviyenin bitişiğindeki meşruta ve Şekerli mahallesindeki evi yanmış bütün eşyası ile kitapları da bu arada kül oldu.

Milli mücadele sonrasında 1924-26 arasında Maraş-Pazarcık havalisinde gezici vaizlik yaptı, 1926’da atandı-

ğı, Maraş merkez vaizliğini ölümüne kadar (1937) sürdürdü.

Soyadı kanunu çıktığında, Maraş’ın kurtuluşunda gösterdiği yararlılığı çağrıştırması için “Kurtaran” soyadı verildi.

Ömrünün sonlarına doğru, dönemin Vali ve Belediye Başkanı Hasan Sukûti Tükel’in hışmına uğradı Harf inkilabından önce yazdığı mezar taşındaki, Arabi yazıların, harf inkilabına aykırı olması gerekçe gösterilerek, hasta halinde, mahkeme ve gözaltılardan nasibini aldı.

Halife Sultan Reşat tarafından gönderilen Meşayih icazetnamesi bulunmaktadır.

1937’de vefat etti ve mezarı Şeyh Adil mezarlığının ana giriş kapısından girişte yaklaşık otuz metre uzaklıkta, sağdadır.

ŞEYH HÜSEYİN EFENDİ

Mutasavvıf. Maraş’ın Turan mahallesinde doğdu. Börkü Delik Hasan Efendi’den zahir ve bâtın ilimlerini ikmal etti. Turan mahallesindeki Şeyh Camisini yaptırdı. Orada hem namaz kıldırdı hem de taliplerine ilim neşretti. Şeyh camisindeki hatimle terâvih geleneği kendileri tarafından başlatılıp yakın zamana kadar bu camide hatimle teravihe devam edildi. O camide en uzun hatimli terâvih kıldıran; Gökşen Hafız, aralıksız 59 yıl teravih kıldırdı..

Dilden dile gelen tevatüren habere göre; Şeyh Hüseyin Efendi'nin gösterdiği bir keramet dolayısıyla başı derde girmiş. Tebdili mekan ihtiyacı duymuş. Bu arada bağluları bırakmak istemezlerse de, bir gün onlardan habersiz ayrılıp giderken cemaat farkına varıp takip etmeye başlamış, takip koşuşturmaya dönüşünce, kavuğu ve yemenisinin teki düşer, dönüp almaz. Sarayaltı'na gelince gözden kaybolur. Bir rivayete göre düşüp orada ölmüş. Şimdi orada bir evin altındaki mağarada ona ait olduğu söylenen bir türbe vardır. Bu türbe dolayısıyla Alaybeyi Şeyhi de diyorlar.

ŞİRAZÎ

Ozan. Halk şairi Şazî'nin kardeşi olarak bilinmekte. Yenice kale ka-

sabası Çınararpınar köyünde doğdu. Doğum tarihi belli değil. Şiirlerinden Bayazıtıoğlu Ahmet Paşa zamanında yaşadığı anlaşılmakta. Vefat tarihi kesin olarak bilinmemekte.

ŞİRİKÇİ, METİN

Yazar. Maraş'ta 1947'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi. Serbest Avukat olarak çalıştı.

İlk şiir ve yazıları Edik dergisinde yayınlandı. Mahalli gazete ve dergilerde yazdı.

Eserleri; Ben Maraş'ı Böyle Gördüm (2004), İmam-ı Azam Ebu Hanife (2005), Metince (2006), Metince 2 (2007), Metince 3 (2007), Metince 4 (2008), Metince 5 (2008)'dir.

T

TAHİROĞLU, CUMA

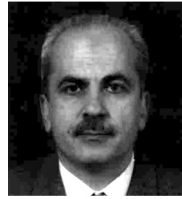
Yazar. Afşin'in Çobanbeyli kasabasında 1952'de doğdu. İlköğrenimini Afşin'de, liseyi Maraş'ta okudu. Ankara ADMMYO'dan 1978'de inşaat mühendisi olarak mezun oldu. Öğrencilik yıllarından itibaren sosyal ve siyasi faaliyetler içinde yer aldı. Çalışma Bakanlığı ve Ortadoğu Amme İdare Enstitüsünde görev yaptı. 1987'de Devlet Su İşlerine girdi. 1999'da Kahramanmaraş Belediye Başkan Yardımcısı oldu. 2005'de DSİ'den emekli oldu.

Teknik Elemanlar Derneği adına dergi yayınladı. Çeşitli gazete ve dergilerde şiir ve makaleleri yayımlandı.

Eserleri; Kalbime Sığırdıramadıklarım (2004), Gül Medeniyeti Kurtlar

Sofrasında (2004), Gönümün Sesi (2004), Milli Hassasiyet ve Manevi Mesuliyet (2006), Gül Medeniyeti Çölde Bir Pınardır (2008)'dir.

TANIR, KADİR

Yazar. Maraş'ta 1953'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Yıldız Üniversitesi Mimarlık Bölümünü bitirdi.

K.Maraş Belediyesinde memuriyete başladı. İmar Müdürlüğü, Müdür muavinliği, Park ve Bahçeler Müdürlüğü gibi idareci kadroda hizmet yaptı.

Daha sonra K.Maraş Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü'nde mimar olarak

görevini sürdürdü. 1998 yılında emekli oldu. Halen serbest mimarlık ve müteahhitlik yapmaktadır.

On üç yaşında okul gazetelerine yazdığı şiir ve hikayelerle başladığı ve daha sonra Edik dergisiyle sürdürdüğü yazı hayatına üniversiteyi bitirdiği yıllardan itibaren daha yoğun bir şekilde devam etti.

1976 yılında Maveria Dergisinde öyküleri yayınlanmaya başladı. 1982 yılında ilk kitabı olan Alagün'ü çıkardı. On seneye yakın ara verdiği yazı hayatına 2002 yılından beri tekrar, yoğun bir şekilde başladı. Bu tarihten itibaren Yedi İklim, Alkış, Kaşgar gibi kültür ve edebiyat dergilerinde yazdı. "Sonsuz Uzun Ölüm" romanı ile Türkiye Yazarlar Birliği'nin 2008 yılı roman ödülünü kazandı.

Eserleri; Alagün (1982), Güz Yağmurları (1998), Savaş İmparatorluğu (2004), Şeytan Sarmalı (2006), Küskün (2008), Sonsuz Uzun Ölüm (2008)'dür.

TANKUT, HASAN REŞİT

Yazar. Elbistan'da 1893'de doğdu. Babası nizâmiye mülâzımı Reşit Bey'dir. Mülkiye mektebi (Siyasal Bilgiler)'ni bitirdi. Birinci Cihan Harbine yedek subay olarak katıldı. Galiçya, Çanakkale, Tur-i Sîna'da görev yaptı. Milli Mücadele yıllarında Tokat'ta bulundu. Cumhuriyetin ilk yıllarında çeşitli yerlerde

kaymakam ve mülkiye müfettişi olarak görev yaptı.

Milletvekili oldu. Türk Dil Kurumu başkanlığında bulundu. 1980'de vefat etti.

Eserleri; Güneş-Dil Teorisine Göre Toponomik Tetkikler (1936), Güneş-Dil Teorisine Göre Dil Tetkikleri (1936), Dil ve Irk Münasebetleri Hakkında Tetkik (1937), Diyarıbekir Adı Üzerinde Toponomik Bir Tetkik (1937), Nusayriler ve Nusayrilik (1938), Alp Kelimesi ve Alpin Irkın Yurdu (1938), Dil ve Tarih Tezlerimiz Üzerine Geçerli İzahlar (1938), Maraş Yollarında (1940), Köy Kalkınması (1960)'dır.

TANRIKULU, İBRAHİM HAKKI

Alim. Maraş'ta 1892'de doğdu. Babası aslen Bosna'lı. İlk öğrenimini maarif müdürü olan babasında yaptı. Mektep okumaları ile şehâdetname aldı. İlkokul hocası oldu. Dayızade Ziya Efendi'den medrese ilimleri okudu, icâzet aldı. İmamlık yaptı. Harf inkılabının ardından imamlık veya öğretmenlikten birini tercih etmesi istenilince imamlığı tercih etti. Nakip Camii imam hatipliğinden emekli oldu.

Müttakî, zâhid bir insandı. Kitap cildi yaptı. Sanatkardı.

İslâmî ilimlere vâkıftı. Ömrü boyu İslâmî ilimleri okumuş ve okutmuştu. Yetiştirdiği bir çok talebe var.

Döneminde sevilen ve ağırlığı olan bir hocadır.

1955'de vefat etti. Müftü Hafız Ali Efendi'nin tabiriyle onun ölümü ile haymanın bir direği kırılmıştır.

TAŞ, MEHMET

Yazar. Elbistan'da 1951'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Elbistanda yaptı. Mersin Öğretmen Okulunu bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı. 1998'de emekli oldu.

Hikaye ve şiirleri Şardağı dergisinde yayınlandı.

Eserleri; Güz Çiçeği (1992), Berivan (1998), Acı Deniz'dir.

TAŞGETİREN, AHMET

Yazar. Maraş'ta 1948'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. İstanbul Yüksek İslam Enstitüsünü bitirdi. İlk yazı çalışmaları lise öğrencilik yıllarında Gonca dergisinde yayınlandı.

Yayıncılık yaptı. Yazılarında Ahmet Maraşlı ve Ahmet Rüstemoğlu imzalarını da kullandı. Yeniden Millî Mücadele ve Pınar dergilerinde çalıştı. Altınoluk dergisinde Yazı İşleri Müdürlüğü yaptı. Tercüman, Yenişafak, Zaman, Bugün gibi gazetelerde köşe yazarlığı yaptı. Kanal 7 televizyonunda yorumcu olarak bulundu.

Eserleri; Sonsuz Biat (1990), Sistem Sancısı (1991), Rahmet Toplumu (1994), Laiklik Çıkmazı (1994), Yeni Bir İslam Dünyası (1994), Müminde Ruhi Disiplin (1996), Altın Öğütler (1996), Mümin-Kafir-Münafık (2000), Hüve'l Baki (2000), İnsan Krizi (2000), Müslüman ve Sistem Tartışmaları (2000), Türkiye'ye Karşı Türkiye (2000), Bu Toprağın İmamı (2004)'dir.

TAŞKIN, AYŞEGÜL

Şair. Maraş'ta 1981'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Anadolu Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı.

Şiir ve deneme çalışmaları, Dolunay, Şehrengiz, Kurtuluş, Dört Mevsim Maraş, Alkış gibi dergilerde yayınlandı.

Ayna dergisinin düzenlediği şiir yarışmasında derece aldı.

Eseri; İçim Bir Yangın Yeri (2009)'dir.

TAŞYÜREK, HAYATİ VASFİ

Şair. Afşin'in Tandır bucağında 1931'de doğdu. Anne ve dayısının yolunda giderek âşık tarzı şiirler söyledi. Ustası Ferahi Sağ ona Vafsi mahlasını verdi. Resmî bir öğrenim görmeden kendi kendisini yetiştirdi. Memur olarak

görev yaptı. Bir dönem Tanır'da belediye başkanı seçildi.

Âşıklık geleneğinde kalem şuarası olarak sayılmaktadır. Şiirleri çeşitli gazete ve dergilerde yayınlandı. Şiirleri bir çok besteci tarafından bestelendi. Şiirlerin yanı sıra türkülü hikayeler de söyledi. 1990'da vefat etti.

Eserleri; Kalbimdeki Arzu (1951), Dile Gelen Anadolu (1973), Yedi Uyurlar Destanı (1973), Ülkü Tomurcukları (1976), Ebesinin Oğlu (1976), Acılar Bulutu (1976), Gelin Başlı Dağlar (1976), Türkmen Türkleri (1976), Nazar (1992)'dir.

TAT, HASAN

Şair. Ekinözü'nde 1954'de doğdu. İlk ve ortaokulu Ekinözünde bitirdi. Lise öğrenimini yarıda bırakarak çalışma hayatına atıldı.

Eserleri; Şiirler (1977), Gün Kara Güneş Kara (1984)'dir.

TEKİNŞEN, O. CENAP

Akademisyen. Maraş'ta 1942'de doğdu. İlköğrenime Kahta'da başladı Aydın'da bitirdi. Lise öğrenimini Adana'da tamamladı. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesini bitirdi. 1965'de veteriner hekim olarak görev aldı. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yurtdışına gönderildi. İngiltere Reading Üniversitesi'nde sütçülük biliminde yüksek lisans, besin bilimi ve teknolojisinde doktora yaptı.

Fırat, Ankara ve Selçuk Üniversitelerinde öğretim üyesi olarak görev yaptı. 1985'de profesör oldu. TÜBİTAK'da kısmi statüde yedi yıl çalıştı. Türk Standartları Enstitüsü ve Devlet Planlama Teşkilatı'nın bazı komisyonlarında görev aldı. İtalya, Hollanda, İsveç, Danimarka, Azerbaycan, İngiltere ve Mısır'da bilimsel incelemelerde bulundu.

Selçuk Üniversitesi'nde 1985-1994 arası rektör yardımcısı oldu. Üniversite Yönetim Kurulu Üyeliği ve Üniversitelerarası Kurul Üyeliğine seçildi. Ziraat Fakültesi Dekanlığı, Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü ve Veteriner Fakültesi Dekanlığı görevlerinde bulundu.

Birçok bilimsel derginin yayın ve danışma kurulu üyesi oldu. Yirmi dördü ders kitabı ve kaynak kitabı olmak üzere 120'nin üzerinde bilimsel çalışma yaptı. Birçok çalışması milli ve milletlerarası bilimsel toplantılarda sunuldu. Eserleri yabancı çalışmalarda da kaynak olarak kullanıldı.

Çalışmalarının ağırlığı süt ve süt ürünleri üstünedir. Maraş dondurmalarının standarda ulaştırılmasında emeği büyüktür. Birçok ödülleri alarak 2005'de emekli oldu.

TEKŞEN, ADNAN

Yazar. Pazarcık'ta 1955'de doğdu. Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Fransızca Bölümü ve A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Psikoloji Bölümünü bitirdi. Yüksek lisans ve dok-

tora yaptı. Enerji Bakanlığı Özel Kalem Müdürlüğü, milletvekili danışmanlığı görevlerinde bulundu. TİKA'da program koordinatörü ve Başkan Yardımcısı olarak çalıştı.

Kıyam, Yönelişler, Aylık Dergi, İlim ve Sanat ve Zaman gazetesi kurucularından oldu. Yenişafak ve Sağduyu gazetelerinde, Radyo Birlik, Kanal 7 ve Ostim Radyo-TV'de danışmanlık yaptı.

Yazıları Aylık Dergi, Maveria, Yönelişler, İlim ve Sanat, Yedi İklim, Yeni Devir, Zaman, Sağduyu dergi ve gazetelerinde yayınlandı. Dünya edebiyatından çeviriler yaptı.

Eseri; Kentleşme Sürecinde Bir Tampon Mekanizma Olarak Hemşehrilik (2003)'dir.

TELCİ, YUSUF

Şair. Göksun'un Yenişafak köyünde 1950'de doğdu. Gaziantep İlköğretmen okulunu bitirdi. Öğretmen olarak görev yaptı.

Eseri; Bu Yâr Bizim Diyar'dır.

TURHAN, ŞEREF

Şair. Maraş'ta 1937'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Ankara Konservatuvarı Devlet Tiyatrosu Çocuk Bölümü'nü bitirdi. Devlet Tiyatrosu'nda görev aldı.

Yeni Sabah Yeni İstiklâl gazetesinde muhabirlik yaptı. Memleketine dönerek gazetecilik yaptı. Matbaa kurdu. Işık gazetesini çıkardı. Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü'nün Anadolu Basınıni Özendirme Yarışmalarında sekiz kez Türk Dili dalında birincilik aldı.

Şiir, deneme ve hikayeleri Varlık, Pazar Postası, Dost, Yeditepe, Türk Dili, Çağrı, Türk Sanatı gibi sanat edebiyat dergilerinde yayınlandı.

TRT Kahramanmaraş il temsilciliği yaptı. Mahalli TV'lerde görev aldı.

Eserleri; Maraş'lı Şairler Antolojisi (1960), Bildiri (1960)'dir.

TÜRK, MUSTAFA

Şair. Elbistan'ın İncecik köyünde 1954'de doğdu. İlkokulu köyünde orta ve lise öğrenimini Elbistan'da tamamladı. Balıkesir Necati Bey Enstitüsü Türkçe bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı. 2003 yılında emekli oldu.

Şiirleri Türk Edebiyatı, Doğu Edebiyat, Kültür ve Sanat, Dolunay, İkinci Fecir, Gündönümü gibi sanat edebiyat dergilerinde yayınlandı.

Eserleri; Kelebekler Özgür Kalsın (1995), Üç Gül Düştü Gönlümüzden (müşterek, 1997)'dir.

U

UĞUR, HACI HASAN

Şair. Elbistan'ın Ambarcık köyünde 1928'de doğdu. İlkokul üçüncü sınıftan ayrılarak çiftçilikle uğraştı.

Halk şiiri tarzı şiirler yazdı. "Aile ve Vatan" adlı şiiriyle 1995'de birincilik ödülü aldı.

Eserleri; Bir Sevda Saçtım Söğütlüden (1995) Şardağı'ndan Bâd-ı Sabâ (2001)'dir.

UĞUR, HALİT

Şair. Maraş'ta 1959'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Eskişehir Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İşletme bölümünü bitirdi. Kamu görevi aldı. Kah-

ramanmaraş Valiliği İl Yazı İşleri Müdürlüğü görevini yürüttü.

Şiirleri, Tebessüm ve İmaj dergilerinde ve Aksu gazetesinde yayınlandı. Ödül aldı.

Eseri; Kahramanmaraş Şehit ve Gaziler Albümü (2006)'dir.

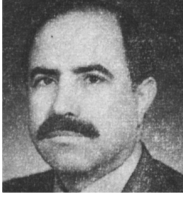
UĞUR, MUSTAFA

Şair. Elbistan'da 1945'de doğdu. İlkokuldan sonra eğitimine devam edemedi. Ticaretle uğraştı. Âşık geleneğine uygun şiirler yazdı. Şiirlerinde Uğur mahlasını kullandı.

Yayınlanmış eseri; Âlemin Âlemi (1984)'dir.

UĞURLU, M. FATİH

Yazar. Maraş'ta 1952'de doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra Anka

ra Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve Gazi Üniversitesi İdari Bilimler Fakültesini bitirdi. Başbakanlık, Kül-

tür Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatında müşavirlik yaptı. Memur-Sen Konfederasyonu başkanlığına seçildi.

Deneme ve öyküleri Çile, Edebiyat, Maveria, Mahalli İdareler Dergisi ve Yeni Devir gazetesinde yayınlandı.

Eserleri; Seçim Stratejileri (1994), Belediyelerin Yeniden Yapılanması İle İlgili Çözüm Önerileri (1995)'dir.

US, HÜSEYİN BURAK

Şair. Karadere kasabasında 1977'de doğdu. İlk ve orta öğreniminin ardından yükseköğrenimini Sütçü İmam Üniversitesinde yaptı. Şiirleri çeşitli dergilerde neşredildi. Mefkûre adlı bir dergi çıkarttı.

Eserleri; Bir Çocuk Tutar Ellerimden (1997), Antoloji (1997)'dir.

USLU, MUSTAFA SİDDİK

Yazar. Maraş'ta 1939'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. İstanbul Yüksek İslam Enstitüsünü bitirdi. Öğretmen ve idareci

olarak görev yaptı. 1992'de emekli oldu. Emeklilik sonrasında Saçaklızade Vakfı, Erdem Dersanesi ve Müsiad'da yöneticilik yaptı.

Öğrencilik yıllarında yerel gazete ve dergilerde makaleleri yayınlandı.

Eseri; Kişi Sevdiği İle Beraberdır İsmet Karaokur Hayatı Sohbetleri Dostlarından Hatıralar (2001)'dir.

USTAOĞLU, İSMAİL

Yazar. Maraş'ta 1934'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Milli Eğitim Bakanlığı ve Yol, Su, Elektrik kuruluşlarında çalışarak 1982'de emekli oldu.

Yazıları Kahramankent, Geçit, Turizm, 12 Şubat, Işık gazeteleriyle Köprü dergisinde yayınlandı.

Eserleri; Atasözlerimiz (1967), Zeytinlik Kıyımı'dır.

UYLUKÇU, OSMAN ÂDİL

Ozan. Maraş'ta 1929'da doğdu. Hâfiz Mehmet Efendi'nin oğludur. 12 yaşında saz çalıp söylemeye başladı. Er meydanlarında güreş tuttu. Sanayide tornacılık yaparak geçimini sağladı. Müftülük binasının (Kur'an Kursu) yapımına önderlik etti. Bir çok gencin okumasına yardımcı oldu. 2002'de vefat etti.

Eseri; Dost Bahçesi (1984)'dir.

Ü

ÜSKÜDÂRÎ AHMET RAMAZAN EFENDİ

Devlet adamı. Maraş'ta doğdu. Hayatı hakkında fazla bir bilgi bulunmamaktadır. Medrese eğitimi ni tamamladı. Kapıcıbaşı Mehmet Paşa'ya intisap ederek imamlık yaptı. Üsküdar, Galata ve Edirne kadı lıklarında bulundu.

1667'de vefat etti.

ÜSTÜNDAĞ, HÜLYA YAKUT

Yazar. Maraş'ta 1960'da doğdu. Lise öğrenimini Diyarbakır'da tamamladı.

Hikaye ve yazıları Köprü, Bizim Aile, Zafer dergileri ve Yeni Asya ve Zaman gazetelerinde yayınlandı.

Eserleri; Sezgiler, Kelebekler Yan masın (1996), Gölgelerle Oyun (1997), Hanımlara Mektuplar (1997)'dir.

V

VAKKASOĞLU, VEHBİ

Yazar. Maraş'ta 1947'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. İstanbul Yüksek İslam Ens-

titüsünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı. İstanbul Milli Eğitim Müdür Yardımcılığı yaptı. 1987'de Berlin'de görevlendirildi.

İlk yazı çalışmaları lise yıllarında Adım ve Gonca dergilerinde yayınlandı. Sabah, Bugün, Yeni Asya Zafar, Sur, İstanbul Medeniyeti, Köprü, Tercüman gibi dergi ve gazetelerde yazdı. Çeşitli televizyonlarda programlar yaptı.

Eserleri; Önce Alkışladılar Sonra Öldürdüler (1975), Bu Vatanı Terk

Edenler (1975), İslam Şairi Mehmet Akif (1976), Bozgun (1977), Bediüzzaman Said Nursi'de Siyasi Tespitler (1977), Anna Masala Gerçeği (1978), Gönül Çağlayanı Yunus Emre (1983), Moskof Mücadelemiz (1983), Bilinmeyen Kadın (1983), Öğretmenin Not Defteri (1984-93), Edebiyatımızda İman Hasreti (1984), Üç Kıtadan Anadolu'ya (1984), Mukaddes Kurşunlar (1984), İslam Dünya Gündeminde (1984), 99 Aydın Konuştu: Din Gerçeği (1984), Tarih Aynasında Ziya Gökalp (1984), Yeniden Doğanlar (1986), Maneviyat Dünyamızda İz Bırakanlar (1987), Osmanlıdan Cumhuriyete İslam Alimleri (1987), Dünyada İslama Koşanlar (1987), Devrimlerin Devi-

remediği (1994), Yaşadığım Avrupa (1999), Osmanlı'dan Cumhuriyete İslam Alimleri (2002), Farkınız İslam Olsun (2002), Kalp Sevmekten Yorulmaz (2002), Allah'ı Nasıl Anlamalı Çocuklarımıza Nasıl Anlatmalı (2003), Aşk Çağlayanı Mevlana (2004), Başkasının Günahına Ağlayan Adam (2006)'dir.

VEZİR FAKI (MEHMET ALPARSLAN)

Milli Mücadele Kahramanı. 1299'da Maraş'ta doğdu. Aslen Cerit aşiretinden olup, ailesine Maraş'ta Vezirler denir. Aşireti II. Abdülhamid zamanında Çukurova'nın muhtelif yerlerine yerleştirilmiş, iskan edilmiştir.

Vezir Fakı Rüştüeyi Maraş'ta okur. Bektutiyye Medresesi müderrisi Mehmet Efendi'den dini ilimler tahsil eder. Sonra tahsilini ilerletmek için Halep'e gider. Halep'te Urfa'lı Şeyh Hüseyin Efendi ve Büyük Fakih Şeyh Zerka gibi alimlerden istifade eder. İlim öğrenir. Daha sonra İstanbul'a gider. Fatih Ders-i amlarından Ferezli Hacı Eyyup Efendi'nin ders halkasına dahil olur. 1328'de bu zattan icazet alır. Kadıkudata girer. Fakat Harb-i Umumi çıkınca mektep kapatılır. O da memleketine döner. Darülhilafe müderrisliğine başlar.

Otuzbin kıta şiiri ezberine alır. Elmalılı Hamdi Yazır'ın öğrencilerindedir. Mehmet Akif'le de çok yakın arkadaşlıkları vardır.

Maraş harbi öncesi savaş hazırlığını başlatır. Harp çıktığında kurduğu çetelerle bizâtihi Kayabaşı'nda çarpışır.

Maraş harbi sonrası başta Antep olmak üzere civar illerin kurtuluş harblerine katılır. Antep harbinde daha sonra Cumhurbaşkanı olacak olan Cevdet Sunay emrinde çalışır. Savaşlardaki ünü Ankara'ya kadar ulaşır. Savaş sonrası Ankara'ya çağrılır ve kabul görür.

Hem iyi bir hoca, hem de soydan gelme kahraman bir insandır.

90 yaşında iken 1972 yılında vefat eder.

VÎRÂNÎ

Şair. Elbistan'ın Izgın köyünde 1831'de doğdu. Asıl adı Ahmet. Zengin bir aileden geldiği için kısa sürede üne kavuştu. Dört evlilik yaptı. Dokuz çocuğu oldu. Dînî ve tasavvufî temaların ağırlıkta olduğu şiirler yazdı. Şiirleri ile torunu Behlül Ali'yi etkiledi ve şiir geleneği Behlül Ali ile devam etti. 1911'de vefat etti.

Y

YAHYA FEHMÎ EFENDİ

İlim Adamı. Maraş'ta 1839'da doğdu. Ulemâ ve meşayihden Hacı Mustafa Efendi'nin oğludur. Maraş'ta mekteb ve medreselerde dinî ve Arabî ilimleri tahsil etti.

Cebel-i Bereket'e bağlı Hassa kazası niyâbetine tayin edilmiş ve bu arada Maraş Nizamiye Mahkemesi azalığında da bulunmuştur. 1879'da Zeytun kazası, 1901'de Haçîn kazası 1902'de Payas ve 1905'de ikinci defa olarak Zeytun kazası kadılığına tayin edilir.

Uhdesine tevcîh olunan İbtidaî Harîç Bursa Müderrisliği, sonradan Süleymaniye'ye terfi olunmuş ve İzmir pâyesi ile taltîf olunmuştur.

1909'da emekli olmuştur. Vefat tarihi kesin olarak bilinmemektedir.

YAKAR, SERDAR

Yazar. Maraş'da 1965'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümünü bitirdi.

İlk yazı çalışmaları Erciyes dergisinde yayınlandı. Üniversite öğrencilik yıllarında ulusal gazetelerde kültür sanat sayfaları hazırladı. "Kadın ve Aile" ve "Gül Çocuk" dergilerinde Yazı İşleri Müdürü, Timaş Yayınları'nda Editör olarak çalıştı.

Yazı çalışmaları; Milli Gazete, İslam, İlim ve Sanat, Altınoluk, Kadın ve Aile, Gül Çocuk, Sur, Ma-

vera, Uzunoluk, Kurtuluş, Dört Mevsim Maraş, Alkış, Yorum, Kahramanmaraş'ın Sesi, Bugün, Manşet, Cesur Haber, Ukde Haber, Kimlik gibi dergi ve gazetelerde yayınlandı.

1992 yılında Kahramanmaraş Belediyesinde memur olarak göreve başladı. Bir süre Belediye Özel Kalem Müdürlüğü görevini yürüttü. 1993 yılında atandığı Yazı İşleri Müdürlüğü görevini 12 yıl sürdürdü. Aynı zamanda Belediye Memurları Sendikası (BEM-BİR-SEN)'in şube başkanlığını da yaptı.

Bir gurup arkadaşıyla birlikte kurduğu Ukde Basın Yayın ve Organizasyon bünyesinde haftalık “Ukde Haber” gazetesi, ve “Kurtuluş” dergisini çıkarttı. Kitap yayıncılığı yaptı. Yerel yayın yapan Yunus TV’de haftalık “Ukde Sanat Edebiyat” programları düzenledi.

Yüksel lisansını Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yaptı. “Yerel Yönetimlerde Alternatif Hizmet Sunma Yöntemleri: Kahramanmaraş Belediyesi Örneği” adlı çalışması ile “Kamu Yönetimi Uzmanı” unvanını aldı.

Belediye Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğüne 2005’de kurucu müdür olarak atandı. Bir süre Belediye Terminal Müdürü olarak da görev yaptı.

Kahramanmaraş yerel mahkemelelerinde belediyecilikle ilgili adli davalarda Bilirkişilik yaptı.

Eserleri; Necip Fazıl ve Mücadelesi (1995), Gönül Dostu Mehmed Zahid Kotku ve Bağlanma (1995), Kurtuluşa Dair Üç Eser (Derleme, 1996), Memleketime Dair Tarihi, Ekonomisi, Sosyal Yapısı ile Kahramanmaraş (1997), Hayatı ve Mücadelesi İle Hafız Ali Efendi (Müşterek, 1998), Yerel Yönetimlerde Alternatif Hizmet Sunma Yöntemleri (2003), Kahramanmaraş’ta Ceridogulları (Müşterek, 2003), İstiklâl Savaşında Maraş (Müşterek, 2008), Memleketime ve Şahsıma Dair Bir Hukuk Mücadelesi (2008), Âşık Durdu Mehmet Yoksul (Âşık Mahfuzî) Hayâtı ve Şiirleri (Müşterek, 2008), Âşık Mustafa Zulkadiroğlu Hayâtı ve Şiirleri (Müşterek, 2008), Muhammed Kâmil Ağdaş (Bahçeci Hoca) Hayâtı ve Şiirleri (müşterek 2009), Maraş’ta Divanından Parça Kalmış Halk Şairleri (müşterek 2009), Türk Edebiyatında Maraşlılar (müşterek, 2009), Seyâhatnâme, Şehir Târihi ve Coğrafya Kitaplarına Göre Maraş (müşterek 2009)’dır.

YAMAN, MÜKREMİN

Akademisyen. Elbistan’da 1952’de doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra Yükseköğrenimi-

ni tamamladı. Doktorasını Atatürk Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı bölümünde yaptı. Çeşitli üniversitelerde okutman, öğretim üyesi

ve bölüm başkanlığı gibi görevlerde bulundu.

Makaleleri Frankofoni, A.Ü. Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, Magazine Littéraire, A.Ü. Edebiyat Bilimleri Araştırma dergilerinde yayınlandı.

Eseri; Michel Tournier'nin Roman Sanatı ve Romanları (2001)'dir.

YAYCIOĞLU, AHMET

Akademisyen. Andırın'da 1926'da doğdu. Liseyi Ankara Atatürk Lisesi'nde okudu. A.Ü. Tıp Fakültesini bitirdi. Almanya'da damar cerrahisi üzerinde çalıştı. 1963'de doçent, 1969'da profesör oldu. Genel Cerrahi Anabilim Dalı Başkanlığı, Ankara Tabib Odası Başkanlığı, Ankara Cerrahi Derneği ve Ulusal Cerrahi Derneği'nin kuruculuğunu ve başkanlığını yaptı. Yurt içi ve yurt dışında 50'yi aşkın bilimsel makalesi ve eseri yayınlandı. 15 Ağustos 1989'da vefat etti.

Eserlerinden birkaçı; Koledok Taşına Bağlı Sekonder Stenozan Papilitis ve Sfinkterotomi (1965), Cerrahi Damar Hastalıkları (müşterek, 1986)'dır.

YEMLİHAZADE MUSTAFA KAMİL EFENDİ

Mutasavvıf. Elbistan'da doğdu. Zümre-i Kuzat'tır. Mevlevidir. Hayatı hakkında bilgi yoktur.

Kayseri'de kadılık yapmakta iken 1877'de vefat etmiştir.

Eserleri; El Hikmetü'l-Bâliğa, Minhâcü'l-İhticâc, el Manzûmetül Aliye fi'l-Ahbârî'n Nebeviyye, Nazmü'l-Fünun (matbû), Arûz-ı Endülüsi Şerhi, Kaside-i Mudariye Şerh ve Tahmîsi, Manzûme-i Râiye, Hüseyniye Manzûmesi, el-Makâlâtü'l-Hisyân alâ Kasîdeti'l-Hassân, Hâşiye alâ Karatepeli, Ta'lîkat alâ Nuhbeti'l Fiker, Kasîde-i Adem Şerhi, Dîvân-ı Eş'âr'dır.

YILDIZ, TOLGA

Şair. İzmir'de 1985'de doğdu. Aslen Elbistanlıdır. Babasının görevi gereği Türkiye'nin değişik bölgelerinde bulundu. 13 yaşında Aliğa'da yayınlanan bir gazetenin köşe yazarı oldu. Şiirle, katıldığı semah törenlerinde tanıştı. İzmir'deki birçok sivil toplum kuruluşunda görev aldı.

Eserleri; Hazırlamıştık Yüreğimizi Kötü Şeylere, Sevgisizlikten (2002)'dir.

YİĞİTALP, ABDULLAH

İlim Adamı. Maraş'ta 1908'de doğdu. Ailesi aslen Darendeli'dir. İlköğrenimini Şemsülmaarifil İbtidâiyye mektebinde yaptı. Maraş Dârül-hilâfe medresesinde okudu. Buradan icâzet aldı.

Medreseler kapatılınca terzilik mesleğine girdi. Antep'te Pedogoji Muallim Mektebini bitirerek 1928'de öğretmen olarak atandı. Hartlap (Elmacık) ve Şekeroba köylerinde görev yaptı. Maraş İmam Hatip Li-

sesinde Arapça ve Fıkıh dersleri verdi. 1968’de emekli oldu.

Öğrenci okutmaya emekli olduktan sonra da devam etti. Kur’an-ı Kerim, Tecvid, Arapça, Tefsir, Osmanlıca ve Edebiyat okuttu. 1995’de vefat etti.

YİNANÇ, ALİ

Akademisyen. Elbistan’da 1945’de doğdu. İlk ve ortaokulu Elbistan’da liseyi Maraş’ta okudu. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesini bitirdi. 1970’de Deniz Tabib Teğmen olarak Türk Silahlı Kuvvetleri’nde görev aldı. 1974’de Gülhane Askeri Tıp Akademisi’nde Radyoloji uzmanlık eğitimi aldı. İskenderun Deniz Hastanesi ve Gölcük Deniz Hastanesinde görev yaptı. 1987’de doçent, 1992’de profesör oldu. Gülhane Askeri Tıp Akademisi Radyoloji Ana Bilim Dalı’nda öğretim üyesi olarak görev yaptı.

YİNANÇ, MÜKRİMİN HALİL

İlim Adamı. Elbistan’da 1898’de doğdu. Köklü bir aile çocuğudur. Aile bir çok ilmiye mensubu yetiştirmiştir. Babası Halil Kâmil Efendi hocadır. Kadıdır. Malatya, Mardin, Diyarbakır gibi vilayetlerde kadılık yapar. Dedesi Halil Efendi de hâkeza hocadır. Kadı efendidir. O da bir çok illerde kadılık yapar.

Baba Halil Kâmil Efendi en son Saimbeyli kadısı iken bir yolculuk esnasında ailesi ile beraber Ermeniler tarafından derisi yüzülerek feci’ şekilde şehid edilir. Bu şehadet şekli onda heyecana gelmeyen bir korku duygusu doğurur.

Doğum tarihi ihtilaflıdır. Muhtemelen babası Dersim Çarşacak’da kadı iken 1898 yılında doğmuştur. Nüfus cüzdanına göre ise 1900 yılında Elbistan’da doğar.

İlk tahsilini Elbistan’da yapar. Erken yaşta hafız olur. Elbistan Rüşdiyesine girer. İdâdiyi babasının memuriyeti sebebiyle muhtelif yerlerde okur. En son İdadiler liseye çevrildiğinde İstanbul Gelenbevi Lisesi’nden mezun olur. 1916 yılında Darülfünun Edebiyat Fakültesi tarih bölümüne kayd olur. Burada kilisli Rifat, İsmail Gelenbevi gibi hocalardan istifade ile Arapça ve Farsçasını ilerletir. Arapça ve Farsçaya vukufiyeti sebebiyle erken dönemde araştırmacılığa başlar. Şerafettin Yaltkaya, Ali Emiri Efendi, Necip Asım ve Mehmet Arif gibi tarihçilerden teşvik ve yardım görür. 1919 da burayı bitirir. Sonra Mülkiye (Siyasal Bilgiler Fakültesi)’ye kayd olur. 1921de de burayı bitirir.

Mezuniyet sonrası Tarih-i Osmani Encümeninde Hâfız-ı kütüplük yapar. Bu görevin yanı sıra ortaokullarda öğretmenlik de yapar. Değişik kütüphanelerde Selçuklu ve Anado-

lu beylikleri üzerine çalışır. Çalışmaları o dönem âlimler tarafından takdir edilir. 1925'te araştırmalar yapmak üzere Paris'e gönderilir. 1927'ye kadar orada kalır. İstanbul kütüphanelerinde bulunmayan Türk-İslam tarihine ait nadir eserleri Paris'te inceler. Birçok akademilere üye olur. 1928'de Türk Tarih Encümenine üye olup 1929'da Türk Tarih Kurumu'nun kurucu üyeleri arasına girer.

Bu ara Tarih-i Osmani Encümeninde kütüphane memurluğu yapar. Yine öğretmenlik yapar. 1933'de üniversiteye intisab eder. Doçent olarak göreve başlar. Burada da ilmi çalışmalarına devam eder. 1941'de profesör, 1957'de ordinaryüs profesör olur.

Bütün bu zamanlar esnasında hırsla ilim öğrenir. İlim öğretir. Öğrencilerine faydalı olmaya çalışır. İlmi çalışmalar yapar, yaptırır. Kendisinden istifade etmek isteyenlerin istifadesine koşar. Yılmadan çalışır.

1961 yılının Mart ayı başında kendisine verilen bir haberin heyecanına bağlı olarak felç geçirir. Hastalık yirmi gün sürer. 21 Aralık 1961 tarihinde Hakkın rahmetine kavuşur. Ertesi gün Edebiyat Fakültesinde yapılan tören sonrası Merkez Efendi Mezarlığına gömülür.

Fevkalade terbiyeli bir insandır. Temiz bir karaktere sahiptir. Asilzadedir. Kanaat sahibidir. Ülfet ehlidir.

Onu kimse mürailik yaparken görmemiştir. Tertemiz bir insan olarak yaşamış ve ölmüştür. Misafirperverliği dillere destandır.

Hem iyi bir tarih hocasıdır, hem de fevkalade tarih şuuruna sahiptir. Onun için de her zaman ve her zeminde içinde bulunduğu insanlara tarih anlatmıştır. Böylece tarihi sevdirmeye çalışmıştır. Sahip olduğu fevkalade hafızasıyla tanınmıştır. O rivayet edildiğine göre bir okuduğunu bir daha unutmayacak kadar geniş bir hafızaya sahiptir. Çok okumuş, çok anlatmış az yazmıştır. Veya yazmayı sona bırakmış ancak erken ölmüş ve yazma planını tahakkuk ettirememiştir.

Eserleri: Feridun Bey Münşeatı, (1925), Maraş Emirleri, (1925), Düstürname-i Enveri (Enveriden, 1928), Düstürname-i Enveri (Medhal, 1929), Anadolunun Fethi, (1934), XII. Asır Tarihçileri ve Müverrih Azimi (1937), Tanzimattan Meşrutiyete Kadar Bizde Tarihçilik (1940), Musul ve Elcezirede Oğuz Türkleri'dir.

YİNANÇ, REFET

Akademisyen. Elbistan'da 1939'da doğdu. Ankara Üniversitesi Dil ve

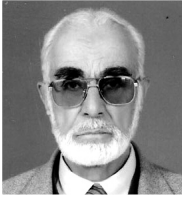

Tarih Coğrafya Fakültesini bitirdi. Paris Sorbon Üniversitesi'nde doktora yaptı. 1974'de asistanlığa başladı. 1980'de doçent oldu.

Gazi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler Bölüm Başkanlığı yaptı. 1986'da profesör oldu. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyasi Tarih Anabilim Dalı Başkanlığı'na, 1983'de Türk Tarih Kurumu aslı üyeliğine atandı.

Eserleri; Kanûnî Devri Malatya Tahrir Defteri (1983), Kayseri ve Sivas Darüşşifalarının Vakıfları (1985), Dulkadir Beyliği (1989) vs'dir.

YOKSUL, DURDU MEHMET

Şair. Maraş'ta 1923'de doğdu. Seydihan hocadan Kur'an eğitimi aldı. Antep işi kimlik örgü işçiliğinde çalışarak usta oldu. 1942'de askere gitti ve askerlik sonrası ilkokul diploması alarak Orman Muhafaza Memuru olarak göreve başladı. 1960 ihtilali sonrasında görevine son verildi. 1963'de belediyeye işçi olarak girdi, 1978'de emekli oldu.

Şiirleriyle 1950 seçimlerine D.P. saflarında bilfiil katıldı. Demokrasiye Hizmet, Engizek, Hududeli, Kent, Aksu, Kahraman Yurt gazetelerinde halk tarzı şiirler yayınladı. Şiirlerinde Yoksul mahlasının yanı sıra Mahfuzî mahlasını da kullandı.

Hayatı ve şiirleri Yaşar Alparlan ve Serdar Yakar tarafından "Âşık Durdu Mehmet Yoksul (Âşık Mahfuzî) Hayatı ve Şiirleri" adıyla 2008'de kitaplaştırıldı.

YORULMAZ, EROL

Şair. Maraş'ta 1966'da doğdu. İlkokulu Bahçe'de, orta okulu Maraş'ta,

liseyi Göksun'da okudu. Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Ağrı Eğitim Yük-

sek Okulunu bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı. İdarecilik yaptı.

Eseri; Şiirlerle Maraş'ın Kurtuluş Destanı (2008)'dir.

YORULMAZ, HÜSEYİN

Yazar. Maraş'ın Döngele köyünde 1961'de doğdu. İlkokulu köyünde, liseyi Maraş'ta okudu. İstanbul

Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. Başbakanlığa bağlı Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığında uzman yardımcısı olarak görev aldı. 1993'de Sakarya Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde araştırma görevlisi oldu. Doktorasını tamamladıktan sonra Bosna-Hersek Üniversitesinde görevlendirildi. 2003'de yeniden Sakarya Üniversitesine döndü.

Yazıları Milli Gazete, Yeni Devir, Yenişafak, Maveria, Yedi İklim, Dergah, Kayıtlar, İlim ve Sanat, Yol Kültürü, Kaşgar, Dört Mevsim Ma-

raş, Tarih ve Toplum gibi gazete ve dergilerde yayınlandı. Şule yayınlarında editörlük yaptı. Uzunoluk dergisini çıkardı. Cemal Kutay'ın, Cahit Zarifoğlu'nun, Ziya Paşa'nın yazılarını derleyerek yayına hazırladı.

Eserleri; Ömer Lütfi'nin Ümit Burnu Seyehatnamesi (1994), Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Alfabe Tartışmaları (1996), Divan Şiirinde Nâbî Ekolü (1996), Devlet Adamı ve Şair Koca Ragıp Paşa (1998), Urfalı Nâbî (1998), Mektuplarla Tefik Fikret ve Çevresi (müşterek, 1999), Kartpostallarla Tefik Fikret ve Çevresi (müşterek, 1999)'dır.

YURTGEZEN, ALİ

Yazar. Maraş'ta 1955'de doğdu. Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Öğretmen olarak görev aldı.

Öğrencilik yıllarında mahalli gazete ve dergilerde yazıları yayınlandı. Yağmur ve Ede dergileri ile Meş'ale gazetesini çıkardı.

Yazıları Divan, Doğu Edebiyat, Kanat, Dolunay, Polemik, Dört Mevsim Maraş dergileri ve Gündüz gazetesinde yayınlandı. Türkiye Yazarlar Birliği'nin Kahramanmaraş Şubesi kurucusu ve başkanı oldu.

Eseri; Fuzûlî'nin Musammat Gazelini Şerh Denemesi (2001)'dir.

YÜCEL, ARİF

Hattat. Maraş'ın Süleymanlı köyünde 1966'da doğdu. İlk öğrenimini burada tamamladıktan sonra Kahramanmaraş İmam Hatip Lisesini bitirdi. 1985-1996 arası İmam-Hatip olarak görev yaptı. Kendini hat sanatında geliştirdi. Sanatını, sanatta rüştünü isbat etti. 1995'de Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesini bitirdi. 1997'de K.S.Ü. İlahiyat Fakültesi İslam Tarihi ve Sanatları bölümüne öğretim görevlisi olarak atandı. 2003'de Hüsn-i Hat'ta Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyesi Mehmet Memiş'ten "sülüs ve nesih" dallarında icazet aldı. Birçok kişisel sergiler açtı. Karma sergilere katıldı. Yurtiçi ve yurtdışında çeşitli camii ve mimarî eserlerde hatlar yazdı. Abdülhamidhan Camii iç ve dış mekan hüsn-i hat çalışmalarını yaptı.

YÜCEL, NİHAT

Şair. Maraş'ın Süleymanlı bucağında 1949'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. İstanbul'da İ.T.İ.A'yı bitirdi. Memur olarak görev yaptı.

Şiirleri çeşitli dergilerde yayınlandı. Bir grup arkadaşıyla Öncüler dergisini çıkardı. Alkış dergisinin

Yazı İşleri Müdürlüğünü üstlendi.

Eseri; Utku Türküleri'dir.

YÜCEL, ŞEVKET

Yazar. Maraş'ın Süleymanlı bucağında 1930'da doğdu. İlkokulu köyünde okudu. Diyarbakır Dicle

Köy Enstitüsünü ve Gazi Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümünü bitirdi. öğretmen olarak görev yaptı. Bir süre idarecilik de yaptı. 1981'de emekli oldu.

Şiir, hikaye, deneme gibi farklı türlerde eserler verdi. İlk şiiri 1956'da Demokrasiye Hizmet gazetesinde yayınlandı. Daha sonra Varlık, Türk Dili, Hisar, Edebiyat Dergisi, Ilgaz, İmece, Güney, Meltem, Edebiyat Cephesi, Hakimiyet Sanat, Ozanca, Oluşum, Sesimiz, Yeditepe, Yaba, Ekin, Kıyı, Şiir-Öykü, Damar, Çağdaş Türk Dili, YANSIMA, Abece, Söylem, İnsancıl, Kiraz, Karşı, Öğretmen Dünyası, Alkış gibi bir çok sanat edebiyat dergisinde yazdı. 1970 yılında TRT Deneme Başarı Ödülünü kazandı. 3 Şubat 2001'de vefat etti.

Eserleri; Görmeden Gidenler (1966), Kuş Gölgesi (1967), Güneşin Parmakları (1970), Kendini Yenilemek (1976), Çocukla Keklik (1977), Boşta Bırakılanlar (1979), Sakar Oğlak (1980), Bir Sevgi Adamı (1983), Beyaz Sesler (1984), Umut Bir Gül Uzatırken (1986), Sevgi Güneşi (1996), Ba-

rış İstiyorum (1996), Sözcüklerle Öpüşmek (1998), Güz Rengi Ayrılıklar (2000), Şiirle Gelen Aşk (2001)'dir.

YÜCEL, TAHSİN

Yazar. Elbistan'da 1933'de doğdu. İlkokulu Elbistanda, liseyi parasız yatılı olarak Galatasaray Lisesi'nde

okudu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Aynı bölüme asistan olarak girdi. Doktorasını tamamlayarak 1978'de profesör oldu. 2000'de emekliye ayrıldı.

Öyküleri; Varlık, Seçilmiş Hikâyeler, Yeryüzü, Beraber, May gibi dergilerde yayınlandı. Fransız edebiyatından seksene yakın çeviri yaptı. 1956'da Sait Faik Hikâyeye Armağanı'nı, 1959'da Türk Dil Kurumu Öykü Ödülü'nü, 1984'de Azra Ferhat Çeviri Yazını Ödülü'nü, 1993'de Orhan Kemal Roman Ödülü'nü, 1999'da Sedat Simavi Ödülü'nü, 2003'de Yunus Nadi Roman Armağanı'nı aldı.

Eserleri; Uçan Daireler (1954), Haney Yaşamalı (1955), Anadolu Masalları (1957), Düşlerin Ölümü (1958), Mutfak Çıkmazı (1960), Dil Devrimi (1968), L'Imaginaire de Bernanos (1969), Yaşadıktan Sonra (1969), Dönüşüm (1975), Vatandaş (1975), Yazın ve Yaşam

(1976), Anlatı Yerlemleri (1980), Dil Devrimi ve Sonuçları (1982), Yapısalcılık (1982), Yazının Sınırları (1982), Ben ve Öteki (1983), Aykırı Öyküler (1989), Yazı ve Yorum (1990), Eleştirinin Abecesi (1991), Figures et Messages dans la Comedie Humaine (1992), Peygamberin Son Beş Günü (1992), Tartışmalar (1993), Yazın Gene Yazın (1995), Bıyık Söylencesi (1995), Alıntılar (1997), Söylemlerin İçinden (1998), Komşular (1999), Salaklık Üstüne Deneme (2000), Görünmez Adam (2001), Yalan (2002), Kumru İle Kumru (2005)'dur.

Z

ZARİFOĞLU, CAHİT

Yazar. Maraş'ta 1940'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini çeşitli illerde tamamladı. İstanbul Üniversitesi

Alman Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun olduktan sonra dil eğitimi geliştirmek için bir süre bazı Avrupa ülkelerine gitti. Öğretmenlik, çevirmenlik, TRT Genel Müdürlüğü Mütercim Sekreterliği ve İstanbul Radyosunda Denetçilik görevlerinde bulundu.

Yazmaya lise öğrencilik yıllarında başladı. Maraş'ta mahalli gazetelerde sanat edebiyat sayfaları düzenledi. Erdem Bayazıt'la birlikte "İnkılâp"

adlı bir yerel gazete çıkarttı. Bir sayılık Açı dergisini yayınladı. Diriliş, Edebiyat ve kurucuları arasında bulunduğu Maveria dergilerindeki şiir, hikaye ve günlük yazılarıyla tanındı. Ulusal gazetelerde müstear isimlerle köşe yazarlığı yaptı. Son dönemlerinde çocuk edebiyatına yöneldi. "Yürekdede İle Padişah" isimli eseriyle 1984'de Türkiye Yazarlar Birliğince yılın yazarı seçildi.

Edebiyatın bir çok dalında eserler verdi. 1987'de İstanbul'da vefat etti.

Eserleri: İşaret Çocukları (1967), Yedi Güzel Adam (1973), İns (1974), Menziller (1977), Yaşamak (1980), Katıraslan (1983), Ağaçkakanlar (1983), Serçekuş (1983),

Yürekdede İle Padişah (1984), Savaş Ritimleri (1985), Korku ve Yakarış (1985), Bir Değirmendir Bu Dünya (1986), Sütçü İmam (1987), Küçük Şehzade (1987), Motorlu Kuş (1987), Kuşların Dili (1988), Gülücük (1989), Romanlar, Ağaç Okul (1990), Zengin Hayaller Peşinde (1999), Şiirler (bütün şiirleri, 1989), Hikâyeler (bütün hikâyeleri, 1996), Konuşmalar'dır.

ZARİFOĞLU, İBRAHİM

Yazar. İstanbul Fatih'de 1957'de doğdu. Babasının görevi gereği ilk ve orta öğrenimine beş ayrı ilde devam ederek mezun oldu. Yükseköğrenimini İstanbul Spor Akademisi ve Eğitim Enstitüsünde tamamladı. 1976'da memuriyete başladı. Çeşitli okullarda öğretmenlik, İSKİ'de yöneticilik yaptı. Şiirleri çeşitli dergilerde neşredildi.

Eserleri; Bir Demet Alev, Kendimi Beklerken, Mirac-i Duruş, Güneşi Beklerken ve Mor Kayıkta Bekleyenler'dir.

ZENGİN, H. SALİH

Yazar. Andırın'da 1974'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Andırın'da tamamladı. Marmara Üniversitesi İşletme Fakültesini bitirdi.

Çocuklara yönelik hikâyeler yazarak Mavikuş dergisinin Yazı İşleri Mü-

dürlüğünü yaptı. 2003'de Türkiye Yazarlar Birliği Çocuk Edebiyatı Ödülünü aldı.

Eserleri; Devekuşları Plan Yapmaz, Çok Serin Hikâyeler, Çok Mavi Hikâyeler (1997), Şişkonun Bütün Adamları (1998), Bir Miyav İki Hav Hav (2003), Gazoz Kapağı (2004)'dir.

ZENGİN, MEVLANA İDRİS

Şair. Andırın'da 1966'da doğdu. İ.Ü. Hukuk Fakültesini bitirdi. Çocuk Edebiyatı ile ilgilendi ve bu alanda ödüller aldı. Masal ve öyküleri televizyonda yayınlandı.

Şiirleri İkinci Yazıları, Atbatros, Diriliş, Dergah, Gülçocuk gibi dergilerde yayınlandı.

Eserleri; Kuş Renkli Çocukluğum, Çınçınlı Masal Sokağı, Kirpiller Şapka Giymez, Sufi İle Pufi, Vay Canına, Ütüsüz Ayakkabılar, Hayal Dükkanı, Tehlikeli Bir Kipat, İyi Geceler Bayım (1997)'dir.

ZENGİN, NEDİM ALİ

Yazar. Andırın'da 1961'de doğdu. İlk şiir, deneme ve günlükleri Esra Yazıları'nda yayınlandı. 1984'de Andırın Postası'nı çıkartmaya başladı. Andırın Postası'nın sanat eki olarak 1986'da çıkartmaya başladığı İkinci Yazıları ile tanındı. Şiir ve düz yazılarında Nedim Ali imzasını kullandı. 1998'da vefat etti.

ZEYNEDDİN KARACA BEY

Devlet Adamı. Dulkadir Beyliğinin kurucusu. İlk yerleşim yerleri Halep-Antep civarındır. Buralardan Adana civarındaki Ermenilere hücumla işe başlarlar. Maraş-Elbistan civarını fethederler. İlhanlı devletin yıkılması işlerini kolaylaştırır. Elbistan önce Halep valiliği tarafından Taraklı Halil'e verilir. Ancak Zeyneddin Bey oğlu vasıtası ile onu yener ve ordan attırır. Konu Kahire'ye intikal eder. Kahire daha güçlü olduğu için Elbistan bölgesinin idaresini Zeyneddin Bey'e verir. Onu Türkmenlerin emiri ilan eder. Artık bölgede Dulkadirli devletin temeli atılmıştır.

Beylik önce Eratna Beyliğine terkedilmiş bölgelere yönelir. 1338'de Darende'yi alır. Yer yer Halep Emirliği ile döğüşür. Kahire ile ters düşer. Savaşır, yener, sıkışır, Düldül Dağı'na çekilir. O hatta düşmanını yenerek perişan eder. Ganimet alır ve adını büyütür. Etrafına daha çok Türkmen toplar. Kahire'den Beylik Menşuuru alır. Ermenilerle savaşır ve Geben kalesini alır. Haleb'le arası açık olduğu bir zamanda Ermeniler kaleyi geri alır.

Zamanında Kahire ile arası bir açılır bir kapanır. Tam bağımsızlık alabilmek için Şam tarafında Kahire'ye karşı olan ayaklanmalara katılır (1352). Sis Tekfurlarının üzerine yürür ve yener. Kahire'ye verilen haracın kendilerine verilmesini is-

ter. Kahire ile arası iyice açılır. Arğunşah komutasında on bin kişilik bir ordu Dulkadirli üzerine yürür, Elbistan'a girilir. Elbistan ve civarı talan edilir. Zeyneddin Karaca bey ordusu ve halkıyla Düldül Dağı'na çekilir. Burada halkı ve ordusu çok büyük zayıat verir. Bunun üzerine oradan kaçarak Eratna Beyliğine sığınır. Eratna Beyi onu Haleb'e, Halep de Kahire'ye teslim eder. Kahire'de çok büyük eziyetler görür ve 11 aralık 1353'de idam edilir.

Zeyneddin Karaca Bey çok cömert ve cesur bir insandır. Aldığı ganimetleri kabilesine dağıtır. Onun bu cömertliği bir devlet kurmaya yetecek kadar bir aşiret topluluğunun etrafında toplanmasına yol açar. Ancak onları kabile ötesi bir idari çatı altında toplayamaz. Onun için kurduğu devlet düzenli büyüyemez. İstikrarı yakalayamaz.

ZEYTÛNÎZÂDE ALİ EFENDİ

İlim Adamı. Zeytun'da doğdu. Doğum tarihi bilinmemektedir. Zeytûnîzâde ve uzun boylu olmasından dolayı Uzun Kasım lakabıyla anılan Kasım Efendi'nin oğludur. İlk tahsilini Zeytun'da tamamlar. İstanbul kadısı Karesili Hasan Efendi'ye mülâzım olur. Balaban Paşa Medresesi'ne müderris olarak atanır. 1565'de Trabzon Sultaniye'sinin müftülük ve müderrisliğine getirilir. Zeytun kadısı iken vefat eder.

Doğum ve ölüm tarihi tam olarak bilinmemektedir.

Hidaye ve Miftah şerhleri üzerine çalışmalar yaptığı bilinmektedir.

ZİYAÎZÂDE HACI MEHMET EFENDİ

İlim Adamı. Maraş'ta 1847'de doğdu. Ailenin ismi daha sonra Da-yızâdeler olarak anılmıştır.

Tahsil hayatı ayrıntılı olarak bilinmemektedir. Maraş'ta müderrislik yapmış, gayrimüslimlerin dahi sevgisini kazanmıştır. Maraşın kurtuluş savaşına katılmış ve 1921'de vefat etmiştir.

ZÜLKADİROĞLU, HACI

Şair. Maraş'ta 1902'de doğdu. Asıl adı Hacı Mehmet'tir. Halk tarzı şiirlerini mahalli gazetelerde yayınladı. Andırın'da ikamet etti ve 1958'de vefat etti.

Eseri; Maraş Kahramanlığının Tarihi Destanı (1954)'dir.

ZÜLKADİROĞLU, MUSTAFA

Şair. Maraş'ta 1927'de doğdu. İlköğümü bitirdikten sonra kuyumculuğa başladı. Maraş belediyesinde memur olarak çalıştı.

Şiirleri çeşitli gazete ve dergilerde yayımlandı. 1994'de vefat etti.

Eserleri; Maraş ve Dolayları (1964), Asker Mektubu, Bomboş (1967)'dir.

Hayatı ve şiirlerinin bütünü Yaşar Alparslan ve Serdar Yakar tarafından "Âşık Mustafa Zülkadiroğlu Hayatı ve Şiirleri" adıyla 2008'de kitaplaştırıldı.

ZÜLKADİROĞLU, SÜLEYMAN

Milli Mücadele Kahramanı. Maraş'ta 1883'de doğdu. Rüştüyeyi ve İdadiyi bitirdi. Vilayette çalışmaya başladı. Şehrin düşman işgaline uğraması üzerine Kuvayı Milliye'nin kurulması için öncülük etti. Aslan Bey'le birlikte çalıştı. Tüm ihtiyacını kendisinin karşıladığı 75 kişilik bir çete teşkilatı kurdu. Kendi arazilerinin de bulunduğu Bulanık köyü karargah oldu. Malatya ile bağlantı kurarak çetelere cephane temininde bulundu. Kuyucak, Alemlî, Sarayaltı ve Duraklı mahallelerinde faaliyet gösterdi. Maraş'ın düşman işgalinden kurtuluşunun ardından Antep ve İslahiye cephelelerinde de görev yaptı. 14 Kasım 1959'da vefat etti.